

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา
เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ 2

*“Life Skill Innovator Network on
the Promotion of Relationships and Strength in the Family :
A Family Study”Phase 2*

โดย อัญชลี ตันศิริ และคณะ

มีนาคม 2555

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา
เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ 2

*“Life Skill Innovator Network on
the Promotion of Relationships and Strength in the Family :
A Family Study” Phase 2*

คณะผู้วิจัย

นางอัญชลี	ตันศิริ
นางวัลลภา	เฉลิม
นายวิชัย	พงษ์โหมค
นางสาวธัญญภัทร์	ศิริชนราโรจน์
นางธิดารัตน์	อธิปญจพงษ์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ ๒ ได้ดำเนินการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนจำนวน ๒๖ โรงเรียน โดยมีครูนักวิจัย ๑๕๒ คน สังกัดอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๘ แห่ง นักเรียน และพ่อแม่ของนักเรียนได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยก่อให้เกิดความสำเร็จร่วมกันในการพัฒนาชุดกิจกรรม ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่ได้ร่วมมือกันสร้างแนวทางในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ สถาบันรามจิตติ ดร.อมรวิรัช นาคทรพรพร ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ คุณเกณีสักดิ์ ศรีสวย และคณะ ที่ให้คำปรึกษาและติดตามสนับสนุนการดำเนินการวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิด ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายเรณูศักดิ์ มหาวิจิตรมนตรี นายกเหล่ากาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา นางช่อฟ้า มหาวิจิตรมนตรี ผู้นำท้องถิ่น และผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะนักวิจัยหลัก นักวิจัยเครือข่าย และนักวิจัย Child watch ภาคตะวันออก ที่มีส่วนผลักดันการดำเนินงานทุกระยะของโครงการ ให้งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จผลและสร้างประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน เพื่อการพัฒนาเด็กให้มีทักษะชีวิตด้านครอบครัวที่เข้มแข็ง ขยายพื้นที่และความสามารถในการเพิ่ม “พลังครอบครัว” ต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ตันศิริ และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ 2

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์พื้นที่ รวมถึงกลไกการบริหารจัดการและปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัด ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยเน้นความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน พัฒนากลไกการบริหารจัดการ“เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน และ เพื่อเผยแพร่ขยายผล การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ในรูปแบบของความร่วมมือแก่โรงเรียน บ้าน ชุมชน ในโรงเรียนเครือข่ายจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยและพัฒนาสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว 5 ด้านคือ ด้านสัมพันธภาพกับลูก วิธีการเลี้ยงดูการส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร และใช้เวลาด้วยกัน พบว่า ด้านสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กหลังการใช้ชุดกิจกรรม พบแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน คือการเลี้ยงดู ตามด้วย การใช้เวลาด้วยกัน การส่งเสริมสัมพันธภาพ การสื่อสาร และการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ

พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์พื้นที่ การร่วมมือกันของครุณักวิจัย เด็กนักวิจัยพ่อแม่และชุมชนนักวิจัยร่วมกันพัฒนาออกแบบชุดกิจกรรม ทดลองใช้ด้วยกลไกของเครือข่าย การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างการพัฒนา และหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรม

พัฒนากลไกการบริหารจัดการ“เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” เป็นการพัฒาที่เปิดให้นักวิจัยมีทางเลือกในการร่วมเครือข่ายโดยสามารถจัดกลุ่มได้เป็น ๓ ประเภท (๑) เครือข่ายในภาพรวมทั้ง ๒๖ โรงเรียน ซึ่งมีกิจกรรมหลักที่นักวิจัยจะได้เรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกันในภาพรวม (๒) เครือข่ายแยกตามระดับการศึกษา โดยจัดเป็นระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมร่วมกับอนุบาลศึกษา (๓) เครือข่ายแบ่งตามพื้นที่ที่โรงเรียนมีความใกล้ชิดและสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเป็นเครือข่ายสังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา และเครือข่ายสังกัดจังหวัดชลบุรี เครือข่ายทั้ง ๓ ระบบ นักวิจัยหลักของโครงการเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงในการจัดการขับเคลื่อน

องค์ความรู้ เพื่อเผยแพร่ขยายผล การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา องค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา (SCE)” ประกอบด้วย 1. การสำรวจสภาวะการณ์ (Survey) เป็นการเรียนรู้สภาวะการณ์จริงของครอบครัวและเด็ก 2.การสร้างสรรค์กิจกรรม (Create Activities) เพื่อตอบโจทย์ หรือแก้ไขปัญหา โดยเด็กนักเรียน และพ่อแม่เพื่อให้มีชุดกิจกรรม ที่ได้จากความร่วมมือของครู เด็ก พ่อแม่ และชุมชน 3. เสริมพลังครอบครัว (Empower Family Strength) เป็นวงจรที่จะเสริมพลังครอบครัว ผู้ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกัน

ABSTRACT

Life Skill Innovator Networks on the Promotion of Relationships and Strength in the Family: A Family Study (Stage 2)

The main objectives of this study were to survey the general circumstances of children and their families, to train teachers on teaching-learning management about life skills accordingly to area circumstances, to develop a network administration mechanism, a research supporting system and the administration of the life skill innovations, and to coordinate and support a research project conducted in Chachoengsao and Chonburi.

The findings can be summarized as follows:

Based on 5 circumstances of the children and their families, namely, their relationships, child rearing techniques, learning supporting, mutual communication and time sharing, it was found that their relationships had the highest mean while learning supporting had the lowest mean. After using learning activity sets, it was found that there was an increasing trend of means in all circumstances starting in descending order from child rearing techniques, time sharing, their relationships, mutual communication, and learning supporting.

A number of teachers could be successfully trained on teaching-learning management about life skills accordingly to area circumstances. They were also trained to work cooperatively with teacher-researchers, student-researchers, students' parents and community-researchers to develop their learning activity sets by a network administration mechanism, seminars, exchanging of their knowledge during and after the experimentation.

The life skill innovator networks could be grouped into 3 types, namely, (1) the whole network, the 26 schools where main activities were held for the researchers to learn and understand the whole concepts together, (2) the education-based networks, the ones in secondary, elementary and kindergarten schools, and (3) the area-based networks, the near-by and easy to access ones in Chachoengsao and Chonburi. The main researchers of this research project were the cooperators of all the networks to enforce the activities.

It revealed that the body of knowledge resulted from this study was disseminated to the public in 3 main aspects, namely, (1) the surveying of general circumstances on children and their families, (2) the creation of activities by the students, their parents and communities to solve their problems, and (3) the empowerment of family strength which would, in a circle, support the power of the families to the communities and the educational and local government organizations.

ง
สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์หลัก	4
วัตถุประสงค์ระดับโรงเรียน	5
เป้าหมายโครงการ	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
แผนกิจกรรมระยะที่ 1 (กันยายน 2553 – กุมภาพันธ์ 2554) ถึง แผนการดำเนินงานระยะต่อไป ระยะที่ 2 (ช่วง 12 เดือน)	7
รายชื่อโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	8
บทที่ 2 บริบทและสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว	10
บริบทภาพรวมของโครงการจากระยะที่ 1 สู่ระยะที่ 2	10
การศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว	12
บริบทพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย	12
การจำแนกสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของโรงเรียน	17
บริบทของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายการวิจัย	20
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานครอบครัวในภาพรวมของโครงการ	31
ข้อมูลสภาพการณ์การดูแลเด็ก	33
ผลการศึกษาสภาพการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว	55
บทที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2	57
การพัฒนาเครือข่าย	57

	หน้า
การติดตามโครงการและเสริมพลังนักวิจัย	59
กิจกรรมถอดบทเรียน	60
เครือข่ายโรงเรียนที่ไม่สามารถดำเนินงานต่อจากโครงการ ระยะที่ 1	64
ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จของเครือข่าย	65
บทที่ 4 การพัฒนาชุดกิจกรรมและการทดลอง	66
การพัฒนาชุดกิจกรรม	66
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม	66
หลักและแนวคิดเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาชุดกิจกรรม	67
การเสริมความรู้เกี่ยวกับการประเมินชุดกิจกรรม	69
สรุปหลักการวัดและประเมิน	70
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการประเมินชุดกิจกรรม	71
การทดลองใช้ชุดกิจกรรม	72
การสังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา	86
ระดับมัธยมศึกษา	86
ระดับประถมศึกษา	138
ระดับปฐมวัย	176
สังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรม	192
การศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ก่อน	
และหลังการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา	193
การวัดและการประเมินชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา	197
บทที่ 5 สรุป ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	199
การศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว	199
การวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่นชัด	200
การศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ก่อน	
และหลังการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา	201
สรุปองค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา (SCE)”	203
กลไกของการทำงาน	204
ประโยชน์ที่ได้รับ	205

	หน้า
ปัญหาอุปสรรค	206
แนวทางแก้ไข	207
บรรณานุกรม	208
ภาคผนวก	
รายชื่อนักวิจัยเครือข่ายโครงการครอบครัวศึกษา	210
แบบสำรวจสภาวะการณ์ดูแลเด็กในครอบครัว	218
กำหนดการประชุม	231
รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมถอดบทเรียน	242
ภาพกิจกรรมการประชุม	245

ข
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา	16
ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี	17
ตารางที่ 3 อาชีพของพ่อแม่	32
ตารางที่ 4 การศึกษาของพ่อแม่	32
ตารางที่ 5 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	34
ตารางที่ 6 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	35
ตารางที่ 7 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	36
ตารางที่ 8 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	37
ตารางที่ 9 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	38
ตารางที่ 10 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านสัมพันธภาพกับลูก	40
ตารางที่ 11 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านวิถีเลี้ยงดู	41
ตารางที่ 12 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	41
ตารางที่ 13 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการสื่อสารในครอบครัว	42
ตารางที่ 14 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการใช้เวลาร่วมกัน	42
ตารางที่ 15 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านสัมพันธภาพกับลูก	44
ตารางที่ 16 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านวิถีเลี้ยงดู	45
ตารางที่ 17 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	45
ตารางที่ 18 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการสื่อสารในครอบครัว	46
ตารางที่ 19 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการใช้เวลาร่วมกัน	46
ตารางที่ 20 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านสัมพันธภาพกับลูก	48
ตารางที่ 21 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านวิถีเลี้ยงดู	49
ตารางที่ 22 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	49
ตารางที่ 23 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการสื่อสารในครอบครัว	50
ตารางที่ 24 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	50
ตารางที่ 25 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านสัมพันธภาพกับลูก	52
ตารางที่ 26 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านวิถีเลี้ยงดู	53

ตารางที่ 27 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	53
ตารางที่ 28 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการสื่อสารในครอบครัว	54
ตารางที่ 29 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	54
ตารางที่ 30 สรุปผลการวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว	55
ตารางที่ 31 จำนวนโครงการและกิจกรรมของโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา	72
ตารางที่ 32 จำนวนโครงการและกิจกรรมของโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี	73
ตารางที่ 33 ชื่อโครงการและกิจกรรมจำแนกรายโรงเรียน	74
ตารางที่ 34 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนดัดดรุณี	86
ตารางที่ 35 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนดัดดรุณี	89
ตารางที่ 36 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนดัดดรุณี	93
ตารางที่ 37 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร	96
ตารางที่ 38 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	99
ตารางที่ 39 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	102
ตารางที่ 40 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล๑ (บางวัว)	104
ตารางที่ 41 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนหนองแห้ววิทยา	108
ตารางที่ 42 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)	111
ตารางที่ 43 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	114
ตารางที่ 44 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	116
ตารางที่ 45 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	118
ตารางที่ 46 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหัวสำโรง	121
ตารางที่ 47 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางสมัคร	123
ตารางที่ 48 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	126
ตารางที่ 49 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	129
ตารางที่ 50 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	132
ตารางที่ 51 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม	134
ตารางที่ 52 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม	136
ตารางที่ 53 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา ครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2	
พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)	138
ตารางที่ 54 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	141
ตารางที่ 55 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพฑูริย์ปัญญา)	144

ญ

	หน้า
ตารางที่ 56 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคลองเขื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)	146
ตารางที่ 57 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหนองแห่น	149
ตารางที่ 58 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)	152
ตารางที่ 59 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดกระทุ่ม	154
ตารางที่ 60 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโสน	157
ตารางที่ 61 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหัวสวน	159
ตารางที่ 62 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางพระ “เนตรโรจน์อุปถัมภ์”	161
ตารางที่ 63 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคอนทอง	163
ตารางที่ 64 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางสมัคร	166
ตารางที่ 65 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านโค้งคารา	169
ตารางที่ 66 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านเขาตะแบก	171
ตารางที่ 67 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	173
ตารางที่ 68 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดประตูล้ำน้ำท่าไข่ (มงคลเพิ่มประชานุกูล)	176
ตารางที่ 69 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	181
ตารางที่ 70 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพฑูรย์ปัญญา)	184
ตารางที่ 71 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด	186
ตารางที่ 72 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคอนทอง	188
ตารางที่ 73 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียน อนุบาลพุทธยาคม	191
ตารางที่ 74 สังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรม จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ ในครอบครัว และระดับชั้นของกลุ่มทดลอง	192

ฉ
สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 แสดงภาพรวมสภาวะการณ์การดูแลเด็ก	33
แผนภูมิที่ 2 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก จำแนกเพศ	39
แผนภูมิที่ 3 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเมือง	43
แผนภูมิ 4 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเกษตรกรรม	47
แผนภูมิที่ 5 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตอุตสาหกรรม	51
แผนภูมิที่ 6 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัคครุณี	86
แผนภูมิที่ 7 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัคครุณี	89
แผนภูมิที่ 8 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัคครุณี	93
แผนภูมิที่ 9 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารย์ยางกุล)	96
แผนภูมิที่ 10 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	99
แผนภูมิที่ 11 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	102
แผนภูมิที่ 12 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล๑ (บางวัว)	104
แผนภูมิที่ 13 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนหนองแหวนวิทยา	108
แผนภูมิที่ 14 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)	111
แผนภูมิที่ 15 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	114
แผนภูมิที่ 16 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	116
แผนภูมิที่ 17 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	118
แผนภูมิที่ 18 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดหัวสำโรง	121
แผนภูมิที่ 19 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร	123
แผนภูมิที่ 20 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	126
แผนภูมิที่ 21 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	129
แผนภูมิที่ 22 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	132
แผนภูมิที่ 23 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม	134
แผนภูมิที่ 24 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม	136
แผนภูมิที่ 25 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารย์ยางกุล)	138
แผนภูมิที่ 26 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	141

	หน้า
แผนภูมิที่ 27 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)	144
แผนภูมิที่ 28 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคลองเขื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)	146
แผนภูมิที่ 29 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดหนองแห่น	149
แผนภูมิที่ 30 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)	152
แผนภูมิที่ 31 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดกระทุ่ม	154
แผนภูมิที่ 32 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านหนองโสน	157
แผนภูมิที่ 33 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดหัวสวน	159
แผนภูมิที่ 34 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางพระ “เนตรโรจน์อุปถัมภ์”	161
แผนภูมิที่ 35 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคอนทอง	163
แผนภูมิที่ 36 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร	166
แผนภูมิที่ 37 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านโค้งดารา	169
แผนภูมิที่ 38 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านเขาตะแบก	171
แผนภูมิที่ 39 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	173
แผนภูมิที่ 40 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดประตูล้ำทำไข่ (มงคลเพิ่มประชานุกูล)	176
แผนภูมิที่ 41 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	181
แผนภูมิที่ 42 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)	184
แผนภูมิที่ 43 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด	186
แผนภูมิที่ 44 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคอนทอง	188
แผนภูมิที่ 45 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียน อนุบาลพุทธยาคม	191
แผนภูมิที่ 46 เปรียบเทียบสภาวะการณ์ 5 ด้าน	194
แผนภูมิที่ 47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านสัมพันธภาพกับลูก”	194
แผนภูมิที่ 48 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านวิถีเลี้ยงดู”	195
แผนภูมิที่ 49 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้”	195
แผนภูมิที่ 50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการสื่อสารในครอบครัว”	196
แผนภูมิที่ 51 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการใช้เวลาร่วมกัน”	196

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” พบว่า สภาพการณ์ของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเสี่ยงมากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เริ่มตั้งแต่สภาพครอบครัว ความเสี่ยงในสถานศึกษา และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เด็กและเยาวชนขาดทักษะชีวิต ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีองค์การที่พัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัว (Family Study) ให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กมีทักษะชีวิต ให้เท่าทันปัญหาเด็กและเยาวชนซึ่งนับวันจะมีปัญหาที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เพิ่มพลังทางครอบครัวดังกล่าวสามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนาครอบครัวเข้มแข็ง ด้วยชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยเพื่อมุ่งพัฒนาสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) โดยแนวทางการพัฒนาที่ยึดแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ความเข้มแข็งของครอบครัวจึงเป็นต้นทางที่สำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง

ครอบครัวเป็นสังคมแรกของมนุษย์และเป็นสถาบันที่หล่อหลอมพฤติกรรมต่างๆ เป็นสถาบันพื้นฐานที่เล็กที่สุดเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุดของสังคมเป็นสถานที่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความเอื้ออาทร เกื้อหนุน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม ให้แก่สมาชิกตั้งแต่วัยทารก อาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อคุณภาพ บุคลิกภาพ และวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจริยธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อคุณภาพสังคม ครอบครัวมีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีคุณภาพในด้านต่างๆ เช่น การมีสุขภาพดี มีความสามารถในการเรียนรู้และการทำงาน มีคุณธรรม สามารถแข่งขันและมีการปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์ในสังคม

การเปลี่ยนแปลงของครอบครัวทั้งด้านโครงสร้างครอบครัวและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่ยึดค่านิยมทางวัตถุ ส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถทำบทบาทหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ และสัมพันธ์ภายในครอบครัวเสื่อมถอยลง ทำให้บรรยากาศในครอบครัวขาดความอบอุ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากดัชนีครอบครัวอบอุ่นจาก 2 องค์ประกอบหลัก คือ การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ได้ทำให้ครอบครัวไทยเปลี่ยนไปเป็น

ครอบครัวเด็วมากขึ้น โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจลักษณะของครัวเรือนไทยในปี 2548 พบว่ามีครอบครัวเด็วมากถึงร้อยละ 53.7 และมีครอบครัวขยายเพียงร้อยละ 32.5 ในจำนวนครอบครัวเด็wnนี้ยังมีรูปแบบที่หลากหลาย กล่าวคือเป็นครอบครัวเดี่ยวที่อยู่ด้วยกันระหว่างพ่อและแม่และลูกร้อยละ 33.1 ครอบครัวที่อาศัยอยู่ระหว่างสามีและภรรยาเท่านั้นร้อยละ 13.3 และอีกร้อยละ 7.3 เป็นครอบครัวที่มีเพียงพ่อหรือแม่คนเดียวคนหนึ่งอาศัยอยู่กับลูก ซึ่งเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่เป็นผลพวงมาจากการหย่าร้างของคู่สามีและภรรยา

ผลจากการที่สังคมไทยได้ถูกขับเคลื่อนไปด้วยระบบเศรษฐกิจที่สลับซับซ้อน รวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้ามาอย่างรุนแรงนั้น แม้ว่าจะมีส่วนช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต แต่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีการอยู่ร่วมกันและพึ่งพิงกัน มาเป็นสังคมที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนแข่งขันกันมากขึ้น โดยเน้นความสำเร็จเชิงวัตถุมากกว่าความดีงามทางด้านจิตใจและคุณธรรม ซึ่งต้องดิ้นรนให้มีรายได้สูงที่สุดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี จนครอบครัวเป็นเพียงส่วนประกอบที่มีความสำคัญระดับรองเมื่อเทียบกับสังคมการทำงานและธุรกิจเป็นเหตุให้การทำหน้าที่ของครอบครัวในการปลูกฝังถ่ายทอดสิ่งดีงามทางจิตใจลดน้อยลง และเข้าสู่ทิศทางที่ไม่สอดคล้องกับบริบทเดิมทางสังคมวัฒนธรรมไทย โดยปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตความประพฤติ ความคิด ทศนคติและคุณธรรมของคนในสังคม เป็นผลกระทบจากการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้นำไปสู่ประเด็นปัญหาครอบครัวที่นับวันจะยุ่งยากซับซ้อนในการป้องกันแก้ไขการย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานจากชนบทเข้าไปหางานทำในเมือง มีการสร้างครอบครัวใหม่ซึ่งมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวในเมือง และส่วนใหญ่เมื่อมีลูกแล้วไม่มีเวลาเลี้ยงดูจะส่งไปให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงแทน ทำให้ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งโดยเฉพาะในชนบทต้องทำหน้าที่แทนพ่อและแม่เด็ก โดยจะต้องรับภาระในการเลี้ยงดูเด็กทั้งด้านกายภาพและจิตใจครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางการศึกษาของสังคม

ครอบครัวเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ ฝึกฝนและอบรมให้สมาชิกได้เรียนรู้ระเบียบสังคมหรือการจัดเถลาทางสังคม (Socialization) ทั้งอย่างเป็นทางการ (Formal) และ ไม่เป็นทางการ (Informal) ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกตามลำพังมีมากขึ้น เนื่องจากอัตราการหย่าร้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การแยกกันอยู่ของครอบครัว และจากการเสียชีวิตของคู่สมรส โดยเฉพาะครอบครัวที่มีแม่เป็นหัวหน้าครอบครัวและเลี้ยงลูกตามลำพังจะมีแนวโน้มสูงขึ้น การที่ครอบครัวมีผู้ปกครองที่เป็นพ่อหรือแม่คนเดียว ทำให้ต้องแบกความรับผิดชอบทั้งของตนเอง ครอบครัว และบุตรเพิ่มขึ้น ครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียวต้องรับภาระหนักด้านเศรษฐกิจ ประสบปัญหาความเครียดและความวุ่นวาย ทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนและการช่วยเหลือลูกในด้านการเรียนอย่างเหมาะสม

จากข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2551-2552 (จิตินาหวดี เจริญรัชต์ และคณะ, 2552) พบข้อมูลสภาวะการณ์ที่แสดงถึง สภาพทางสังคมและ ปัจจัยเสี่ยงทางด้านครอบครัวและ

สังคมที่กำลังคุกคามเด็กและเยาวชน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว / สังคม พบว่า สัดส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง 2.89: 1 มีเด็กประถม - อุดมศึกษา ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 26.5/26.7/26.4/30.4 และ 42.4 ตามลำดับ เด็กที่อยู่กับพ่อแม่ พี่น้อง ประจำร้อยละ 23.3/25.0/ 26.2/ 21.6 และ 18.7 ตามลำดับ เด็กพุดคุยกับพ่อแม่ ญาติ และผู้ปกครองเป็นประจำ ร้อยละ 77.0/78.2/74.7/67.0 และ 57.0 ตามลำดับชั้น ใช้เวลาเฉลี่ยวันละประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 2 ชั่วโมงเด็กปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับพ่อแม่ร้อยละ 42.3/ 43.5/ 41.9/34.3 และ 35.3 ตามลำดับชั้น เด็กช่วยทำงานบ้านเป็นประจำ ร้อยละ 64.6/71.6/ 66.2/62.3 และ 46.9 ตามลำดับชั้น ใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 1 ชั่วโมงครึ่ง

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก พบว่าเด็กประถม- อุดมศึกษา ต้องอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนเป็นประจำ ร้อยละ 12.0/ 11.4/ 14.5/ 16.7 และ 19.4 เวลาที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวประมาณ 1.30 – 3 ชั่วโมง เด็กอยู่บ้านเพื่อนเป็นประจำ ร้อยละ 9.1/ 8.8/ 8.8/ 15.2 และ 24.7 ใช้เวลาเฉลี่ยวันละประมาณ 2 -3 ชั่วโมง และพบว่าเมื่อเด็กมีปัญหาส่วนตัวจะปรึกษาเพื่อน ร้อยละ 16.9/27.2/34.6/29.1 และ 30.0 ตามลำดับชั้น และปรึกษาครูหรืออาจารย์ เพียงร้อยละ 8.8/ 10.4/ 9.1/ 12.4 และ 8.5 ตามลำดับชั้น

พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อน ตอนกลางวันเป็นประจำของเด็กประถม-อุดมศึกษา พบ ร้อยละ 1.3/3.1/5.0/9.9 และ 10.6 ตามลำดับชั้น ชื่อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำพบ ร้อยละ 13.5/ 13.8/ 13.9/ 14.6 และ 19.0

พฤติกรรมการดูสื่อโป๊ เป็นครั้งคราวถึงประจำ ของประถมศึกษา มัธยมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาได้แก่ ดูคลิปโป๊ ร้อยละ 6.7/18.6/28.9/33.5/32.5 ดูเว็บโป๊ ร้อยละ 4.2/10.3/18.0/20.9/25.2 ดูวีซีดีโป๊ ร้อยละ 3.6/10.1.8/20.8/23.9 และดูการ์ตูนโป๊ ร้อยละ 6.3/12.6/15.6/17.4/18.9

ความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาทางเพศ พบว่า เด็กระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษาที่ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 5.3/ 13.9/ 36.4 และ 39.1 ตามลำดับชั้น เด็กยอมรับการอยู่ก่อนแต่ง ร้อยละ 28.9/ 41.8/ 47.3 และ 56.7 ตามลำดับชั้น

พบว่าเด็กอายุต่ำกว่าและเท่ากับ 18 ปี ถูกล่วงละเมิดทางเพศ 52.80 ต่อประชากรแสนคน อัตราสตรีอายุ 10-14 ปีที่ทำคลอด 105.56/ประชากรแสนคน สตรีอายุ 15-19 ปี มาทำคลอด 4200.93 ต่อประชากรแสนคน รวมสตรีอายุ 19 ปีและต่ำกว่า 19 ปี 2138.45 ต่อประชากรแสนคน

สภาวะเด็กที่กระทำความผิด พบว่า เด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจ เนื่องจากก่อคดีอาชญากรรมทุกประเภท 70.78 ต่อประชากรแสนคน คดีที่เด็กกระทำความผิดมากที่สุดเป็นคดีที่เกิดกับทรัพย์ 29.85 ต่อประชากรแสนคน อัตราเด็กอายุ 10-14 ปี/15-19 ปี /20-24 ปี ขอรับการบำบัดการติดยาเสพติด เท่ากับ 31.21/ 242.63/271.28 ต่อประชากรแสนคน

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของโครงการครอบครัวศึกษาที่ผ่านมา ได้สำรวจสภาวะการณ์เด็กกับครอบครัว 5 ด้าน คือสัมพันธภาพ การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้เวลาร่วมกัน และการสื่อสาร

พบสภาวการณ์ที่ต่ำที่สุดในแต่ละระดับคือ ระดับอนุบาล ด้านการเลี้ยงดู ประถมและมัธยม ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ อุดมศึกษา ด้านการสื่อสาร มีเครือข่ายครูที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 30 โรงเรียน ประกอบด้วยนักวิจัยจำนวน 109 คน ครูนักวิจัยได้พัฒนาโจทย์วิจัยตามบริบทของแต่ละโรงเรียนและได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมจากตัวเด็ก ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตามสภาพของแต่ละโรงเรียน กลไกการพัฒนาและทดลองใช้ชุดกิจกรรมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทดลองใช้ชุดกิจกรรม ถอดบทเรียน นิเทศติดตาม และการจัดแสดงนิทรรศการเพื่อการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ ชุดกิจกรรมที่นักวิจัยแต่ละโรงเรียนพัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา รวม 30 ชุดกิจกรรม ใช้ประกอบสาระการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และชั่วโมงสอนซ่อมเสริม โดยชุดกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้น ส่งเสริมสภาวการณ์การดูแลเด็กทั้ง 5 ด้านคือ สัมพันธภาพ การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้เวลาร่วมกัน และการสื่อสาร เครือข่ายนักวิจัยได้องค์ความรู้ในการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้น เกิดกลไกในการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา เพื่อให้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวมีการต่อยอดและขยายความร่วมมือไปยังชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการสร้างพื้นที่เพิ่มพลังครอบครัวจากความร่วมมือกับ บ้าน โรงเรียน และชุมชน

ดังนั้น “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต- ครอบครัวศึกษา จึงดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ 2 เพื่อให้เกิดพลังครอบครัวที่เข้มแข็งต่อการพัฒนาทักษะชีวิต- ครอบครัวศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาหนุนเสริมการทำงานของครูและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้ได้ดีเต็มที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงระบบและนโยบายด้านเด็กและเยาวชนที่เป็นรูปธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์หลัก

1. เพื่อศึกษาสภาวการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพโดยมีเด็กพ่อแม่และชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาวการณ์ในบริบทพื้นที่ที่อาศัยอยู่ ในระดับโครงการ
2. เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาที่สอดคล้องกับสภาวการณ์พื้นที่ รวมถึงกลไกการบริหารจัดการและปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัด ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยเน้นความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน
3. เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการ“เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน ในการพัฒนาและทดลองใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา
4. เพื่อเผยแพร่ขยายผล การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ในรูปแบบของความร่วมมือแก่โรงเรียน บ้าน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษาและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ระดับโรงเรียน

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพโดยมีเด็กพ่อแม่และชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ในบริบทพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในระดับโรงเรียน
2. เพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียนให้มีเครื่องมือในการทำงาน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน
3. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้สำคัญในการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา ด้วยชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา
4. เพื่อเผยแพร่ขยายผล การพัฒนา และการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา ในรูปแบบของ ความร่วมมือแก่ โรงเรียน บ้าน ชุมชน

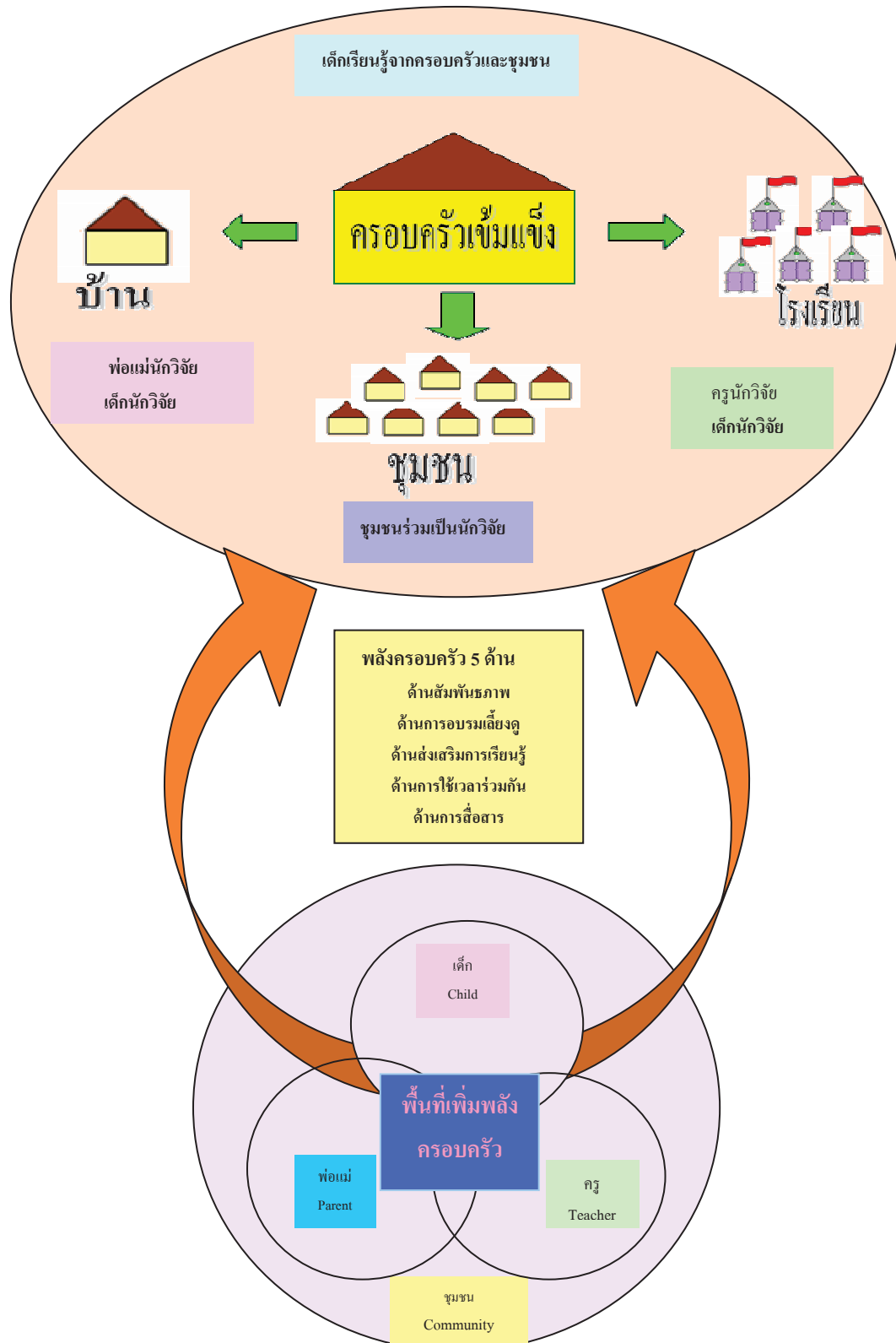
เป้าหมายโครงการ

1. ได้เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ที่เป็นนักวิจัยจำนวน 120 คน
2. ได้ชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ประกอบด้วย อปท. 18 แห่ง (ละเชิงเทรา 15 อปท. และ ชลบุรี 3 อปท.) มีโรงเรียนที่ร่วมมือกับท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 26 โรงเรียน พัฒนาชุดกิจกรรม ตามบริบทของแต่ละชุมชน/โรงเรียน จำนวน 40 ชุดโครงการ (รายชื่อ อปท.ดังแนบ)
3. ครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายได้รับการเสริมพลังครอบครัว ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน
4. นักเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กลไกการวิจัยและพัฒนา “เครือข่ายนวัตกร การเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา”

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 1. โรงเรียนดัดดรุณี
 2. โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)
 3. โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร
 4. โรงเรียนประตุน้ำท่าไข่
2. เทศบาลตำบลบางวัว จังหวัดฉะเชิงเทรา
 5. โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)
3. อบต.บางเล่า, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 6. โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบุลย์ปัญญา)
4. อบต.คลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา
 7. โรงเรียนวัดคลองเขื่อน
5. อบต.หนองแห่น จังหวัดฉะเชิงเทรา
 8. โรงเรียนวัดหนองแห่น
 9. โรงเรียนหนองแห่นวิทยา
6. เทศบาลตำบลบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 10. โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3)
7. อบต.บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 11. โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"
8. อบต.ลาดขวาง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 12. โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล
9. เทศบาลตำบลหัวสำโรง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 13. โรงเรียนวัดหัวสำโรง
10. อบต.สนามจันทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 14. โรงเรียนวัดกระทุ่ม
11. อบต.เสม็ดใต้ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 15. โรงเรียนบ้านหนองโสน
 16. โรงเรียนวัดหัวสวน
12. อบต.บางพระ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 17. โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์
13. อบต. บางกระเจ็ดจังหวัดฉะเชิงเทรา
 18. โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด

14. อบต. บางดินเปิด จังหวัดฉะเชิงเทรา

19. โรงเรียนวัดคอนทอง

15. อบต.บางสมัคร จังหวัดฉะเชิงเทรา

20. โรงเรียนวัดบางสมัคร

16. เทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

21. โรงเรียนอนุบาลพุทธาคม

22. โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

17. เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี

23. โรงเรียนสุรศักดิ์พิทยาคม

24. โรงเรียนบ้านไค้งดารา

25. โรงเรียนบ้านเขาตะแบก

18. อบต.ท่าข้าม จังหวัดชลบุรี

26. โรงเรียนท่าข้ามวิทยาคม

กล่าวโดยรวมมีโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี เข้าร่วมโครงการ 26 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง มีครูนักวิจัย 152 คน จำนวนโครงการ 40 โครงการ และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 2,040 คน

ความสำคัญของการพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา เพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัวในระยะที่ 2 เป็นการดำเนินการต่อยอดและขยายผลสู่การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมใน 3 ภาคส่วนหลักคือ โรงเรียน บ้าน และชุมชน โดยมีการพัฒนาเด็กเป็นจุดร่วม การศึกษาบริบทและสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่จะพัฒนาโจทย์วิจัยของแต่ละโรงเรียน เน้นการเปิดพื้นที่เพื่อเพิ่มพลังครอบครัว

บทที่ 2

บริบทและสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว

บริบทภาพรวมของโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะ ครอบครัวศึกษา ในระยะที่ 2 เป็นการต่อยอดและขยายผลงาน ของครอบครัวศึกษา ที่จะพัฒนาให้เกิดการประสานความร่วมมือ อย่างใกล้ชิดจากโรงเรียนสู่บ้านและชุมชน โดยเน้นที่จะพัฒนาให้เกิดคุณกิจวัย เด็ก นักกิจ พ่อแม่ นักกิจ และชุมชนร่วมเป็นนักกิจ โดยจะกล่าวถึง

1. บริบทภาพรวมของโครงการจากระยะที่ 1 สู่ระยะที่ 2
2. บริบทของพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย การศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว
3. การวิเคราะห์สภาพการณ์เด่นและด้อย ของแต่ละ โรงเรียน ภาพรวม
4. โจทย์ปัญหาของแต่ละโรงเรียนชุมชนที่นำไปสู่การพัฒนาและออกแบบชุดกิจกรรม

บริบทภาพรวมของโครงการจากระยะที่ 1 สู่ระยะที่ 2

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ในระยะที่ 1 เป็นการพัฒนาศักยภาพทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา ซึ่งเป็นทักษะชีวิต (Life Skill) ที่สำคัญยิ่งทักษะหนึ่ง ที่ช่วยให้เด็กยุคใหม่มีภูมิคุ้มกัน และรู้เท่าทันอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมโดยเสริมพลังครอบครัว ให้สามารถกระชับแน่นความผูกพัน ความรักความเข้าใจ เสริมสายใยครอบครัวให้อบอุ่น และเพิ่มพลังครอบครัวให้เด็กฉลาดรู้ด้วยความร่วมมือกัน เสริมสร้าง “ครอบครัวคุณภาพ” และ “โรงเรียนคุณภาพ” โดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา

การออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา ควรต้องเชื่อมโยงกับระบบที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว ครูนักกิจวัยเครือข่ายได้พัฒนานวัตกรรมในรูปแบบ “ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา” ของแต่ละโรงเรียน โดยออกแบบและดำเนินการทดลองภายใต้บริบทที่ สอดคล้องเหมาะสม กับระบบที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ นำมาพัฒนาต่อยอดให้เชื่อมโยงกับชุดกิจกรรม ตามแนวทางในการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัว เช่น การเชิญพ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วม การเปิดพื้นที่ในโรงเรียน ห้องเรียนพ่อแม่ ให้เป็นพื้นที่เสริมพลังครอบครัว การจัดค่ายครอบครัว การสื่อสารติดต่อกับพ่อแม่ผ่านทางชุดกิจกรรม การจัดรวบรวมและแสดงผลงานของเด็กและพ่อแม่ โดยเสริมให้พ่อแม่ ลูกมีช่องทางในการแสดงพลังความเข้มแข็งของครอบครัวได้มากยิ่งขึ้น

การจัดการและการทำงานเครือข่ายครู มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระดับการศึกษา และจากการรวมกลุ่มในทุกระดับการศึกษา และเวทีแยกกลุ่มตามจังหวัด ทั้ง 3 รูปแบบ ก่อให้เกิดศักยภาพในการทำงาน ตลอดจนช่องทางการพัฒนาชุดกิจกรรม การทดลองใช้ชุดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟัง

ข้อเสนอแนะจากทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในระดับท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิที่ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสถาบันรามจิตติ จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ประสพการณ์และข้อเสนอแนะได้ถูกถ่ายทอดและนำเสนอต่อครูเครือข่ายเพื่อการปรับ พัฒนา และขยายผล

การดำเนินงานให้เกิดความยั่งยืน ต่อเนื่อง วงจรนี้สามารถเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยพลังในการประสานการดำเนินงาน สร้างเสริมให้ครูนักวิจัยมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ตัวนักวิจัยเองเป็นผู้ที่ได้ทดลองพัฒนาและเรียนรู้ระบบการทำงาน เห็นการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มพลังครอบครัว จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าครูนักวิจัยเห็นความสำเร็จ และพลังที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในเด็กที่นักวิจัยได้ทดลองใช้ชุดกิจกรรม มีความประทับใจและเกิดความเข้าใจกับผู้ปกครองมากขึ้น สื่อสารกันมากขึ้น เช่นเดียวกันผู้ปกครองเองก็มีความพึงพอใจและประทับใจกับการได้ร่วมกิจกรรมผ่านชุดกิจกรรมที่ครูนักวิจัยได้พัฒนาขึ้น การจัดการทำงานให้เกิดความยั่งยืน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวนักวิจัย ความจริงจึงในการดำเนินการ การบริหารจัดการเวลาให้เกิดช่องทางต่อเนื่องในการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระบบการบริหารของโรงเรียนที่จะให้การส่งเสริมสนับสนุน ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการจัดสรรเวลาของผู้ปกครองที่อาจจะมีส่วนไม่สามารถร่วมได้ การพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียนที่ทำให้ครูมีเครื่องมือในการทำงาน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและศักยภาพครูในเครือข่ายนวัตกรรม การพัฒนา แบบสำรวจชุดกิจกรรม เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเครือข่ายทั้งหมด เครือข่ายตามระดับ ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เครือข่ายระหว่างนักวิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาหนุนเสริมการทำงานของครูและโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก ด้วยการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ครูนักวิจัยเข้าไปในชุมชน การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองที่มีความรู้ในแต่ละด้านเข้ามาเสริมกิจกรรมในโรงเรียน การส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน การประชุม เครือข่ายผู้ปกครอง เป็นต้น

งานด้านครอบครัวศึกษาเป็นเรื่องที่เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ ที่เด็กและโรงเรียน ขยายสู่ครอบครัวและชุมชน จะสามารถสร้างพลังมหาศาล ถ้าผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างโอกาสแห่งการพัฒนาครอบครัว โดยใช้กิจกรรมครอบครัวศึกษาที่เครือข่ายโรงเรียนแต่ละแห่งพัฒนาขึ้นจากสภาพการณ์และบริบทเฉพาะที่ จะสร้างเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว ในการสอนทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัวการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมโดยที่ครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกัน จัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้โดยถือว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาการต่างๆที่ครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกัน จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องครอบครัวศึกษาได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งพ่อแม่ก็สามารถสอนเรื่องครอบครัวศึกษาโดยผ่านกิจกรรมต่างๆที่เด็กทำ (อมรวิรัช นาคทรพรพ และคณะ) จะเป็นพลังในการขับเคลื่อนการสอนทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เพื่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและครอบครัวโรงเรียนเป็นจุดเชื่อมกลางระหว่างบ้านและชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ครูนวัตกรรมใน

โรงเรียน ควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดพลังและโอกาสในการดำเนินงาน งานด้านครอบครัวศึกษาสามารถขยายผลจากโรงเรียนสู่ครอบครัวและชุมชนก่อให้เกิดผลลัพธ์ในการเสริมพลังครอบครัว โดยรูปแบบการพัฒนาชุดกิจกรรมที่เกิดจากผลงานของเครือข่ายครอบครัวศึกษา

ดังนั้น โครงการครอบครัวศึกษา จึงเห็นความสำคัญที่จะพัฒนา โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต- ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ระยะที่ 2 เพื่อให้เกิดพลังครอบครัวที่เข้มแข็งในการพัฒนาทักษะชีวิต- ครอบครัวศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาหนุนเสริมการทำงานของครูและโรงเรียนในการร่วมมือกันพัฒนาเด็กให้มีทักษะชีวิต ด้วยพลังครอบครัวที่เข้มแข็ง พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว โรงเรียน บ้าน ชุมชน โดยการเริ่มที่บ้าน สานต่อที่โรงเรียน และสรรค์สร้างจากชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงระบบและนโยบายด้านเด็กและเยาวชนที่เป็นรูปธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป

การศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 40 ข้อ สอบถามประเด็นสำคัญ 6 ด้านดังนี้

- ด้านที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
- ด้านที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัว
- ด้านที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้
- ด้านที่ 4 การใช้เวลาร่วมกัน
- ด้านที่ 5 การอบรมเลี้ยงดู
- ด้านที่ 6 การสื่อสารในครอบครัว

แบบสอบถาม ที่ใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างทุกระดับสอบถามในประเด็นเดียวกันแต่มีการปรับข้อความให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย และกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมข้อมูล

(แบบสอบถามแต่ละระดับ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

บริบทพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมเรียนรู้ทักษะชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ระยะที่ 2” ครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดละโว้และจังหวัดราชบุรี โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 20 โรงเรียน และในจังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 6 โรงเรียน รวม 2 จังหวัด 26 โรงเรียน

จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีเขตติดต่อกัน จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในกลุ่มจังหวัดเบญจบุรพา ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว และสมุทรปราการ ส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่กลุ่มเดียวกับจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ทั้งจังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรีอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529) จังหวัดชลบุรี เป็นเขตอุตสาหกรรมผลิต และประกอบสินค้า เพื่อการส่งออก ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตอุตสาหกรรมเกษตร (Ago Industry) อย่างไรก็ตาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ถึงแม้ว่าจะมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจมาจากภาคเกษตรกรรม แต่เนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศคือกรุงเทพมหานคร จึงพบว่าในจังหวัดฉะเชิงเทรามีนิคมอุตสาหกรรมและโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตหรือประกอบสินค้าอุตสาหกรรมจำนวนมากเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จากสังคมเกษตรไปสู่สังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) ทำให้สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจของทั้งสองจังหวัดมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ จำนวนผู้ประกอบการเกษตรกรรมลดลง ในขณะที่สัดส่วนผู้ประกอบการนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นได้ดูดซับแรงงานส่วนเกินในภาคเกษตรกรรมไปส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภูมิภาคอื่นเข้ามาประกอบอาชีพในจังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี ทำให้ชุมชนต่างๆ ของทั้งสองจังหวัด ประกอบด้วยประชากรที่มาจากหลากหลายถิ่นฐาน จากการเคยเป็นสังคมที่มีเอกลักษณ์เปลี่ยนเป็นสังคมพหุลักษณะ ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของสังคมไประยะหนึ่ง

การศึกษาบริบทของพื้นที่มักต้องมองแบบภาพรวม (Holistic approach) เพราะปรากฏการณ์ทางสังคมไม่ได้เกิดอย่างเอกเทศ แต่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งระบบในกรณีนี้จะขออธิบายข้อมูลของแต่ละจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงชัดเจนขึ้น

จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ทางทิศตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ห่างไปเพียง 75 กิโลเมตร มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกันหลายเส้นทาง ทั้งทางรถยนต์และรถไฟนักเรียนและนักศึกษาจากฉะเชิงเทราสามารถเดินทางไปเรียนที่สถาบันการศึกษาในกรุงเทพโดยเดินทาง ไป-กลับ ได้ทุกวัน ในขณะที่มีสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ระหว่าง 2 เมือง ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯลาดกระบัง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ การมีสนามบินนานาชาติ อยู่ระหว่าง 2 เมือง ทำให้ทิศทางการขยายตัวของกรุงเทพฯ ที่อยู่อาศัย มีแนวโน้มว่าจะฉะเชิงเทราจะกลายเป็นเมืองที่อยู่อาศัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้ประชากรของฉะเชิงเทรามีความแตกต่างกันมากขึ้น

ในอดีตจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เนื่องจากมีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านจังหวัดที่ราบลุ่มน้ำทั้งสองฝั่งเหมาะกับการทำนา พืชสวน และปศุสัตว์ โดยเฉพาะสุกร ซึ่งส่วนมากคนไทยเชื้อสายจีนจะประกอบอาชีพนี้จำนวนมาก ทางด้านตะวันออกของจังหวัด เคยเป็นพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่ง แต่ปัจจุบันถูกบุกรุกเป็นเขตปลูกพืชไร่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ซึ่งผู้ที่บุกเบิกพื้นที่ป่าเขตนี้นั้นส่วนมากจะอพยพมา

จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ภาษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปี พ.ศ. 2551 จังหวัดฉะเชิงเทรามีประชากร 660,011 คน แบ่งเขตการปกครองเป็น 11 อำเภอ 91 ตำบล 892 หมู่บ้าน 26 เทศบาล 82 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (www.chachoengsao.co.th)

ปี พ.ศ. 2551 จังหวัดฉะเชิงเทรามีแรงงานอุตสาหกรรม 1,634 โรง มีแรงงานในภาคอุตสาหกรรม 158,303 คน ลักษณะอุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับภาคเกษตรแปรรูป อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ พลาสติก และผลิตภัณฑ์จากไม้ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังอยู่ในพื้นที่อำเภอบางปะกง อำเภอเมือง อำเภอพนมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอแปลงยาว ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปี พ.ศ. 2550 ณ ราคาประจำปี เท่ากับ 194,817 ล้านบาท ขยายตัวมากกว่าปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 6.2 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 279,272 บาท เป็นอันดับ 3 ของภาคตะวันออกและเป็นอันดับ 7 ของประเทศ แต่เฉพาะรายได้จากภาคเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่าประมาณ 27,681 ล้านบาทต่อปี หรือเพียงประมาณร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปัญหาทางสังคมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

1. ปัญหาการว่างงาน สาเหตุเนื่องจากการผลิตกำลังคนของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดการว่างงานในบางรายสาขาวิชาชีพ ในขณะที่เดียวกันก็ขาดแคลนแรงงานในบางรายวิชา

2. ปัญหาการอพยพย้ายถิ่น ผลกระทบจากปัญหาข้อที่ 1 ทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะแรงงานต่างชาติ เข้ามาเป็นประชากรแฝงของจังหวัด แรงงานต่างชาติเหล่านี้จะแย่งชิงบริการของรัฐ จากประชาชนท้องถิ่นไปส่วนหนึ่ง

3. ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด โดยเฉพาะในชุมชนเมือง รวมทั้งโรคระบาดที่มากับแรงงานต่างชาติ

4. ปัญหาเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว จากการสำรวจเบื้องต้นด้านสภาพการณ์เด็กและเยาวชนจังหวัด พบว่า ในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนจำนวนมากมาจากครอบครัวแตกแยก เช่น อยู่กับพ่อแม่หรือแม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรืออยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ในกรณีที่พ่อแม่หย่าร้าง และไม่รับผิดชอบลูกที่เกิด หรือพ่อแม่ฝากลูกให้ญาติดูแล เพื่อ สะดวก ในการทำงาน ซึ่งเด็กอาจไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ในขณะที่อยู่ในวัยที่ต้องการความรักความอบอุ่น

จังหวัดชลบุรี ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดินสายบางนา-ตราด ประมาณ 81 กิโลเมตร มีอำเภอที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราได้แก่ อำเภอเมือง พานทอง พนัสนิคม บ่อทอง อำเภอเกาะจันทร์

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2551 จังหวัดชลบุรี มีประชากร 1,233,446 คน ประชากรมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา ประชากรของอำเภอเมือง อยู่ในเขตเทศบาลมากกว่านอกเขตเทศบาล

จังหวัดชลบุรีมีโรงงานอุตสาหกรรม 2,768 แห่ง มีแรงงาน 168,767 คน อำเภอที่มีโรงงานเปิดดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ อำเภอ เมือง รongลงมา คืออำเภอศรีราชา อำเภอบ้านบึง และอำเภอพนัสนิคม ตามลำดับ จังหวัดชลบุรี เป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจ การค้าของภูมิภาค มีท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง จุดขนถ่ายสินค้าทางเรือเกาะสีชัง ท่าเรือน้ำลึกจุ๊กเสม็ด อำเภอสัตหีบ นอกจากนั้นยังมีเมืองพัทยา เป็นศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ

ปี 2551 มีสถานประกอบการจดทะเบียน 29,782 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2550 2,308 ราย มีข้อนำสังเกต คือ สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็น ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม คาราโอเกะ และร้านขายซีดี (www.moc.go.th/cholburi)

ปี 2551 จังหวัดชลบุรีมีสถาบันการศึกษาในระบบ โรงเรียน 327 แห่ง มีครู-อาจารย์ จำนวน 5,367 คน นักเรียน 132,494 คน สัดส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1:25 มีมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันพลศึกษา และมหาวิทยาลัยอาเซียน

มีสถาบันการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ฝมือแรงงานภาคตะวันออก สถาบันฝึกอบรม การโรงแรมและการท่องเที่ยว ที่จัดตั้งโดยสมาคมการโรงแรมแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปัญหาทางสังคมที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี

1) ปัญหาเสพติด เส้นทางการลักลอบนำเข้ามายังจังหวัด ร้อยละ 70 มาจากชายแดนด้านจังหวัดสระแก้ว ผู้เสพหรือผู้ขายเสพติด ร้อยละ 60 เป็นผู้มีอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน อยู่ในช่วงอายุ 16 – 25 ปี ส่วนใหญ่เป็นประชากรต่างจังหวัดที่อพยพเข้ามาทำงานในจังหวัดชลบุรี

2) การที่จังหวัดชลบุรี มีรายได้หลักจากการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ดังนั้นผลกระทบจากเศรษฐกิจที่เกิดจากปัจจัยภายนอกประเทศ และความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ จึงมีผลต่อผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสองภาคเศรษฐกิจนี้เป็นอย่างมาก เช่น ถ้าเกิดภาวะวิกฤตทำให้ผู้ประกอบการลดขนาดหรือลดค่าใช้จ่ายในการประกอบการลง จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและแรงงานไปด้วย

จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยในระยะที่ 2 จำนวน 26 โรงเรียน จำแนกตามพื้นที่ดังนี้
 ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 จังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
เมือง	โรงเรียนคัคครุณี	เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา
	โรงเรียนเทศบาล 2 พระศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารย์ยางกูร)	
	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	
	โรงเรียนวัดประตู่หน้าท่าไข่	
	โรงเรียนวัดบางพระเนตรโรจน์อุปถัมภ์	อบต. บางพระ
บางคล้า	โรงเรียนวัดคอนทอง	อบต. บางดินเป็ด
	โรงเรียนบ้านหนองโสน	อบต. เสม็ดใต้
	โรงเรียนวัดหัวสวน	
บางปะกง	โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด	อบต. บางกระเจ็ด
	โรงเรียนบางปะกง (บวรวิทยายน)	อบต. บางปะกง
	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง	เทศบาลตำบลบางปะกง
	โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	เทศบาลตำบลบางวัว
พนมสารคาม	โรงเรียนวัดบางสมัคร	อบต. บางสมัคร
	โรงเรียนหนองแห้ววิทยา	อบต. หนองแห้ว
คลองเขื่อน	โรงเรียนวัดหนองแห้ว	
	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)	อบต. บางเล่า
บ้านโพธิ์	โรงเรียนวัดคลองเขื่อน	อบต. คลองเขื่อน
	โรงเรียนวัดกระทุ่ม	อบต. สนามจันทร์
แปลงยาว	โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล	เทศบาลตำบลลาดขวาง
	โรงเรียนวัดหัวสำโรง	เทศบาลตำบลหัวสำโรง

**ตารางที่ 2 รายชื่อโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัด ชลบุรี**

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
เมือง	โรงเรียนชลบุรี“สุขบท” โรงเรียนอนุบาลพุทธายคม	เทศบาลบางทราย
พนัสนิคม	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	อบต. ท่าข้าม
ศรีราชา	โรงเรียนสุรศักดิ์พิทยาคม โรงเรียนบ้านไฉ่ดารา โรงเรียนบ้านเขาตะแบก	เทศบาลตำบลเจ้าพระยา สุรศักดิ์

โรงเรียนที่ร่วมโครงการระยะที่ 2 ในจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลจำนวน 7 โรงเรียนอยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล 13 โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในเขตเทศบาล 5 โรงเรียนและอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 1 โรงเรียน

การจำแนกสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของโรงเรียน

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งในจังหวัดฉะเชิงเทราและ จังหวัดชลบุรี รวม 26 โรงเรียนสามารถ แบ่งเป็นเขต ตามบริบทของแต่ละเขตได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม มีสภาพเป็นสังคมชนบท ประชากรส่วนใหญ่ ยังเป็นประชากรดั้งเดิม มีอาชีพทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฯลฯ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่

1.1 โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด	อำเภอบางคล้า
1.2 โรงเรียนวัดสามร่วม(ไผ่บุลย์ปัญญา)	อำเภอกลองเชื่อน
1.3 โรงเรียนวัดหัวสวน	อำเภอบางคล้า
1.4 โรงเรียนวัดคลองเชื่อน	อำเภอกลองเชื่อน
1.5 โรงเรียนบ้านหนองโสน	อำเภอบางคล้า
1.6 โรงเรียนวัดกระทุ่ม	อำเภอบ้านโพธิ์
1.7 โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	อำเภอบ้านโพธิ์
1.8 โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	อำเภอพนัสนิคม

อย่างไรก็ตามบางโรงเรียน เช่น โรงเรียนวัดหัวสวน ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 304 ห่างจากตัวเมืองฉะเชิงเทรา เพียง 9 กิโลเมตร ผู้ปกครองของนักเรียนในพื้นที่ ที่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงในเมือง นักเรียนของโรงเรียนจึงเป็นบุตรหลานของประชากรที่อพยพเข้ามาใหม่ มีอาชีพรับจ้าง ในโรงงานละแวกใกล้เคียง ทำให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมีน้อย สำหรับโรงเรียนพุทธิรังสี เป็นโรงเรียน

ระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ริมถนนสายจะเชิงเทรา – บางปะกง การคมนาคมสะดวก มีงบประมาณจาก วัดโสธรวรารามวรวิหาร สนับสนุน นักเรียนจึงมีทั้งประชากรในพื้นที่และจากอำเภอใกล้เคียงด้วย

สำหรับจังหวัดชลบุรี โรงเรียนนี้อยู่ในเขตเกษตรกรรม มีเพียงโรงเรียนคือโรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม อำเภอพนัสนิคม เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลาย

2. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกิ่งเมือง กิ่งชนบท พื้นที่ดังกล่าวเคยเป็นสังคมชนบท แต่มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ในโรงงานอุตสาหกรรม มีทั้งประชากรดั้งเดิมและผู้อพยพมาตั้งถิ่นฐานใหม่ ถึงแม้ลักษณะทางกายภาพจะเป็นสังคมชนบท แต่ด้านวิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นลักษณะสังคมเมืองชัดเจนขึ้น องค์กรปกครองท้องถิ่นบางแห่งมีการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล เป็นเทศบาลตำบล ในจังหวัดจะเชิงเทรา ได้แก่

2.1 โรงเรียนหนองแหวนวิทยา	อำเภอนมสารคาม
2.2 โรงเรียนวัดหัวสำโรง	อำเภอแปลงยาว
2.3 โรงเรียนวัดบางสมัคร	อำเภอบางปะกง
2.4 โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	อำเภอบางปะกง
2.5 โรงเรียนวัดหนองแหวน	อำเภอนมสารคาม
2.6 โรงเรียนวัดดอนทอง	อำเภอเมือง

สำหรับจังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกิ่งเมือง กิ่งชนบท ได้แก่

2.7 โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม	อำเภอศรีราชา
2.8 โรงเรียนบ้านโค้งดารา	อำเภอศรีราชา
2.9 โรงเรียนบ้านเขาตะแบก	อำเภอศรีราชา

3. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชานเมือง มีสภาพแวดล้อมเป็นสังคมเมือง ในจังหวัดจะเชิงเทรา มีโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนเมือง 6 โรงเรียน ได้แก่

3.1 โรงเรียนดัดดรุณี	อำเภอเมือง
3.2 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	อำเภอเมือง
3.3 โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่	อำเภอเมือง
3.4 โรงเรียนวัดบางพระเนตรโรจน์อุปถัมภ์	อำเภอเมือง
3.5 โรงเรียนบางปะกงบวรวิทยายน	อำเภอบางปะกง
3.6 โรงเรียนวัดล่างบางปะกง	อำเภอบางปะกง
3.7 โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร	อำเภอเมือง

ในจังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนเมือง 2 โรงเรียน ได้แก่

3.7 โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	อำเภอเมือง
3.8 โรงเรียนอนุบาลพุทธวิทยาคม	อำเภอเมือง

การแบ่งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวข้างต้น พิจารณาจากลักษณะเด่นด้านการประกอบอาชีพของประชากร แต่สภาพความเป็นจริงไม่สามารถหาเกณฑ์ในการจำแนกลักษณะทั้ง 3 ลักษณะได้ชัดเจน เพราะทั้ง 3 เขต พื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการปะปนกับทุกพื้นที่ โดยเฉพาะชุมชนเกษตรกรรมในจังหวัดละโว้จะมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพอื่นๆ ด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะในภาคเกษตรกรรมมีการใช้เทคโนโลยี จึงมีเพียงผู้สูงอายุเป็นคนจัดการไร่นาเท่านั้นมีข้อที่น่าสังเกตคือ ประชาชนดั้งเดิมของท้องถิ่นไม่นิยมทำงานในโรงงาน เพราะรู้สึกว่าเป็นอิสระและโรงงานไม่นิยมจ้างแรงงานในท้องถิ่น ลูกหลานเกษตร ที่มีฐานะดีจึงนิยมเรียนให้ได้ว่าดี การศึกษาสูงๆ และออกไปประกอบอาชีพอื่นนอกพื้นที่ ทำให้แรงงานในภาค อุตสาหกรรมของพื้นที่ต้องใช้แรงงานอพยพจากภาคอื่น หรือรวมทั้งแรงงานต่างชาติด้วย

โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ร่วมโครงการในระยะที่ 2 ส่วนใหญ่ไม่ใช่โรงเรียนที่เป็นเป้าหมายอันดับแรก ๆ ของนักเรียนในพื้นที่ ซึ่งเป็นค่านิยมของพ่อแม่ ที่คิดว่าโรงเรียนใหญ่ในเมืองมีระดับคุณภาพการศึกษาสูงกว่า ยกเว้นโรงเรียนดัดดรุณี ในอำเภอเมืองละโว้ ซึ่งเป็นโรงเรียนสตรีเก่าแก่ของจังหวัด จะเห็นได้ว่า โรงเรียนดัดดรุณี ที่นอกจากจะรับนักเรียนในพื้นที่บริการแล้ว ยังมีนักเรียนนอกพื้นที่จำนวนมาก เดินทางมาจากต่างอำเภอ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ไม่นั่นแน่นแฟ้นเท่าโรงเรียนอื่น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนในโครงการส่วนใหญ่ นักเรียนมักจะมาจากครอบครัวของผู้อพยพย้ายถิ่นมาทำงานในพื้นที่ ปัญหาด้านความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครอบครัวจะมีลักษณะคล้ายกันเกือบทุกพื้นที่ซึ่งได้แก่

1. พ่อแม่ ลูก มีเวลาใช้ชีวิตร่วมกันน้อยเนื่องจากพ่อแม่ต้องไปทำงานนอกบ้านตั้งแต่เช้า กลับบ้านค่ำหรือดึก ในกรณีที่ต้องทำงานล่วงเวลา และมีจำนวนมากที่มีวันหยุดเพียงวันอาทิตย์เพียงวันเดียว เด็กบางคนต้องอยู่ตามลำพัง ทำอาหารเอง วุ่นวาย ถ้าอายุน้อย พ่อแม่ จะฝากให้เพื่อนบ้านได้ดูแล หลายโรงเรียนกำหนดให้ครูต้องผลัดเปลี่ยนกันมาดูแลนักเรียนตั้งแต่ 7.30 น.และกลับ 16.30 น. หรือจนกว่ารถรับส่งเที่ยวสุดท้ายจะมารับนักเรียนเพื่อดูแลนักเรียนให้มากที่สุด

2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่ค่อยสนใจการศึกษาของลูก คิดว่าครูเท่านั้นที่จะสอนให้ลูกอ่านออกเขียนได้ เรียนให้จบ เพื่อหางานทำ แต่ละโรงเรียนจึงต้องมีโครงการช่วยเหลือนักเรียน ทั้งหาทุนการศึกษา อาหารกลางวัน แม้กระทั่งค่าเดินทางสำหรับนักเรียนบางคน

- 3.นักเรียนมีปัญหาไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ มีเด็กจำนวนมากอยู่กับพ่อหรือแม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (Single parent) หรืออาจอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน ปัญหาการอยู่ย่ำร้างนอกจากเกิดปมด้อยกับลูกแล้ว ยังทำให้วัยรุ่นขาดผู้ปกครองดูแล กลายเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงอีกด้วย

4. สภาพสังคมปัจจุบันมีสิ่งยั่วยุไปในทางเสื่อมเสียมาก เช่น วิดีโอลามก ร้านเกม คาราโอเกะ ในขณะที่พ่อแม่สนใจลูกตนเองน้อย เด็กจึงมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน ค่านิยมสังคม เช่น ดัดเกม ก้าวร้าว รุนแรง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยสมควร

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูที่รับผิดชอบโครงการพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ความสัมพันธ์ของพ่อแม่ลูกจะน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กจะอยู่ใกล้โรงเรียน พ่อแม่บางคนมารับส่งลูกตัวเอง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ เด็กเดินทางไป-กลับ เอง หรือโดยสารรถรับส่ง อีกประการหนึ่ง โรงเรียนที่เปิดสอนคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีปัญหาด้านผู้สาว และปัญหา ยาเสพติด ในขณะที่นักเรียนประถมจะไม่มีปัญหานี้

การที่โรงเรียนมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเกือบทุกแห่ง ทำให้โรงเรียนต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล บริษัทเอกชนในพื้นที่ วัด รวมทั้งประชากรในท้องถิ่น ซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดี ทั้งด้านงบประมาณ การจัดหาน้ำสะอาด สำหรับนักเรียน และการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

สำหรับบริบทพื้นที่ ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน แต่ละโรงเรียน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

บริบทของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

1. โรงเรียนดัดดรุณี

โรงเรียนดัดดรุณี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า “ดัดดรุณี” ตั้งอยู่เลขที่ 144 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนนักเรียนประมาณ 2,800 คนเศษ จำนวนครู 126 คน โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ ที่ว่า “โรงเรียนดัดดรุณีเป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นเลิศทางวิชาการสู่มาตรฐานสากล มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์และขี้อ้อนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

สภาพโดยทั่วไปโรงเรียนดัดดรุณีตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองฉะเชิงเทรา อยู่ใกล้กับหน่วยราชการต่าง ๆ ชุมชนที่ตั้งโรงเรียนมีสิ่งล่อแหลมที่จะชักจูงนักเรียนไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย เช่น ร้านเกม ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ เป็นต้น จากการสำรวจสภาพการณ์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองพบว่า ส่วนมากมารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ส่วนมากอยู่ด้วยกัน รายได้ครอบครัว 10,001-30,000 บาท/เดือน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพรับจ้างรองลงมาเกษตรกรรม การศึกษาบิดา-มารดา ผู้ปกครอง การศึกษาดำรงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีที่พักอาศัยส่วนมากในเขตอำเภอเมือง ผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีส่วนน้อยที่ศึกษาต่อสายอาชีพ จุดเด่นของโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนหญิงล้วน มีครูอาจารย์เป็นผู้หญิงที่มีความรับผิดชอบสนใจเอาใจใส่มากถึง ร้อยละ 75 ทำเลที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง ภูมิทัศน์สวยงาม ในด้านนักเรียนควรได้รับการพัฒนาในเรื่อง ทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแสดงออกที่เหมาะสม ความรับผิดชอบ และทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้ปกครองมีความต้องการในเรื่อง การเตรียมตัว

นักเรียนเพื่อสอบเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา และปลูกฝังความเป็นกุลสตรี ส่วนนักเรียนมีความต้องการ เรียนรู้ เรื่อง เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมตามความสนใจ ธรรมชาตินักเรียนโรงเรียนมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 มีพัฒนาการเด็กต่างวัยตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้นจนถึงวัยรุ่นตอนกลาง การสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งมีทักษะชีวิต สมาชิกในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

2. โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ตั้งอยู่เลขที่ 904 ถนนละโว้ – บางปะกง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 1,107 คน ครู 52 คน

การพัฒนาเครือข่ายครูนักการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา มีความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตให้มีความสุข

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ผลการศึกษา พบว่า บิดา – มารดา ของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน รายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน อาชีพส่วนใหญ่ของพ่อ – แม่ คือการรับจ้าง เพราะการศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ปัญหาที่พบด้านสัมพันธภาพ กับลูก ด้านวิธีการเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร และด้านการใช้เวลาร่วมกันในครอบครัว ยังอยู่ในระดับที่ถือว่าเป็นปัญหา โรงเรียนเทศบาล 2 ฯ จึงนำปัญหาที่พบมาจัดกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งได้สอดแทรกความรู้ทางด้าน คุณธรรม-จริยธรรม การรู้จักป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด การให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยจราจร การมีภูมิคุ้มกันในเรื่องเพศศึกษา ฯลฯ ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะได้นำเครือข่ายชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โรงพยาบาล วัด สถานีตำรวจ สถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

ข้อมูลสภาพการณ์การดูแลเด็ก ครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดู และได้มีการสื่อสารกันค่อนข้างน้อย มีเวลาอยู่ด้วยกันมีการรับฟังและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งปรึกษาปัญหาต่างๆ กันในครอบครัว น้อย โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนและพ่อแม่เกิดการเรียนรู้และเข้าใจกันมากขึ้น

3. โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร

โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหารเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนประมาณ 2,300 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 118 คน

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในเขตพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ผู้ปกครองมีทั้งอยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่และหย่าร้าง ครอบครัวมีรายได้ปานกลางและค่อนข้างน้อย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีอาชีพรับจ้าง

จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ต่อลูก จากสภาพการณ์ครอบครัวของชุมชนที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการประชุมผู้ปกครอง และโครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า นักเรียนขาดการสื่อสารในครอบครัว การใช้เวลาร่วมกันในครอบครัวมีน้อย จึงทำให้ครอบครัวมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในครอบครัวมีน้อยไปด้วย จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นว่านักเรียนควรได้รับการช่วยเหลือในเรื่องการสื่อสารและส่งเสริมให้ใช้เวลาร่วมกันให้มากขึ้น

ดังนั้นโรงเรียนและชุมชนจึงควรมีส่วนช่วยเหลือและส่งเสริม โดยการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ด้านการสื่อสารในครอบครัว โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมพูดคุยกับเด็กในเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ด้านการใช้เวลาว่างร่วมกันโดยให้ผู้ปกครองและลูกร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในวันหยุด และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดหาหนังสือหรือสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งนักเรียนมีทักษะชีวิตเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

4. โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่

โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณวัดประตุน้ำท่าไข่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบัน มีนักเรียนจำนวน 400 คน ครู 17 คน

โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชน ส่วนหนึ่งเป็นชุมชนแออัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก รวมทั้งไม่เข้าใจวิธีการเลี้ยงดูเด็ก จึงปล่อยเด็กไว้ให้ผู้อื่นดูแล หรือบางครอบครัวให้ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่มีอัตราการศึกษาสูง และแยกกันอยู่สูง จึงเป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เพื่อต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับนักเรียนให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

5. โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว)

โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) เป็นโรงเรียนสังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 756 คน มีครูทั้งสิ้น 31 คน

ตั้งอยู่ในเขตชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ผู้ปกครอง ชุมชนต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร บางช่วงเวลานักเรียนต้องอยู่ด้วยตนเองตามลำพัง ทำให้เนื่องจากพ่อแม่ต้องประกอบอาชีพ ส่งผลให้นักเรียนเกิดภาวะเสี่ยงต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้น เช่น การคิดเกม ยาเสพติด ฯลฯ จึงเป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน เพื่อให้มีทักษะชีวิตมากขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. โรงเรียนวัดสามร่วม(ไพบูลย์ปัญญา)

โรงเรียนวัดสามร่วม(ไพบูลย์ปัญญา) เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เก่าแก่มาก เปิดทำการสอนครั้งแรกตั้งแต่ปี 2485 โดยในระยะเริ่มแรกใช้ศาลาวัดเป็นที่ทำการสอน โรงเรียนวัดสามร่วม(ไพบูลย์ปัญญา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งอยู่เลขที่ 44/3 หมู่ 1 ตำบลบางเล่า อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดทำการสอนระดับก่อนประถมศึกษา-ประถมศึกษา ปีการศึกษา 2553 มีนักเรียนทั้งสิ้น 113 คน มีครูประจำการ จำนวน 5 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูพี่เลี้ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า จำนวน 2 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า สนับสนุนงบประมาณในการจ้างให้โดยครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา) จะมีทั้งที่ดัดบ้านเรือนอยู่ในชุมชน และนอกชุมชน โดยมาจาก อำเภอบางคล้า จำนวน 2 คน มาจากอำเภอมือง จำนวน 2 คน และมีครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน ที่มาจากจังหวัดปราจีนบุรี (มาอยู่บ้านพักครูของโรงเรียน) มีครูพี่เลี้ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า จำนวน 2 คน ช่วยดูแลนักเรียนระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า

นักเรียนที่มาเรียนในโรงเรียนวัดสามร่วม(ไพบูลย์ปัญญา) ส่วนใหญ่มาจากชุมชน หมู่ 1 หมู่ 5 หมู่ 2 หมู่ 4 หมู่ 3 และหมู่ 6 ตามลำดับ และมีนักเรียนส่วนหนึ่งมาจากตำบลบางตลาด โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยร่วมเป็นวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้กับนักเรียน ทำให้โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา เป็นโครงการเด่นของโรงเรียน และทำให้โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีประจำตำบล ของอำเภอกลองเชื่อน ดังนั้น โรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษาครั้งนี้

7. โรงเรียนวัดคลองเชื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)

โรงเรียนวัดคลองเชื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์) เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่เลขที่ 49 หมู่ 3 ตำบลคลองเชื่อน อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 การจัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับอนุบาล 1 - 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 45 คน ครู จำนวน 4 คน พนักงานสถานที่ จำนวน 1 คน

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ต้องออกไปประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร ลูกจึงอยู่ในความดูแลของ ปู่ ย่า ตา ยาย ครอบครัวของนักเรียนมีอัตราการศึกษาเล่าเรียนและแยกกันอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา เพื่อต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับนักเรียนให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

8. โรงเรียนวัดหนองแห่น

โรงเรียนวัดหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 จะเข่งเทรา ตั้งอยู่ในชุมชนหนองแห่น ตำบลหนองแห่น อำเภอนมสาร จ.ฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียน 129 คน มีครู 10 คน

สภาพชุมชนเป็นชุมชนแบบชนบทมีการตั้งถิ่นฐานเป็นกระจุก ภายใต้การปกครองท้องถิ่นเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างน้อย จึงเป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน เพื่อให้มีทักษะชีวิตมากขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

9. โรงเรียนหนองแห่นวิทยา

โรงเรียนหนองแห่นวิทยายู่ในเขตชุมชน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เด็กมีความสัมพันธ์กับครอบครัวน้อยมากเนื่องจากพ่อแม่ประกอบอาชีพรับจ้างตามโรงงาน โดยจะออกไปทำงานตอนเช้า และกลับมาเข้าบ้านเวลามืด สภาพครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 70 เป็นครอบครัวหย่าร้าง ปล่อยภาระการเลี้ยงดูให้อยู่กับปู่ย่า ตา ยาย หรือญาติๆ ซึ่งมักตามใจเด็กจนดื้อ บางครอบครัวมาจากความไม่พร้อม ไม่มีเวลาเลี้ยงดูเอาใจใส่เด็ก ปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังหรือถูกปล่อยปละละเลยจึงทำให้เด็กหันไปเล่นเกม ดูโทรทัศน์ เด็กไม่สนใจการเรียนไม่ทำการบ้าน ขาดความรับผิดชอบทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง นอกจากนี้เด็กยังขาดความรักความอบอุ่น ไม่กล้าแสดงออก ขาดความกระตือรือร้น

ดังนั้นหากสามารถพัฒนาให้นักเรียน และครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือพ่อแม่ก็เข้าใจวัยรุ่น และวัยรุ่นก็เข้าใจพ่อแม่ ทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว ก็จะทำให้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนลดลง จึงทำให้โรงเรียนได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา เพื่อทำให้ครอบครัวของเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

10. โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3)

โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง ตั้งอยู่ ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบันมีนักเรียน 857 คน ครู 34 คน

โรงเรียนวัดล่างฯ ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน มีร้านเกมจำนวนมากและเป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ย้ายมาจากต่างจังหวัด เพื่อมาทำงานในโรงงาน ซึ่งมรการทำงานล่วงเวลา จึงทำให้ไม่มีเวลาได้อยู่ใกล้ชิดดูแลเอาใจใส่ลูก โรงเรียนจึงมีความต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษาครั้งนี้

11. โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” เป็นโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งตรา เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 86 หมู่ 13 ถนนบางนา - ตราด ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดจะเข่งตรา เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 1,050 คน มีครูประจำการ 37 คน ครูอัตราจ้าง 7 คน

จากข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน พบว่าบิดา มารดาของนักเรียนมีอัตราการหย่าร้างร้อยละ 10.64 และแยกกันอยู่ร้อยละ 11.85 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จึงทำให้ไม่ค่อยได้ส่งเสริมการเรียนรู้และมีการสื่อสารน้อย เป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เพื่อต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับนักเรียนให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

12. โรงเรียนพุทธธีรังสีพิบูล

โรงเรียนพุทธธีรังสีพิบูล ตั้งอยู่บนเส้นทาง สายจะเข่งตรา – บางปะกง ในพื้นที่การปกครองของเทศบาลตำบลตลาดขวาง มีสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง ได้แก่ โรงเรียนวัดพิพิธประสาทสุนทร สอนระดับประถมศึกษาและวิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ สอนระดับอาชีวศึกษา สภาพเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่เดิม เคยเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ แต่ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และขนาดกลางมาประกอบการในพื้นที่ เช่น บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ สาขา บ้านโพธิ์ บริษัท บางปะกง วัสดุ เป็นต้น ประชาชนในพื้นที่ มีทั้งประชากร ดั้งเดิม และประชากรที่อพยพเข้ามาใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น ประชากรในพื้นที่ มีทั้งประชากรดั้งเดิม และประชากรที่อพยพเข้ามาใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่รับจ้างภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ จะเห็นได้จากอาชีพหลักของผู้ปกครองของนักเรียน มีอาชีพรับจ้าง ถึง ร้อยละ 71.48 อาชีพเกษตรกรรม ซึ่งรองลงมามีเพียง ร้อยละ 9.90 เท่านั้น การเคหะแห่งชาติ ได้เข้ามาสร้างชุมชนใหญ่ ไม่ห่างจากโรงเรียนมากนัก โครงสร้างพื้นฐานและลักษณะทางกายภาพมีลักษณะเป็นสังคมเมือง มากกว่าความเป็นสังคมชนบท

13. โรงเรียนวัดหัวสำโรง (ศรีราษฎร์บำรุง)

โรงเรียนวัดหัวสำโรง (ศรีราษฎร์บำรุง) เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งตรา เขต 2 ตั้งอยู่ที่ ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดจะเข่งตรา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 606 คน ครู 30 คน โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณวัดหัวสำโรง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหัวสำโรง ได้รับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานท้องถิ่น คือเทศบาลหัวสำโรง และ อบต.หัวสำโรง อยู่ใกล้เขตนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ เป็นที่ตั้งของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ข้อมูลจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพบว่าบิดามารดาของนักเรียนมีอัตราหย่าร้างและแยกกันอยู่สูงถึงประมาณร้อยละ 50 ครอบครัวอยู่ในภาวะเสี่ยงมากกว่าร้อยละ 70 (ฝ่ายแนะแนวโรงเรียนวัดหัวตำโรง, 2551) จึงเป็นที่มาทำให้โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน เพื่อให้มีทักษะชีวิตมากขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

14. โรงเรียนวัดกระทุ่ม

โรงเรียนวัดกระทุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเขต 1 ละโว้ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมี อาชีพของประชากรท้องถิ่น ส่วนมากเป็นภาคอุตสาหกรรมฐานะเศรษฐกิจไม่ดี ต้องทุ่มเมื่องการทำงาน มีเวลาเอาใจใส่บุตรหลานไม่ดีเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้

โรงเรียนจึงมีความต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายวัดการการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษาครั้งนี้

15.โรงเรียนบ้านหนองโสน

โรงเรียนบ้านหนองโสน ตั้งอยู่ในตำบลเสม็ดใต้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา ทำสวน) ตำบลเสม็ดใต้มีหมู่บ้านทั้งหมด 6 หมู่บ้าน มี โรงเรียน อยู่ 4 โรงเรียนและมีวัด 3 วัด โรงเรียนบ้านหนองโสนอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2 และหมู่ 5 แต่ไม่มีวัด ดังนั้นเวลาที่ผู้ปกครองไปทำบุญต้องไปตามวัดต่างๆในหมู่บ้าน ในตำบลเสม็ดใต้จะมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ 1 โรงงานคือ โรงงานไทยแอร์โรว์ ผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพรับจ้างเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงปล่อยให้เด็กอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นผู้เลี้ยงดู และครอบครัวส่วนใหญ่ พ่อแม่ของนักเรียนจะมีปัญหา การหย่าร้างและแยกกันอยู่ พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ลูกจะไม่รู้ว่าพ่อแม่มีความรักให้เขาแค่ไหน ส่วนพ่อแม่ก็คิดว่าทำอะไร จะหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างครอบครัว จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเด็กควรได้รับการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้เกิดสายสัมพันธ์รักของครอบครัว

ดังนั้นโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน จึงมีส่วนที่จะช่วยเหลือและส่งเสริมโดยการสนับสนุน ดำเนินการส่งเสริมสภาพการณ์ในการดูแลเด็กและครอบครัว โดยการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น ด้านความสัมพันธ์ภาพโดยการจัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครอง เกิดความรักความสนิทสนมกับลูกมากขึ้นด้านการเลี้ยงดูให้ความรู้ เรื่องอาหารการกิน ที่นอน ที่เล่น และให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานบ้านให้เหมาะสมกับวัย ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ จัดหาหนังสือหรือภาพเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้ปกครองอ่านหนังสือหรือเรื่องราวต่างๆให้ลูกฟังด้านการใช้เวลาาร่วมกัน ให้พ่อแม่ได้ทำกิจกรรมต่างๆในวันหยุดร่วมกับลูก ด้านการสื่อสารในครอบครัว จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมสนทนาพูดคุยกับเด็กในเรื่องข่าวสารต่างๆ

หรือหนังสือที่ลูกชอบ ตั้งคำถามให้ลูกคิด การสอนเรื่องราวต่างๆ จากโทรทัศน์ ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานี้ จะช่วยให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง เด็กมีทักษะชีวิตที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ของโลกปัจจุบันที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

16. โรงเรียนวัดหัวสวน

โรงเรียนวัดหัวสวนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีนักเรียน 120 คน และบุคลากรทางการศึกษา 7 คน เป็นชุมชนถึงชนบท และตั้งเมืองอยู่ชายเขตติดต่อของพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางคล้า อำเภอ บ้านโพธิ์

ในสภาพการณ์ปัจจุบันโรงเรียนวัดหัวสวนมีนักเรียนส่วนใหญ่มาจากการอพยพย้ายถิ่นของผู้ปกครองเพื่อการหางานทำในโรงงาน ฟาร์มหมู ฟาร์มไก่ นักเรียน ในชุมชนที่พอมีฐานะจะเดินทางเข้ามาในเขตเมือง ทำให้โรงเรียนมีนักเรียนที่มีปัญหาความไม่พร้อมในด้านการดูแลเอาใจใส่ บางครั้งถูกทอดทิ้งให้อยู่กับปู่ย่าตายาย ขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน เนื่องจากต้องออกไปประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร โรงเรียนจึงมีความต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษาครั้งนี้

17. โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์

โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์ ตั้งอยู่บริเวณวัดบางพระ ตำบลบางพระอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 224 คน มีครูประจำการ 10 คน

โรงเรียนอยู่ในเขตเมือง นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนมาจากตำบลใกล้เคียง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รายได้น้อยอาศัยอยู่ใกล้โรงเรียน ทำให้ไม่มีเวลาดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกมากนัก มีอัตราการหย่าร้างร้อยละ 2.50 และแยกกันอยู่ร้อยละ 12.50 โรงเรียนคำนึงถึงความสำคัญและบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน โรงเรียนจึงมีความต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา ระยะ 2 ครั้งนี้

18. โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด

โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงตราเขต 1 ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปัจจุบัน มีนักเรียนจำนวน 184 คน ครูจำนวน 14 คน

โรงเรียนวัดบางกระเจ็ดตั้งอยู่ในชุมชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวและปัญหาของนักเรียน โดยได้เริ่มต้นศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และมีระดับการศึกษามัธยมต้นหรือต่ำกว่า จากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกหลังเลิกเรียน ในชุมชนเล็กๆ มักจะจับกลุ่มมั่วสุม ก่อให้เกิดปัญหา ยาเสพติด ทางชุมชนมีการจัดค่ายธรรมะให้กับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครอบครัวหย่าร้าง (ร้อยละ 7.41) ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาครอบครัว ที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียน โรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาและเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว

19. โรงเรียนวัดดอนทอง

โรงเรียนวัดดอนทอง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขิงตรา เขต 1 โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัดดอนทอง หมู่ที่ 12 ตำบลบางดินเปิด อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 2,835 คน ครูจำนวน 100 คน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน อัตราการหย่าร้างร้อยละ 10.40 การออกไปประกอบอาชีพ จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมการเรียนรู้ลูกเท่าที่ควร โรงเรียนวัดดอนทองเข้าร่วมโครงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งให้กับครอบครัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ในปัจจุบันได้

20. โรงเรียนวัดบางสมัคร

โรงเรียนวัดบางสมัครเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขิงตรา เขต 1 ตั้งอยู่ใน ตำบลบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว โดยการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เวลาทำงานไม่แน่นอน จึงให้เด็กอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย ฐานะค่อนข้างยากจน อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันร่วมกันหลายครอบครัว มีอัตราการหย่าร้างและแยกทางกันสูง จึงเป็นที่มาทำให้

โรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน เพื่อให้มีทักษะชีวิตมากขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

21. โรงเรียนอนุบาลพุทธรักษา

โรงเรียนอนุบาลพุทธรักษา เป็นโรงเรียนของรัฐ ขนาดกลาง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเขาบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยู่ในเขตเมือง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาดูแลลูกมากนัก มีอัตราการหย่าร้างร้อยละ 4.08 และแยกกันอยู่ประมาณร้อยละ 20.41 ทางโรงเรียนคำนึงถึงความสำคัญและบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน โรงเรียนจึงมีความต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษาครั้งนี้

22. โรงเรียนชลบุรีสุขบท

โรงเรียนชลบุรีสุขบท ตั้งอยู่ที่ ถนนสุขุมวิท ตำบลบ้านโจด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวน 2,700 คน อาจารย์ 130 คน จากข้อมูลโดยรวมเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและครอบครัวของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 72.79 ภาระการมีหนี้สินของครอบครัวพบว่าครอบครัวร้อยละ 68.75 มีหนี้สินครอบครัวที่มีบุคคลในที่ใช้สารเสพติด มีร้อยละ 50 ส่วนใหญ่เป็นบุหรี่ย้อยละ 33.33 รองลงคือ สุรา ร้อยละ 29.17 บิดา และมารดา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงทำให้โรงเรียนได้สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เพื่อทำให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น

23. โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ประจำตำบล มีเนื้อที่ 84 ไร่ 1 งาน 36 ตารางวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตั้งอยู่ที่ 312 หมู่ 5 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ประชากรในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรม ปี พ.ศ. 2530 มีการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง เครือสหพัฒน์ ประชากรเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตชุมชนมากขึ้นทุกปีทำให้มีนักเรียนเพิ่มขึ้นถึง 400 กว่าคน โรงเรียนจึงเปิด ปัจจุบันมีนักเรียนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,156 คน บุคลากรครูจำนวน 43 คน

การย้ายถิ่นฐานของครอบครัวทำให้ ลูกหลานเข้ามาเรียนหนังสือ การดำรงอยู่ของสภาพครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นสังคมเดี่ยว การดูแลบุตรหลานไม่รัดกุม ผู้ปกครองมีอาชีพเปลี่ยนไปจากเดิมมาเป็นทำงานรับจ้าง ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านครอบครัวตามมา

จากผลการสำรวจสภาพการณ์ของนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม พบว่าด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับต่ำ จึงจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาทั้งสองด้านและส่งเสริมด้านอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย

24. โรงเรียนบ้านโคงคารา

โรงเรียนบ้านโคงคาราตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองขาม อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี มีครูประจำการ 8 คน ครูอัตราจ้าง 3 คน ครูโครงการไทยเข้มแข็ง 4 คน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลที่ 1 – ป.6 จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 268 คน

สภาพพื้นที่ของชุมชนเป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างอำเภอบ้านบึงและอำเภอสรีราชาโดยมีภูเขาถนนเขตแดน ดังนั้นพื้นที่ประกอบอาชีพของชุมชนจึงมีพื้นที่ราบแคบๆ เชิงเขา ประชากรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องอาศัยปลูกบ้านในที่ดินของญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้าน มีประชากร 30 เป็นผู้อพยพเข้ามาหางานทำ อาชีพส่วนใหญ่คือรับจ้างทั่วไป และลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรม มีรายได้ต่ำ บางรายมีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้ต้องหวนหาหารายได้เพิ่มเติม ไม่มีเวลาพบปะพูดคุยกับลูก ๆ ขาดการดูแลเลี้ยงดูที่ดี รวมทั้งมีปัญหาเรื่องครอบครัวหย่าร้าง เกือบร้อยละ 40 เด็กถูกทอดทิ้งให้อยู่กับญาติผู้ใหญ่ทำให้ขาดความอบอุ่น จากสภาพดังกล่าวทำให้ต้องมีการช่วยเหลือพัฒนาให้เกิดการมีสัมพันธภาพในครอบครัวอันดี

จากการสำรวจสภาพการณ์เด็กและครอบครัวพบสภาพปัญหาของครอบครัวที่ต้องได้รับการแก้ไขตามลำดับ คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้โดยจัดหาเอกสาร หนังสือ สื่อวีดิทัศน์ ให้ผู้ปกครองสนใจในการให้กำลังใจเพื่อเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ด้านสัมพันธภาพกับลูกโดยจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้พบปะพูดคุย ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กอันจะทำให้เกิดความรักความผูกพันต่อกัน ด้านการใช้เวลาว่างร่วมกัน โดยจัดกิจกรรมในวันหยุดให้ผู้ปกครองได้ร่วมทำกับลูก ๆ จะทำให้เด็กเกิดทักษะ เกิดความพร้อมในการใช้ชีวิตในสังคม มีกำลังใจเกิดความอบอุ่น สามารถแก้ปัญหาโดยมีเหตุผล

25. โรงเรียนบ้านเขาตะแบก

โรงเรียนบ้านเขาตะแบกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สพป.ชบ3 ตั้งอยู่หมู่บ้านเขาตะแบก หมู่ 4 ตำบลหนองขาม อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี เปิดทำการการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 210 คน ครูประจำการ 5 คน อัตราจ้าง 3 คน

สภาพแวดล้อมเป็นสังคมเกษตรกรรม มีการพัฒนาพื้นที่เป็น ทำให้วิถีชีวิตของชุมชนเดิมเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนย้ายถิ่นคนเข้ามามาก การดูแลบุตรหลาน

ดังนั้นโรงเรียนและชุมชนจึงส่งเสริมสภาพการณ์ดูแลนักเรียนและครอบครัว การเลี้ยงดู โดยใช้กิจกรรม ครอบครัวอบอุ่นในวันหยุด

26. โรงเรียนท่าข้ามพิทย

โรงเรียนท่าข้ามพิทย เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณวันพรมรัตนาราม ตำบลท่าข้าม อำเภอนันทบุรี จังหวัดชลบุรี เปิดทำการสอนตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 583 คน มีข้าราชการครู 21 คน ครูผู้ช่วยและพนักงานจ้างตามภารกิจ 19 คน

โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนชนบท ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรและรับจ้าง มีรายได้ไม่แน่นอน ฐานะความเป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนอย่างเต็มที่ ส่งผลให้นักเรียนขาดการส่งเสริมด้านการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียนจึงตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับนักเรียน จึงได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เพื่อต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับนักเรียนให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานครอบครัวในภาพรวมของโครงการ

ข้อมูลสภาพการณ์ด้านเด็กครอบครัว เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยด้านครอบครัวตามสภาพการณ์ด้านครอบครัวบริบทของโรงเรียนและชุมชน

จากข้อมูลที่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 26 โรงทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานครอบครัวของนักเรียนจำนวน 2,634 คน สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นมารดา คิดเป็น ร้อยละ 55.80 รองลงมาเป็นบิดา ร้อยละ 29.75
2. จำนวนบุตรของครอบครัวที่ทำการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ของครอบครัวมีบุตร 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.40 รองลงมาก็คือมีบุตรคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 22.32 มีครอบครัวที่มีบุตร 3 คน ร้อยละ 21.93 ส่วนครอบครัวที่มีบุตรเกิน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.35 รองลงมาก็คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.14 มีสมาชิกครอบครัว 3 คน ร้อยละ 16.58
4. สถานภาพสมรสพบว่า ร้อยละ 70.42 สามีภรรยาอยู่ร่วมกัน แยกกันอยู่ ร้อยละ 16.91 ที่หย่าร้างกันมีเพียง ร้อยละ 8.88 และมีพ่อหรือแม่เสียชีวิต ร้อยละ 3.78
5. รายได้ของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 คิดเป็นร้อยละ 70.42 มีครอบครัวที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 30,000 บาทร้อยละ 38.45 มีรายได้ระหว่าง 30,000 – 50,000 ร้อยละ 5.27 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 2.04

6. อาชีพของพ่อแม่ พบว่าอาชีพของพ่อและแม่แจกแจงได้ดัง ตารางที่ 3
ตารางที่ 3 อาชีพของพ่อแม่

อาชีพ	พ่อ	แม่
รับจ้าง	50.96	44.31
พนักงานบริษัทเอกชน	15.30	16.17
อาชีพอิสระ/ค้าขาย	13.78	20.68
เกษตรกร	8.13	5.59
อื่นๆ	6.65	10.40

จากตารางที่ 3 อาชีพของพ่อแม่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 54.69 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน เป็นเกณฑ์ เป็นเกษตรกรเพียงร้อยละ 8.13 ส่วนอาชีพของพ่อแม่ความถี่สูงสุดได้แต่รับจ้างเช่นเดียวกัน แต่รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขายและอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 5.59

7. ระดับการศึกษาของพ่อแม่มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การศึกษาของพ่อแม่

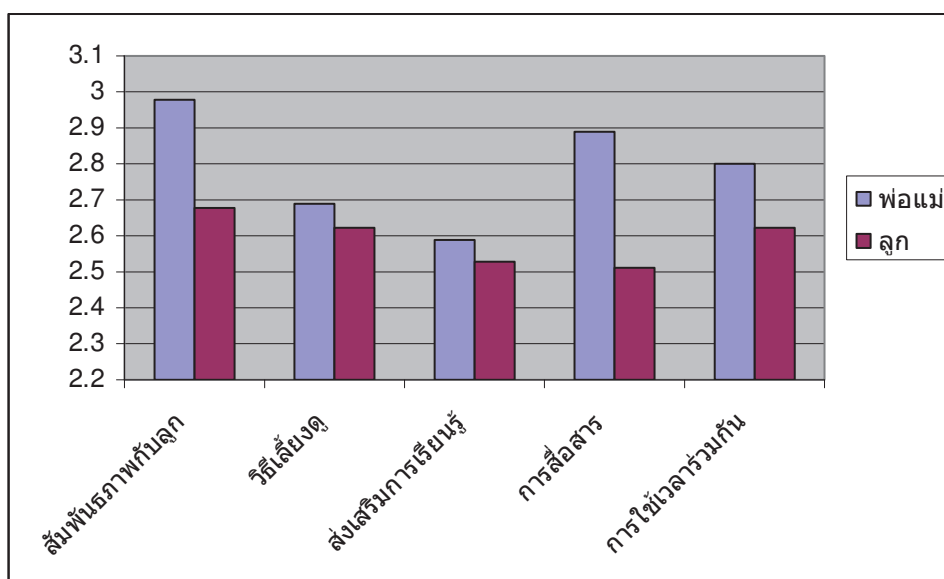
ระดับการศึกษาสูงสุด	พ่อ	แม่
มัธยมต้นหรือต่ำกว่า	62.81	65.20
มัธยมปลาย	18.67	17.93
ปวส.	12.99	10.08
ปริญญาตรี	4.88	6.16
สูงกว่าปริญญาตรี	0.64	0.63

จากตารางที่ 4 การศึกษาสูงสุดของทั้งพ่อและแม่ มีการเรียงลำดับเป็นแบบแผนเดียวกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า เกินร้อยละ 60 ขึ้นไป มีพ่อแม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 4.88 และแม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 6.16

ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็ก

การวิเคราะห์สภาวะการณ์การดูแลเด็ก มีคำถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับลูก วิธีการอบรมเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารในครอบครัว และด้านการใช้เวลาด้วยกันโดยภาพรวม สื่อสารในครอบครัว และด้านการใช้เวลาด้วยกัน โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยจากคำตอบของพ่อแม่และลูก ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงภาพรวมสภาวะการณ์การดูแลเด็ก ได้ผลดังนี้

จากแผนภูมิ 1 แสดงภาพรวมสภาวะการณ์การดูแลเด็ก จากกลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองและนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเด็นที่น่าสนใจจากสภาวะการณ์แต่ละด้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.98) ตามด้วยการสื่อสาร (2.89) การใช้เวลาด้วยกัน (2.80) และวิธีการเลี้ยงดู (2.69) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.59) นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.68) ตามด้วย การใช้เวลาด้วยกันและวิธีการเลี้ยงดู (2.62) การส่งเสริมการเรียนรู้ (2.53) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสาร (2.51)

ค่าเฉลี่ยของสภาวะการณ์วิเคราะห์เป็นรายด้านแสดงเปรียบเทียบความคิดเห็นของพ่อแม่ และนักเรียน และแสดงให้เห็นตามสภาวะการณ์เป็นรายการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลสภาวะการดูแลเด็กภาพรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านสัมพันธภาพกับลูก				
1	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก	2.98	0.85	2.72	0.87
2	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้	2.80	0.80	2.80	0.84
3	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน	3.28	0.80	3.14	0.92
4	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน	3.17	0.72	3.33	0.79
5	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	3.20	0.75	3.14	0.82
6	ท่านกอดลูก	2.67	1.07	2.30	1.05
24	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา	3.00	0.89	2.63	0.98
29	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน	3.10	0.90	1.96	0.95
30	ท่านให้อิสระกับลูก	3.05	0.82	2.79	0.96
31	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด	3.16	0.84	2.84	0.97
32	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	2.46	1.00	2.69	1.05
35	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก	2.65	0.90	2.52	0.96
38	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่让您 ได้ยิน	3.26	0.92	1.95	1.06
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	2.98	0.44	2.68	0.41

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าประเด็นที่พ่อแม่เห็นว่า มีความสัมพันธ์กับลูกที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ สนใจว่าลูกตัวเอง อยู่ที่ไหนหลังเลิกเรียน ตนกับลูกมีความเข้าใจกัน เป็นห่วงและดูแลลูกใกล้ชิด ให้อิสระกับลูกและเป็นเพื่อนลูกเมื่อมีปัญหา ส่วนนักเรียนคิดว่าพ่อแม่มีความมั่นใจในการเลี้ยงดูตนและตนกับพ่อแม่มีความเข้าใจกัน อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ 6 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านวิถีเลี้ยงดู

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	การเลี้ยงดู				
17	ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือ เล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป	2.52	1.00	2.29	1.09
27	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้ โดยไม่ขุ่นเคือง	2.65	0.87	2.26	0.94
33	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม	2.36	0.91	2.60	0.98
34	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก	3.06	0.75	2.85	0.92
36	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก	2.64	0.87	2.65	0.96
37	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	2.86	0.93	3.06	0.91
39	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ	2.92	0.87	2.79	0.93
40	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง	2.46	1.08	2.48	1.14
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	2.69	0.45	2.62	0.51

ด้านวิธีการเลี้ยงดู พ่อแม่ให้ความสำคัญกับเรื่องการรับฟังเหตุผลของลูก การดูแลเรื่องอาหารการกิน และการให้ลูกรับผิดชอบงานในบ้านตามลำดับ ส่วนนักเรียนเห็นว่า พ่อแม่ให้ความสำคัญกับตนเองเรื่องความรับผิดชอบงานในบ้าน รองลงมาคือ การรับฟังความคิดเห็นของลูก

ตารางที่ 7 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้				
11	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น	2.14	0.96	1.97	0.97
13	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์	2.63	0.91	2.44	1.00
14	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน	3.03	0.84	3.11	0.93
15	ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก	2.07	0.92	2.22	0.95
16	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา	3.09	0.78	2.90	0.89
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	2.59	0.55	2.53	0.57

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการให้กำลังใจลูกด้านการเรียน และการอบรมสั่งสอน โดยอาศัยสภาวะการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น สื่อโทรทัศน์ เป็นแนวทางการอบรมลูก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของลูก

ตารางที่ 8 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการสื่อสารในครอบครัว				
8	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว	3.33	0.78	1.92	0.92
9	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน	3.14	0.77	2.97	0.85
18	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ	2.41	0.89	2.31	0.95
19	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด	2.35	0.88	2.18	0.95
25	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.09	0.82	2.82	0.97
28	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.07	0.81	2.87	0.99
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	2.89	0.52	2.51	0.52

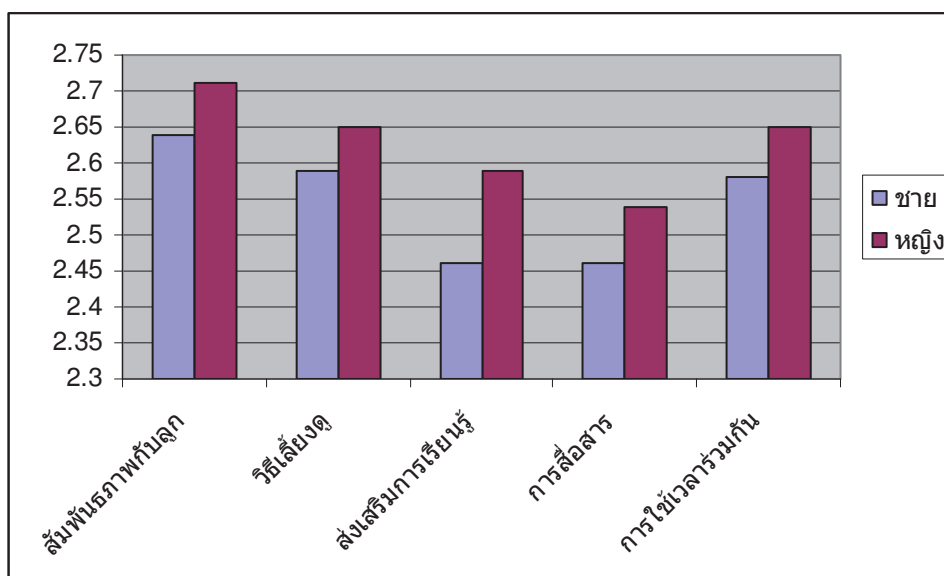
ด้านการสื่อสารในครอบครัว พ่อแม่ยอมรับว่ามีความขัดแย้งกับลูก แต่ก็มีการให้อภัยและประนีประนอม เช่นเดียวกับความคิดของลูก

ตารางที่ 9 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กภาพรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการใช้เวลาร่วมกัน				
7	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว	3.09	0.99	2.81	1.08
10	ท่านชอบอยู่บ้าน	3.01	0.97	2.53	1.03
12	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก	2.97	0.92	2.80	1.01
20	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว	2.93	0.98	2.75	1.04
21	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก	3.10	0.88	2.89	0.97
22	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา	2.54	0.98	2.51	1.02
23	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์	2.45	0.99	2.26	0.98
26	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด	2.30	0.93	2.35	0.97
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	2.80	0.64	2.62	0.66

ด้านการใช้เวลาร่วมกันพ่อแม่เห็นว่าใช้เวลาร่วมกับลูก โดยการพูดคุย รับประทานอาหารเย็นอยู่บ้าน ตามลำดับ ในขณะที่ลูกคิดว่าการใช้เวลาร่วมกันด้านการพูดคุย ทานอาหารเย็นการดูโทรทัศน์

แผนภูมิที่ 2 เปรียบเทียบสภาวะการณ์การดูแลเด็ก จำแนกตามเพศ

จากแผนภูมิ 2 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก จำแนกตามเพศ จากกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา เพศชายและหญิง ประเด็นที่น่าสนใจจากสภาวะการณ์แต่ละด้าน พบว่าเพศชาย สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.64) ตามด้วยวิธีการเลี้ยงดู (2.59) และการใช้เวลาร่วมกัน (2.58) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และการสื่อสาร (2.46) เพศหญิง สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.68) ตามด้วยวิธีการเลี้ยงดู และการใช้เวลาร่วมกัน (2.65) การส่งเสริมการเรียนรู้ (2.59) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสาร (2.54) โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ย ของ สภาวะการณ์การดูแลเด็ก ต่ำกว่า เพศหญิงในทุก 5 ด้าน

ตารางที่ 10 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกตามเพศด้านสัมพันธภาพกับลูก

	คำถาม	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านสัมพันธภาพกับลูก				
1	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก	2.62	0.89	2.80	0.85
2	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้	2.86	0.82	2.74	0.85
3	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน	3.03	0.96	3.22	0.89
4	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน	3.33	0.80	3.33	0.79
5	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	3.13	0.85	3.15	0.79
6	ท่านกอดลูก	2.28	1.03	2.33	1.07
24	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา	2.54	0.99	2.70	0.97
29	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน	2.01	0.94	1.89	0.94
30	ท่านให้อิสระกับลูก	2.81	0.97	2.77	0.96
31	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด	2.70	0.99	2.97	0.94
32	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	2.52	1.06	2.84	1.02
35	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก	2.53	0.96	2.51	0.96
38	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่ให้ท่าน ได้ยิน	1.96	1.06	1.92	1.05
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	2.64	0.41	2.71	0.41

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็ก ด้านสัมพันธภาพกับลูก จำแนกตามเพศ โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในข้อ การไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่ให้พ่อแม่ได้ยิน และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในข้อ ลูกมีความลับที่ไม่บอกพ่อแม่

ตารางที่ 11 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกตามเพศด้านวิถีเลี้ยงดู

	คำถาม	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านวิถีเลี้ยงดู				
17	ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป	2.33	1.08	2.24	1.10
27	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแข่งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุ่นเคือง	2.23	0.93	2.29	0.96
33	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม	2.64	0.99	2.57	0.98
34	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก	2.77	0.93	2.92	0.91
36	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก	2.61	0.96	2.68	0.97
37	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	2.90	0.94	3.19	0.86
39	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ	2.80	0.94	2.77	0.93
40	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง	2.43	1.11	2.53	1.16
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	2.59	0.51	2.65	0.51

ตารางที่ 12 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

	คำถาม	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้				
11	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น	1.92	0.96	2.01	0.98
13	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์	2.39	1.00	2.48	1.01
14	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีกว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน	2.97	0.95	3.23	0.89
15	ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก	2.19	0.95	2.25	0.95
16	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา	2.81	0.90	2.99	0.87
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	2.46	0.57	2.59	0.57

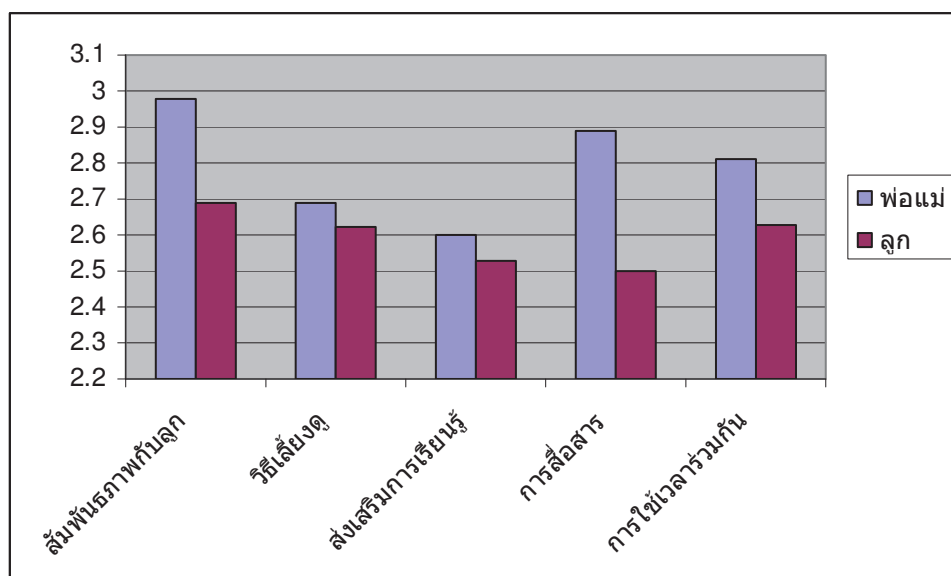
ตารางที่ 13 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการสื่อสารในครอบครัว

	คำถาม	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการสื่อสารในครอบครัว				
8	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว	1.88	0.91	1.91	0.90
9	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน	2.93	0.89	3.00	0.83
18	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ	2.23	0.95	2.37	0.95
19	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด	2.17	0.95	2.17	0.95
25	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	2.77	0.96	2.86	0.97
28	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	2.78	1.00	2.96	0.98
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	2.46	0.52	2.54	0.51

ตารางที่ 14 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กจำแนกเพศด้านการใช้เวลาร่วมกัน

	คำถาม	ชาย		หญิง	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการใช้เวลาร่วมกัน				
7	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว	2.79	1.09	2.82	1.07
10	ท่านชอบอยู่บ้าน	2.47	1.04	2.57	1.03
12	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก	2.76	1.02	2.84	1.00
20	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว	2.73	1.04	2.77	1.05
21	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก	2.82	0.97	2.96	0.97
22	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา	2.50	1.02	2.53	1.03
23	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์	2.25	0.98	2.27	0.99
26	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด	2.28	0.98	2.40	0.98
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	2.58	0.64	2.65	0.68

แผนภูมิที่ 3 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเมือง

จากแผนภูมิ 3 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเมือง จากกลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองและนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเด็นที่น่าสนใจจากสภาวะการณ์แต่ละด้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.98) ตามด้วยการสื่อสาร (2.89) การใช้เวลาร่วมกัน (2.81) และวิธีการเลี้ยงดู (2.69) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.60) นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.69) ตามด้วยวิธีการเลี้ยงดู (2.62) และการใช้เวลาร่วมกัน (2.61) การส่งเสริมการเรียนรู้ (2.53) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสาร (2.50)

ตารางที่ 15 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านสัมพันธภาพกับลูก

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านสัมพันธภาพกับลูก				
1	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก	3.01	0.83	2.77	0.88
2	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้	2.82	0.79	2.81	0.83
3	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน	3.29	0.80	3.15	0.92
4	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน	3.19	0.70	3.32	0.79
5	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	3.20	0.75	3.15	0.80
6	ท่านกอดลูก	2.64	1.09	2.26	1.04
24	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา	3.01	0.90	2.64	0.98
29	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน	3.09	0.90	1.96	0.95
30	ท่านให้อิสระกับลูก	3.05	0.81	2.78	0.96
31	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด	3.18	0.82	2.88	0.96
32	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	2.44	1.00	2.66	1.05
35	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก	2.65	0.90	2.50	0.95
38	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่让您ได้ยิน	3.21	0.94	1.97	1.05
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	2.98	0.44	2.69	0.41

ตารางที่ 16 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านวิถีเลี้ยงดู

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านวิถีเลี้ยงดู				
17	ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป	2.53	1.00	2.28	1.10
27	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุ่นเคือง	2.66	0.87	2.29	0.94
33	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม	2.40	0.91	2.59	0.97
34	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก	3.07	0.74	2.84	0.92
36	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก	2.63	0.88	2.63	0.96
37	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	2.86	0.92	3.05	0.92
39	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ	2.91	0.86	2.76	0.92
40	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง	2.48	1.09	2.55	1.12
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	2.69	0.45	2.62	0.50

ตารางที่ 17 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้				
11	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น	2.15	0.98	1.96	0.96
13	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์	2.64	0.91	2.45	1.00
14	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีกว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน	3.07	0.82	3.14	0.91
15	ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก	2.06	0.92	2.22	0.94
16	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา	3.09	0.78	2.88	0.88
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	2.60	0.55	2.53	0.57

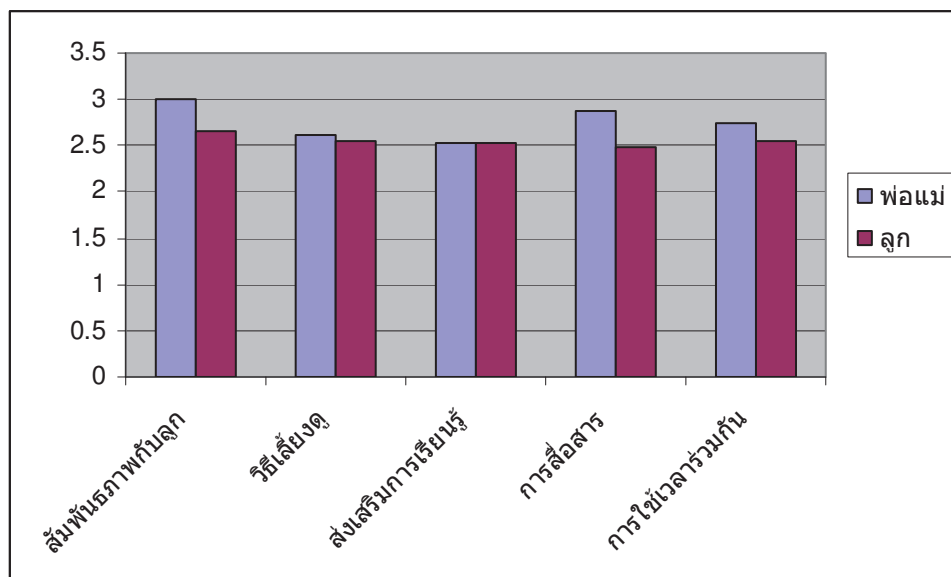
ตารางที่ 18 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการสื่อสารในครอบครัว

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการสื่อสารในครอบครัว				
8	มีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว	3.33	0.77	1.91	0.90
9	ครอบครัวให้อภัยและประนีประนอมกัน	3.15	0.77	2.98	0.84
18	ชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ	2.41	0.89	2.31	0.94
19	ตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด	2.33	0.87	2.12	0.92
25	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.08	0.81	2.82	0.96
28	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.06	0.81	2.89	0.98
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	2.89	0.53	2.50	0.52

ตารางที่ 19 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเมืองด้านการใช้เวลาร่วมกัน

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการใช้เวลาร่วมกัน				
7	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว	3.11	0.98	2.82	1.07
10	ท่านชอบอยู่บ้าน	3.03	0.96	2.59	1.03
12	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก	2.96	0.91	2.80	1.01
20	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว	2.95	0.98	2.78	1.05
21	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก	3.12	0.87	2.92	0.96
22	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา	2.56	0.98	2.53	1.02
23	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์	2.44	1.00	2.24	0.98
26	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด	2.28	0.91	2.34	0.96
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	2.81	0.64	2.63	0.66

แผนภูมิที่ 4 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเกษตรกรรม

จากแผนภูมิ 4 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตเกษตรกรรม จากกลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบประเด็นที่น่าสนใจจากสภาวะการณ์แต่ละด้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (3.01) ตามด้วยการสื่อสาร (2.88) การใช้เวลาร่วมกัน (2.75) และวิธีการเลี้ยงดู (2.62) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.53) นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธภาพ (2.65) ตามด้วยการใช้เวลาร่วมกัน (2.61) การสื่อสาร (2.56) และวิธีการเลี้ยงดู (2.55) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.53)

ตารางที่ 20 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านสัมพันธภาพกับลูก

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านสัมพันธภาพกับลูก				
1	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก	2.91	0.88	2.62	0.89
2	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้	2.73	0.82	2.77	0.88
3	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน	3.24	0.84	3.01	0.99
4	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน	3.10	0.75	3.31	0.81
5	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	3.21	0.75	3.20	0.87
6	ท่านกอดลูก	2.85	1.02	2.55	1.09
24	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา	2.96	0.88	2.53	1.03
29	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน	3.21	0.89	1.83	0.94
30	ท่านให้อิสระกับลูก	3.05	0.82	2.88	0.98
31	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด	3.12	0.90	2.79	1.00
32	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	2.53	0.97	2.74	1.05
35	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก	2.69	0.90	2.58	1.00
38	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่让您ได้ยิน	3.52	0.76	1.70	0.99
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	3.01	0.45	2.65	0.44

ตารางที่ 21 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านวิถีเลี้ยงดู

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านวิถีเลี้ยงดู				
17	ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป	2.42	1.02	2.24	1.07
27	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุ่นเคือง	2.62	0.88	2.18	0.99
33	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม	2.34	0.94	2.46	1.05
34	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก	3.02	0.75	2.86	0.97
36	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก	2.66	0.86	2.69	1.00
37	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	2.75	0.94	2.98	0.91
39	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ	2.93	0.87	2.85	0.97
40	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง	2.25	1.03	2.14	1.13
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	2.62	0.44	2.55	0.53

ตารางที่ 22 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้				
11	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น	2.14	0.93	2.09	1.06
13	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์	2.55	0.90	2.42	1.04
14	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีกว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน	2.82	0.88	2.89	1.02
15	ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก	2.11	0.94	2.24	1.01
16	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา	3.04	0.81	3.02	0.93
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	2.53	0.57	2.53	0.63

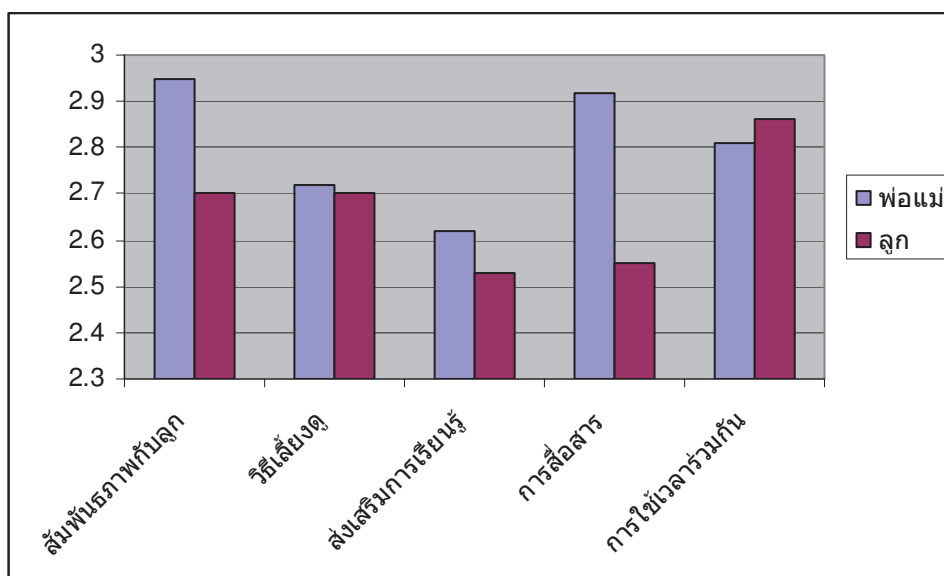
ตารางที่ 23 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการสื่อสารในครอบครัว

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการสื่อสารในครอบครัว				
8	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว	3.34	0.78	1.78	0.90
9	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน	3.11	0.77	2.96	0.93
18	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ	2.28	0.90	2.22	0.98
19	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด	2.34	0.90	2.33	1.04
25	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.08	0.82	2.82	0.99
28	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.12	0.81	2.82	1.05
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	2.88	0.50	2.49	0.54

ตารางที่ 24 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตเกษตรกรรมด้านการใช้เวลาร่วมกัน

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการใช้เวลาร่วมกัน				
7	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว	2.96	1.00	2.73	1.11
10	ท่านชอบอยู่บ้าน	2.90	1.00	2.36	1.03
12	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก	2.94	0.94	2.78	1.05
20	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว	2.81	1.00	2.63	1.06
21	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก	3.06	0.92	2.83	1.02
22	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา	2.50	0.97	2.54	1.06
23	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์	2.46	0.98	2.31	1.02
26	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด	2.36	0.98	2.33	1.04
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	2.75	0.65	2.56	0.70

แผนภูมิที่ 5 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตอุตสาหกรรม

จากแผนภูมิที่ 5 แสดงสภาวะการณ์การดูแลเด็ก เขตอุตสาหกรรม จากกลุ่มตัวอย่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองและนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเด็นที่น่าสนใจจากสภาวะการณ์แต่ละด้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธ์ภาพ (2.95) ตามด้วยการสื่อสาร (2.92) การใช้เวลาร่วมกัน (2.81) และวิธีการเลี้ยงดู (2.72) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.62) นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สภาวะการณ์ที่สูงที่สุด คือ ด้านสัมพันธ์ภาพและวิธีการเลี้ยงดู (2.70) ตามด้วยการใช้เวลาร่วมกัน (2.86) การสื่อสาร (2.55) โดยพบสภาวะการณ์ที่ต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (2.53)

ตารางที่ 25 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านสัมพันธภาพกับลูก

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านสัมพันธภาพกับลูก				
1	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก	2.92	0.85	2.60	0.83
2	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้	2.79	0.82	2.79	0.84
3	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน	3.30	0.78	3.22	0.85
4	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน	3.19	0.78	3.37	0.78
5	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	3.20	0.75	3.04	0.83
6	ท่านกอดลูก	2.57	1.03	2.24	1.01
24	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา	3.01	0.83	2.67	0.95
29	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน	3.02	0.91	2.13	0.94
30	ท่านให้อิสระกับลูก	3.01	0.86	2.74	0.94
31	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด	3.11	0.87	2.73	0.95
32	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	2.46	1.00	2.79	1.02
35	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก	2.60	0.94	2.54	0.93
38	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่让您ได้ยิน	3.16	0.99	2.12	1.12
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านสัมพันธภาพกับลูก	2.95	0.42	2.70	0.39

ตารางที่ 26 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านวิถีเลี้ยงดู

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านวิถีเลี้ยงดู				
17	ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป	2.59	0.98	2.37	1.08
27	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุ่นเคือง	2.62	0.89	2.24	0.90
33	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม	2.19	0.88	2.76	0.96
34	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก	3.06	0.81	2.84	0.89
36	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก	2.68	0.87	2.69	0.94
37	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	3.02	0.91	3.17	0.88
39	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ	2.96	0.88	2.87	0.93
40	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง	2.63	1.09	2.56	1.14
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิถีเลี้ยงดู	2.72	0.45	2.70	0.52

ตารางที่ 27 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้				
11	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น	2.11	0.90	1.91	0.91
13	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์	2.70	0.90	2.41	0.99
14	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีกว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน	3.08	0.86	3.23	0.88
15	ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก	2.08	0.91	2.22	0.93
16	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา	3.14	0.77	2.89	0.88
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้	2.62	0.53	2.53	0.53

ตารางที่ 28 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการสื่อสารในครอบครัว

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการสื่อสารในครอบครัว				
8	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว	3.31	0.82	2.10	0.98
9	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน	3.15	0.79	2.94	0.80
18	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ	2.52	0.89	2.37	0.95
19	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด	2.42	0.91	2.25	0.97
25	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.11	0.83	2.79	0.96
28	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง	3.02	0.80	2.85	0.96
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการสื่อสารในครอบครัว	2.92	0.49	2.55	0.50

ตารางที่ 29 ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กเขตอุตสาหกรรมด้านการใช้เวลาร่วมกัน

	คำถาม	พ่อแม่		นักเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
	ด้านการใช้เวลาร่วมกัน				
7	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว	3.14	0.97	2.86	1.06
10	ท่านชอบอยู่บ้าน	3.03	0.96	2.46	1.02
12	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก	3.05	0.90	2.84	0.99
20	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว	2.96	0.98	2.77	0.99
21	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก	3.06	0.90	2.82	0.92
22	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา	2.51	0.98	2.43	0.98
23	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์	2.44	0.97	2.32	0.94
26	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด	2.31	0.93	2.40	0.96
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านการใช้เวลาร่วมกัน	2.81	0.62	2.86	1.06

ผลการศึกษาสภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว

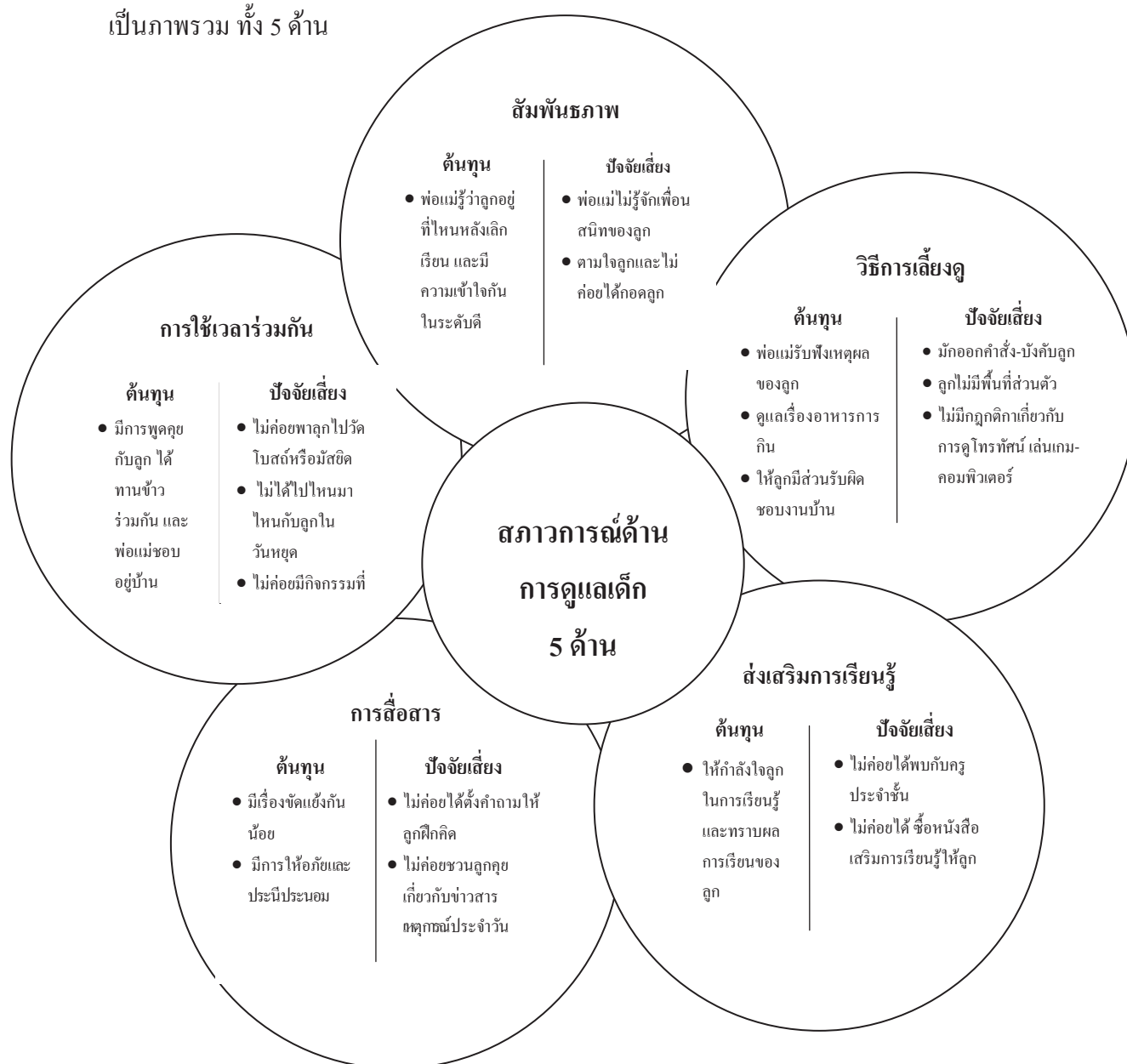
การวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว ตามตารางข้างล่างประเมินจากค่าเฉลี่ยของคำถามแต่ละประเด็นโดยค่าเฉลี่ยสูงถือว่าเป็นสภาวะการณ์เด่น ค่าเฉลี่ยต่ำถือว่าเป็นสภาวะการณ์ด้อย

ตารางที่ 30 สรุปผลการวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว

สภาวะการณ์เด่น	สภาวะการณ์ด้อย
1) ด้านสัมพันธภาพกับลูก - ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน - ลูกชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่让您ได้อ่าน - ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน	1) ด้านสัมพันธภาพกับลูก - รู้จักเพื่อนสนิทของลูกน้อย - ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก - ท่านกอดลูก
2) ด้านวิธีการเลี้ยงดูลูก - ท่านรับฟังเหตุผลของลูก - ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ถูกหลักโภชนาการ - ท่านให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน	2) ด้านวิธีการเลี้ยงดูลูก - ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม - ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัว - ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป
3) การส่งเสริมการเรียนรู้ - ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา - ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหน เก่งวิชาไหนอ่อน	3) การส่งเสริมการเรียนรู้ - ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก - ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น
4) การสื่อสารในครอบครัว - ในครอบครัวมักมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกัน - ครอบครัวให้อภัยและประนีประนอมกัน	4) การสื่อสารในครอบครัว - ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด - ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวัน
5) การใช้เวลาร่วมกัน - ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก - ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว - ท่านชอบอยู่บ้าน	5) การใช้เวลาร่วมกัน - ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด - ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์ - ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา

สภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว

จากสภาวะการณ์เด่น-ด้อย ด้านเด็กและครอบครัว สรุปภาพรวมที่เป็นต้นทุนและปัจจัยเสี่ยง ที่ได้เป็นภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน

จากการศึกษาสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็ก ด้านสัมพันธภาพกับลูก วิธีการเลี้ยงดูการส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร และการใช้เวลาร่วมกัน พบว่า ด้านสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีพิชารายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม พบว่า สภาวะการณ์เด่นที่จะเป็นต้นทุน และด้อยที่จะเป็นปัจจัยเสี่ยง ในแต่ละด้าน คือด้านสัมพันธภาพด้านวิธีการเลี้ยงดู การใช้เวลาร่วมกันการสื่อสารและการส่งเสริมการเรียนรู้

ดังนั้นจากข้อมูลสภาวะการณ์ของแต่ละโรงเรียนและบริบทพื้นที่ของชุมชนนั้น ๆ จะเป็นโจทย์วิจัยหลักให้ทั้งครู นักเรียน พ่อแม่ และชุมชน จะมีช่องทางในการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมเติมส่วนที่มีทุนน้อย อันเป็นปัจจัยเสี่ยงให้เด็กได้รับการส่งเสริมจากครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ร่วมกันภายใต้ “ นวัตกรรม-ครอบครัวศึกษา ” ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมพัฒนา

บทที่ 3

การพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2

จากข้อมูลสถานการณ์ด้านการดูแลเด็ก พบว่า มีปัจจัยที่บางด้านที่อยู่ในสภาวะความเสี่ยง เช่น พ่อแม่รู้จักเพื่อนของลูกน้อย ไม่แสดงความสนใจหรือแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก เช่น การกอดหรือสัมผัส ตามใจลูก หรือการออกคำสั่งบังคับลูกให้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม ซึ่งเป็นลักษณะของการไม่สนใจหรือรับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของลูก เป็นต้น ประเด็นที่เป็นปัญหาเหล่านี้ เป็นโจทย์ที่ครูนักวิจัย ได้นำไปพัฒนาชุดกิจกรรม เน้นความร่วมมือกันระหว่างครู เด็ก ผู้ปกครอง ละครชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมเห็นว่าการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย การตั้งหลักการทำงานของทีมนักวิจัยจึงเริ่มต้นกระบวนการตามขั้นตอนดังนี้

1. การพัฒนาเครือข่าย
2. การประชุมเพื่อตั้งโจทย์การพัฒนาชุดกิจกรรม
3. การติดตามผลงานและเสริมพลังนักวิจัยเครือข่าย
4. การถอดบทเรียน
5. เครือข่ายโรงเรียนที่ไม่สามารถดำเนินงานต่อจากโครงการ ระยะที่ 1
6. ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จของเครือข่าย

การพัฒนาเครือข่าย

เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา เป็นกลุ่มครูนักวิจัยที่ได้ร่วมดำเนินการจากระยะที่ 1 มีความพร้อมที่จะดำเนินการต่อในระยะที่ 2 และคณะครูนักวิจัย ที่สนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มเติม ในระยะที่ 2 รวมเป็นโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการระยะที่ 2 จำนวน 26 โรงเรียน และสังกัดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง

การทำงานของเครือข่าย อยู่ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์การทบทวนองค์ความรู้ จากการจัดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 การจัดประชุม เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับนักวิจัยอย่างใกล้ชิด การจัดอบรมเพื่อนำเสนอจุดเด่น จุดด้อย สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กและครอบครัว วิเคราะห์ศักยภาพชุมชนจากการศึกษาข้อมูลชุมชนด้านเด็กและครอบครัว มองจุดเด่นจุดด้อยสถานการณ์และศักยภาพ ชุมชนสู่การออกแบบนวัตกรรม และบทบาทนักวิจัยเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัว อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากคณะนักวิจัย เครือข่ายครอบครัวศึกษา

1.ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ไปยังโรงเรียนต่างๆในจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี ในหลากหลายช่องทาง เช่น การโทรศัพท์ให้ข้อมูลผ่านเครือข่ายครูนักวิจัยโครงการครอบครัวศึกษาฯ ที่เป็นเครือข่ายเดิมในระยะที่ 1 และบอกต่อไปยังโรงเรียนอื่นๆ ที่มีความสนใจ การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์

ของ Child Watch ภาคตะวันออก เป็นต้น เนื่องจากผลการดำเนินโครงการครบถ้วนฯ ในระยะที่ 1 มีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 30 โรงเรียน แต่ระยะที่ 2 ทีมประสานงานวิจัยพบว่าบางโรงเรียนไม่พร้อมที่จะดำเนินงานในระยะที่ 2 จึงได้พิจารณาโรงเรียนโดยคัดเลือกโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการในระยะที่ 2 โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียนที่ร่วมโครงการฯ ในระยะที่ 1 โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง โรงเรียนที่ทีมประสานงานพิจารณาว่ามีความพร้อม และโรงเรียนที่ชุมชนให้การสนับสนุนอยู่แล้ว นอกจากนั้นทีมประสานงานวิจัยยังเข้าพบผู้บริหารโรงเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์ชักชวนเข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

2. ทบทวนองค์ความรู้ด้านการจัดกิจกรรมครอบครัวศึกษาจากโครงการระยะที่ 1 โดยนักวิจัยของมหาวิทยาลัยได้สังเคราะห์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ร่วมโครงการในระยะที่ 1 และการจัดประชุมนักวิจัยระดับโรงเรียนที่ร่วมโครงการระยะที่ 2 มีการนำเสนอผลการดำเนินงานของบางโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้กับนักวิจัยของโรงเรียนใหม่ ที่เข้าร่วมโครงการในระยะที่ 2 ซึ่งมีการจัดประชุม 2 ครั้ง โดยแยกพื้นที่ดังนี้

ครั้งที่ 1 จัดที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2553 เป้าหมายโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 เป็นโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 16 โรงเรียน ผลปรากฏว่ามีโรงเรียนเข้าร่วมประชุม 11 โรงเรียน นักวิจัยระดับโรงเรียนเข้าร่วมจำนวน 18 คน โรงเรียนที่ไม่สามารถร่วมประชุมได้แก่ โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่ โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม โรงเรียนวัดหัวสำโรง โรงเรียนวัดกระทุ่มและ โรงเรียนวัดบางพระ (เนตรโรจน์อุปถัมภ์)

ครั้งที่ 2 จัดที่โรงเรียนชลบุรีสุขบท จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2553 เป้าหมายเป็นโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 6 โรงเรียน ร่วมกับโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา 4 โรงเรียน ที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนชลบุรีสุขบท เข้าร่วมประชุมด้วย ผลปรากฏว่ามีโรงเรียนเข้าร่วมประชุม 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนชลบุรีสุขบท โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม โรงเรียนบ้านโค้งดารา โรงเรียนบ้านเขาตะแบก โรงเรียนวัดบางสมัคร โรงเรียนบางปะกงบวรวิทยายน โรงเรียนเทศบาลบางวัว มีนักวิจัยระดับโรงเรียนจำนวน 14 คน สำหรับโรงเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ คือ โรงเรียนวัดล่างบางปะกง โรงเรียนอนุบาลพุกทศและ โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม

3. จัดอบรมนักวิจัยระดับโรงเรียน หลังจากได้จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการระยะที่ 2 แล้ว ทีมประสานงานได้กำหนดการประชุม เพื่อพัฒนานักวิจัยระดับโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานในระยะที่ 2 เนื่องจากจะต้องขยายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจัดประชุมพร้อมกันทั้งเครือข่ายครูในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้ได้เชิญคณะวิทยากรจากสถาบันรามจิตติมาให้ข้อคิด แนวทาง และข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัย โดยจัดประชุมในวันที่ 21 มกราคม 2554 ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ในการประชุมมีโรงเรียนส่งนักวิจัยเข้าร่วมประชุม 22 โรงเรียน มีนักวิจัยระดับโรงเรียน เข้าร่วมประชุม 45 คน

4. การศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัวของกลุ่มเป้าหมายของแต่ละโรงเรียนและชุมชน จากการที่ได้จัดการประชุมนักวิจัยระดับโรงเรียนตามกิจกรรมที่ 2 นักวิจัยที่เข้าร่วมจะได้รับเครื่องมือในการศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัวไปทำการสำรวจข้อมูลครอบครัวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ส่งให้ทีมนักวิจัยโครงการครอบครัวศึกษา ฯ ทำการประมวลผล ส่งกลับไปยังโรงเรียน เพื่อให้นักวิจัยของโรงเรียนกำหนดโจทย์วิจัย เพื่อแก้ปัญหาที่ได้จากผลการประเมินสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัวทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำเสนอในที่ประชุมในรอบต่อไป

5. วิเคราะห์ข้อมูลสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัวเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยตามบริบทของนักเรียน ครอบครัวและชุมชน ในการจัดการประชุมครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์นำเสนอภาพรวมด้านสภาวะการณ์เด็ก เป็นภาพรวมทั้งสองจังหวัดและให้แต่ละโรงเรียนเสนอโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับให้อยู่ในกรอบของโครงการวิจัยครอบครัวศึกษาฯ การประชุมครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2554

การติดตามโครงการและเสริมพลังนักวิจัย

การติดตามโครงการ ทีมนักวิจัยหลัก ถือเป็นภารกิจสำคัญ ที่จะติดตามเพื่อเรียนรู้ สภาพบรรยากาศ บริบทของโรงเรียน ชุมชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กนักวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของการวิจัยครั้งนี้ การสนทนากับเด็กนักวิจัย ทำให้เราได้เรียนรู้ และเข้าใจถึงบรรยากาศความเป็นอยู่ ความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อครอบครัว พ่อแม่ หรือญาติ ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยประการสำคัญคือ การติดตามโครงการ จะเป็นการเสริมพลังนักวิจัย ให้มีความรู้สึกที่อบอุ่น ใกล้ชิด และทำงานร่วมกันได้อย่างเข้มแข็งมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2553 ติดตามโครงการที่โรงเรียนบวรวิทยายน อำเภอบางปะกง โรงเรียนวัดกระทุ่ม อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ 2 ธันวาคม 2553 ติดตามโครงการที่โรงเรียนแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนท่าข้ามวิทยา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

วันที่ 15 ธันวาคม 2553 ติดตามโครงการที่โรงเรียนเทศบาลบางวัว อำเภอบางปะกง โรงเรียนบวรวิทยายน 3 (วัดล่าง) โรงเรียนบ้านบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ 23 ธันวาคม 2553 ติดตามโครงการที่โรงเรียนบางพระ (เนตรโรจน์อุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ 29 ธันวาคม 2553 ติดตามโครงการที่โรงเรียนบ้านเขาตะแบก โรงเรียนบ้านไค้งคารา อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

วันที่ 14 มกราคม 2554 ติดตามโครงการที่โรงเรียนเทศบาลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554 ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับท่านตำบลบางพระ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางพระ (เนตรโรจน์อุปถัมภ์) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระเกี่ยวกับโครงการวิจัยของโรงเรียนบางพระ (เนตรโรจน์อุปถัมภ์)

การพัฒนาเครือข่าย โดยการประชุมชี้แจงให้เห็นความต่อเนื่องของโครงการ ครอบครัวศึกษา จากระยะที่ 1 มาสู่ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากนักวิจัย เครือข่าย ระยะที่ 1 การขยายผลสู่ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน โดยแยกเป็น 2 จังหวัด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและลงลึกสู่การปฏิบัติจริงได้มากขึ้น และเมื่อได้ผลการสำรวจสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ก็นำผลการวิเคราะห์มาสู่การออกแบบ นวัตกรรม และการทำความเข้าใจในบทบาทนักวิจัยที่ร่วมกัน มีการประชุมปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาโจทย์วิจัย สู่การออกแบบนวัตกรรม ซึ่งจะมีลักษณะเฉพาะของแต่ละโรงเรียน วางอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสภาพการณ์ บริบทโรงเรียนและชุมชนนั้น ๆ

กิจกรรมถอดบทเรียน

กิจกรรมถอดบทเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดจากการทำงานวิจัย โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2 ณ ห้องทองเจ้าพัฒน์ อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ วันพุธที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30 – 16.00 น. ได้แบ่งครูนักวิจัยเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสมาชิกกลุ่ม 20 คน กลุ่มโรงเรียนประถมและการศึกษาและการศึกษาปฐมวัย มีสมาชิก 18 คน

เทคนิคที่ใช้ในการถอดบทเรียนครั้งนี้ ใช้เทคนิคการใช้บัตร (Card Technigue or Meta – plan) นักวิจัยโครงการได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ ดังนี้

1. ลักษณะโครงการนี้โรงเรียนจัดทำเน้นการแก้ปัญหาด้านใดจากข้อมูลการสำรวจสภาพการณ์ที่แบ่งไว้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การใช้เวลาร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสารในครอบครัว และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว
2. ลักษณะของนวัตกรรมเป็นอย่างไร เช่น ครูเป็นผู้จัดกระทำกับเด็ก ครู เด็ก ผู้ปกครองร่วมมือกัน ครู เด็ก ผู้ปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่น มีส่วนร่วม
3. วิธีการดำเนินกิจกรรม ทำแบบไหน เช่น บูรณาการกับการเรียนการสอน จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดเป็นโครงการพิเศษโดยเฉพาะ (Ad hoc project)
4. สื่อและเครื่องมืออื่นประกอบการจัดกิจกรรม
5. กลุ่มหรือบุคคลใดบ้างที่มีส่วนร่วม
6. จากข้อ 5 มีวิธีการกลไก และช่องทางการติดต่อประสานงานอย่างไร
7. ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายเลือกอย่างไร เช่น เลือกกลุ่มเด็กที่มีปัญหา หรือเลือกเด็กที่ครูกำลังสอน หรือทำทั้งระดับชั้น ฯลฯ

8. โครงการนี้สามารถต่อยอดต่อไปได้โดยนักวิจัยหรือช่องทางใดบ้าง

9. สิ่งที่ทำเนิการไปแล้วคิดว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัจจัยที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการอย่างไร ประเมินความสำเร็จอย่างไร

10. จะทำให้โครงการนี้มีความยั่งยืนต่อไป ได้อย่างไร

ผลการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูนักวิจัย ระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ ดังนี้

1. ลักษณะของโครงการที่โรงเรียนจัดทำเน้นการแก้ปัญหาด้าน

- การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก
- การสื่อสารในครอบครัว
- การส่งเสริมการเรียนรู้
- การใช้เวลาร่วมกัน

หมายเหตุ มี 3 บัตรที่ระบุว่าโครงการที่สามารถแก้ปัญหาทั้ง 5 ด้าน

2. ลักษณะของนวัตกรรมที่ครูใช้ดำเนินโครงการ

- ครู เด็ก และผู้ปกครอง ประชุมกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการร่วมกัน
- โรงเรียน ชุมชน เด็กและผู้ปกครอง จัดกิจกรรม
- ใช้โอกาสวันสำคัญทางศาสนาหรือประเพณีจัดกิจกรรมโครงการ
- ครูกำหนดให้พ่อแม่ และเด็ก ทำกิจกรรมร่วมกัน

3. วิธีการ / กลไก / ช่องทางการติดต่อประสานงาน

- ทำหนังสือเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม
- ขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น
- ทำหนังสือเชิญมาให้บริการ หรือมาเป็นวิทยากรบรรยาย

4. กลุ่มและบุคคลที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ จำแนกได้ ดังนี้

- ครูนักวิจัย
- นักเรียน
- ผู้ปกครอง / สมาคมผู้ปกครอง
- คณะครูอื่นๆ ในโรงเรียน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต, อบจ)
- พระสงฆ์

5. การต่อยอดโครงการนี้สามารถดำเนินการได้โดยวิธี

- สามารถทำโครงการนี้ได้โดยไม่ต้องใช้งบสนับสนุน
- จัดในกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- สอดแทรกในกิจกรรมอื่นๆ (ไม่ระบุ)
- จัดเป็นโครงการในแผนประจำปีของโรงเรียน

- บูรณาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- เสนอโครงการบรรจุในแผนขององค์กรปกครองท้องถิ่น

6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ วิธีการประเมิน ปัญหาในการดำเนินงาน

- ความร่วมมือของนักเรียนและผู้ปกครอง
- การทำงานเป็นทีมของครูนักวิจัย
- ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุน
- ชุมชนให้ความร่วมมือดี
- การวางแผนการดำเนินงานดี

หลักฐานยืนยันความสำเร็จของโครงการ

- แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง
- การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
- การสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม
- ประเมินจากงานของนักเรียน

ปัญหาในการดำเนินโครงการ

- ข้อจำกัดด้านเวลา
- ผู้ปกครองบางส่วนร่วมมือน้อยเพราะปัญหาด้านการประกอบอาชีพ
- ครูนักวิจัยมีภาระงานมาก

7. ความยั่งยืนของกิจกรรมลักษณะนี้ โรงเรียนสามารถดำเนินการต่อไปได้เอง โดยวิธี

- กำหนดเป็นโครงการในแผนปฏิบัติของโรงเรียน
- สอดแทรกลงไปในบางรายวิชา
- เพิ่มกิจกรรมลงไปในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผลการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูนักวิจัย ระดับประถมศึกษา สรุปได้ ดังนี้

1. ลักษณะของโครงการที่โรงเรียนจัดทำเน้นการแก้ปัญหาด้าน

- ส่งเสริมการเรียนรู้
- การเลี้ยงดู
- การสื่อสาร
- ความสัมพันธ์ในครอบครัว
- การใช้เวลาร่วมกัน

2. ลักษณะของนวัตกรรมที่ครูใช้ดำเนินโครงการ

- ครู พ่อแม่ ลูก ทำกิจกรรมร่วมกัน

- ผู้ปกครองครู พ่อแม่ ชุมชน

3. วิธีการ / กลไก / ช่องทางการติดต่อประสานงาน

- ทำโครงการเสนอเพื่อของบประมาณ
- เชิญให้เข้าร่วมโครงการ
- เชิญเป็นวิทยากร
- นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
- ขอความร่วมมือ

4. กลุ่มและบุคคลที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจำแนกได้ ดังนี้

- ได้รับความร่วมมือองค์กรท้องถิ่น
- กรรมการสถานศึกษา
- ผู้นำชุมชน
- วัด
- ผู้ปกครอง
- มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- พมจ.
- สถานีตำรวจ
- บุคลากรภายในโรงเรียน
- (ไม่ขอความร่วมมือจากนอกองค์กร)

5. การต่อยอดโครงการนี้สามารถดำเนินการได้โดยวิธี

- (ประเมิน)
- ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- สัมภาษณ์
- สัมภาษณ์ – สังเกต
- สังเกต
- สังเกต –แบบสอบถาม
- สะท้อนความคิด จากผู้เกี่ยวข้อง
- จัดนิทรรศการ
- ประเมินจากกิจกรรม
- สำเร็จ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย

6. วิธีการประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

- ทำต่อได้ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ใช้งบรายหัวเด็ก

- ทำได้ภายใน โรงเรียน
- ทำได้ โดยบูรณาการกับรายวิชา

7. ปัญหาในการดำเนินโครงการและแผนงานการแก้ไข

- ไม่มีเวลาในการช่วยเหลือที่
- ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาในการทำกิจกรรม
- ผู้ปกครองบางคนให้ความร่วมมือไม่ดี บุคลากรน้อย
- ผู้ปกครองบางส่วนไม่เห็นความสำคัญ
- ประชุมมากไม่มีคนดูแลเด็กผู้ช่วยกับนักเรียนอยู่คนละระดับชั้น

ทางการแก้ไข

- ผู้ปกครองทำกิจกรรมกับบุตรหลานทางโทรศัพท์
- ใช้เวลาช่วงวันหยุด

8. ความยั่งยืนของโครงการโรงเรียนสามารถดำเนินการ ต่อไปได้

- ผู้บริหารให้ ความสำคัญ ตั้งคณะทำงาน
- ครูทุกคนมีส่วนร่วม ในการจัดทำโครงการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
- ต้องดำเนินการทั้งระบบ และทำอย่างต่อเนื่อง (2)
- สร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่ม โรงเรียน (2)
- กำหนดลงในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน

เครือข่ายโรงเรียนที่ไม่สามารถดำเนินงานต่อจากโครงการ ระยะที่ 1

เครือข่ายโรงเรียนที่หายไป มีปัจจัยที่สำคัญการกรณีที่เกิดขึ้นจริง ประการคือ (1) นักวิจัยเดิม ย้ายไปรับราชการที่อื่น ทำให้ขาดความต่อเนื่องและขาดบุคลากร ที่เป็นหลักในการดำเนินงานวิจัยต่อ (2) นักวิจัยเครือข่าย เดิมขาดความต่อเนื่อง นักวิจัยเปลี่ยนบ่อย จนทำให้งานไม่ต่อเนื่อง นักวิจัยมีภาระงานหลายด้านมาก ไม่สามารถร่วมการทำงานตามขั้นตอนของการวิจัยได้ต่อเนื่อง (3) ผู้บริหารบางแห่ง ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ของงานวิจัยที่แท้จริง มองประเด็น ครอบครัวศึกษา ไปใช้ในกิจกรรมอื่น เกี่ยวกับ พ่อ – แม่ เช่น งานกีฬา ที่ให้พ่อ แม่ มาร่วมงาน และจะใช้งบประมาณไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทำการดำเนินงานวิจัย ไม่ต่อเนื่อง (4) นักวิจัยของโรงเรียน มีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถทำงานวิจัยต่อต่างๆ ที่เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ และทำงานวิจัยอย่างเต็มที่ แต่เกรงว่าจะไม่มีเวลาพอในการ เข้าร่วมประชุม และทำการทดลอง จึงได้ขอทำเฉพาะในระยะที่ 1 เมื่อมีความพร้อมจึงจะร่วมงานต่อ

ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จของเครือข่าย

ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จของเครือข่าย (1) การให้การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้านักวิจัย ผู้บริหารที่มาเข้าร่วมการประชุมด้วยตนเอง นับเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จ ความคล่องตัว และขวัญกำลังใจของนักวิจัยโดยตรง (2) คณะครูนักวิจัย ที่มีเวลาทุ่มเท และให้ความสำคัญกับการทำวิจัย สามารถเข้าร่วมประชุม มีผลงานสำเร็จ ได้ตามแผนการที่กำหนดไว้ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เด็กนักวิจัย พ่อแม่ นักวิจัย และชุมชน ผู้ร่วมเป็นนักวิจัย (3) ชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่ พบว่า ชุมชนขนาดเล็ก จะมีโอกาสใกล้ชิด และได้รับการสนับสนุนการดำเนินการวิจัยมากกว่าชุมชน ขนาดใหญ่ ก็มีความซับซ้อนยุ่งยากในการประสานงาน ทำให้การร่วมมือกับชุมชน มีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (4) การติดตามเสริมสร้างพลังของนักวิจัย จัดเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการติดตามความก้าวหน้า รู้จักนักวิจัย เด็กนักวิจัย สภาพพื้นที่และชุมชนนี้แต่ละโรงเรียนตั้งอยู่ในแต่ละช่วงระยะเวลาของการดำเนินงาน ทีมนักวิจัยหลัก ได้กำหนดแผนการเชื่อมโยง เพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักวิจัยอย่างใกล้ชิด โดยมุ่งกรณีโรงเรียน ที่ขาดความพร้อม เช่น นักวิจัยติดภารกิจ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมตามกำหนดการ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้กับนักวิจัย

การพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัวยุคใหม่ เป็นการดำเนินการต่อจาก ระยะที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเครือข่ายนวัตกรรมการศึกษา ระยะ ที่ 1 เครือข่าย ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายในครั้งนี้ จำนวน 26 โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง ทดลองโครงการทักษะชีวิตครอบครัวยุคใหม่ 40 โครงการ การทบทวนองค์ความรู้จากระยะที่1 การอบรมเพื่อให้ความรู้และทักษะแก่นักวิจัยเครือข่าย การศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัว การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ ทั้งจากข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสำรวจและข้อมูลเชิงคุณภาพจากสถานการณ์จริงของเด็กและครอบครัวกลุ่มตัวอย่างเฉพาะของแต่ละโครงการ การพัฒนาโจทย์วิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรม การประเมินและการทดลองใช้ชุดกิจกรรม

บทที่ 4

การพัฒนาชุดกิจกรรมและการนำไปใช้

นักวิจัยเครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษาได้จัดการอบรมให้เครือข่ายครอบครัวศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรม ที่เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน การอบรม และปฏิบัติการ ในการพัฒนาชุดกิจกรรม โดยศึกษาจากข้อมูล โจทย์วิจัย จุดเด่น จุดด้อยจากข้อมูลสภาวะการณ์ของแต่ละ โรงเรียน แนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรมและ แผนการทดลองใช้ชุดกิจกรรม ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 เพื่อเป็นการเสริมความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ ในการพัฒนาชุด ระหว่างนักวิจัยของโรงเรียนที่เป็นเครือข่าย ครอบครัวศึกษา โดยวิทยากรจากสถาบันรามจิตติ และนักวิจัย “ครอบครัวศึกษา” จากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

บริบทข้อมูลสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว และบริบทชุมชน ที่แต่ละ โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่เครือข่ายนักวิจัยได้รับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในระหว่างการประชุม อีกทั้งการอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายนักวิจัย เช่นกระบวนการที่จะนำไปสู่ “การออกแบบพัฒนาชุดกิจกรรม”

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม

กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. นักวิจัยเครือข่ายนำประสบการณ์ของตนเสนอให้กลุ่มรับฟัง ตามประเด็นที่วิทยากรกระบวนการกำหนดให้
2. หลังจากทุกคนในกลุ่มเสนอประสบการณ์จนครบทุกคนแล้ว วิทยากรกระบวนการจะให้สมาชิกในกลุ่มสะท้อนความคิดของแต่ละคนต่อสิ่งที่ได้รับฟังจากสมาชิกคนอื่น ๆ
3. สรุปความคิดเป็นขั้นที่นำความคิดเห็นที่สมาชิกสะท้อนออกมาในขั้นตอนที่ 2 สรุปเป็นหลักการหรือแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ
4. สมาชิกแต่ละคนตรวจสอบสิ่งที่ตนเองทำหรือวางแผนการดำเนินงานไว้แล้วมาทบทวนว่าจะนำไปปรับปรุงการทำงานของตนต่อไปอย่างไร

วิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคล โดยนำความรู้ที่เกิดจากการทำงานมาสรุป สร้างหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ได้ตลอดเวลาที่ดำเนินโครงการ

สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของโครงการครอบครัวศึกษาเมื่อ วันที่ 11 พฤษภาคม 2554 ตั้งแต่เวลา 13.00 น. – 16.00 น. ทีมประสานงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับการศึกษาของโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ประเด็นของการแลกเปลี่ยน คือ ชุดกิจกรรมที่โรงเรียนทำหรือวางแผนที่จะทำ มีลักษณะอย่างไร จะนำไปปฏิบัติอย่างไร

หลักและแนวคิดเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาชุดกิจกรรม

ทีมวิจัยเครือข่ายได้มีการปฏิบัติการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม โดยมีผลการปฏิบัติการดังนี้

การนำเสนอประสบการณ์ของครูนักวัดกร ครอบครัวศึกษาระดับมัธยมศึกษา (E1)

1. ลักษณะวิธีการใช้ชุดกิจกรรมที่โรงเรียนเสนอ จะเน้นแก้ปัญหาหรือส่งเสริมด้านที่คะแนนจากผลการสำรวจที่มีคะแนนต่ำ เช่น โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สร้างชุดกิจกรรมจำนวน 10 ชุด โดยเน้นแก้ปัญหา 2 ด้านคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนี้จะใช้ข้อมูลจากแผนสำรวจแล้ว โรงเรียนยังให้ผู้ปกครองเสนอแนะว่าต้องการให้ลูกได้รับการพัฒนาด้านใด

ลักษณะกิจกรรมที่แต่ละโรงเรียน ในกระบวนการของชุดกิจกรรม ที่โรงเรียนสร้าง ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนาเป็นการไปวัด ทำบุญ ที่พ่อแม่ลูก ทำร่วมกันเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว และสอนให้ลูกเรียนรู้ วัฒนธรรม ประเพณี การไปเที่ยวร่วมกัน ฯลฯ ส่วนใหญ่โรงเรียนหลายแห่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรี เป็นเขตที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม มีเวลาร่วมกันในครอบครัวน้อย

อนึ่งมีบางโรงเรียนยังไม่ได้ทำชุดกิจกรรมและยังไม่มีแนวคิดที่จะทำแต่นำข้อสรุปจากการแลกเปลี่ยนในวันนี้ไปสร้างชุดกิจกรรม บางโรงเรียนไม่มีชุดกิจกรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวทางอยู่ในใจ

2. กลุ่มมีข้อคิดเห็นหลังจากสมาชิกกลุ่มนำเสนอรายละเอียดของชุดกิจกรรมที่จะใช้ดำเนินการตามโครงการ ดังนี้ (R + D)

ก. นักวิจัย เห็นว่า ถึงแม้ว่าชุดกิจกรรมจะมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาบางด้านไม่ครอบคลุมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ทั้ง 5 ด้าน แต่เห็นว่าถ้าดำเนินการตามแนวทางของชุดกิจกรรม จะส่งเสริมความเข้มแข็งด้านอื่น ๆ ไปด้วย เช่นกัน

ข. สำหรับชุดกิจกรรมที่มีลักษณะจัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมด้านอื่น ๆ เสริมกิจกรรมทัศนศึกษาได้ หากมีเวลาและสถานที่เหมาะสม

ค. นักวิจัยต้องการความชัดเจนด้านประเมิน ซึ่งทีมประสานงานได้เสนอแนวทางว่า แต่ละชุดกิจกรรมจะต้องมีการประเมินผลและรายงานผลการประเมินแต่ละชุดในรายงานการวิจัยด้วย แต่ละโรงเรียนควรมีการประเมินผลภาพรวมของการใช้ชุดกิจกรรมทั้งหมดว่าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใดบ้าง โดยสร้างเครื่องมือขึ้นมาเอง ภายใต้กรอบความคิดด้านครอบครัวเข้มแข็งให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน

ง. ขณะนี้ชุดกิจกรรมที่เสนอมา ยังมองไม่เห็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน สถาบันอื่นในชุมชนอย่างชัดเจน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการสนับสนุนด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จ. การใช้ชุดกิจกรรมจะบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมชน ชมรมลูกเสือ เนตรนารี สารวิชาต่างๆที่สามารถจะสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว หรือจัดเป็นวาระเฉพาะด้าน ครอบครัวศึกษา โดยเชิญผู้ปกครอง เด็ก และ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเช่น วัน ครอบครัว ค่ายครอบครัว เป็นต้น

ฉ. ชุดกิจกรรมควรเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ก่อให้เกิดความสัมพันธในครอบครัว ที่เข้มแข็ง อบอุ่น ใกล้ชิด อย่างยั่งยืนด้วย

3. สรุปแนวคิด (E 2) หลังจากการสะท้อนปัญหาและการอภิปรายได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเน้นแก้ปัญหาที่พบจากแบบสำรวจสภาพการณ์ สามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นจุดอ่อนมาสร้างชุดกิจกรรมที่เน้นการเสริมสภาพการณ์ที่เป็นจุดอ่อน จากสภาพการณ์ทั้ง 5 ด้าน คือ สัมพันธภาพ การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้เวลาร่วมกัน และ การสื่อสาร อาจไม่ให้น้ำหนักเท่ากันทั้ง 5 ด้าน

2. ชุดกิจกรรมที่แก้ปัญหาด้านใดด้านหนึ่ง อาจเชื่อมโยงแก้ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

3. การประเมินต้องทำเป็นรายกิจกรรมของแต่ละชุดและภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างด้วย

4. เน้นความร่วมมือกับ บ้าน ชุมชน อย่างชัดเจน

5. การสร้างชุดกิจกรรมควรเป็นความร่วมมือระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและชุมชน

การประยุกต์ความคิดจากข้อสรุปของกลุ่มไปปรับปรุงชุดโครงการของตน (A)

1. แนวทางจากโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่ได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธในครอบครัว เช่น การจัดกิจกรรมทำบุญ ตักบาตร ที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

2. มีกิจกรรมให้พ่อแม่และนักเรียน บันทึกความดี โดยพ่อแม่บันทึกความดีของลูก และลูกบันทึกความดีของพ่อแม่ แล้วแลกเปลี่ยนกัน สะท้อนมุมมองกันและกันเป็นระยะ ๆ

การนำเสนอประสบการณ์ของครูนักวัด ครอบครัวศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษา (E1)

1. โรงเรียนประถมศึกษา เน้นการสร้างชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธในครอบครัว เพราะ ค่าเฉลี่ยจากแบบสำรวจสภาพการณ์มีค่าต่ำกว่าข้ออื่น ลักษณะของกิจกรรมมีลักษณะให้ครอบครัวมีเวลาร่วมกันมากขึ้น เช่น ให้ผู้ใหญ่เล่าเรื่องต่าง ๆ ในชุมชนให้เด็กฟัง ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกัน

กิจกรรมที่จัดจะเน้นให้พ่อแม่ ผู้ปกครองร่วมอย่างใกล้ชิด มีหลายโรงเรียนสร้างชุดกิจกรรมเชื่อมโยงกับโครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง มีกิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม มักจะวัดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

2. การสะท้อนข้อมูลและการอภิปราย (R + D) สรุปได้ดังนี้

ก. การประเมินควรมีการประเมินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมว่าได้ผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อาจจะใช้วิธีวัดก่อน – วัดหลัง

ข. การส่งเสริมให้ครอบครัวใช้เวลาร่วมกัน บางกิจกรรม สามารถทำให้เกิดประโยชน์ทางตรงได้ เช่น การผลิตสินค้าร่วมกันของเด็กและผู้ปกครองและนำไปขายถ้ามีการส่งเสริมเรื่องนี้ เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความสัมพันธ์ ความคิด ทักษะการทำงาน

3. การสรุปแนวคิดหลังการอภิปราย (Conceptualized)

ก. การพัฒนาชุดกิจกรรม ควรมีการตั้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการอะไรและควรดำเนินการให้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข. การประเมินผลควรวัดให้ได้ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณและคุณภาพ

ค. กิจกรรมควรตอบโจทย์สภาวะการณ์ของโรงเรียนที่ได้ศึกษาไว้ในขั้นแรก

ง. ควรปรับกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมให้มาก เช่น ใช้วิทยากรท้องถิ่น

4. การนำแนวคิดที่ได้จากข้อสรุปไปปรับปรุงชุดโครงการของรายงาน (A) สมาชิกนำแนวคิดที่ได้จากการสรุป อภิปรายไปปรับปรุงชุดโครงการของแต่ละโรงเรียนได้

การพัฒนาชุดกิจกรรม ทั้งการให้ความรู้ และการปฏิบัติ นักวิจัยเครือข่ายที่เข้ารับการอบรมได้เห็นแนวทาง รูปแบบ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาชุดกิจกรรมของแต่ละโรงเรียน ภายใต้อาจารย์สภาวะการณ์ และบริบทที่ชุมชนนั้นๆตั้งอยู่

การเสริมความรู้เกี่ยวกับการประเมินชุดกิจกรรม

จากประสบการณ์การดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาที่ผ่านมาพบว่า เมื่อเครือข่ายวิจัยได้นำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้แล้วยังขาดการประเมินและติดตามผลเพื่อให้เห็นผลในเชิงวิจัยและทดลองว่ากระบวนการที่นำไปใช้ก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงต่อครู ผู้เรียนและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดผลเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินชุดกิจกรรมนี้ ทางโครงการครอบครัวศึกษาจึงได้จัดการประชุมเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การสร้างเครื่องมือในการประเมินชุดกิจกรรมที่ดี โดยวิทยากรจากสถาบันรามจิตติ ดร.อมรวิทย์ นาคทรัพย์ และ ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ พร้อมทั้งประสบการณ์การประเมินจากทีมวิจัยโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 ร่วมกันหากระบวนการประเมินชุดกิจกรรมที่นำไปทดลองใช้ ซึ่งได้สรุปหลักการวัดและประเมิน ที่ดีจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ต้องชัด** (ยกตัวอย่างวัตถุประสงค์ที่ชัดและไม่ชัดประกอบ) จะวัดได้ง่าย
2. **“วัด ชัด หนักแน่น”** การวัดให้มีน้ำหนักต้องมีการวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
 - เชิงปริมาณ เช่น ใช้แบบการทดสอบ แบบประเมินทักษะ/ความรู้ แบบสำรวจความเห็น
 - เชิงคุณภาพ เช่น ใช้แบบการทดสอบ แบบประเมินทักษะ/ความรู้ แบบสำรวจความเห็น
3. **การบอกความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนได้** (มีการวัด pretest และ posttest)
4. **การแยกระหว่างผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ให้ชัดเจน**
 - ผลผลิต (output)** ผลงานหรือกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผน เช่น มีการอบรมกี่ครั้ง ผู้รับการอบรมกี่คน ครอบครัวที่เข้าร่วมกี่ครอบครัว
 - ผลลัพธ์ (outcome)** คือ ผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม เช่น พ่อแม่ลูกใช้เวลาร่วมกันมากขึ้น ครอบครัวมีการสื่อสารเชิงบวกมากขึ้น ความขัดแย้งไม่เข้าใจกันระหว่างพ่อแม่ลูกลดลง
 - ผลกระทบ (impact)** สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลพลอยได้ที่ไม่ได้กำหนดเป็นเป้าหมาย เช่น บางโรงเรียน องค์การบริหารส่วนจังหวัด เข้ามาช่วยให้ทุนสถานทำงาน
5. **ปรับปรุงหรือพัฒนาต่อได้**
 - การสามารถบอกได้ว่าต้องพัฒนาส่วนใดให้โครงการดีขึ้นหากจะมีการดำเนินการต่อระบบต่อไป หรือควรยกระดับกิจกรรมการทำงานขึ้นอย่างไร

สรุปหลักการวัดและประเมิน โดย ดร.อมรวิทย์ นาคทรัพย์ และ ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์

● วัดให้ดี เป้าต้องชัด จะวัดง่าย	และวัดให้ หลายวิธี มีมาตรฐาน
● ปริมาณ คุณภาพ ออบพล้ง	คนนั่งฟัง ยกนิ้วให้ นายพอเพียง
● กับวัดดี มีฟรี-โพสท์ โปรดจำไว้	ความเปลี่ยนแปลง จึงบอกได้ ไม่ต้องเถียง
● เหล่าข้อมูล การประเมิน เชิญเรียบเรียง	ทั้งก่อน-หลัง ประสานเสียง คู่เคียงกัน
● วัดให้แน่ ต้องแยกผล จนกระจ่าง	ผลผลิต เอามาวาง วางให้มัน
● คือชิ้นงาน ตามสัญญา อย่าลืมนั่น	ผลลัพธ์นั้น คือเป้าใหญ่ ที่หมายเขย
● ส่วนเรื่องราว ผลกระทบ ยิ่งครบถ้วน	คือสิ่งล้วน ไม่คาดไว้ ได้มาเฉย
● บรรยากาศ ความสัมพันธ์ ท่านเขียนเลย	ความนิยม จะกองเกย เลยโครงการ
● จบให้สวย จบให้ดี มีข้อคิด	วัดจนเหนื่อย ต้องสะกิด คิดข้างหน้า
● จะตั้งโจทย์ จะต่องาน การพัฒนา	เชิญเขียนมา ให้ชัดชัด ได้วัดใจ
● ทั้งหมดหรือ คือหลักหลัก ของนักวัด	“เป้าต้องชัด วัดหลากหลาย บอกผลได้
● บอกผลครบ จบด้วยโจทย์ ” จะโลดไถล	ห้าหัวใจ ยอดนักวัด จัดเจนเอย

ผศ.ดร.จิตติมาวดี เจริญรัชต์ และ ดร.ปริญญ์ มิสุข ได้ชี้ให้เห็นปัญหาที่พบจากการดำเนินงานในระยะที่ 1 และโครงการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แก่ โครงการหรือวัตถุประสงค์ของแต่ละชุดกิจกรรมไม่ชัดเจน จึงทำให้วัดผลสำเร็จยากหรือบางกิจกรรมเครื่องมือที่วัดกับวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมไม่สอดคล้องกัน

ดังนั้นการประเมินผลกิจกรรมจะต้องตั้งเป้าหมายก่อนว่าจะเอาผลไปทำอะไร เช่น วัดความสำเร็จของสิ่งที่ดำเนินการ หรือต้องการนำไปพัฒนา แก้ปัญหาเด็กและเยาวชน และการประเมินจะทำระดับไหน เช่นระดับผลผลิต (output) หมายถึง ผลงานที่เกิดตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ หรือดูผลลัพธ์ (outcome) คือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกดีขึ้นหรือไม่ หรือต้องการดูถึงระดับผลกระทบ (Impact) คงต้องดูว่ากิจกรรมทำให้ปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลง มีผลทางบวกเพิ่มขึ้นหรือไม่

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประเมินชุดกิจกรรม

สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย ในภาคบ่ายผู้จัดประชุม ได้แบ่งนักวิจัยเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับโรงเรียนได้เสนอรายละเอียดกิจกรรมและเครื่องมือในการประเมินผลงานกิจกรรมได้ ดังนี้

ลักษณะของกิจกรรม	วิธีการประเมินผลกิจกรรม
- เชิญวิทยากรมาบรรยายจัดอบรมทั้งเด็กและผู้ปกครอง เพื่อปรับแก้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	- วัดความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม
- จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น ให้เด็กอ่านหนังสือให้ผู้ใหญ่ฟัง - แนะนำให้เด็กทำดีให้พ่อแม่ ขอพ่อแม่ เช่น ไม่ทะเลาะกันเลิกสูบบุหรี่ ฯลฯ	วัดความคิดเห็นของเด็กหรือผู้ปกครองหลังจากกิจกรรมนี้ดำเนินไปแล้ว
- พัฒนาศักยภาพการสื่อสารในครอบครัว - กิจกรรมกลุ่มการสื่อสารเชิงบวก	- ดูความร่วมมือในการทำกิจกรรม - แสดงความคิดเห็นในลักษณะการประเมินตนเอง (Self evaluation)
- กิจกรรมที่เป็นให้เด็กปฏิบัติเพื่อนำไปสู่สัมพันธภาพในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ในครอบครัว จัดปายนิเทศ ร่วมกับพ่อแม่ เขียนเรียงความ จัดทัศนศึกษา ทั้งเด็กและพ่อแม่	- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของพ่อแม่ - วิเคราะห์ผลงานเด็ก (เรียงความ) - แบบประเมินพฤติกรรม

ข้อสังเกตของวิทยากรประจำกลุ่ม

จากการที่ครูนักวิจัยเล่าขั้นตอนในการจัดกิจกรรมได้เสนอแนวคิดในการประเมินผลกิจกรรมเท่านั้น ไม่มีโรงเรียนใดนำเครื่องมือที่ออกแบบไว้แล้วมาเลย และไม่ได้บอกถึงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอรายงานด้วย

การทดลองใช้ชุดกิจกรรม

นักวิจัยเครือข่าย ได้วางแผนการทดลองในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ดังนั้นคณะผู้วิจัย จึงได้วางแผนการติดตามผลการดำเนินงานระหว่างการทดลองใช้ชุดกิจกรรมโดยมีการประชุม ในวันที่ 24 สิงหาคม 2554 เพื่อติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรม การประเมินผล ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน ของนักวิจัยเครือข่ายจังหวัดฉะเชิงเทรา นักวิจัยที่เข้าร่วม โครงการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายโรงเรียนโดยคณะผู้วิจัยของมหาวิทยาลัยให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการ มีจำนวนโครงการจำแนกเป็นรายโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 31 จำนวนโครงการและกิจกรรมของโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

โรงเรียน	จำนวนโครงการ	จำนวนกิจกรรม
1) คัดครุณี	3	9, 10, 6
2) เทศบาล2 (บางวัว)	2	5, 5
3) วัดโสธรวรารามวรวิหาร	2	5, 7
4) ประตุน้ำท่าไข่	1	7
5) วัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)	2	6, 6
6) วัดหนองแห่น	1	4
7) หนองแห่นวิทยา	1	8
8) วัดหัวสำโรง	1	5
9) พุทธรังสีพิบูล	1	10
10) วัดกระทุ่ม	1	6
11) บ้านหนองโสน	1	4
12) วัดหัวสวน	1	6
13)บางพระ “เนตร โรจน์อุปถัมภ์”	1	7
14) วัดคอนทอง	2	8, 7
15) วัดบางกระเจ็ด	1	7
16) ท่าข้ามพิทยาคม	1	5
17)วัดคลองเขื่อน(มงคลบุตรประชาสรรค์)	1	6

จากการสรุปผลการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนพบว่า บางโรงเรียนนำโครงการวิจัยเชื่อมโยงกับงานประจำที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันแม่ โครงการเยี่ยมบ้าน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน บางโรงเรียนกำลังดำเนินโครงการในลักษณะทำกิจกรรมหลายกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน บางโรงเรียนดำเนินการไปตามขั้นตอนของกิจกรรม สำหรับจังหวัดชลบุรี มีโครงการและกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 32 จำนวนโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน เครือข่าย จังหวัดชลบุรี

โรงเรียน	จำนวนโครงการ	จำนวนกิจกรรม
1) เทศบาล1 (บางวัว)	3	8 , 8, 8
2) วัดล่างบางปะกง (บวรวิทย์ชน3)	2	5, 6
3)บางปะกง “บวรวิทย์ชน”	2	7, 7
4) วัดบางสมัคร	2	3, 3
5) อนุบาลพุทธชาคม	1	6
6) ชลบุรี “สุขบท”	3	8, 7, 5
7) สุรศักดิ์วิทยาคม	2	9, 8
8) ไค้งคารา	1	8
9) เขาตะแบก	1	8

ตารางที่ 33 ชื่อโครงการและกิจกรรมจำแนกรายโรงเรียน

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
ดัดดรุณี	โครงการ ทัก ษะ ชี วิ ต – ครอบครัวศึกษดัดดรุณี	1. กล้องดวงใจ 2. ใครเป็นใหญ่ 3. สื่อสารสร้างสรรค์ 4. บ้านคือวิมานของเรา 5. ปัญหาเป็นห่วง 6. ครอบครัวฝ่าฟันอุปสรรค 7. ไปให้ถึงดวงดาว 8. ลูกฉันเก่งอะไร 9. เวลาของชีวิต
	โครงการ ตั น พุ น ชี วิ ต – ครอบครัวศึกษดัดดรุณี	1. กฎกติกาในครอบครัว 2. การใช้เวลาร่วมกันในครอบครัว 3. วินัยเชิงบวกในครอบครัว 4. ลูกฉันดีมีศักยภาพ 5. ครอบครัวดี มีเสน่ห์ 6. นาฬิกาชีวิตของฉัน 7. มุมโรงเรียนอยู่สบายในบ้าน 8. วินัยดีเริ่มที่บ้าน 9. จิตอาสาครอบครัว 10. เรื่องดี ๆ ครอบครัวเรา
	โครงการสาวน้อย ชวนพิศ ศึกษดัดดรุณี	1. เลี้ยงลูกให้เป็นเด็กดี 2. วินัยดีเริ่มที่บ้าน 3. สาวเอยจะบอกให้ 4. สายใยรักครอบครัว 5. ผสานมุมมอง 6. บอกให้รู้หนูทำได้

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
เทศบาล 2 พระยา ศรีสุนทรโวหาร	สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทั่ว หน้า	1. พบพระชาระใจ 2. ผืนให้ไกล ไปให้ถึง 3. ภาพครอบครัวของฉัน 4. 1 วัน สัมผัสรัก 5. อุ้มรักฟักไข่ ลูกรักของพ่อแม่
	ครอบครัวเข้มแข็ง ด้วยแรง ชุมชน	1. สานรักครอบครัว ล้อมรั้วป้องกัน 2. สร้างสรรค์ผลงาน ร่วมกันเติมเต็ม 3. พุดคุยร่วมกัน รู้ทันภัยรอบตัว 4. ครอบครัวอบอุ่น ผูกพันแนบแน่น 5. รักษากฎ ลดปัญหา
ประตุน้ำท่าไข่	สานสัมพันธ์ครอบครัว हरषा	1. ภาพสวยของหนู 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. คนเก่งเล่าเรื่อง 4. กรอบรูปแสนสวย 5. แม่ค้าแม่ขาย 6. ผักแสนอร่อย 7. คู่ฉันอยู่ไหน
วัดโสธรวราราม วรวิหาร	สร้างครอบครัวให้สังคมดี	1. ออกนี้อุ่นนักให้รักละแรงใจ 2. คู่มือทัศนศาสตร์พัฒนามอง 3. สร้างสรรค์ความรู้ ลูกหลานอยู่สุขสบาย 4. ครอบครัวสุขสันต์ สัมพันธ์วันหยุด 5. ชุมชนนำมองด้วยสองมือเรา 6. จิ๊กซอร์ต่อรัก 7. เยี่ยมบ้านสานสัมพันธ์ครูผู้ปกครอง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
วัดโสธรวราราม วรวิหาร	สื่อสารนำใจ เพิ่มไปอุ่น ใน ครอบครัว	1. รู้จักกันนิดใกล้ชิดกันหน่อย 2. สื่อสาร สายใยครอบครัว 3. ถักทอเส้นไหมสานใยผูกพัน 4. วันหยุดสุดหรรษา ครอบครัวสุขสันต์ 5. อาหารจานโปรด
วัดคลองเขื่อน (มณฑลบุตรประชา สรรค์)	การเสริมสร้างความสัมพันธ์ และ ความ เข้ม แข็ง ใน ครอบครัว โดยใช้ชุดกิจกรรม “ครอบครัวสุขสันต์”	1. ตามรอยบรรพบุรุษ 2. ครอบครัวอบอุ่นด้วยธรรมะ 3. ฐานการเรียนรู้ 4. ภาพสวยด้วยมือเรา 5. หัวใจร้อยรัก 6. ร่วมชื่นชมผลงาน
เทศบาล1 (บางวัว)	สัมผัสรัก ปั่นน้ำใจในบ้านเรา	1. การปฐมนิเทศ 2. ครอบครัวรู้รัก 3. ภาพเก่าเล่าเรื่อง 4. ปณิธานใจ 5. สื่อสารสร้างความสัมพันธ์ 6. ไดอารี่สื่อรัก 7. กอด- กราบ (รัก, กตัญญู) 8. ปัจฉิมนิเทศ
	“อุ่นใจรัก”	1. การปฐมนิเทศ 2. หนังสือเล่มแรก 3. ภาพฝันเล่าเรื่อง 4. เล่าสู่กันฟัง 5. ชวนกันไปดู 6. รูปทรงสร้างรัก 7. เยี่ยมบ้าน 8. ปัจฉิมนิเทศ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
เทศบาล1 (บางบัว)	“ร้อยใจ ร้อยรัก”	1. การปฐมนิเทศ 2. ออมรัก ออมคำ 3. ปัญหาหน้าห่วง 4. บันทึกความดี 5. ทำดีร่วมกัน 6. ชื่นชมซึ่งกันและกัน 7. ประครองรัก 8. ป้างิมนิเทศ
วัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)	“ครอบครัวศึกษา ครอบครัว สุขสันต์”	1. หนังสือเล่มแรก 2. คนเก่งในครอบครัวที่หนูภาคภูมิใจ 3. กิจกรรมนิทานสร้างสุขในครอบครัวนำสู่ โรงเรียน 4. ครอบครัววัยใสใส่ใจทำบุญ 5. หนูมีงานบ้านโรงเรียนคู่ดี 6. จัดการเรียนรู้ “ครอบครัวสุขสันต์”
	“ สามร่วม สานสัมพันธ์ ครอบครัว”	1. คนเก่าเล่าเรื่อง 2. ห้องเรียนพ่อแม่ 3. ถามข่าวเรื่องราวครอบครัว 4. ครอบครัวอัมบุญ อัมใจ 5. อ่านนิทานกับพ่อแม่ 6. การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พล ศึกษา สาระที่ 3 ชีวิตและครอบครัว หน่วยการ เรียนรู้ สุขภาวะครอบครัว

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
วัดหนองแห่น	การใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว Family tour	1. งานโปรดของเรา 2. WE HOPE 3. จุดประทับใจ 4. เทียนนี้ให้อะไร
หนองแห่นวิทยา	โครงการ ร้อยรักถักทอ สานต่อสายใยรักครอบครัว	1. เชื่อมสัมพันธ์วันพบผู้ปกครอง 2. อุ้มไอรักจากแม่ 3. ครอบครัวสุขสันต์ร่วมกันเรียนรู้ 4. พ่อแม่คุยเรื่องเพศ ลดปมเสี่ยงวัยรุ่น 5. ประชาธิปไตยในครอบครัว 6. เปิดใจให้กับสื่อสารเชิงบวก 7. บ้านล่อมรัก 8. หนึ่งครอบครัวหนึ่งกิจกรรม
วัดลำบางปะกง (บวรวิทยายน 3)	โครงการสานสัมพันธ์สายใยรักครอบครัว	1. สื่อสารอย่างสุนทรี เปรมปรีดิ์สู่ครอบครัว 2. ครอบครัวในฝัน 3. วันวานยังหวานขึ้น 4. เกมประคองใจ 5. คำมั่นสัญญา 6. คลังความรู้
	การใช้ชุดกิจกรรม “สานสัมพันธ์ฉันและครอบครัว”	1. สายสัมพันธ์ในครอบครัว 2. ครอบครัวในฝัน 3. วันวานยังหวานขึ้น 4. เกมประคองใจ 5. สัญญาใจ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
บางปะกง “บวร วิทยายน”	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการ เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ในครอบครัว	1. จิกซอว์ต่อรัก 2. สื่อสารผ่านภาพ 3. ปิยะวาจา 4. หากเจอยังนี้จะทำอย่างไร 5. หัวใจกระดาศ 6. บอกรักกันยังไงดี 7. พ่อ แม่เป็นอย่างไร หนูถึงจะกล้าสื่อสาร
	การสร้างครอบครัวเครือข่าย เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียน	1. การปฐมนิเทศ และสร้างความคุ้นเคย 2. สื่อใจ ใส่รัก 3. ทำอย่างไร ถึงลูกจะได้เรียนดี 4. รวมใจ ทำให้ได้ 5. ครอบครัวในฝัน 6. ร่วมใจ สานฝัน 7. เครือข่าย สร้างฝัน
พุทธรังสีพิบูล	โครงการเสริมทักษะชีวิต เพื่อลูก – ศิษย์เข้มแข็ง	1. เปิดใจเรื่องในบ้าน 2. ครอบครัวฉัน รัก-เข้าใจ กันเสมอ 3. ผีกวินัย ให้ลูกรัก ด้วยนะเออ 4. ลูกฉัน-เธอ ควรเสริมด้าน การอ่านกัน 5. ใช้คำถาม นำทางลูก รู้จักคิด 6. ทำเป็นนิจ เรื่องสื่อสาร ต้องสร้างสรรค์ 7. ใช้เวลา ร่วมกับลูก ผูกสัมพันธ์ 8. สื่อถึงกัน ด้วยสัมผัส สัจวาจา 9. สิ่งสุดท้าย เรื่องสำคัญ ส่งศึกษา 10. ประเมินผล เพื่อพัฒนา ก้าวหน้าเอย

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
วัดหัวสำโรง	โครงการเสริมรักสร้างรั้ว ครอบครัวอบอุ่น	1. บ้านแสนสุข 2. ครอบครัวอบอุ่น 3. กิจกรรมรวมใจเป็นหนึ่ง 4. ครอบครัวไทยใส่ใจวัฒนธรรม 5. เรียงถอยร้อยคำ
วัดกระทู้	ครอบครัวสุขสันต์ เรียนรู้ ร่วมกัน สร้างสรรค์ ชุมชน	1. เปิดใจ ทะลาย กำแพง 2. โครงสร้างครอบครัว โครงสร้างชุมชน 3. ละครครอบครัว 4. บ้านหลังเรียน 5. ครอบครัว + ชุมชนสัมพันธ์ 6. รู้จักกัน ถิ่น เขา และเธอ
บ้านหนองโสน	บ้านหนองโสน ครอบครัวรัก	1. พิษ ฝักปลอดสารพิษ 2. สิ่งประดิษฐ์จากเศษวัสดุ (สายสัมพันธ์ ครอบครัว จากสิ่งประดิษฐ์) 3. ขนมหัศจรรย์สารพิษ (ครอบครัวอบอุ่น ด้วย ขนมหัศจรรย์สารพิษ) 4. สมุนไพรล้างสารพิษ (ครอบครัวเข้มแข็ง ด้วย สมุนไพรล้างสารพิษ)
วัดหัวสวน	หัว สวน สาน หัวใจ รัก ครอบครัว	1. ครอบครัวอบอุ่นร่วมทำบุญที่วัด 2. ด้วยรักห่วงใยใส่ใจเยี่ยมบ้าน 3. เด็กดี V.STAR 4. อบอุ่นทั่วทั่ว ครอบครัวของฉัน 5. ร่วมสื่อสารการเรียนรู้สู่ครอบครัว 6. เก็บมะลิร้อยมาลัยไปให้แม่

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
บางพระ “เนตร โรจน์อุปลัมภ์”	บางพระสานสัมพันธ์สาน สายใยรัก	1. ปฐมนิเทศและเรื่องเล่า “ครอบครัวของฉัน” 2. คำพูดที่นักเรียนอยากฟังจากพ่อแม่ ครู และเพื่อน 3. ข้อดีและครอบครัวที่อบอุ่นของฉัน 4. บอกรักแทนใจเนื่องในวันแม่ 5. คำสัญญาของเด็กดี 6. ครอบครัวทำบุญตักบาตร ฟังธรรม 7. ความประทับใจและปณิธาน
วัดบางกระเจ็ด	การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างความสัมพันธ์และ ใช้ความเข้มแข็งในครอบครัว	1. ปลุกฝังคุณธรรมลูกน้อยก่อนนอนด้วยนิทานอีสป 2. หนูน้อยทัศนศึกษานำความประทับใจเล่าสู่ผู้ปกครอง 3. อาหารเข้าไร่กรูบรอบมากประโยชน์ เพิ่มปัญญา 4. สานสัมพันธ์วันแม่ 5. ชวนลูกสวดมนต์ก่อนนอนกันเถอะ 6. ชวนกันไปวัดปฏิบัติกิจกรรมสำคัญทางศาสนา 7. เยี่ยมบ้านนักเรียน
วัดดอนทอง	การสร้างความสัมพันธ์และ ความเข้มแข็งในครอบครัว ด้วยระบบทวิภาคีสัมพันธ์	1. สานความเข้าใจ 2. ปลุกสัมพันธ์ 3. เรียนรู้ตัวตน ค้นหาตัวเอง 4. ลูกมองพ่อแม่ 5. พ่อแม่มองลูก 6. พ่อครูแม่ครู 7. เวลาแห่งคุณค่า

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
วัดดอนทอง	การสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวด้วยชุดกิจกรรมสื่อสัมพันธ์รัก คู่ครอบครัวดี มีสุข	1. ครอบครัวใจบุญ ทำบุญตักบาตร 2. ความดีของหนู พ่อแม่เฝ้าดูบันทึกไว้ 3. แม่สื่อสัมพันธ์ฟังนิทานสร้างเสริมคุณธรรม 4. ลูกน้อยทำดอกไม้สื่อความรักให้พ่อแม่ 5. สร้างปัญญา สนทนาหลังเลิกเรียน พ่อ แม่ ลูก และคุณครู 6. ช่วยกันสร้างนิทานสร้างสรรค์ของแม่และลูก 7. ร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์งานประดิษฐ์ จากเศษวัสดุเหลือใช้
วัดบางสมัคร	“ปลูกความรัก ปลูกสายสัมพันธ์บางสมัคร”	1. ภาพปะติดร่วมใจ 2. ร่วมแรงปลูกต้นไม้ 3. ร่วมใจสเกตภาพ ชมความงดงาม
	โครงการ “สร้างสายสัมพันธ์สายใยรักบางสมัคร”	1. ทำบุญวันพระทำจิตบริสุทธิ์ 2. ท่องเที่ยวสร้างสายใยรัก 3. ทำเทียนหอมปลูกความรัก
อนุบาลพุทธยาคม	การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยกิจกรรม “ครอบครัวสัมพันธ์”	1. หัวใจร้อยรัก 2. สามัคคี วิ่ง 3 ขา 3. เริงร่าระบายสีต้น 4. ร่วมกัน เชิดส้อมดำ 5. สานสัมพันธ์ระบำลูกโป่ง 6. ส่งความสุขภาพประทับใจ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
ชลบุรี “สุขบท”	สุขบทสานสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวกภายในครอบครัว	1. ครอบครัวของฉัน 2. รู้เขารู้เรา 3. การสื่อสารระหว่างบุคคล 4. คุณค่าแห่งตัวฉัน 5. คิดบวก ชีวิตบวก 6. จดหมายสมมุติ 7. สายสัมพันธ์ในครอบครัว 8. พุดจา ภาษา พาที
	“สานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว”	1. ดันไม้กับชีวิต 2. ฉันกับคนในครอบครัว 3. สร้างเอกลักษณ์ครอบครัว 4. ความสุขอยู่ที่ไหน 5. ครอบครัวของฉัน 6. บ้านในฝัน 7. ครอบครัวแสนสุข
	สุขบทสานสัมพันธ์ สายใยรักแห่งครอบครัว	1. เปิดใจสัมพันธ์ 2. ฉันกับครอบครัว 3. บันไดชีวิต 4. ผลกระทบจากเรา 5. ครอบครัวแสนสุข

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
สุรศักดิ์วิทยาคม	ครอบครัว อุ่นไอรัก	1. ชีวิตประจำวันของหนู 2. บ้านนี้มีรัก 3. ครอบครัวของเรา 4. ต้นไม้ครอบครัว 5. วิถีชีวิตครอบครัว 6. โรงเรียน - บ้านส่งเสริมการเรียนรู้ 7. คนเก่งของพ่อแม่ 8. วันครอบครัว 9. เรื่องราว ในหนึ่งวัน
	ครอบครัว สุขสันต์	1. สัญญาของครอบครัว 2. ครอบครัวบันเทิง - ครอบครัวข่าวสาร 3. อาหารสูตรเด็ดของครอบครัว 4. เยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อม 5. ครอบครัวชวนกันดูหนัง 6. โรงเรียนบ้าน – ส่งเสริมการเรียนรู้ 7. สนทนาธรรม 8. ถิ่นฝันพ่อแม่อยากให้เป็น
บ้านไค้ดารา		1. ปฐมนิเทศ 2. “ครอบครัว”รั้วรัก 3. ต้นไม้ ครอบครัว 4. ความสุขในบ้าน 5. ภาษา สื่อสาร สร้างสุข 6. ครอบครัว ร่วมแรง ร่วมเรียนรู้ 7. แนวทางชีวิต อนาคตของฉัน 8. ปัจฉิมนิเทศ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ	ชื่อกิจกรรม
บ้านเขาตะแบก	“เขาตะแบก” ครอบครัว เข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจ	1. สายสัมพันธ์ ครอบครัว 2. เรื่องเล่า ครอบครัวของฉัน 3. บันทึก ครอบครัว 4. สื่อสาร สร้างสุข 5. เวลาของครอบครัว 6. ร่วมเรียนรู้ โรงเรียน-บ้าน 7. อนาคต คู่ความหวังร่วมกัน 8. ปัจฉินิเทศ
ท่าข้ามพิทยาคม	ท่าข้าม การเสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความ เข้มแข็งในครอบครัว	1. สืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น 2. จกรั้วโรงเรียนสู่รั้วบ้าน 3. หนึ่งครอบครัวหนึ่งกิจกรรมทำร่วมกัน 4. ย้อนรอยบรรพชน 5. เสริมสร้างกิจพอเพียง คู่วิถีครอบครัวพอเพียง 6. ครอบครัวสัมพันธ์

จากการสรุปผลการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียน พบว่า บางโรงเรียนนำโครงการวิจัยเชื่อมโยงกับงานประจำที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันแม่ โครงการเยี่ยมบ้าน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน บางโรงเรียนกำลังดำเนินโครงการในลักษณะทำกิจกรรมหลายกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน บางโรงเรียนดำเนินการไปตามขั้นตอนของกิจกรรมโดยยึดการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็งเป็นแกนหลัก

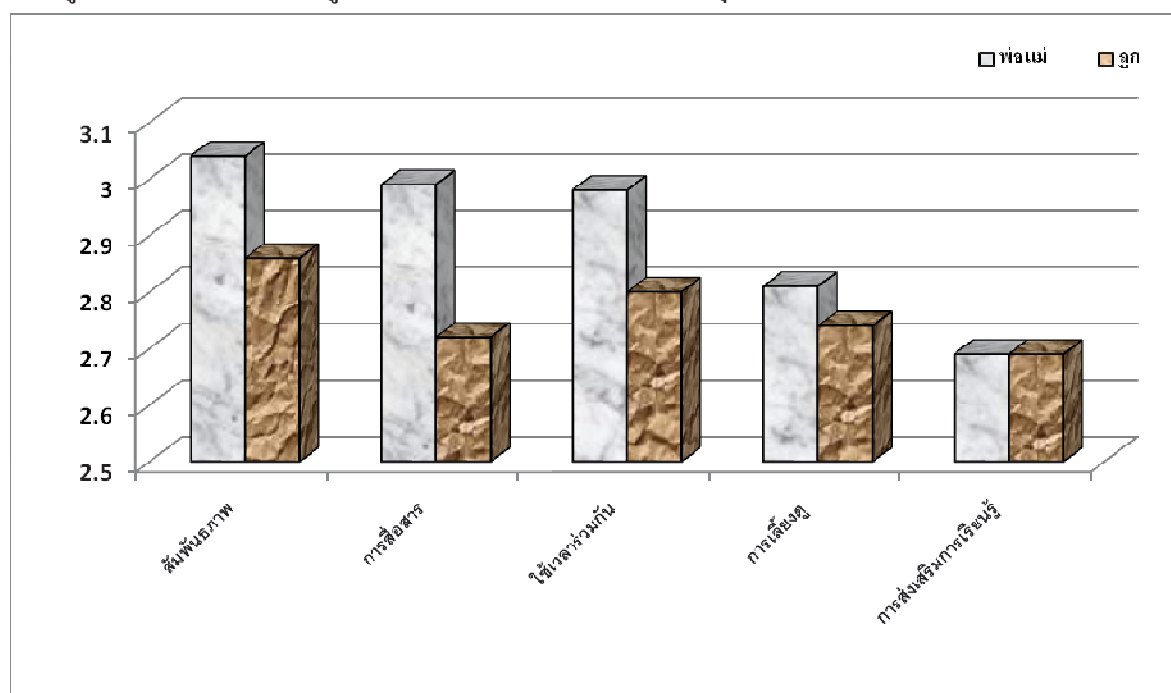
การสังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ชื่อโรงเรียน : คัดครุณี

ชื่อโครงการ : โครงการทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษย์คัดครุณี

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนภูมิที่ 6 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัดครุณี

ตารางที่ 34 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนคัดครุณี

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. กล้องดวงใจ	✓				
2. ใครเป็นใหญ่	✓				
3. สื่อสารสร้างสรรค์		✓			
4. บ้านคือวิมานของเรา		✓			
5. ปัญหาหน้าเป็นห่วง				✓	
6. ครอบครัวฝ่าฟันอุปสรรค				✓	
7. ไปให้ถึงดวงดาว					✓
8. ลูกฉันเก่งอะไร					✓
9. เวลาของชีวิต			✓		

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน จากการอบรม โครงการ “ต้นทุนชีวิต ครอบครัวศึกษัคดีครุณี” มีผลต่อนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในเรื่อง การพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัว และในเรื่องการเรียนของตนเอง

2. เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของบุคคลในครอบครัวมากขึ้น
4. รู้บทบาทของตนเองในการร่วมกันแก้ปัญหาในครอบครัว
5. นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง
6. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครองจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษัคดีครุณีมีผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง ดังนี้

1. มีความเข้าใจในตัวลูกมากขึ้น
2. รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับลูกวัยรุ่นมากขึ้น
3. ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก
4. มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับลูกมากขึ้นในโอกาสต่อไป
5. ได้รับความรู้สึกของลูกที่มีต่อตนเอง
6. ครอบครัวมีความสุขและอบอุ่นมากขึ้น
7. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในครอบครัว
8. พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความสามารถของนักเรียนและมีแนวทางในการส่งเสริมนักเรียน

ผลต่อโรงเรียนจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษัคดีครุณีมีผลต่อโรงเรียน ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนดียิ่งขึ้น
2. ความสัมพันธ์ของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนดียิ่งขึ้น
3. โรงเรียนคัดครุณีมีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจกันมากขึ้น
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมได้ดี สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ได้คิด ได้พัฒนาตนเอง
3. ดิอยากให้มีอีกทุกปี กิจกรรมมีแต่ความรู้ ได้คิด ได้พัฒนาตนเอง
4. โรงเรียนทำได้ดี อบรมให้ความเข้าใจลูกมากขึ้น รู้วิธีที่จะดูแลให้มากขึ้น
5. จัดกิจกรรมทุกอย่างดี ได้ใกล้ชิดกับครอบครัวมากขึ้น
6. ดีมาก ครูเอาใจใส่ดี ดูแลดีมาก

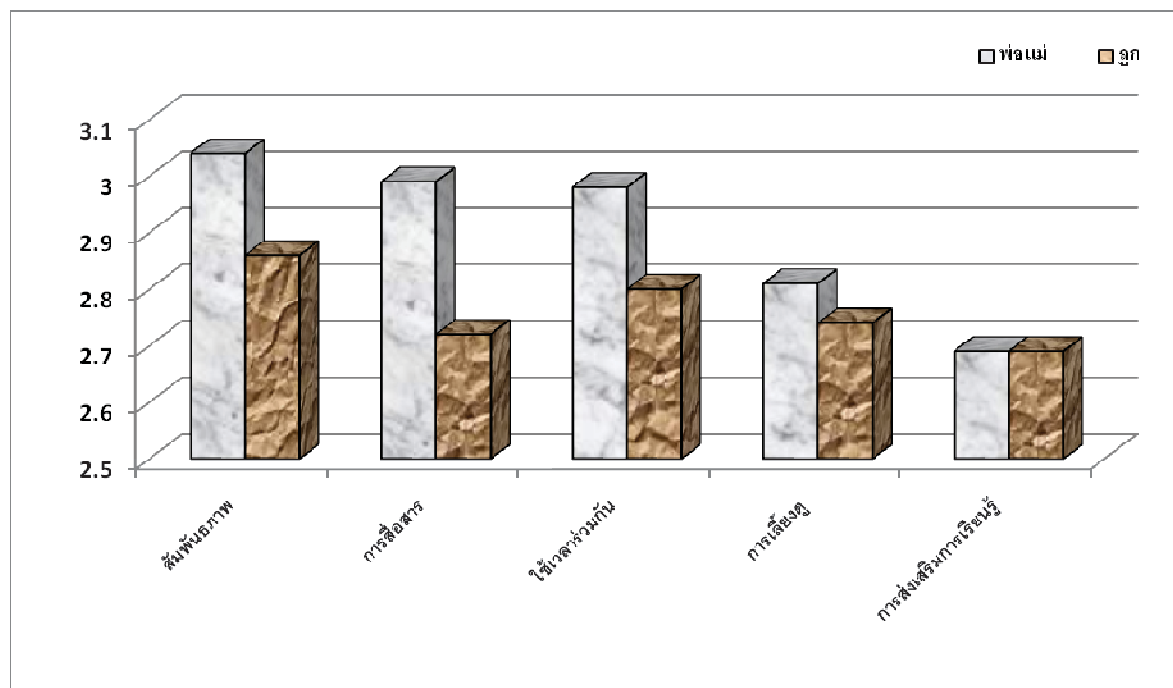
7. อยากให้จัดอีกเพราะสนุกครูเป็นกันเอง
8. ครูแนะแนวจัดกิจกรรมได้เหมาะสม จึงอยากให้จัดต่อไป
9. พอใจในกิจกรรมที่โรงเรียนมาก
10. สถานที่มีความเหมาะสมต่อการประชุม
11. ดีมากทำให้ผู้ปกครองกับลูกมีกิจกรรมร่วมกัน
12. กิจกรรมแต่ละกิจกรรมด้วย
13. ควรให้ครูมาร่วมกิจกรรมด้วย
14. กิจกรรมที่ดีมีกิจกรรมมากมายหลายอย่างดี
15. พอใจในกิจกรรมที่จัด
16. ดิฉันมีความพึงพอใจมากในกิจกรรม
17. ที่ร่วมกิจกรรมในวันนี้ผู้ปกครองดีใจมาก
18. จัดกิจกรรมทุกอย่างดี แต่ขอให้ในวันอาทิตย์เท่านั้น
19. ช่วยให้แก่กับลูกเข้าใจกัน
20. กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดีควรมีอีก
21. เป็นกิจกรรมที่ดี ควรจัดต่อเนื่องไปอีกเรื่อย ๆ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้ดีกว่าเดิม
22. ใช้เวลามากไป
23. ดี สร้างความอบอุ่นและความสัมพันธ์ในครอบครัว
24. ครั้งต่อไปควรจัดอีก
25. ปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองได้ดี
26. ดีเยี่ยมเนื้อหา
27. ดีทำให้เข้าใจเด็ก
28. ดีน่าจะมีทุกปี
29. ดี

ชื่อโรงเรียน : คัดครุณี

ชื่อโครงการ : โครงการต้นทุนชีวิต – ครอบครัวศึกษัคัดครุณี

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนภูมิที่ 7 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัดครุณี

ตารางที่ 35 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนคัดครุณี

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. กฎกติกาในครอบครัว				✓	
2. การใช้เวลาร่วมกันในครอบครัว			✓		
3. วินัยเชิงบวกในครอบครัว	✓				
4. ลูกฉันดีมีศักยภาพ					✓
5. ครอบครัวดี มีเสน่ห์		✓			
6. นาฬิกาชีวิตของฉัน			✓		
7. มุมโรงเรียนอยู่สบายในบ้าน					✓
8. วินัยดีเริ่มที่บ้าน				✓	
9. จิตอาสาครอบครัว			✓		
10. เรื่องดี ๆ ครอบครัวเรา	✓				

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน จากการอบรมโครงการ “ต้นทุนชีวิต ครอบครัวศึกษัสดัดครุณี”มีผลต่อนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในเรื่อง การพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัว และในเรื่องการเรียนของตนเอง

2. เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของบุคคลในครอบครัวมากขึ้น
4. รู้บทบาทของตนเองในการร่วมกันแก้ปัญหาในครอบครัว
5. นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง
6. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครองจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษัสดัดครุณีมีผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง ดังนี้

1. มีความเข้าใจในตัวลูกมากขึ้น
2. รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับลูกวัยรุ่นมากขึ้น
3. ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก
4. มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับลูกมากขึ้นในโอกาสต่อไป
5. ได้รับความรู้สึกของลูกที่มีต่อตนเอง
6. ครอบครัวมีความสุขและอบอุ่นมากขึ้น
7. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในครอบครัว
8. พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความสามารถของนักเรียนและมีแนวทางในการส่งเสริมนักเรียน

ผลต่อโรงเรียนจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษามีผลต่อโรงเรียน ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนดียิ่งขึ้น
2. ความสัมพันธ์ของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนดียิ่งขึ้น
3. โรงเรียนดัดครุณีมีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

1. ดีมาก จะช่วยให้ครอบครัวที่ไม่มีเวลาให้กับครอบครัวจะได้ไปปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. ดี มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ มีวิธีคิดและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในครอบครัวได้ดี
3. เป็นกิจกรรมที่ดี ควรทำทุกปี ผู้ปกครองได้มีโอกาสได้พบปะกัน
4. การจัดอบรมครั้งนี้ดีมาก ทำให้ผู้ปกครองและเด็กปรับตัวเข้าหากัน

5. ให้ข้อคิดกับครอบครัว สัมพันธ์ดี มีสาระ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. ดีมาก สมควรทำกิจกรรมต่อไป
7. มีความอบอุ่นได้ใกล้ชิดกับลูกหลาน
8. ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสม
9. สามารถนำไปใช้ในการอยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างดี
10. กิจกรรมนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองกับเด็กปรับตัวเข้าหากัน
11. ดี ต้องการให้โรงเรียนกับอาจารย์แนะแนวจัดขึ้นอีก ผู้ปกครองจะได้แลกเปลี่ยนวิธีการดูแล

ลูกกัน

ชีวิต

12. สามารถเสริมสร้างความเข้าใจของครอบครัวและสิ่งที่ดี เป็นแนวคิดแนวปฏิบัติที่จะดำเนิน
13. ชอบมากที่สุด ที่ได้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ มีสาระมาก และได้รับความรู้จากลูกมากขึ้น
14. ขอขอบคุณครูที่บรรยายดีมาก
15. การจัดการอบรมครั้งนี้ดีเพราะจะได้เอาไปทำตามกับที่อบรมกับครอบครัว
16. การจัดกิจกรรมโดยรวมดี
17. มีความสนุกสนานดี ได้ใกล้ชิดกับลูกมากขึ้น
18. ทำให้เราได้เข้าใจความคิดของลูก ๆ ความต้องการของเขา
19. ทุกเรื่องดี
20. ดี ครอบครัวจะได้มีความผูกพันกันมากขึ้น
21. ให้ความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่นได้ดีมาก
22. ข้อมูลที่เสนอแนะมีประโยชน์ดี แต่ใช้เวลาในการอบรมมากเกินไปหน่อย

ข้อเสนอแนะของนักเรียน

1. ดีมาก สามารถนำไปใช้ในครอบครัวได้
2. ดี เพราะช่วยสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ในชีวิตประจำวันกว่านี้
3. ควรใช้เกมในการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจกันมากขึ้น แต่ใช้เวลานานไป
5. ครูมีความร่วมมือและรับผิดชอบดี
6. มีความอบอุ่นและได้ใกล้ชิดกับครอบครัวมากขึ้น
7. ครูเอาใจใส่ดีมาก ดูแลอย่างดี
8. ครูแนะแนวจัดกิจกรรมได้เหมาะสม จึงอยากให้จัดต่อไป
9. การจัดอบรมครั้งนี้เป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นการอบรมให้คนในครอบครัวมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้น จึงอยากให้จัดกิจกรรมนี้ต่อไป

10. ดีมาก ไม่มีที่ติ
11. เป็นกิจกรรมที่ดี ให้ความรู้ความเข้าใจในครอบครัว
12. มีความอบอุ่นเพราะได้ใกล้ชิดกับครอบครัวมากขึ้น
13. มีความสนุกสนานและความตื่นเต้น
14. ควรให้ครูร่วมกิจกรรมด้วย
15. กิจกรรมดีที่มีกิจกรรมมากมายหลายอย่างดี
16. พอใจในกิจกรรมที่จัด
17. ดิฉันมีความพึงพอใจมากในกิจกรรม
18. ที่ร่วมกิจกรรมในวันนี้ผู้ปกครองดีใจมาก
19. จัดกิจกรรมทุกอย่างดี แต่ขอให้เป็นวันอาทิตย์เท่านั้น
20. ช่วยให้แม่กับลูกเข้าใจกัน
21. กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดีควรมีอีก
22. เป็นกิจกรรมที่ดี ควรจัดต่อเนื่องไปอีกเรื่อย ๆ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้

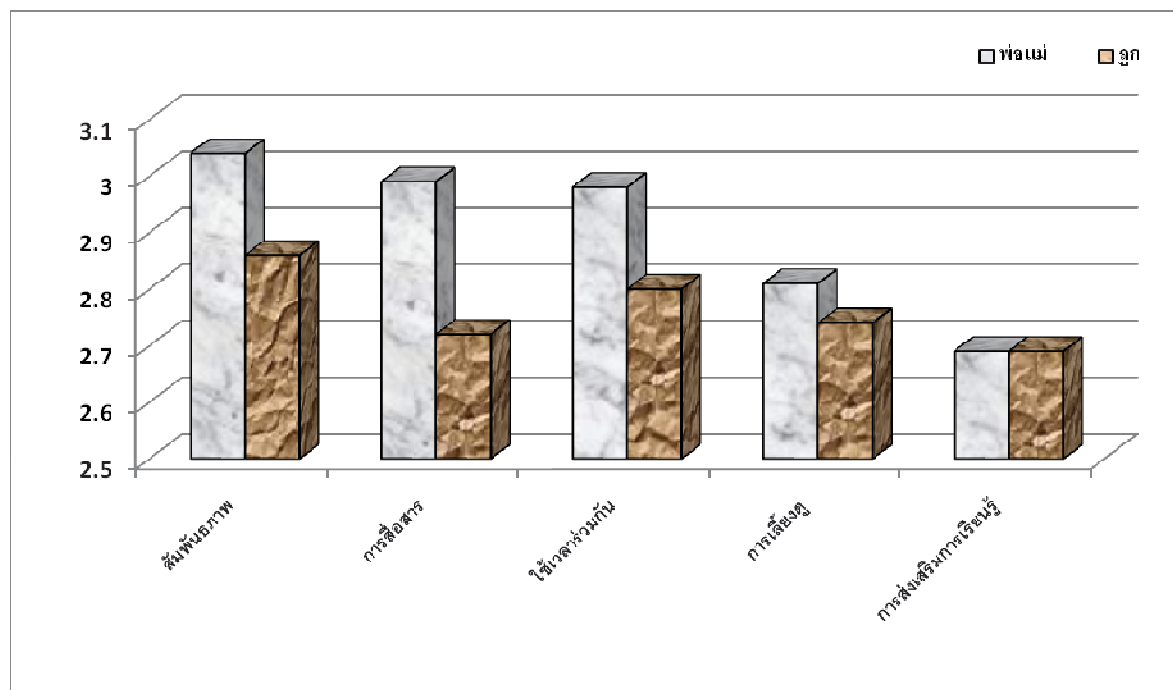
ดีกว่าเดิม

ชื่อโรงเรียน : คัดครุณี

ชื่อโครงการ : โครงการสาวน้อย ชวนพิศ ศิษย์คัดครุณี

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนภูมิที่ 8 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนคัดครุณี

ตารางที่ 36 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนคัดครุณี

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. เลี้ยงลูกให้เป็นเด็กดี					✓
2. วินัยดีเริ่มที่บ้าน					✓
3. สาวเอยจะบอกให้		✓			
4. สายใยรักครอบครัว			✓		
5. ผสานมุมมอง		✓			
6. บอกให้รู้หนูทำได้					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน จากการอบรมโครงการ “ต้นทุนชีวิต ครอบครัวศึกษั้ดัดครูณ์”มีผลต่อนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในเรื่อง การพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัว และในเรื่องการเรียนของตนเอง

2. เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว
3. นักเรียนได้เห็นความสำคัญของบุคคลในครอบครัวมากขึ้น
4. รู้บทบาทของตนเองในการร่วมกันแก้ปัญหาในครอบครัว
5. นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง
6. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครองจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษั้ดัดครูณ์มีผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง ดังนี้

1. มีความเข้าใจในตัวลูกมากขึ้น
2. รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับลูกวัยรุ่นมากขึ้น
3. ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก
4. มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับลูกมากขึ้นในโอกาสต่อไป
5. รับรู้ความรู้สึกของลูกที่มีต่อตนเอง
6. ครอบครัวมีความสุขและอบอุ่นมากขึ้น
7. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในครอบครัว
8. พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความสามารถของนักเรียนและมีแนวทางในการส่งเสริมนักเรียน

ผลต่อโรงเรียนจากการอบรมโครงการทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษั้ดัดครูณ์มีผลต่อโรงเรียน ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนดียิ่งขึ้น
2. ความสัมพันธ์ของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนดียิ่งขึ้น
3. โรงเรียนดัดครูณ์มีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ควรทำต่อไปและกดดันให้เด็กทุกคนเป็นคนดีให้มากที่สุด
2. ดี
3. เป็นการอบรมที่ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบุตร
4. คุณครูดีมาก
5. อยากให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมากกว่านี้
6. ดีสำหรับผู้ปกครองจะฝึกเด็กให้มีวินัยจะได้รู้ว่าทำอะไรบ้างให้เด็กตั้งใจเรียน

7. ขอบคุนอาจารย์และวิทยากรที่เล็งเห็นความสำคัญที่เล็งเห็นความสำคัญของอนาคตของชาติ และครอบครัว

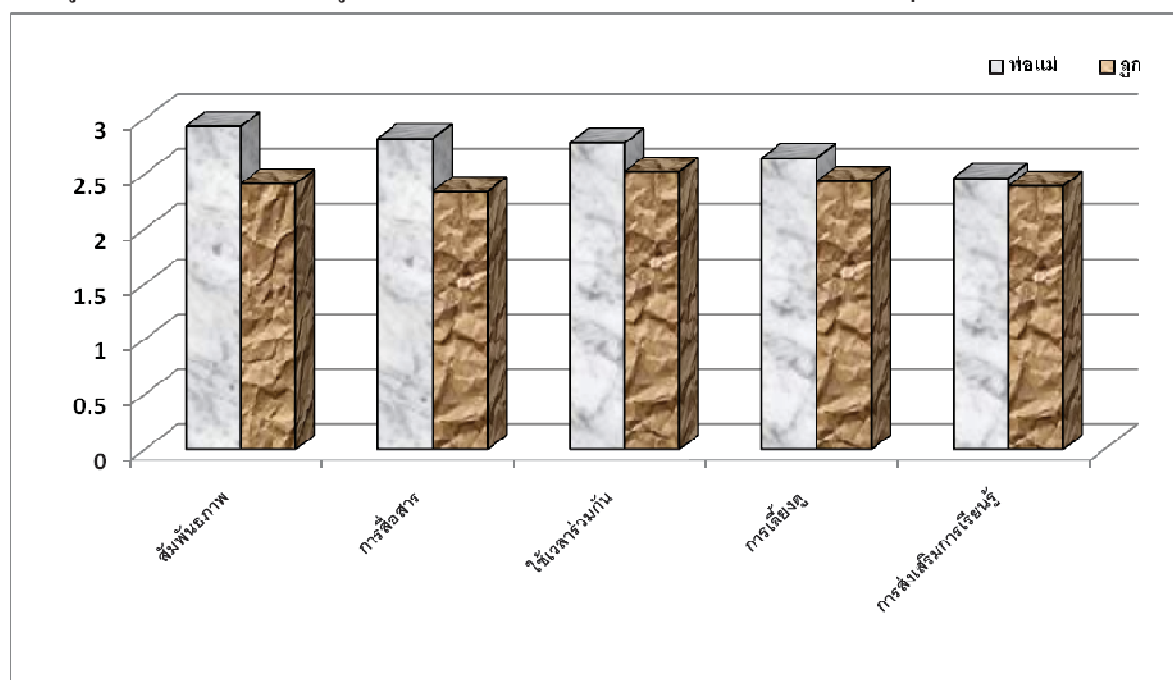
8. ให้ความรู้กับพ่อแม่
9. จะนำไปใช้ในครอบครัว
10. การจัดกิจกรรมครั้งนี้ได้เนื้อหาสาระดี
11. กิจกรรมดีที่สุดแล้ว
12. ดีมาก มีเนื้อหาสาระควรมีการจัดอีกและควรมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ
13. อยากให้เข้มงวดกับเด็กมากและเข้มงวดในการส่งงาน
14. ดีมากเพราะจะได้รู้ว่าลูกเป็นอย่างไรบ้างที่โรงเรียนผมเดือนแล้วแต่ไม่เชื่อ
15. เห็นด้วยที่จัดในการอบรมเพื่อที่พ่อแม่จะได้รู้ว่าลูกอยู่นอกบ้านเป็นอย่างไร
16. เห็นด้วยในการประชุมครั้งนี้จะได้แต่งเติมที่บ้านให้ดีขึ้นกว่านี้
17. ควรจัดทำให้อยู่ ๆ
18. กิจกรรมในครั้งนี้ถือว่าดีมาก ทำให้ได้รู้ว่าลูกของเราเป็นอย่างไรเมื่อมาถึงโรงเรียน ทำอะไรบ้าง เรียนดีหรือไม่ ทำงานทำการบ้านส่งรายงานครบหรือไม่ ซึ่งเราเองไม่รู้ก็จะได้รู้ จะได้นำไปแก้ก่อนสายไป
19. ดี ทำให้รู้ว่าลูกเราเป็นอย่างไรและควรจะสอนลูกอย่างไร
20. ดี ครอบครัวจะได้มีความผูกพันกันมากขึ้น
21. การอบรมโครงการครอบครัวเข้มแข็งในครั้งนี้ถือว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจดี จะได้รับข้อบกพร่องหลายๆ อย่างของลูกจะได้คอยติดตามในระดับที่พอทำได้
22. น่าทำบ่อย ๆ จะได้รู้ความเป็นไปของเด็กว่าอยู่โรงเรียนเป็นอย่างไร

ชื่อโรงเรียน : เทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ชื่อโครงการ : ครอบครัวเข้มแข็ง ด้วยแรงชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนภูมิที่ 9 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร

ตารางที่ 37 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. สานรักครอบครัว ล้อมรั้วป้องกัน				✓	
2. สร้างสรรค์ผลงาน ร่วมกันเติมเต็ม	✓				
3. พุดคุยร่วมกัน รู้ทันภัยรอบตัว				✓	
4. ครอบครัวอบอุ่น ผูกพันแนบแน่น	✓				
5. รักษากฎ ลดปัญหา					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

การใช้ชุดกิจกรรมของโรงเรียนเทศบาล ๒ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) พบว่า ชุด กิจกรรมมีการพัฒนาขึ้น สามารถสรุปภาพรวมตามข้อมูลสภาวะการณ์ดูแลเด็กในครอบครัวได้ดังนี้

1. ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว
 - พ่อแม่ / ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
 - นักเรียนสามารถถ่ายทอด ความรัก ความผูกพันต่อพ่อแม่ / ผู้ปกครองได้
2. ด้านการเลี้ยงดู
 - พ่อแม่ / ผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจในการอบรม เลี้ยงดูลูก
 - นักเรียนรู้จักบทบาท หน้าที่ของตน
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
 - ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์
 - ใช้เวลาว่างร่วมกัน
4. ด้านการสื่อสาร
 - แสดงความรู้สึกและความในใจที่ดีต่อกัน
 - เห็นความสำคัญของการสื่อสาร
 - กล้าแสดงออก
5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน
 - ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - ส่งเสริมการใช้เวลาร่วมกัน
 - เห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

สรุปสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และ สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่/ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรม “สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทั่วหน้า” จำนวน 5 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของพ่อแม่/ผู้ปกครองนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรม “สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทั่วหน้า” จำนวน 5 กิจกรรม อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. เก็บหลักฐานและผลงานได้ไม่ครบ
2. พ่อแม่ ผู้ปกครองยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และมีความขัดเจนในการร่วมกิจกรรม
3. การใช้ภาษายังไม่สุภาพและเหมาะสม
4. พ่อแม่ ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม
5. ชุดกิจกรรมยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่ต้องการศึกษา
6. ชุมชนให้ความร่วมมือกับการทำกิจกรรมน้อย

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

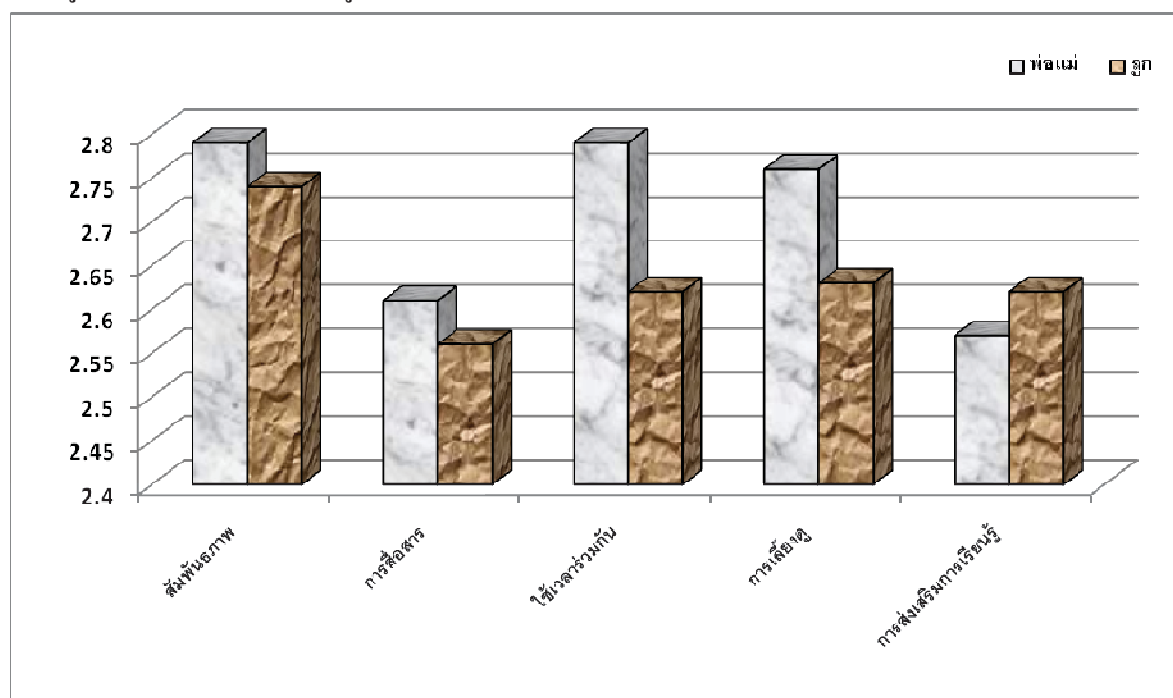
1. พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันสร้างเสริมให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตที่ดี
2. ครอบครัวต้องร่วมมือกับโรงเรียน
3. พ่อแม่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูลูกให้เหมาะสมตามวัย
4. ชุมชนต้องให้ความสำคัญและควรมีโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว
5. ควรมีการอบรมการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการศึกษา

ชื่อโรงเรียน : วัดโสธรวรารามวรวิหาร

ชื่อโครงการ : สร้างครอบครัวให้สังคมดี

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนภูมิที่ 10 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร

ตารางที่ 38 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ออกนี้ื่อนักให้รักละแรงใจ	✓				
2. ดูโทรทัศน์สารพัดมุมมอง				✓	
3. สร้างสรรค์ความรู้ ลูกหลานอยู่สุขสบาย					✓
4. ครอบครัวสุขสันต์ สัมพันธ์วันหยุด			✓		
5. ชุมชนนำมองด้วยสองมือเรา			✓		
6. จิกซอร์ต่อรัก		✓			
7. เยี่ยมบ้านสานสัมพันธ์ครูผู้ปกครอง					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมสร้างครอบครัวให้สังคมดี มีชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 7 กิจกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 คน และพ่อแม่ผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน สรุปผลการใช้ชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ภาพกับลูก ใช้กิจกรรม “ออกนี้อุ่นนักให้รักและแรงใจ” นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.91 และพ่อแม่ผู้เรียน มีความพึงพอใจ ในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.91 และสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรมในด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 2.85 และพ่อแม่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 2.95 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมออกนี้อุ่นนักให้รักและแรงใจ ที่จัดให้นักเรียนและพ่อแม่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน จะสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับลูกในทางที่ดีขึ้น ได้แก่ ลูกมีความพอใจในการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ พ่อแม่เป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

2. ด้านวิธีการเลี้ยงดู ใช้กิจกรรม “คู่มือทัศนศาสตร์พัฒนาสมอง” นักเรียนมีความพึงพอใจ ในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.78 และพ่อแม่ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.83 ส่วนสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรม ด้านวิธีการเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ย 2.94 และของพ่อแม่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย 2.78 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า กิจกรรม “คู่มือทัศนศาสตร์พัฒนาสมอง” ที่จัดให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานบ้านดี พ่อแม่รับฟังเหตุผลของลูก พ่อแม่สามารถตั้งกติกาการดูโทรทัศน์ให้เป็นเวลา และลูกมีการยอมรับ มากขึ้น ทำให้ครอบครัวอบอุ่นขึ้น

1. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ใช้กิจกรรม ดังนี้

1.1 กิจกรรม “เยี่ยมบ้านสานสัมพันธ์ครูผู้ปกครอง” นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.96 และพ่อแม่ผู้เรียน มีความพึงพอใจ ในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.83

1.2 กิจกรรม “สรรค์สร้างความรู้ลูกหลานอยู่สุขสบาย” นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.96 และพ่อแม่ผู้เรียน มีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.81

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรม “เยี่ยมบ้านสานสัมพันธ์ครูผู้ปกครอง” และกิจกรรม “สรรค์สร้างความรู้ลูกหลานอยู่สุขสบาย” มีค่าเฉลี่ย 2.91 และพ่อแม่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 2.75 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า กิจกรรม “เยี่ยมบ้านสานสัมพันธ์ครูผู้ปกครอง” และกิจกรรม “สรรค์สร้างความรู้ลูกหลานอยู่สุขสบาย” ที่จัดให้นักเรียนและพ่อแม่ผู้เรียน ทำให้พ่อแม่ทราบผลการเรียนของลูกได้ถูกต้อง และพ่อแม่ มีโอกาสพบครูประจำชั้นมากขึ้น ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น รวมทั้งการที่พ่อแม่จัดหาหนังสือต่าง ๆ ให้ลูกได้มีความรู้มากขึ้น เป็นต้น

2. ด้านการสื่อสารในครอบครัว ใช้กิจกรรม “จิ๊กซอร์ต่อรัก” นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.85 และพ่อแม่ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.76 และสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรมด้านการสื่อสาร ในครอบครัว มี

ค่าเฉลี่ย 2.74 และของพ่อแม่นักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.78 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้ ชุดกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า กิจกรรม “จิ๊กซอร์ต่อรัก” ที่จัดให้นักเรียนและพ่อแม่ นักเรียน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถทำให้พ่อแม่ยอมให้ลูกคุยกับพ่อแม่ได้ทุกเรื่อง ลดการขัดแย้งในครอบครัว ให้อภัยกัน ทำให้ครอบครัวเป็นสุขมากขึ้น

3. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ใช้กิจกรรมดังนี้

3.1 กิจกรรม “ครอบครัวสุขสันต์สัมพันธ์วันหยุด” นักเรียนมีความพึงพอใจในการ ทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.21 และพ่อแม่ นักเรียน มีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.83

3.2 กิจกรรม “ชุมชนนำมองด้วยสองมือเรา” นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.91

ผลการผลการดูแลเด็กในครอบครัว ของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรมด้านการใช้เวลา ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 2.83 และของพ่อแม่ นักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.88 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรม “ครอบครัวสุขสันต์สัมพันธ์วันหยุด” และกิจกรรม “ชุมชนนำมองด้วยสองมือเรา” ที่จัดให้นักเรียนและพ่อแม่ นักเรียน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถทำให้พ่อแม่มีกิจกรรมที่ทำร่วมกับลูก ได้แก่ การไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา ไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ทำให้ครอบครัวมีความสุขลดปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. นักเรียนและพ่อแม่มีความขัดเจนในการทำกิจกรรม
2. การจัดสรรเวลาในการร่วมกิจกรรม
3. ชุดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวไม่ครอบคลุม
4. ชุมชนให้ความสำคัญกับการดูแลเด็กในชุมชนน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

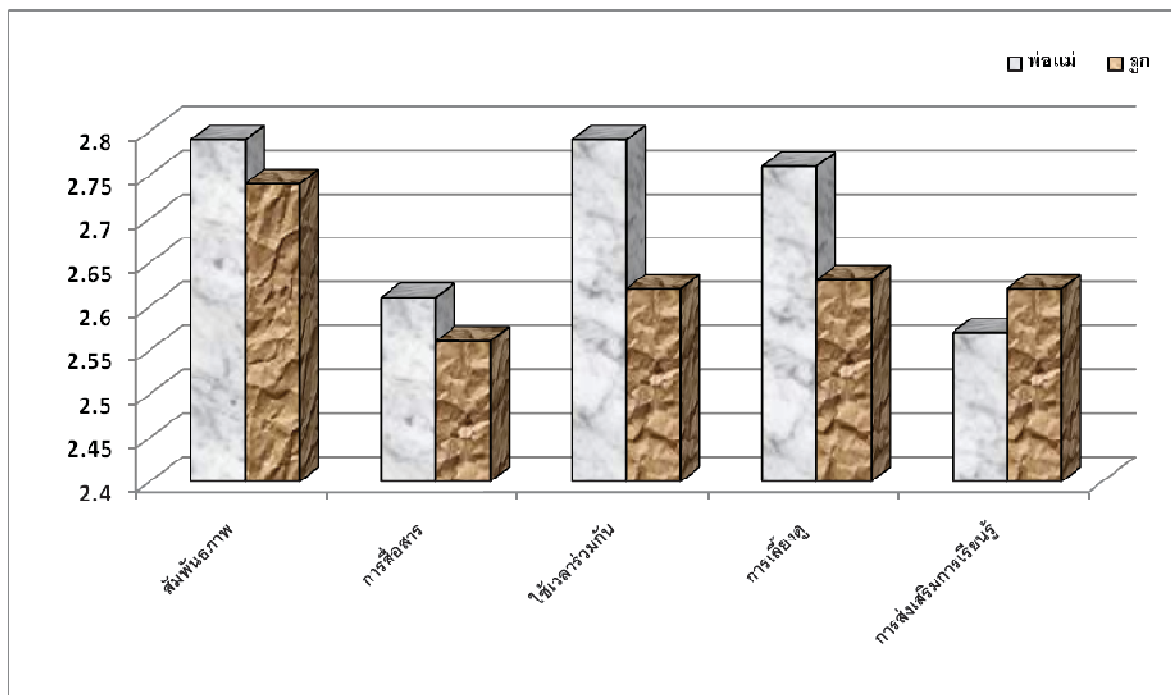
1. พ่อแม่ควรได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของลูกในช่วงวัยต่าง ๆ
2. ควรจัดฝึกอบรมการพัฒนาชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ชุมชนควรมีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว
4. ควรมีการสร้างหรือพัฒนาชุดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวให้มากขึ้น

ชื่อโรงเรียน : วัดโสธรวรารามวรวิหาร

ชื่อโครงการ : สื่อสารนำใจ เพิ่มไออุ่น ในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนภูมิที่ 11 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร

ตารางที่ 39 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. รู้จักกันนิดใกล้ชิดกันหน่อย					
2. สื่อสาร สายใยครอบครัว		✓	✓		
3. ของขวัญจากใจสายใยผูกพัน			✓		
4. วันหยุดสุดสัปดาห์ ครอบครัวสุขสันต์			✓		
5. อาหารจานโปรด บ้านเรา			✓		

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ความคิดเห็นของนักเรียน ความพึงพอใจ อยู่ในระดับดี ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมรู้จักกันนิด ไกลชิดกันหน่อย กิจกรรมสื่อสาร สายใยครอบครัว กิจกรรมของขวัญจากใจ สายใยผู้พัน กิจกรรมวันหยุด สุขพรรษา ครอบครัวสุขสันต์ และกิจกรรมอาหารจานโปรดบ้านเรา

ความคิดเห็นของพ่อแม่ ความพึงพอใจ อยู่ในระดับดี ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรม รู้จักกันนิด ไกลชิดกันหน่อย กิจกรรมสื่อสาร สายใยครอบครัว กิจกรรมของขวัญจากใจ สายใยผู้พัน กิจกรรมวันหยุด สุขพรรษา ครอบครัวสุขสันต์ และกิจกรรมอาหารจานโปรดบ้านเรา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวต่อไปทุกปี และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

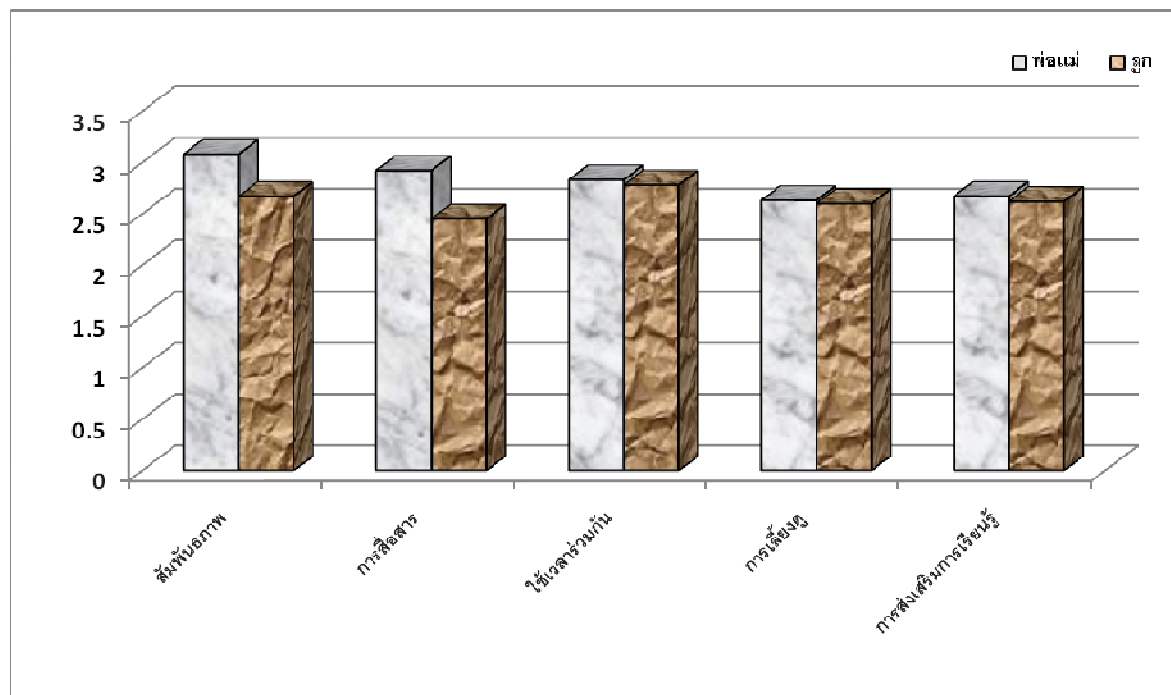
เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันในครอบครัว ในการจัดกิจกรรมจึงให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ที่บ้านและให้นักเรียนบันทึกกิจกรรมที่ทำลงในชุดกิจกรรม จึงไม่ได้มีการจัดกิจกรรมที่โรงเรียน

ชื่อโรงเรียน : เทศบาล๑ (บางวัว)

ชื่อโครงการ : “ร้อยใจ ร้อยรัก”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่1

แผนภูมิที่ 12 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล๑ (บางวัว)

ตารางที่ 40 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล๑ (บางวัว)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. การปฐมนิเทศ					
2. ออมรัก ออมคำ		✓			
3. ปัญหาหน้าห้วง				✓	
4. บันทึกความดี			✓	✓	
5. ทำดีร่วมกัน			✓		
6. ชื่นชมซึ่งกันและกัน		✓			
7. ประคองรัก			✓	✓	
8. ปัจฉิมนิเทศ					

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า

กิจกรรมปฐมนิเทศ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 16 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 19.05 ผู้ปกครองและนักเรียนร้อยละ 65.50 มีความพึงพอใจระดับมากร้อยละ 31.25 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดและร้อยละ 6.25 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

กิจกรรมออมรักออมคำ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งให้นักเรียนและผู้ปกครองได้สื่อสารกันโดยใช้คำพูดที่แสดงความรัก ความสามัคคี ความดี และความเข้าใจต่อกัน ให้สมาชิกในครอบครัวได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสาร มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 68 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 80.96 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 64.71 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 30.89 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 2.95 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.47 มีความพึงพอใจระดับน้อย

กิจกรรมปัญหาน่าห่วง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเองและครอบครัว และรู้จักวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 60 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 71.43 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 66.67 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 31.67 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และร้อยละ 1.67 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

กิจกรรมบันทึกความดี เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ทำความดีทุกรูปแบบระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ครู เพื่อน และผู้อื่น มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 68 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 80.96 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 55.89 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 33.83 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 8.83 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.47 มีความพึงพอใจระดับน้อย

กิจกรรมทำดีร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนและครอบครัวได้ปฏิบัติกิจกรรมในทางที่ดีร่วมกัน ใช้เวลาว่างกับสมาชิกในครอบครัว และเพื่อความรัก ความอบอุ่น และความผูกพันในครอบครัว มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 59 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 70.24 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 67.80 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 23.73 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และร้อยละ 7.36 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

กิจกรรมชื่นชมซึ่งกันและกัน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวชื่นชมซึ่งกันและกัน โดยใช้คำพูดที่แสดงความรักปรารถนาดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 68 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 80.96 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 63.24 มีความพึง

พอใจระดับมาก ร้อยละ 20.59 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 13.24 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 2.95 มีความพึงพอใจระดับน้อย

กิจกรรมประคองรัก เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรัก โดยผ่านกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 65 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 77.38 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 60.00 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 24.62 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 15.39 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสรุปผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง และเผยแพร่การจัดกิจกรรม มีผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 60 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 71.43 ผู้ปกครองและนักเรียน ร้อยละ 70.00 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 25.00 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และร้อยละ 5.00 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นของนักวิจัย

จากการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ของครอบครัว ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ชุด“ร้อยใจ ร้อยรัก” เมื่อพิจารณาทั้งภาพรวมและรายกิจกรรมพบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ชุดกิจกรรมที่ทีมวิจัยพัฒนาขึ้นและนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัวได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการสื่อสารในครอบครัว ด้านสัมพันธ์ภายในลูก ด้านวิธีการเลี้ยงดู ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการใช้เวลาร่วมกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้แต่ละครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีการใช้เวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น มีการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ และลูก ให้มีความเข้าใจที่ผิดต่อกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และกิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงทั้งอยู่กับครอบครัวระหว่างโรงเรียน บ้าน และทุกๆ สถานที่

กิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัว นั้นเป็นหน้าที่หลักของสถาบันครอบครัว เพราะความรัก ความอบอุ่นของสมาชิกในครอบครัวนั้น ต้องเริ่มจากที่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้อง หากครอบครัวเริ่มต้นด้วยความรัก ความอบอุ่น แล้วจะทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ง่าย โรงเรียนเป็นเพียงหน่วยหนึ่งที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องการจัดการศึกษาอบรม พัฒนาเด็กและเยาวชน แต่โรงเรียนยังสามารถเป็นฝ่ายดำเนินการ ประสาน ติดต่อสื่อสารระหว่างบ้าน (นักเรียน ผู้ปกครอง) โรงเรียน และชุมชน ได้ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้หลังครอบครัวมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนใช้เวลาประมาณ 1 ใน 3 ของแต่ละวันอยู่ที่โรงเรียน ดังนั้นย่อมสะดวกต่อการพัฒนาเรื่องต่างๆ ได้ง่ายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวเริ่มห่างกัน พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับลูกเหมือนเช่นเคย ดังนั้นหากทุกโรงเรียนทุกสังกัดพร้อมใจกันพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อใช้ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ของครอบครัว และดำเนินการใช้กับนักเรียนทุกระดับ ทุกคน จะทำให้พลังของครอบครัวมีความ

เข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ภาพที่ดี มีวิธีการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ถูกต้อง มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และเข้าใจกันเป็นอย่างดี มีการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ และมีการใช้เวลาอยู่ร่วมกัน จะส่งผลให้ลดปัญหาต่างๆ และส่งผลให้สังคมมีความน่าอยู่มีความสุข

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

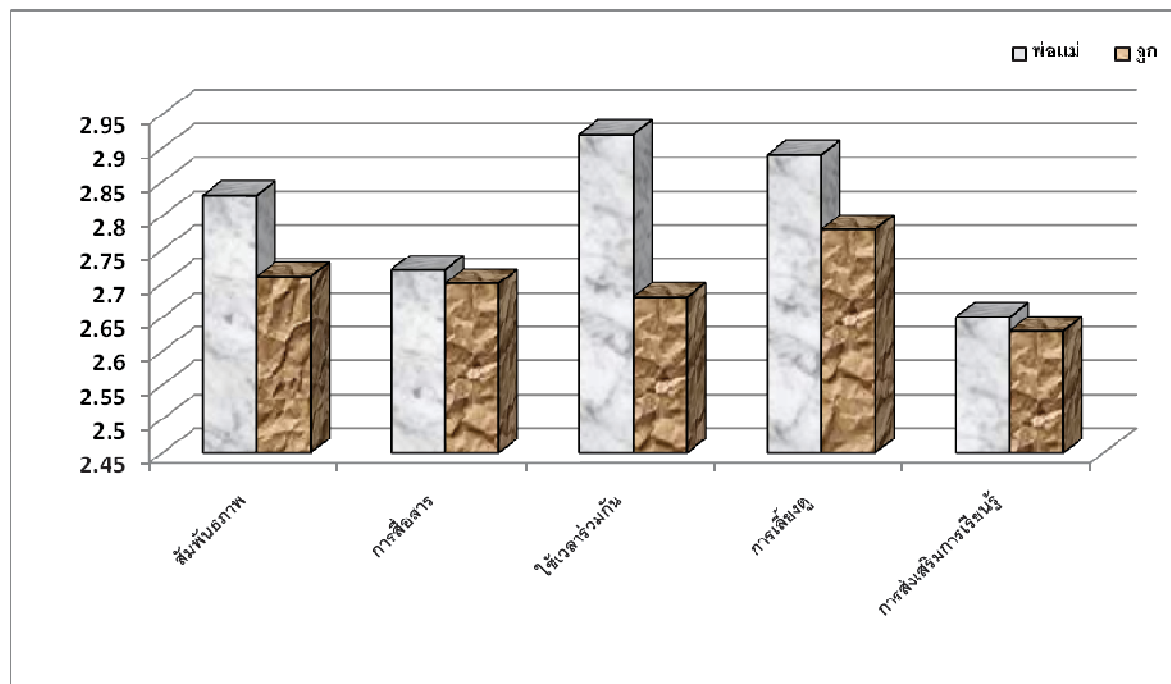
1. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ของครอบครัว ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง และอาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ซึ่งต้องไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ใช้สำหรับดำรงชีวิต ดูแลช่วยเหลือครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเมื่อทางโรงเรียนเรียนเชิญมาร่วมกิจกรรม ณ โรงเรียน ในวัน เวลา ราชการ ผู้ปกครองมักจะมาร่วมกิจกรรมค่อนข้างน้อย เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศ ผู้ปกครองมาจำนวน 16 คน จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 84 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 19.05 ซึ่งทางโรงเรียนต้องใช้วิธีการแจกเอกสาร หรือสื่อสารการจัดกิจกรรมผ่านนักเรียน เป็นต้น
2. การรวบรวมผลงานจากการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม ผู้ปกครองและนักเรียนให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี แต่เมื่อทางโรงเรียนรวบรวมผลงานแล้ว ยังไม่ครบ 100 % ทำให้เมื่อสรุปผลการจัดกิจกรรม ข้อมูลที่ได้รับจึงไม่ใช่ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด
3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหาสภาพการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นต่อไป
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : หนองแหวนวิทยา

ชื่อโครงการ : โครงการ ร้อยรักถักทอ สานต่อสายใยรักครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนภูมิที่ 13 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนหนองแหวนวิทยา

ตารางที่ 41 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนหนองแหวนวิทยา

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. เชื่อมสัมพันธ์วันพบผู้ปกครอง	✓	✓	✓	✓	✓
2. อุ้มโอบรักจากแม่	✓	✓	✓	✓	✓
3. ครอบครัวสุขสันต์ร่วมกันเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓
4. พ่อแม่คุยเรื่องเพศ ลดปมเสี่ยงวัยรุ่น	✓	✓	✓	✓	✓
5. ประชาธิปไตยในครอบครัว	✓	✓	✓	✓	✓
6. เปิดใจให้กับสื่อสารเชิงบวก	✓	✓	✓	✓	✓
7. บ้านล่อมรัก	✓	✓	✓	✓	✓
8. หนึ่งครอบครัวหนึ่งกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน

- นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ และมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวดีขึ้น
- นักเรียนใช้เวลาร่วมกับผู้ปกครองมากขึ้น เกิดความรักและความผูกพันในครอบครัว
- นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะในการทำงาน

ผลต่อพ่อแม่ / ผู้ปกครอง

- พ่อแม่/ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดลูกและเอาใจใส่ต่อการเรียนรู้ของลูกมากขึ้น
- พ่อแม่/ผู้ปกครองได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการเลี้ยงลูกที่อยู่ในวัยรุ่น
- พ่อแม่/ผู้ปกครองรับรู้ความรู้สึกของลูก ได้ใช้เวลาร่วมกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี

ผลต่อโรงเรียน

- โรงเรียน บ้าน วัด และชุมชน มีความสัมพันธ์กันดียิ่งขึ้น
- ครูและผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
- โรงเรียนมีข้อมูลสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวนำมาพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวโดยใช้ชุดกิจกรรมร้อยรักถักทอสานต่อสายใยรักครอบครัว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ต่อครอบครัว
2. อยากให้ทำทุกระดับชั้น
3. ทำให้ครอบครัวเข้าใจกันมากขึ้น
4. ทำให้พ่อแม่ลูกได้ใกล้ชิดกัน
5. ทำให้ครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น
6. ช่วยลดความขัดแย้งในครอบครัว
7. ทำให้มีความรู้ในการเลี้ยงลูกที่อยู่ในวัยรุ่น
8. ลูกมีพฤติกรรมดีขึ้น รักพ่อแม่มากขึ้น
9. ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้ใกล้ชิดกับครูมากขึ้น
10. ทำให้ทราบพฤติกรรมของลูกมากขึ้น
11. การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวทำให้ทุกคนมีความสุข
12. อยากให้ทำโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง
13. กิจกรรมนี้สนุกและมีสาระ
14. กิจกรรมนี้ทำให้พ่อแม่เข้าใจลูกมากขึ้น
15. กิจกรรมนี้ทำให้ลูกรักพ่อแม่มากขึ้นและไม่ก้าวร้าว

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. คณะผู้วิจัยมีภาระงานมากทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้วางไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน
2. การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนค่อนข้างลำบาก เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างต้องไปทำงานนอกบ้านและกลับถึงบ้านมีค่า
3. การติดต่อประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์กับโรงเรียนโดยการติดต่อทาง E-mail บางครั้งไม่สะดวก เนื่องจากผู้ดำเนินงานวิจัยไม่ได้เปิด E-mail ทำให้การแจ้งข่าวสารต่าง ๆ มีความล่าช้า

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

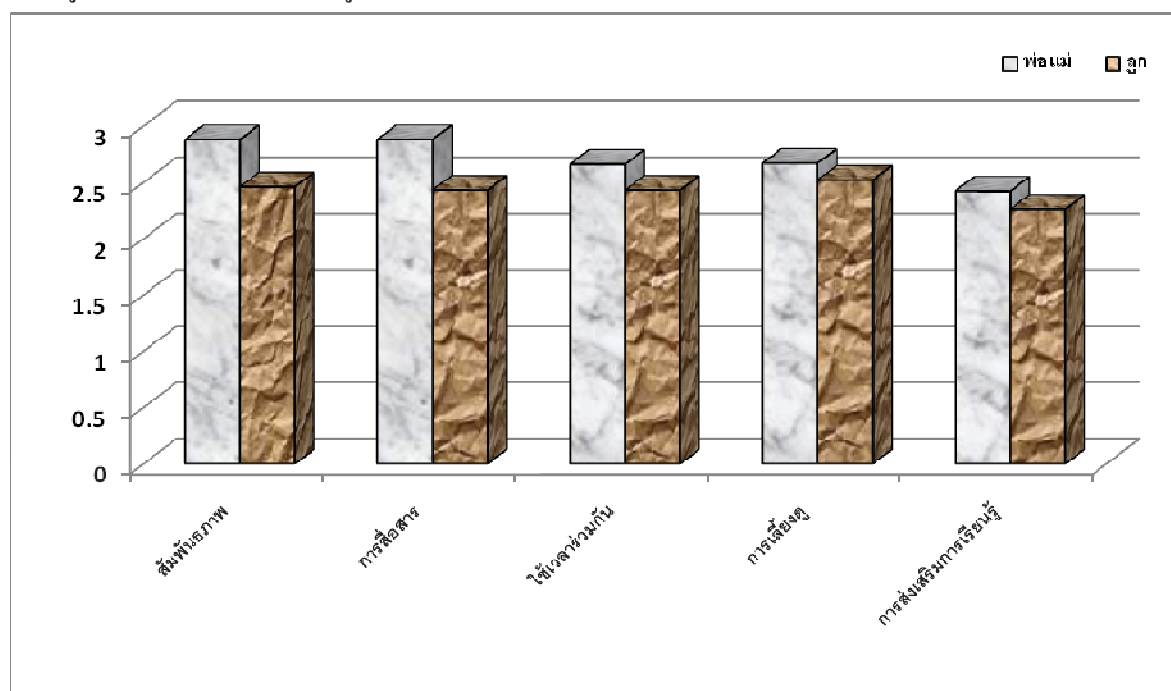
1. โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวเป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครอบครัวควรทำในทุกระดับชั้น และเป็นงานส่วนหนึ่งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ควรมีการบูรณาการชุดกิจกรรมร่วมกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. เนื่องจากชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น จะต้องใช้เวลา และความอดทน จึงควรส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ นำไปบูรณาการในการใช้ให้มาก จึงจะคุ้มกับการลงทุน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมโครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว และมีกลุ่มงานการวิจัยติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมในโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน : วัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

ชื่อโครงการ : วัดล่างฯ เสริมสร้างสายใยรักในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา

แผนภูมิที่ 14 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

ตารางที่ 42 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. สิ่งที่ฉันอยากบอก		✓	✓		
2. ภาษาดอกไม้ให้พ่อแม่		✓			
3. เวลาต่างวัย...แต่ใจไม่ต่างกัน			✓		
4. ครอบครัวที่คาดหวัง	✓				
5. แม่จ๋า...ช่วยหนูด้วย					✓
6. สัญญาใจในครอบครัว	✓		✓		

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวยุคใหม่” ระยะ 2 เรื่อง การสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัวโดยใช้ชุดกิจกรรม “ชุดกิจกรรมวัดล่างฯ เสริมสร้างสายใยรัก” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียน วัดล่าง (บวรวิทยายน ๓) อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา ก่อนพัฒนาและหลังพัฒนาพิจารณาในแต่ละด้านจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เวลาร่วมกัน และด้านการสื่อสารในครอบครัว เมื่อนำมาพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1. ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนทั้งก่อนพัฒนาและหลังพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เวลาร่วมกันและด้านการสื่อสารในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า

ด้านสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับลูกก่อนใช้ชุดกิจกรรมนั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และหลังพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นด้านสัมพันธภาพของนักเรียนและผู้ปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านวิถีการเลี้ยงดูตามความคิดเห็นของนักเรียนก่อนการพัฒนาและส่งเสริมโดยใช้ชุดกิจกรรมพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังพัฒนาด้านวิถีการเลี้ยงดูยังอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่าก่อนพัฒนานักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองมีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อย หลังจากพัฒนาและส่งเสริมความเข้าใจด้วยการสื่อสารและใช้ชุดกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ผลการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยแต่ก่อนไปทางปานกลาง

ด้านการสื่อสารในครอบครัวตามความคิดเห็นของนักเรียนก่อนพัฒนาโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย หลังพัฒนาและส่งเสริมด้านการสื่อสารพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยก่อนไปทางปานกลาง

ด้านการใช้เวลาร่วมกันตามความคิดเห็นของนักเรียนก่อนพัฒนาโดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าการใช้เวลาร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวยังอยู่ในระดับ หลังการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เวลาในการอยู่ร่วมกันตามความคิดเห็นของนักเรียนยังอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนทั้งก่อนพัฒนาและหลังพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เวลาร่วมกันและด้านการสื่อสารในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า

ด้านสัมพันธภาพกับลูกตามความคิดเห็นของผู้ปกครองก่อนพัฒนาและส่งเสริมโดยใช้ชุดกิจกรรมพบว่าอยู่ในระดับ หลังพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านวิธีเลี้ยงดูตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่าก่อนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง หลังพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองก่อนพัฒนาพบว่า อยู่ในระดับน้อย หลังพัฒนาก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการสื่อสารในครอบครัวตามความคิดเห็นของผู้ปกครองก่อนพัฒนาและหลังพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการใช้เวลาร่วมกันตามความคิดเห็นของผู้ปกครองทั้งก่อนพัฒนาและหลังพัฒนายังอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

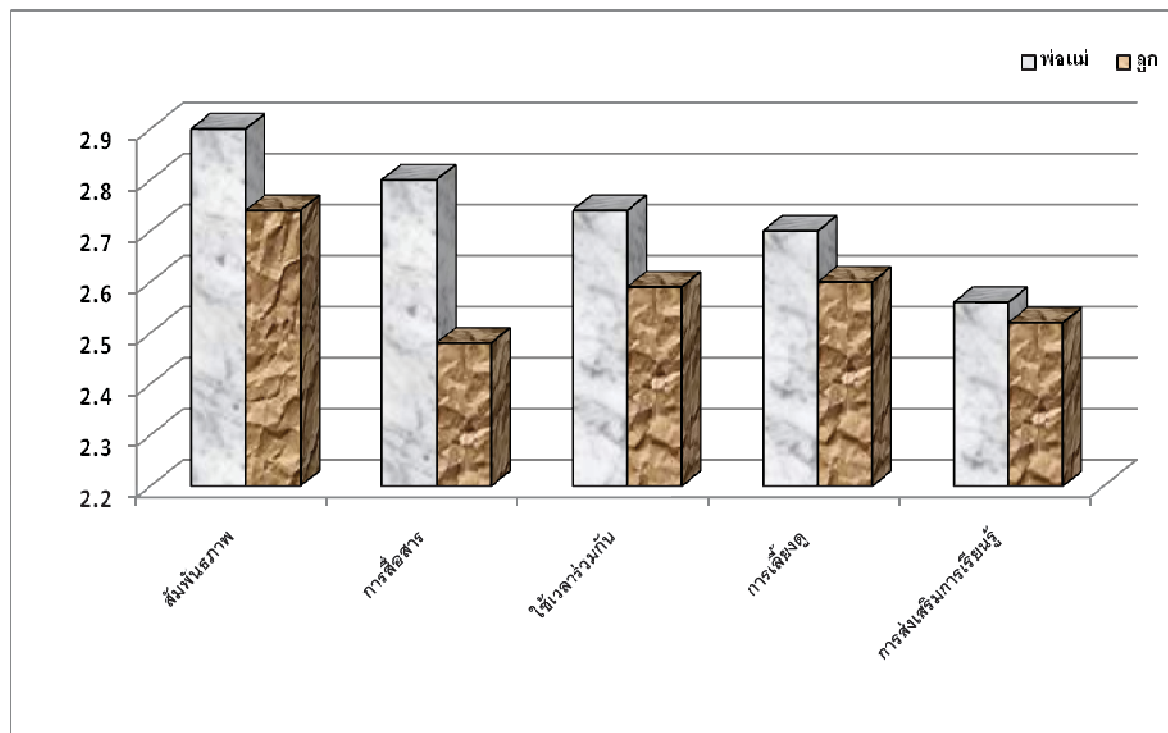
1. ควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี
2. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทั้งในด้านเงินทุน ข้อมูล ความรู้และแหล่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
3. นำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ชื่อโรงเรียน : บางปะกง “บวรวิทยายน”

ชื่อโครงการ : ครอบครัวเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของ

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 4

แผนภูมิที่ 15 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

ตารางที่ 43 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. การปฐมนิเทศ และสร้างความคุ้นเคย					
2. สื่อใจ ใส่รัก		✓			✓
3. ทำอย่างไร ถึงลูกจะได้เรียนดี					✓
4. รวมใจ ทำให้ได้					✓
5. รวมใจ สานฝัน					✓
6. ครอบครัวในฝัน	✓				
7. เครือข่าย สร้างฝัน					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

กิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ แต่ไม่ระบุวิธีการประเมินผลมีเพียงกิจกรรมที่ 5 ที่ระบุว่า ให้ผู้นำกลุ่มสังเกตการณ์มีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิก

อนึ่งโครงการมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 80 ราย ประกอบด้วยคำถามแบบ Rating scale 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ค่าเฉลี่ยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 4.60 – 3.93 ประเมินได้ว่าผู้ตอบแบบมีความพอใจระดับ มากที่สุด จนถึงระดับมาก แต่โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 แสดงว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ระดับ มาก

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

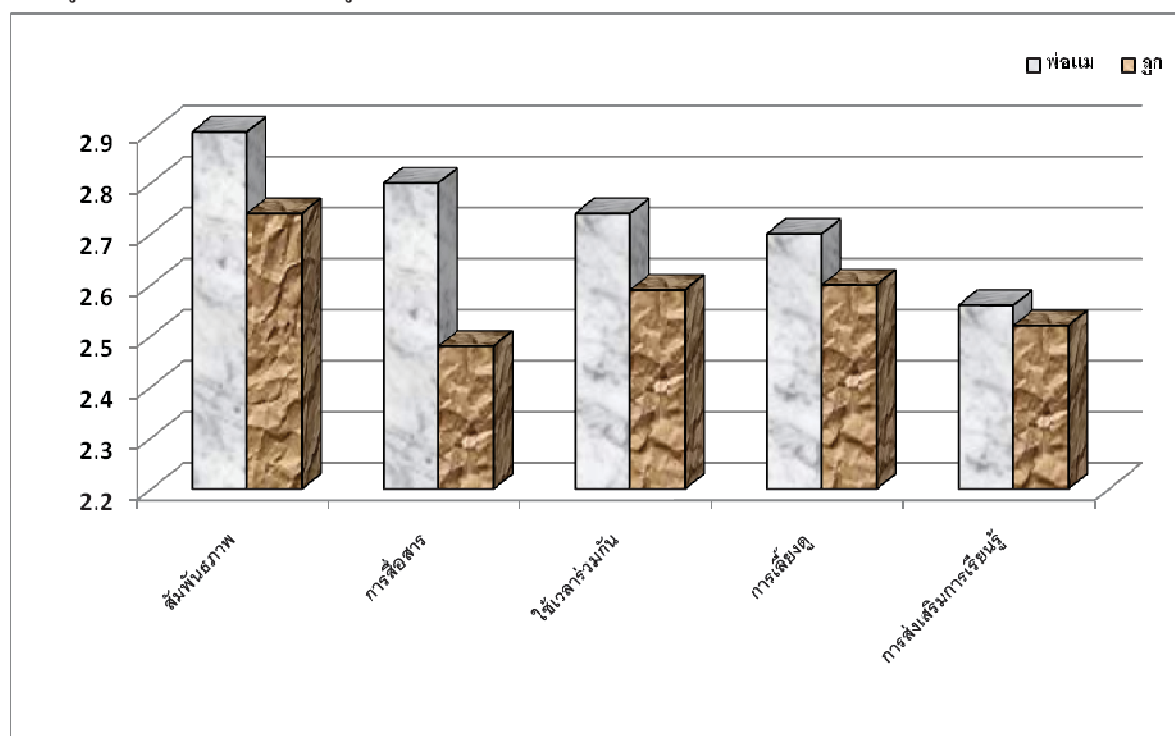
1. ชุดกิจกรรมทักษะครอบครัวศึกษา เรื่องสร้างครอบครัวเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนต้องใช้อย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ ในการกระตุ้นให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดการมีส่วนร่วมและเสนอแนวความคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้
2. ควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนและมีการติดตามผลสม่ำเสมอ ตามแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

ชื่อโรงเรียน : บางปะกง “บวรวิทยายน”

ชื่อโครงการ : กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 1

แผนภูมิที่ 16 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

ตารางที่ 44 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเรียนรู้	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. กิจกรรมจิกจอกต่อรัก	✓				
2. กิจกรรมสื่อสารผ่านภาพ	✓				
3. กิจกรรมปิยะวาจา		✓			
4. กิจกรรมหากเจออย่างนี้จะทำอย่างไร				✓	
5. กิจกรรมบอกรักกันยังไงดี		✓			
6. กิจกรรมหัวใจกระดาศ		✓			
7. กิจกรรมพ่อแม่เป็นอย่างไรหนูถึงจะกล้าสื่อสาร		✓			

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

กิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดมีวิธีการประเมินผลเป็นรายกิจกรรมไว้ทุกกิจกรรม แต่ไม่แสดงผลในรายงานผู้วิจัยได้ทำการประเมินภาพรวมของการใช้ชุดกิจกรรมโดยเน้นด้านการสื่อสารในครอบครัวให้ผู้ปกครอง 60 รายตอบทั้งก่อนและหลังการใช้กิจกรรม ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้ชุดกิจกรรมเท่ากับ 1.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ส่วนหลังการใช้ชุดกิจกรรมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 สรุปว่า ค่าเฉลี่ยด้านการสื่อสารในครอบครัวดีขึ้นแต่ไม่สามารถยืนยันว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

นอกจากนั้น ยังมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองโดยวิธี แบบแบบสอบถามแบบ Rating scale 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ ผลการประเมินผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45 ค่า S.D. = 0.59)

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

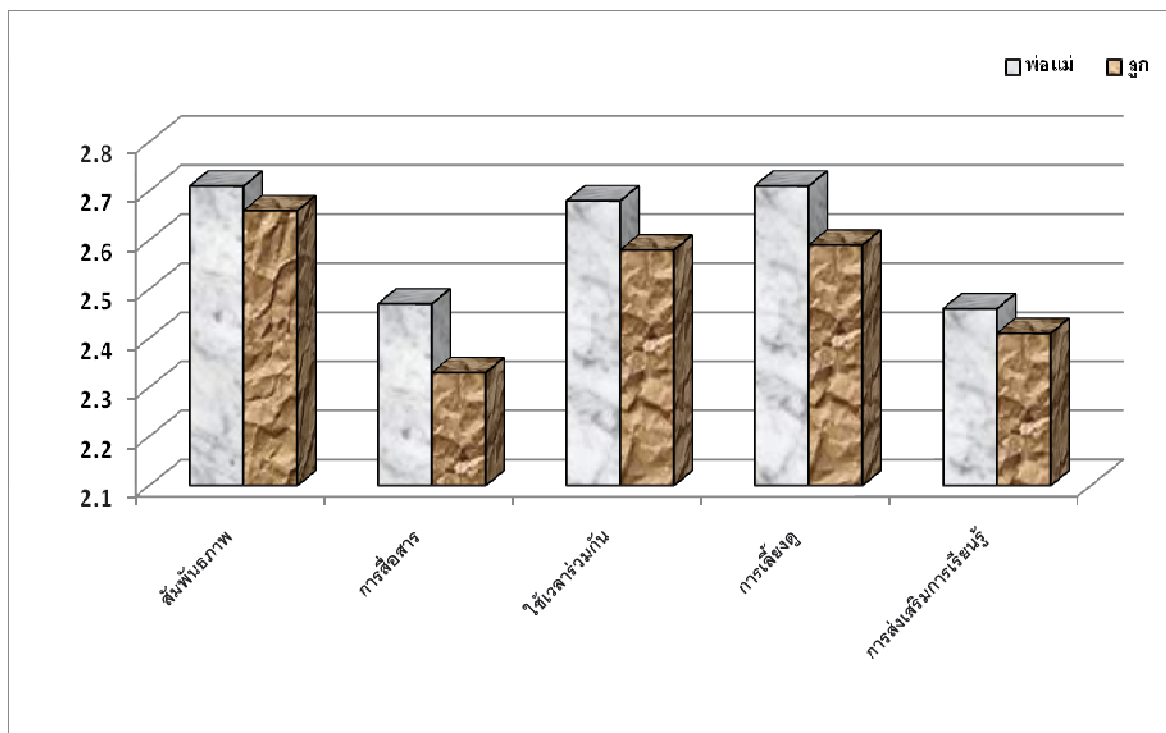
1. ชุดกิจกรรมทักษะครอบครัวศึกษา เรื่อง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างการสื่อสารในครอบครัวใช้อย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ
2. ควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและคณะครู ในการให้ความสำคัญ และมีการสังเกตติดตามผลสม่ำเสมอ
3. ควรได้มีทดลองและปรับใช้ชุดกิจกรรมตามสภาวะการณ์และบริบทอื่นๆ
4. โรงเรียนควรเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นโอกาสให้เกิดการกระตุ้นการสื่อสารเชิงบวกในครอบครัว

ชื่อโรงเรียน : พุทธรังสีพิบูล

ชื่อโครงการ : การเสริมทักษะชีวิต เพื่อลูก – ศิษย์เข้มแข็ง

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา

แผนภูมิที่ 17 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล

ตารางที่ 45 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. เปิดใจเรื่องในบ้าน	✓				
2. ครอบครัวฉัน รัก-เข้าใจ กันเสมอ				✓	
3. พี่วินัย ให้ลูกรัก ด้วยนะเออ				✓	
4. ลูกฉัน-เธอ ควรเสริมด้าน การอ่านกัน					✓
5. ใช้คำถาม นำทางลูก รู้จักคิด					✓
6. ทำเป็นนิจ เรื่องสื่อสาร ต้องสร้างสรรค์		✓			
7. ใช้เวลา ร่วมกับลูก ผูกสัมพันธ์			✓		
8. สื่อถึงกัน ด้วยสัมผัส สักวาจา		✓			
9. สิ่งสุดท้าย เรื่องสำคัญ ส่งศึกษา				✓	
10. ประเมินผล เพื่อพัฒนา ก้าวหน้าเอย	✓				

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวด้านการใช้เวลาร่วมกันของพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวด้านการใช้เวลาร่วมกันของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

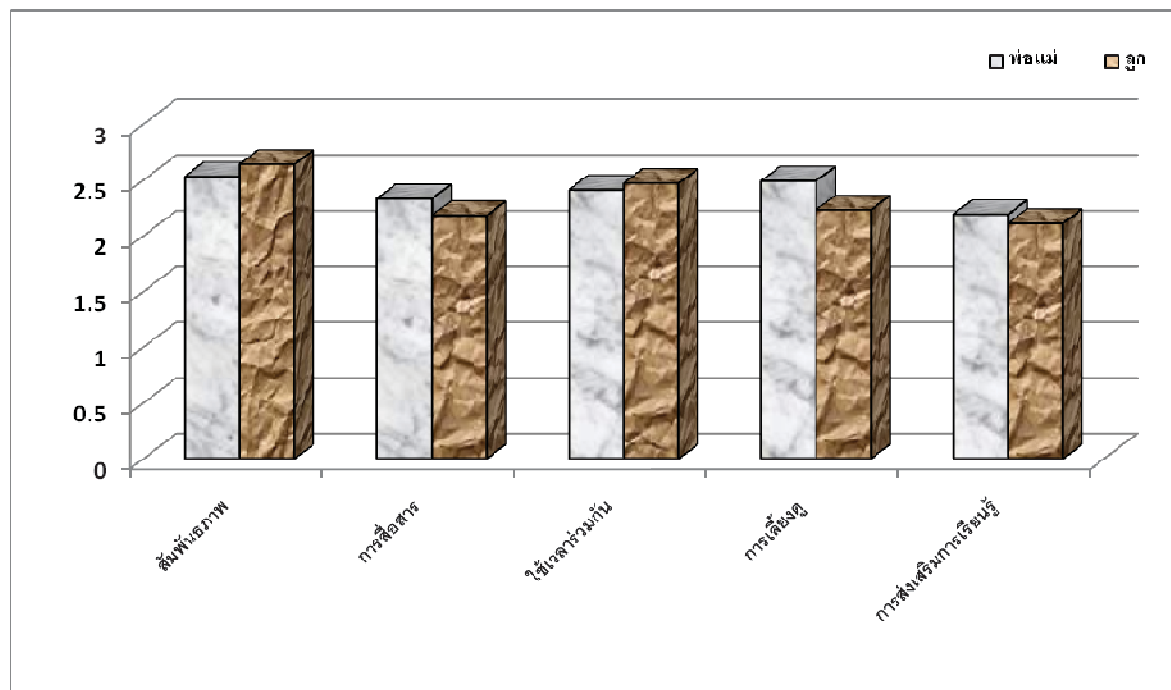
1. ผู้ปกครองนักเรียนบางคน ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากมีภาระงานทางบ้านทำงานในช่วงวันหยุด เป็นต้น
2. นักเรียนบางคนไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเขียนแสดงความคิดเห็น จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ชื่อโรงเรียน : วัดหัวสำโรง

ชื่อโครงการ : เสริมรักสร้างรั้วครอบครัวอบอุ่น

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา

แผนภูมิที่ 18 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดหัวสำโรง

ตารางที่ 46 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหัวสำโรง

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. บ้านแสนสุข			✓		
2. ครอบครัวอบอุ่น			✓	✓	
3. รวมใจเป็นหนึ่ง				✓	
4. ครอบครัวไทยใส่ใจวัฒนธรรม				✓	
5. เรียงร้อยร้อยคำ		✓			

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองในเรื่องการพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวและในเรื่องการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนได้เห็นความสำคัญของบุคคลในครอบครัวมากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว รู้บทบาทของตนเองในการแก้ไขปัญหาในครอบครัว นักเรียนเกิดความภูมิใจในตัวเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง

ผลต่อผู้ปกครอง /พ่อแม่ มีความเข้าใจในบุตรหลานมากขึ้น รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับบุตรหลานมากขึ้น ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อบุตรหลาน มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานมากขึ้นในโอกาสต่อไป รับรู้ความรู้สึกของบุตรหลานที่มีต่อตนเอง ครอบครัวมีความสุขและอบอุ่นมากขึ้น สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในครอบครัว พ่อแม่ได้รับรู้ถึงความสามารถของบุตรหลานและมีแนวทางในการส่งเสริมบุตรหลาน

ผลต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนดียิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ของครูประจำชั้นและนักเรียนดียิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มปัญหาการเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดหัวตำโรง (ศรีราษฎร์บำรุง) นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานในการสร้างครอบครัวอันเป็นประโยชน์ต่อด้านสภาวะจิตเด็กและเกิดความสุขพร้อมในทุกด้านรวมทั้งด้านการเรียน ครูได้เรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิตในครอบครัว จากรูปแบบทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ปกครองเป็นการลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองกับโรงเรียนโดยผ่านกิจกรรมที่เด็กทำครูได้เรียนรู้ในการจัดทำชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวในรูปแบบที่หลากหลายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่าง บ้านกับโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

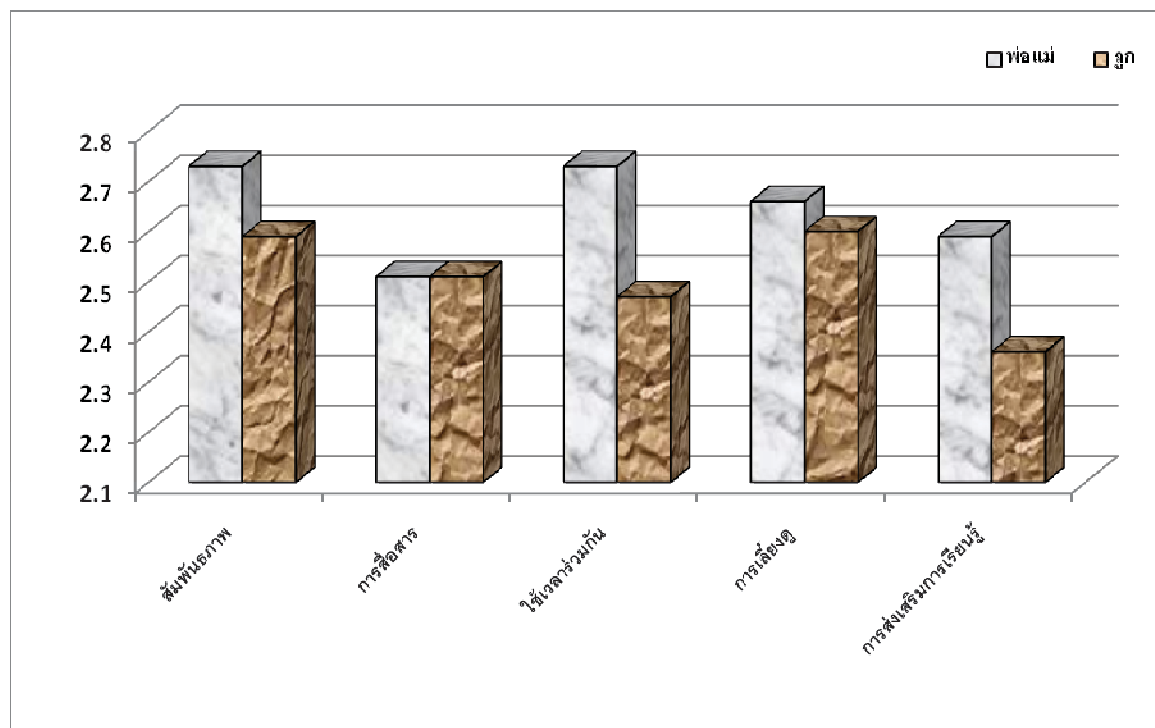
1. ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวควรเริ่มตั้งแต่วัยแรก ๆ จะได้ง่ายต่อการพัฒนา
2. ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. กิจกรรมต้องมีอย่างหลากหลายเพื่อช่วยในการพัฒนา

ชื่อโรงเรียน : วัดบางสมัคร

ชื่อโครงการ : “สร้างสายสัมพันธ์ สายใยรักบางสมัคร”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนภูมิที่ 19 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร

ตารางที่ 47 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางสมัคร

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาว่างกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ทำบุญวันพระทำจิตบริสุทธิ์	✓		✓		
2. ท่องเที่ยวสร้างสายใยรัก			✓		✓
3. ชวนกันเดินช่วยกันซื้อ			✓		✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. นักเรียนโรงเรียนวัดบางสมัคร มีความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันในครอบครัว
2. นักเรียนโรงเรียนวัดบางสมัคร มีความรู้ทักษะด้านการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
3. นักเรียนในโรงเรียนวัดบางสมัครมีโอกาใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวได้มากขึ้น

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารในครอบครัว และด้านสัมพันธภาพกับลูก

ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านการสื่อสาร ในครอบครัว และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

1. ด้านสัมพันธภาพกับลูก ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 2.95 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.21 ได้แก่ ท่านกอดลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.23 ได้แก่ ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นที่ไม่ให้ท่านได้ยิน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.94 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.47 ได้แก่ ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.34 ได้แก่ ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน

2. ด้านวิถีเลี้ยงดู ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านวิถีเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ย 3.10 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.28 ได้แก่ ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในบ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.89 ได้แก่ ท่านตั้งกติกากับลูกไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.04 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.31 ได้แก่ ท่านรับฟังเหตุผลของลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.78 ได้แก่ ท่านตั้งกติกากับลูกไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป

3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.99 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.23 ได้แก่ ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.44 ได้แก่ ท่านมีโอกาสพบครูประจำชั้น ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.78 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.02 ได้แก่ ท่านทราบผลการเรียนของลูกว่าวิชาไหนเก่ง วิชาไหนอ่อน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.45 ได้แก่ ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก

4. ด้านการสื่อสารในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการสื่อสารในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 2.96 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.32 ได้แก่ ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.46 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.91 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.11 ได้แก่ ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.78 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว

5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.01 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.45 ได้แก่ ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.56 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.00 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.34 ได้แก่ ท่านดูโทรทัศน์กับลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.67 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

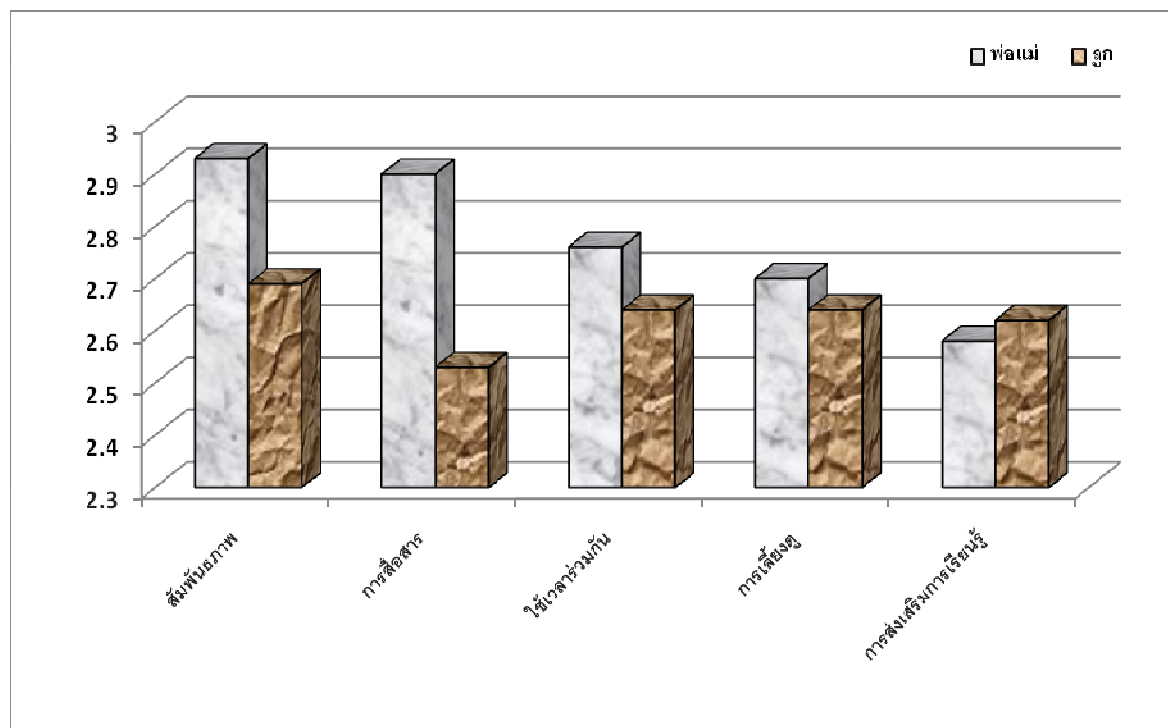
1. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวสามารถทำได้ทุกเมื่อ
2. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมได้

ชื่อโรงเรียน : ชลบุรี “สุขบท”

ชื่อโครงการ : สุขบทสานสัมพันธ์ สายใยรักแห่งครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนภูมิที่ 20 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

ตารางที่ 48 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. เปิดใจสัมพันธ์					✓
2. ถิ่นกับครอบครัว	✓			✓	
3. บันไดชีวิต					✓
4. ผลกระทบจากเรา	✓	✓		✓	✓
5. ครอบครัวแสนสุข	✓	✓	✓		

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูตเวที เห็นความสำคัญของครอบครัวและสมาชิกที่อยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะ พ่อแม่ ที่เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เล็ก จนถึงปัจจุบัน ได้ตระหนักถึงความรัก ความเมตตา การเอาใจใส่ ห่วงใย ที่พ่อแม่ผู้ปกครอง มีต่อนักเรียน ได้วิเคราะห์การกระทำทั้งที่ดีและไม่ดีของตนเอง ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเองและผู้ปกครอง รู้จักการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ให้ความเคารพ อยากทำดีเพื่อตอบแทนพระคุณ ช่วยเหลืองานบ้าน แบ่งเบาภาระพ่อแม่ ไม่อยากทำเรื่องเสื่อมเสีย ให้พ่อแม่ทุกข์ใจ มีความตั้งใจที่จะประพฤติตนเป็นลูกที่ดี ตั้งใจเรียน มีข้อปฏิบัติสำหรับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีช่วงเวลาและโอกาสที่จะสื่อสารกันภายในครอบครัวมากขึ้น มีการวางแผนการเรียนในอนาคตร่วมกับผู้ปกครอง

ผลต่อผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความยินดีและประทับใจ ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้รู้สิ่งที่ลูกไม่เคยพูดกับ พ่อแม่ ได้เข้าใจกันมากขึ้น จากการอ่านกิจกรรมครอบครัวศึกษาที่ลูกนำมาให้แสดงความคิดเห็น รู้สึกรักและเข้าใจลูกมากกว่าเดิม อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแบบนี้บ่อยๆ และได้รับแนวทางในการเลี้ยงดูลูกและการดำรงชีวิต ในการฟังบรรยาย ครอบครัวแสนสุขจากครอบครัวตัวอย่าง ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของครอบครัวมากขึ้น ได้รับความรู้จากการเล่าประสบการณ์ที่ดีในการดูแลลูก การสอนให้ลูกรู้จักบุญคุณพ่อแม่ และเห็นว่าเป็นตัวอย่างครอบครัวที่ดีมาก

- ทำให้ พ่อ แม่ ลูก ได้รักกันมากขึ้น
- มีสาระมากมาย ช่วยให้เอาไปปรับใช้ชีวิตได้ดีขึ้น
- ทำให้ผมและครอบครัวจะได้เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มากขึ้นทุกวัน
- ความอบอุ่นในครอบครัว ความเข้าใจใจของทุกคนในครอบครัว
- การใช้เวลากับครอบครัวได้แนวความคิดไปปรับปรุงให้คำว่า “ครอบครัว” สมบูรณ์ แบบ มากยิ่งขึ้น

- นำแนวทาง แนวความคิดของหลายๆประสบการณ์ไป ปรับปรุงแก้ไขในครอบครัว
- บางอย่างคิดว่าตัวเองทำถูกแล้วแต่พอรับรู้จริงๆ ยังไม่ถูกต้อง ทุกอย่าง จะนำไปปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน

- ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับที่อบอุ่น และให้ความรู้ในการใช้ทักษะการดำรงชีวิตและครอบครัวช่วยปลูกฝังบุตรหลานให้รู้จักคุณธรรมจริยธรรม การครองตนในการใช้ชีวิต การรักษาความบริสุทธิ์ การอยู่ร่วมกันในชุมชน และสังคม

ผลต่อครู ครู ได้พัฒนาตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเด็กและครอบครัว การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมโดยครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกันสร้างชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา จัดกิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม จัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ใช้กิจกรรมครอบครัวศึกษานำมาบูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ผลต่อโรงเรียน

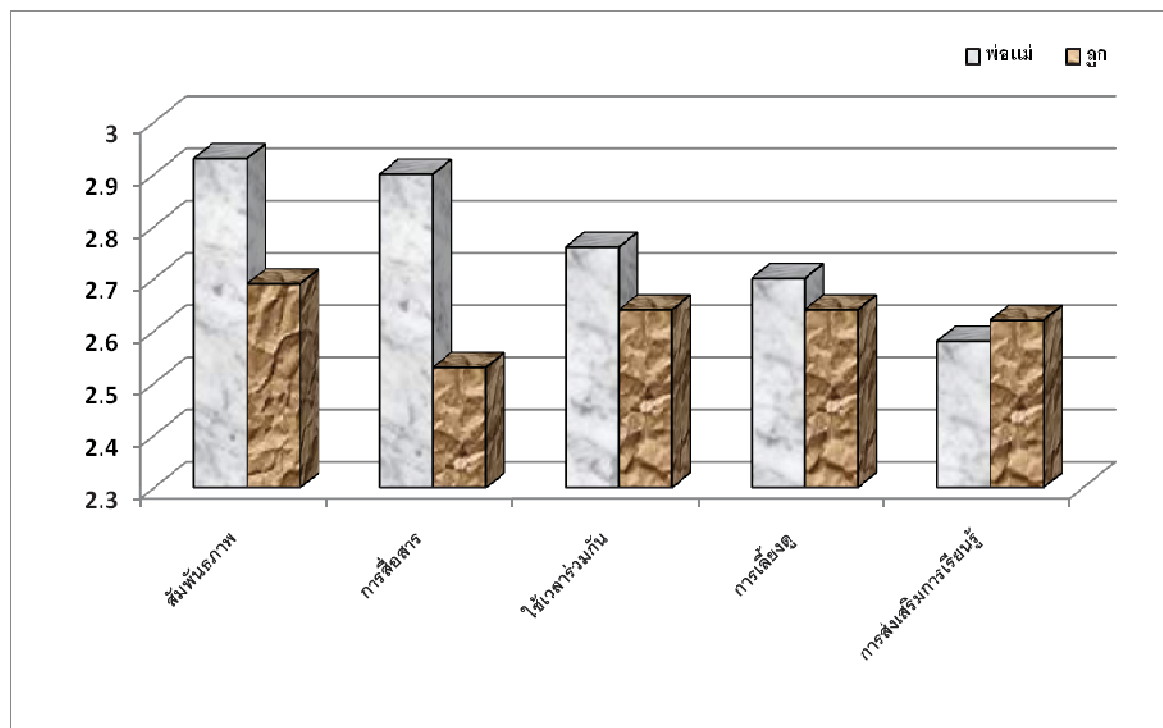
โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรท้องถิ่น ศาสนา สถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาโครงการ / กิจกรรม สร้างสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน วัด ชุมชน เพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมและนำเทคโนโลยี มาใช้ป็นสื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน : ชลบุรี “สุขบท”

ชื่อโครงการ : สุขบทสานสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวกภายในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนภูมิที่ 21 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

ตารางที่ 49 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ครอบครัวของฉัน	✓				
2. รู้เขารู้เรา		✓			
3. การสื่อสารระหว่างบุคคล		✓			
4. คุณค่าแห่งตัวฉัน					
5. คิดบวก ชีวิตบวก					
6. จดหมายสมมุติ		✓	✓		
7. สายสัมพันธ์ในครอบครัว		✓			
8. พุดจา ภาษา พาที		✓			

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อนักเรียน

นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู กตเวที เห็นความสำคัญของครอบครัวและสมาชิกที่อยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะ พ่อแม่ ที่เลี้ยงดูนักเรียนมา ตั้งแต่เล็กจนถึงปัจจุบัน ได้ตระหนักถึงความรัก ความเมตตา การเอาใจใส่ ห่วงใย ที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีต่อนักเรียน มีการพูดคุยสื่อสารกันระหว่างบุคคลในครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีปัญหาอะไรก็พูดคุยกัน ร่วมมือร่วมใจช่วยกันแก้ปัญหาที่ต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การพูดคุยสื่อสารนี้ทำให้นักเรียนได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่มากยิ่งขึ้น และนักเรียนจะได้วิเคราะห์การกระทำทั้งที่ดีและไม่ดีของตนเอง ซึ่งมีผลกระทบต่อตนเองและผู้ปกครอง รู้จักการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ให้ความเคารพ อยากทำดีเพื่อตอบแทนพระคุณ ช่วยเหลืองานบ้าน แบ่งเบาภาระพ่อแม่ ไม่อยากทำเรื่องเสื่อมเสีย ให้พ่อแม่ทุกข์ใจ มีความตั้งใจที่จะประพฤติตนเป็นลูกที่ดี ตั้งใจเรียน มีข้อปฏิบัติสำหรับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีช่วงเวลาและโอกาสที่จะสื่อสารกันภายในครอบครัวมากขึ้น มีการวางแผนการเรียนในอนาคตร่วมกับผู้ปกครอง

ผลต่อผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีความยินดีและประทับใจ ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้รู้สิ่งที่ลูกไม่เคยพูดกับพ่อแม่ ได้เข้าใจกันมากขึ้น จากการอ่านกิจกรรมครอบครัวศึกษาที่ลูกนำมาให้แสดงความคิดเห็น รู้สึกรักและเข้าใจลูกมากกว่าเดิม อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแบบนี้บ่อยๆ และได้รับแนวทางในการเลี้ยงดูลูกและการดำรงชีวิต ได้อ่านความในใจของลูกที่สื่อสารมาในจดหมายสมมุติ ทำให้ผู้ปกครองได้รับความต้องการของลูกและเห็นความสำคัญของบุคคลในครอบครัวมากขึ้น ได้รับความรู้เกี่ยวกับคนในครอบครัวว่าต้องดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีความรักความเข้าใจให้แก่กัน ให้ความอบอุ่น ความห่วงใยต่อกัน เมื่อบุคคลใดในครอบครัวมีความทุกข์ต้องช่วยเหลือให้ความทุกข์หมดไปหรือน้อยลง โดยการให้กำลังใจ ให้คำแนะนำด้วยคำพูดที่ดีจากใจและเมื่อมีความสุขทุกคนก็ต้องสุขด้วยกัน ทำให้พ่อแม่รู้จักลูกมากขึ้น ให้เวลากับลูกมากขึ้น

- ทำให้ พ่อ แม่ ลูก เข้าใจและรักกันมากขึ้น
- มีสาระมากมาย ช่วยให้เอาไปปรับใช้ชีวิตได้ดีขึ้น
- ทำให้ผมและครอบครัวจะได้เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มากขึ้นทุกวัน
- ความอบอุ่นในครอบครัว ความเข้าอกเข้าใจของทุกคนในครอบครัว
- การให้เวลากับครอบครัวได้แนวความคิดไปปรับปรุงให้คำว่า “ครอบครัว” สมบูรณ์ แบบ มากยิ่งขึ้น
- นำแนวทาง แนวความคิดของหลายๆประสบการณ์ไป ปรับปรุงแก้ไขในครอบครัว

- บางอย่างคิดว่าตัวเองทำถูกแล้วแต่พอรับรู้จริงๆ ยังไม่ถูกต้อง ทุกอย่าง จะนำไปปรับปรุงแก้ไข โดยด่วน

- ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับที่อบอุ่น และให้ความรู้ในการใช้ทักษะการดำรงชีวิตและครอบครัวช่วยปลูกฝังบุตรหลานให้รู้จักคุณธรรมจริยธรรม การครองตนในการใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกันในชุมชน และสังคม

ผลต่อครู

ครู ได้พัฒนาตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมโดยครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกัน สร้างชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษาจัดกิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม จัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น ครูรู้จักเด็กมากขึ้น สร้างความรู้สึก ความสัมพันธ์ที่ดี เกิดความเข้าใจ จูงใจ ให้ร่วมมือ ยอมรับและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสื่อสารกับวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ต้องการให้ครูเห็นความสำคัญ ครูจึงควรใช้คำพูดสื่อสารเชิงบวกที่ก่อให้เกิดกำลังใจมากกว่าการว่ากล่าว และสามารถนำกิจกรรมครอบครัวศึกษานำมาบูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ผลต่อโรงเรียน

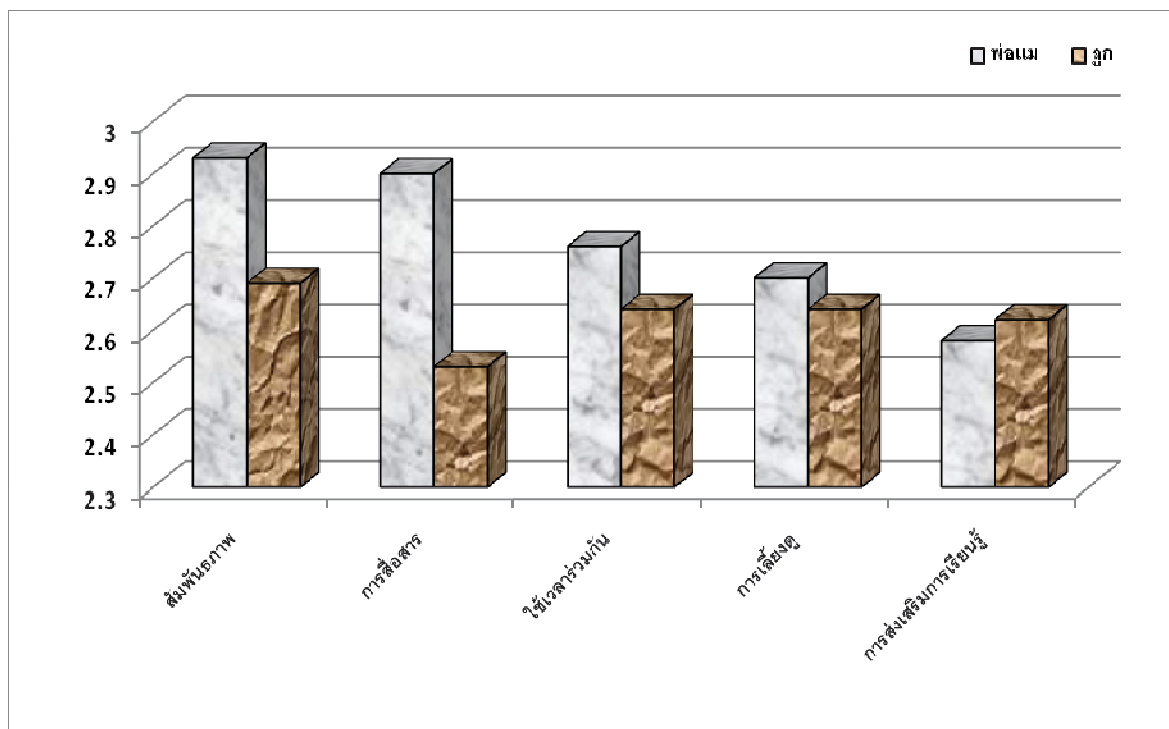
โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรท้องถิ่น ศาสนา สถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาโครงการ / กิจกรรม สร้างสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน วัด ชุมชน เพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมและนำเทคโนโลยี มาใช้เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน : ชลบุรี “สุขบท”

ชื่อโครงการ : “สานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5

แผนภูมิที่ 22 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

ตารางที่ 50 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ตื่นไม่กับชีวิต	✓			✓	
2. จินกับคนในครอบครัว	✓			✓	
3. สร้างเอกลักษณ์ครอบครัว		✓	✓		
4. ความสุขอยู่ที่ไหน			✓	✓	
5. ครอบครัวของฉัน	✓			✓	
6. บ้านในฝัน			✓		
7. ครอบครัวแสนสุข	✓				✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลต่อเด็ก นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ แยกแยะได้ว่าสิ่งใดที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข สิ่งใดที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข รู้และเข้าใจคำว่า ครอบครัว มากยิ่งขึ้น คำเดียวสั้น ๆ แต่มีความหมายที่ลึกซึ้ง ก็นใจ ครอบครัวที่ดีและมีสุขนั้นทุกคนในครอบครัวเป็นตัวจักรสำคัญ ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความรัก ความเอาใจใส่ของบิดามารดา และผู้ปกครอง ได้สัมผัสถึงความห่วงใย ความเอื้ออาทรที่ท่านมีต่อบุตรหลาน ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุขพูนมากขึ้น นอกจากนี้ทำให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์อีกด้วย

ผลต่อผู้ปกครอง ผู้ปกครองยินดีอย่างยิ่งที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว และรู้สึกว่าการนี้เป็นกิจกรรมที่ดีมากเพราะช่วยประสานความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้เข้าใจตรงกัน เมื่อเกิดปัญหาที่ร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อทำให้ครอบครัวเกิดความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิด มีเวลาให้แกกัน มีโอกาสพูดคุยปรึกษาหารือกันมากขึ้น นอกจากนี้เมื่อได้รับเชิญให้เข้าร่วมฟังคำบรรยายเรื่องครอบครัวแสนสุข ซึ่งเป็นครอบครัวของท่าน ผู้อำนวยการ กมนพรรณ ทิพย์ไกรสรโชติ แล้ว ทำให้เกิดแนวความคิด และเห็นแนวทางที่จะต้องปฏิบัติต่อบุตรหลานที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี ต้องขอขอบคุณคุณครูเป็นอย่างสูงที่จัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะชีวิต ช่วยปลูกฝังบุตรหลานให้รู้จักคุณธรรม จริยธรรม การครองตนในการใช้ชีวิต การรักษาความบริสุทธิ์ การอยู่ร่วมกันในชุมชน และสังคม

ผลต่อโรงเรียน

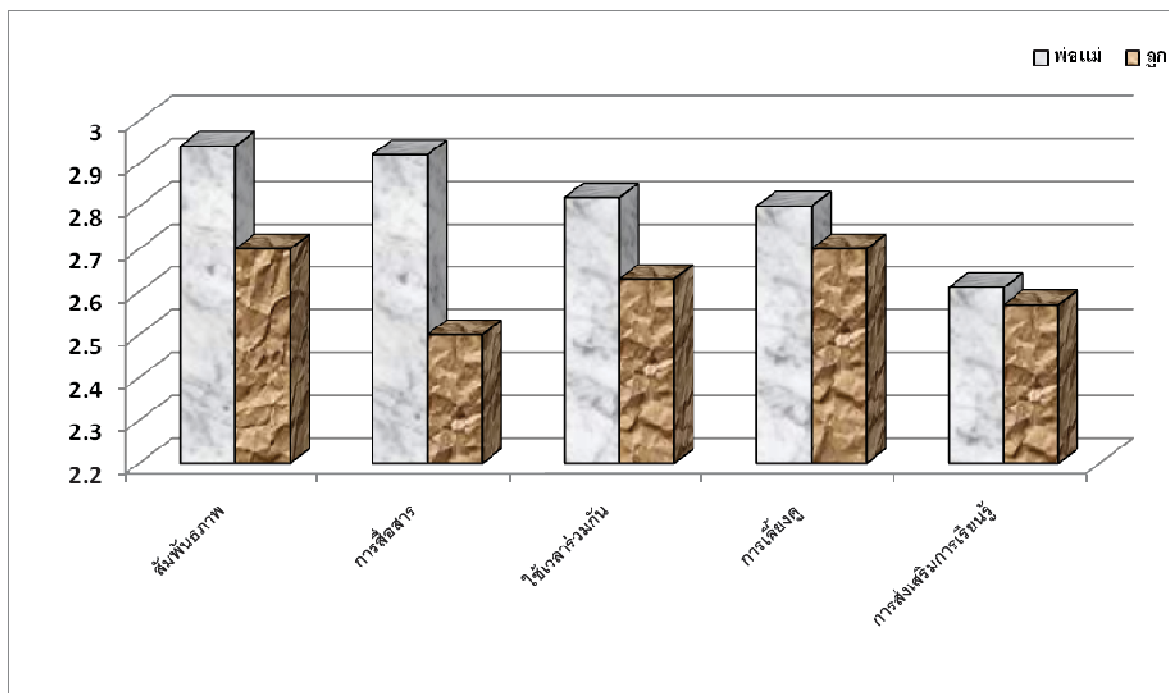
1. โรงเรียนมีโครงการที่ดี มีประสิทธิภาพในการสานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น มีความเอื้ออาทร ร่วมกันแก้ปัญหาบนฐานของเหตุผล ส่งผลให้ครอบครัวอบอุ่น
2. โรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งครอบครัว
3. โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่ง ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน : สุรศักดิ์วิทยาคม

ชื่อโครงการ : ครอบครัว สุขสันต์

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนภูมิที่ 23 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

ตารางที่ 51 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. สัญญาของครอบครัว		✓			
2. ครอบครัวบันเทิง - ครอบครัวข่าวสาร		✓			
3. อาหารสูตรเด็ดของครอบครัว		✓			
4. เขวชนรักษ์สิ่งแวดล้อม					✓
5. ครอบครัวชวนกันดูหนัง		✓			
6. โรงเรียนบ้าน – ส่งเสริมการเรียนรู้					✓
7. สนทนาธรรม					✓
8. ฉันทน์พ่อแม่อยากให้เป็น					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ด้านการสื่อสารในครอบครัว

ผลต่อนักเรียน นักเรียนมีความกล้าที่จะเปิดใจพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวเพื่อแสดงทัศนคติ ความคิดในสิ่งที่ตัวเองต้องการมากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแบบฉบับวัยผู้ใหญ่ ทบทวนการสื่อสารที่เคยสัญญากันไว้ในครอบครัว เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก ความเป็นตัวตนของลูกมากขึ้น รู้จักใช้คำสื่อสารที่เข้าถึงลูกได้ดี และส่งเสริมสนับสนุนความต้องการของลูกได้อย่างมีทิศทาง เป็นจุดเริ่มต้นในการได้มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นกับครอบครัว

ผลต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และนักเรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยเฉพาะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โรงเรียนเข้าใจความคิดของผู้ปกครองและนักเรียนเชิงลึกมากขึ้น รู้ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนและนักเรียน โดยผ่านสื่อกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บอกเล่า เป็นการสื่อสารกันตลอดช่วงระยะเวลาโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงวันประชุมผู้ปกครอง เป็นการช่วยเหลือนักเรียน

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

ผลการใช้กิจกรรมที่มีต่อนักเรียน นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นความรู้ที่คงทนและถาวร ความรู้ที่นักเรียนได้มาจากความต้องการของตัวผู้เรียนเอง ความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นจะทำให้เกิดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ว่าตัวเองมีความสามารถและสนใจด้านใด ทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามศักยภาพ

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนและสถานศึกษา จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป

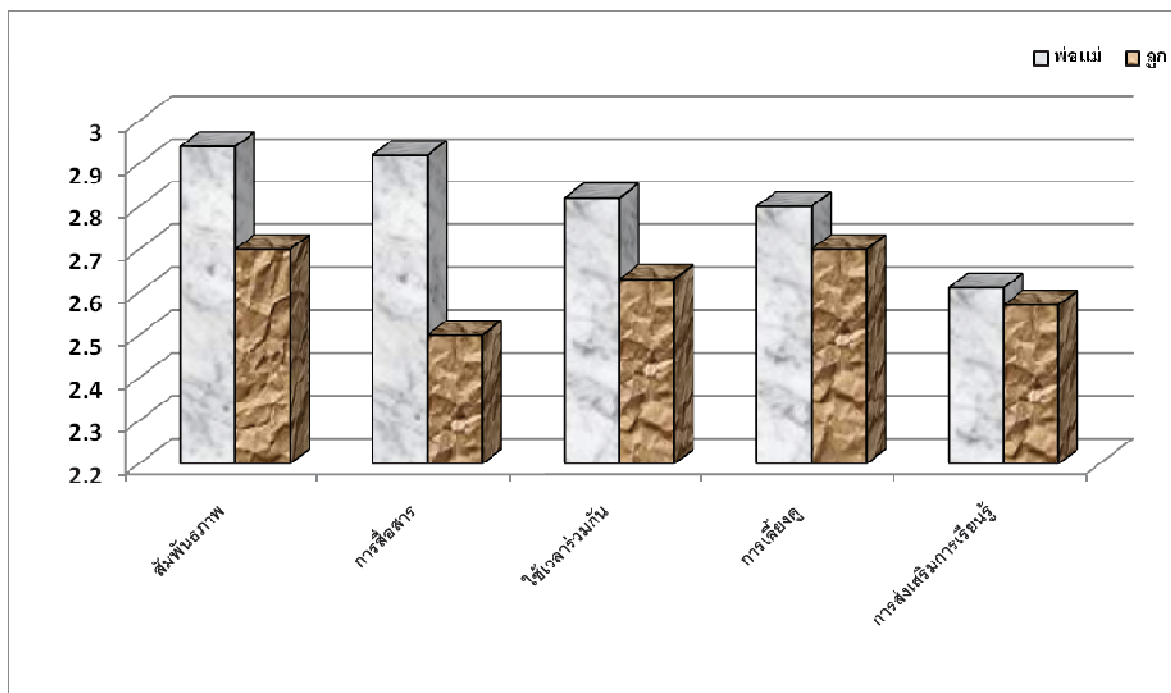
ผลต่อโรงเรียน การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งผลให้โรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจนั้นจะเป็นโครงสร้างการทำงานของสมอง ปัจจุบันเหล่านั้นจะเสริมสร้างพัฒนาการสมอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชื่อโรงเรียน : สุรศักดิ์วิทยาคม

ชื่อโครงการ : ครอบครัว อุ่นไอรัก

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนภูมิที่ 24 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

ตารางที่ 52 กิจกรรม – ครอบครัวยุติธรรม โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

กิจกรรม – ครอบครัวยุติธรรม	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ชีวิตประจำวันของหนู		✓			
2. บ้านนี้มีรัก		✓			
3. ครอบครัวของเรา		✓			
4. ต้นไม้ครอบครัว		✓			
5. วิถีชีวิตครอบครัว		✓			
6. โรงเรียน - บ้านส่งเสริมการเรียนรู้					✓
7. คนเก่งของพ่อแม่					✓
8. วันครอบครัว					✓
9. เรื่องราว ในหนึ่งวัน					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ด้านการสื่อสารในครอบครัว

ผลต่อนักเรียน นักเรียนได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น สามารถพูดสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้น เห็นได้จากการดำเนินชีวิตประจำวันตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียน รู้ในสิ่งที่ตนต้องทำ เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู และพ่อแม่ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับตนเองและครอบครัวในการสร้างความรัก ความอบอุ่น และถ่ายทอดประสบการณ์และเสริมสร้างความเข้าใจในครอบครัวให้มากขึ้น

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก ความเป็นตัวตนของลูกมากขึ้น รู้จักใช้คำสื่อสารที่เข้าถึงลูกได้ดี และรู้จักให้อาสาสำหรับลูกในการแก้ไขการกระทำผิดของลูก ความรักและความอบอุ่นเกิดขึ้นจากการได้ร่วมกันทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นการร่วมกันปลูกต้นไม้ การได้มีโอกาสได้มีการทำกิจกรรมดี ๆ ร่วมกัน หากมองผิวเผินอาจเป็นแค่เรื่องง่าย ๆ เช่น การดูทีวีร่วมกัน การรับประทานอาหารร่วมกัน ซึ่งมักเกิดขึ้นได้ยากในครอบครัวที่มีพ่อแม่ทำงานรับจ้างเป็นกะและไม่มีเวลาให้ลูก

ผลต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และนักเรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยเฉพาะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โรงเรียนเข้าใจความคิดของผู้ปกครองและนักเรียนเชิงลึกมากขึ้น รู้ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนและนักเรียน โดยผ่านสื่อกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บอกเล่า เป็นการสื่อสารกันตลอดช่วงระยะเวลาโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงวันประชุมผู้ปกครอง เป็นการช่วยเหลือนักเรียนและสร้างระบบช่วยเหลือนักเรียน ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

ผลการใช้กิจกรรมที่มีต่อนักเรียน นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นความรู้ที่คงทนและถาวร ความรู้ที่นักเรียนได้มาจากความต้องการของตัวผู้เรียนเอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้จากความสามารถและความสนใจ ทำให้ครูและโรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามศักยภาพ อีกทั้งเพิ่มศักยภาพได้สูงขึ้นตามวัยอีกด้วย

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนและสถานศึกษา จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป

ผลต่อโรงเรียน ความรู้และความเข้าใจนั้นจะเป็นโครงสร้างการทำงานของสมอง บัจจุบันเหล่านั้นจะเสริมสร้างพัฒนาการสมอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนได้

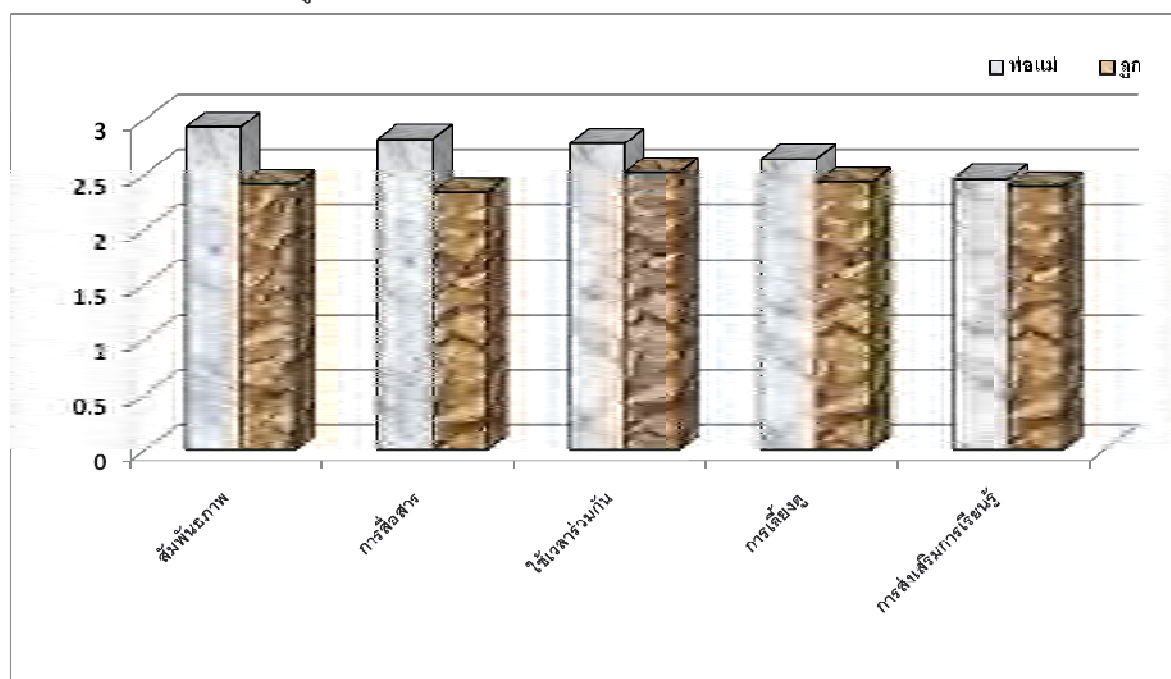
การสังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระดับประถมศึกษา

ชื่อโรงเรียน : เทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ชื่อโครงการ : สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทุกวัน

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

แผนภูมิที่ 25 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
(น้อย อาจารยางกูร)

ตารางที่ 53 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา ครอบครัว โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
(น้อย อาจารยางกูร)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. พบพระชำระใจ	✓		✓		
2. ผืนให้ไกล ไปให้ถึง	✓			✓	✓
3. ภาพครอบครัวของฉัน	✓	✓	✓		
4. 1 วัน สัมผัสรัก	✓	✓			
5. อุ้มรักฟักไข่ ลูกรักของพ่อแม่	✓			✓	

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

การใช้ชุดกิจกรรมของโรงเรียนเทศบาล ๒ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) พบว่า ชุด กิจกรรมมีการพัฒนาขึ้น สามารถสรุปภาพรวมตามข้อมูลสภาวะการณ์ดูแลเด็กในครอบครัวได้ดังนี้

1. ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว
 - พ่อแม่ / ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
 - นักเรียนสามารถถ่ายทอด ความรัก ความผูกพันต่อพ่อแม่ / ผู้ปกครองได้
2. ด้านการเลี้ยงดู
 - พ่อแม่ / ผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจในการอบรม เลี้ยงดูลูก
 - นักเรียนรู้จักบทบาท หน้าที่ของตน
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
 - ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์
 - ใช้เวลาว่างร่วมกัน
4. ด้านการสื่อสาร
 - แสดงความรู้สึกและความในใจที่ดีต่อกัน
 - เห็นความสำคัญของการสื่อสาร
 - กล้าแสดงออก
5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน
 - ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - ส่งเสริมการใช้เวลาร่วมกัน
 - เห็นคุณค่าของการทำกิจกรรม

สรุปสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และ สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรม “สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทั่วหน้า” จำนวน 5 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรม “สานรักร่วมกัน สุขสันต์ทั่วหน้า” จำนวน 5 กิจกรรม อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. เก็บหลักฐานและผลงานได้ไม่ครบ
2. พ่อแม่ ผู้ปกครองยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และมีความขัดเจนในการร่วมกิจกรรม
3. การใช้ภาษายังไม่สุภาพและเหมาะสม
4. พ่อแม่ ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม
5. ชุดกิจกรรมยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่ต้องการศึกษา

6. ชุมชนให้ความร่วมมือกับการทำกิจกรรมน้อย

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

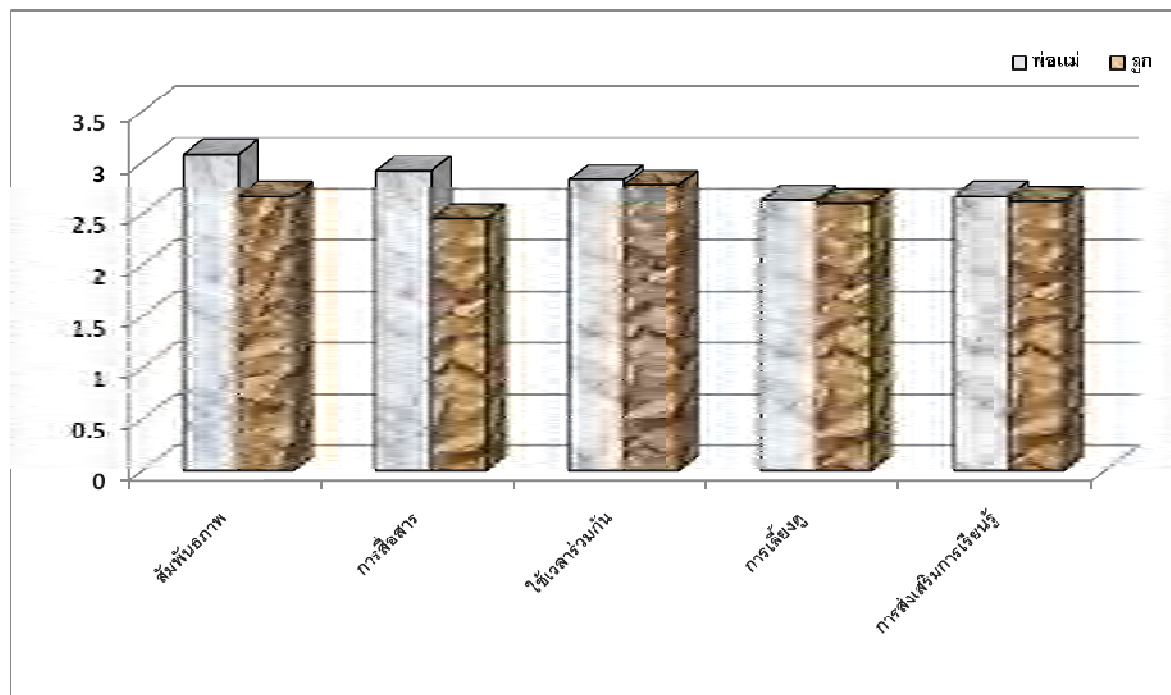
1. พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันสร้างเสริมให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตที่ดี
2. ครอบครัวต้องร่วมมือกับโรงเรียน
3. พ่อแม่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูลูกให้เหมาะสมตามวัย
4. ชุมชนต้องให้ความสำคัญและควรมีโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว
5. ควรมีการอบรมการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการศึกษา

ชื่อโรงเรียน : เทศบาล1 (บางวัว)

ชื่อโครงการ : สัมผัสรัก ปันน้ำใจในบ้านเรา

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3

แผนภูมิที่ 26 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)

ตารางที่ 54 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมผัสภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. การปฐมนิเทศ	✓				
2. ครอบครัวรู้แรก	✓			✓	
3. ภาพเก่าเล่าเรื่อง	✓	✓	✓		
4. ปณิธานใจ	✓	✓		✓	✓
5. สื่อสารสร้างความสัมพันธ์	✓	✓			
6. ไดอารี่สื่อรัก	✓			✓	
7. กอด- กราบ (รัก, กตัญญู)	✓			✓	
8. ปัจฉินิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. ระดับผลการพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านสัมพันธภาพกับลูก ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยรวมและรายข้อ พบว่า การพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านสัมพันธภาพกับลูก ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับผลการพัฒนาการสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านวิธีการเลี้ยงดู ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยรวมและรายข้อ พบว่า การพัฒนาการสำรวจสภาวะการณการดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านวิธี การเลี้ยงดู ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

3. ระดับผลการพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยรวมและรายข้อ พบว่า การพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา หลังการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการสื่อสารในครอบครัวก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยรวมและรายข้อ พบว่า การพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านการสื่อสารในครอบครัว ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับน้อย

5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยรวมและรายข้อพบว่า การพัฒนาการสำรวจสภาวะการณการดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีระดับผลการพัฒนา ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

การสังเกตพฤติกรรมของผู้ปกครองและนักเรียน เกี่ยวกับพัฒนาการสำรวจสภาวะการณ การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่ของตนเอง มีความกระตือรือร้น มีเวลาดูแลซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว

ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรักความผูกพันในครอบครัว นักเรียนเห็นคุณค่าของความรักและความผูกพันของพ่อแม่

ด้านวิธีการเลี้ยงดูลูก พบว่า พ่อแม่ได้รับความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูลูก พ่อแม่เลี้ยงลูกได้อย่างมีคุณธรรม นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว ผู้ปกครองได้รับความรู้และประสบการณ์ในการสร้างลูกให้เก่งรอบด้าน ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ สร้างวินัยในครอบครัว

ด้านการสื่อสารในครอบครัว พบว่า ได้แสดงความเข้าใจและความรู้สึกร่วมกัน เข้าใจความรู้สึกของการเป็นพ่อแม่ เข้าใจและเห็นความสำคัญของการสื่อสาร เข้าใจความรู้สึกและการแสดงออกต่อความผูกพันทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว สามารถถ่ายทอดความดีของเพื่อนให้กับพ่อแม่ฟังได้ สามารถเล่าเรื่องของโรงเรียนให้ผู้ปกครองรับรู้ได้ นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร เพื่อลดความขัดแย้ง มีทักษะการสื่อสารทางบวกได้ สมาชิกในครอบครัวสามารถสื่อความรู้สึกที่ดี ในครอบครัว

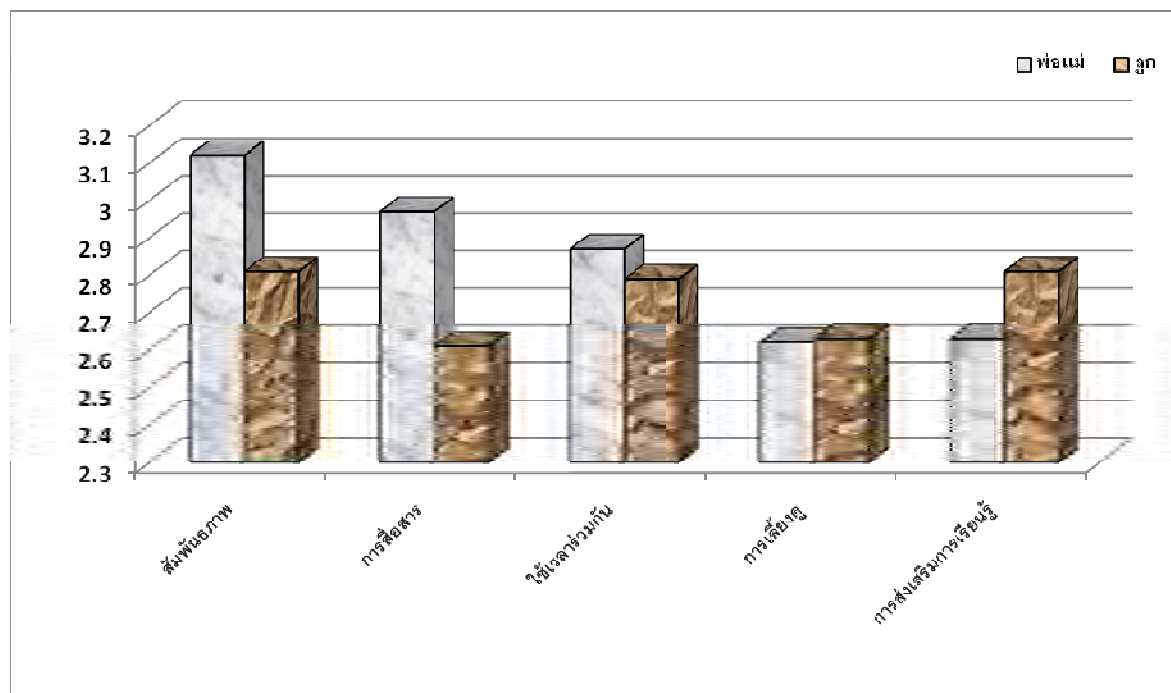
ด้านการใช้เวลาร่วมกัน พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมร่วมกับลูก พ่อแม่ลูกร่วมกันอ่านหนังสือ ออกกำลังกายร่วมกัน บอกเล่ากิจกรรมที่ทำกับครอบครัวในวันหยุด ซึ่งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีงามในครอบครัว

ชื่อโรงเรียน : วัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

ชื่อโครงการ : “สามร่ม สานสัมพันธ์ครอบครัว”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 27 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

ตารางที่ 55 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. คนเก่าเล่าเรื่อง		✓			
2. ห้องเรียนพ่อแม่	✓		✓		
3. ถามข่าวเรื่องราวครอบครัว			✓		✓
4. ครอบครัวอัมบุญ อัมใจ	✓		✓		✓
5. อ่านนิทานกับพ่อแม่		✓			✓
6. การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา สาระที่ 3 ชีวิตและครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ สุขภาวะครอบครัว	✓				✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

การวิเคราะห์ผลการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม “สามร่วม สานสัมพันธ์ครอบครัว” พบว่า

1.1 ผลการสำรวจสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของพ่อ –แม่ หลังทดลองใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้ชุดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยหลังทดลองใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนทดลองทุกด้าน โดยด้านการใช้เวลาร่วมกันมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมากที่สุด

1.2 ผลการสำรวจสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน โดยรวมหลังทดลองใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้ชุดกิจกรรม โดยด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการสื่อสารในครอบครัว และด้านการเลี้ยงดูบุตร หลาน มีค่าเฉลี่ยการสำรวจหลังทดลองใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนทดลอง

2. ผลการศึกษาค้นพบสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรม “สามร่วม สานสัมพันธ์ครอบครัว” พบว่า การจัดกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกิจกรรม โดยกิจกรรมคนเก่าเล่าเรื่อง ห้องเรียนพ่อแม่ และครอบครัวอัมบุญ อิ่มใจมีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินสูงสุด

3. ผลการศึกษาค้นพบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดกิจกรรม “สามร่วม สานสัมพันธ์ครอบครัว” พบว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครอง วิทยากรและเข้าใจการจัดกิจกรรม “สามร่วม สานสัมพันธ์ครอบครัว” ผู้ปกครองที่ร่วมเป็นวิทยากรจัดกิจกรรมแสดงความชื่นชมนักเรียนว่ามีความตั้งใจดี ครูและผู้ปกครองเห็นพ้องกันว่าเด็ก ๆ ชอบกิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่มาก โดยมีความชอบกิจกรรมที่แตกต่างกันไป เช่น บางคนชอบทำอาหาร บางคนชอบทำของเล่น บางคนชอบสานตะกร้อ บางคนชอบทำส้มตำ ส่วนเด็ก ๆ ที่ผู้ปกครองมาร่วมจัดกิจกรรมรู้สึกภาคภูมิใจพ่อ แม่ ผู้ปกครองของตนมาก ผู้ปกครองสะท้อนผลการจัดกิจกรรมถามข่าวเรื่องราวครอบครัวว่า ทำให้พ่อแม่ได้พูดคุยกับลูกมากขึ้น ลูกถามเรื่องราวที่เป็นสาระมากขึ้น สำหรับกิจกรรมครอบครัวอัมบุญผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดี กิจกรรมอ่านนิทานกับพ่อ แม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า บุตร หลาน ได้อ่านนิทานกับพ่อ แม่ บางคนชอบมาก ส่วนการจัดการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ “สุขภาวะครอบครัว” ผู้ปกครองเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่ดี ทำให้บุตร หลานรู้หน้าที่ของตน ถึงแม้ว่านักเรียนบางคนจะยังคงมีพฤติกรรมเหมือนเดิม

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษานี้ ผู้จัดสามารถบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ

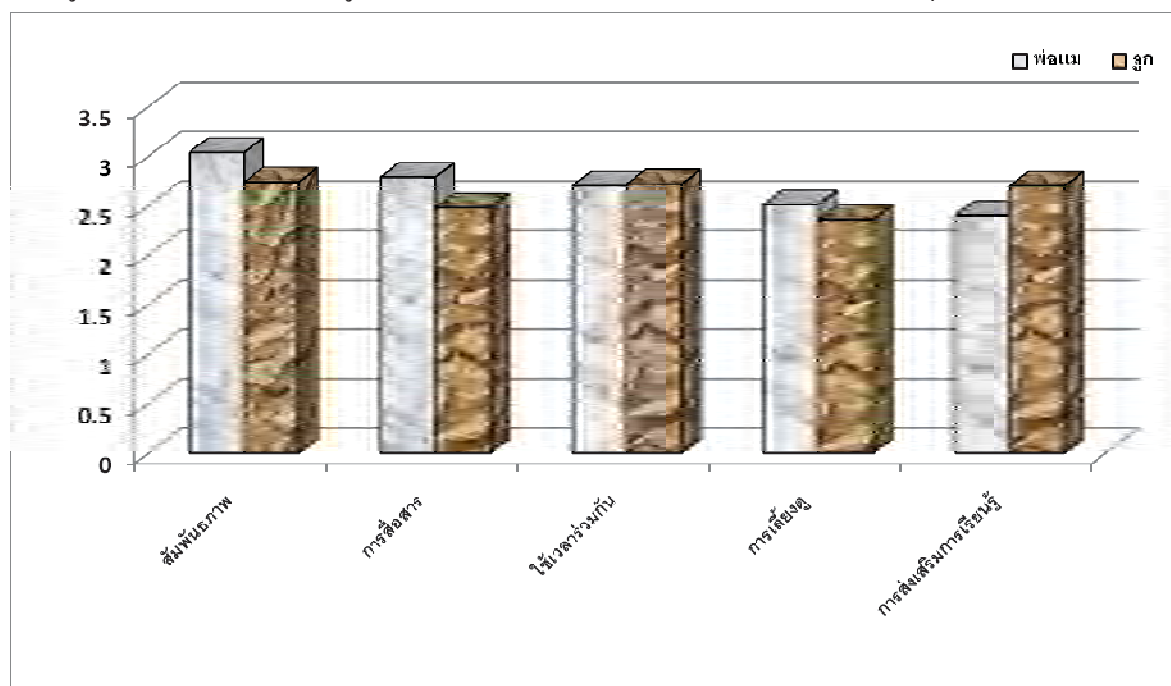
2. สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและผลการสำรวจสภาพสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของแต่ละโรงเรียน และแต่ละชุมชน

ชื่อโรงเรียน : วัดคลองเขื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)

ชื่อโครงการ : การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โดยใช้ชุดกิจกรรม
“ครอบครัวสุขสันต์”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

แผนภูมิที่ 28 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคลองเขื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)

ตารางที่ 56 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคลองเขื่อน (มงคลบุตรประชาสรรค์)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ตามรอยบรรพบุรุษ			✓		✓
2. ครอบครัวอบอุ่นด้วยธรรมะ			✓		
3. ฐานการเรียนรู้			✓		✓
4. ภาพสวยด้วยมือเรา			✓		✓
5. หัวใจร้อยรัก			✓		✓
6. ร่วมชื่นชมผลงาน					✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของพ่อแม่ หลังใช้ชุดกิจกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.93 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 3.11 ด้านการใช้เวลาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.05 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.96 ด้านการสื่อสารในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 2.81 ด้านวิถีเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.74

2. ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของนักเรียน หลังใช้ชุดกิจกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.81 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.01 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.97 ด้านสัมพันธภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 2.89 ด้านการสื่อสารในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 2.63 และด้านวิถีการเลี้ยงดูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.56

3. ผลการเปรียบเทียบการสภาวะการณ์ของครอบครัวก่อนใช้ชุดกิจกรรมและหลังการใช้ชุดกิจกรรมพบว่า

3.1 ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของพ่อแม่ หลังใช้ชุดกิจกรรมโดยภาพรวมหลังการใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.93 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรม และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมขึ้นทุกด้าน

3.2 ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของนักเรียน โดยภาพรวมหลังการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.81 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรม และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมขึ้นทุกด้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจของผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นการทำงานครั้งแรก ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจ เพื่อการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ปัญหาการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องภาระงานของครูที่มีมากครูมีจำนวนน้อย จึงทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความเร่งรีบ ประกอบกับปัญหาภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นช่วงที่จะเริ่มการดำเนินกิจกรรม

3. ปัญหาการสรุปบทเรียนของผู้ร่วมกิจกรรม ผู้ร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจที่จะดำเนินการ ซึ่งเป็นงานใหม่ที่ทุกต้องปรับและสร้างความเข้าใจร่วมกัน จึงทำให้ใช้เวลาในการสรุปบทเรียนมากกว่าที่ควรจะเป็น

4. ปัญหาจากการขาดความรู้ และประสบการณ์ในการสรุปบทเรียน ทำให้ผู้ดำเนินงานต้องใช้เวลามากขึ้น

5. ปัญหาเรื่องระยะเวลาดำเนินงานวิจัย เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งแรก การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ รวมทั้งการเก็บข้อมูลแต่ละกิจกรรม

6. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากโรงเรียนมีครูประจำการซึ่งเป็นครูผู้สอน 3 ท่านต้องรับผิดชอบงานสอนอย่างเต็มที่ รวมทั้งงานพิเศษอื่น ๆ ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปบทเรียนจึงต้องใช้เวลาในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการทั้งหมดอยู่ในระยะสั้น ไม่สามารถสรุปข้อมูลได้อย่างชัดเจน ควรเพิ่มระยะเวลาการดำเนินงานให้มากขึ้น
2. ควรมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาระบบครอบครัว ทั้งของสังคมชนบทและสังคมเมืองเพื่อสะท้อนให้เห็นสภาพและปัญหาหลักทางสังคมในชนบทและสังคมเมือง
3. ควรมีการส่งเสริมนักวิจัยแกนนำในชุมชนให้เกิดขึ้นทุกชุมชน เนื่องจากนักวิจัยกลุ่มนี้สามารถทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชน และสามารถบอกเรื่องราวความของชุมชนได้เป็นอย่างดี
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือ วางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

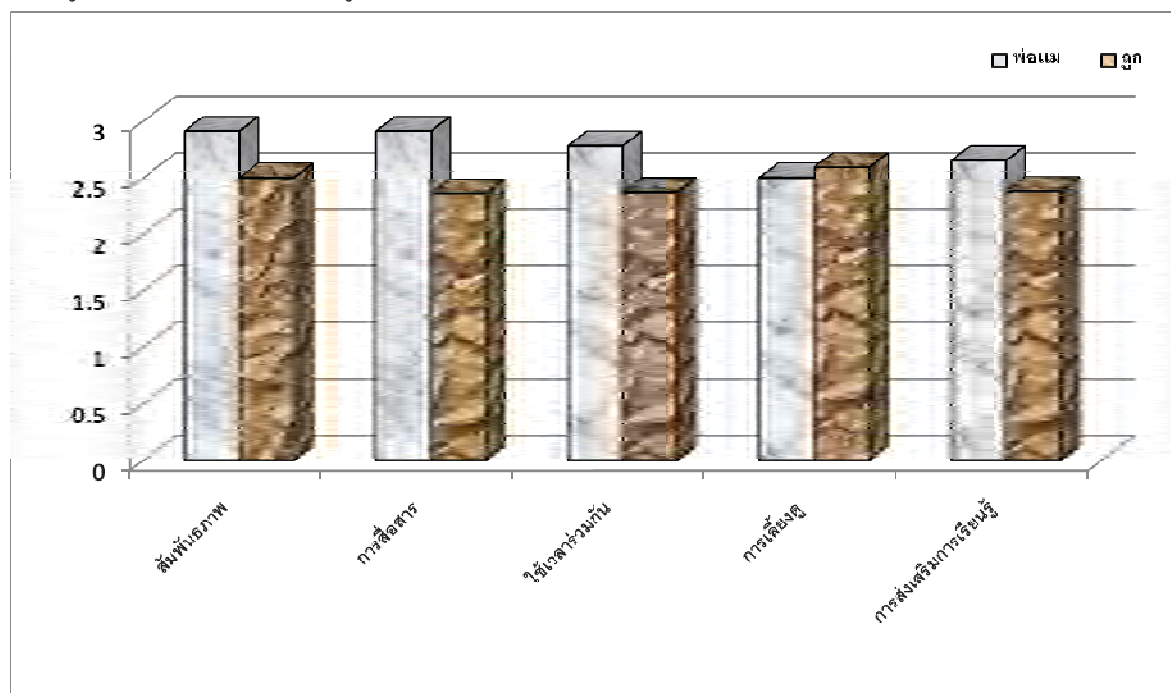
ชื่อโรงเรียน : วัดหนองแห่น

ชื่อโครงการ : การใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว

Family tour

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-5

แผนภูมิที่ 29 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวโรงเรียนวัดหนองแห่น

ตารางที่ 57 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหนองแห่น

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. งานโปรดของเรา	✓	✓	✓		
2. WE HOPE				✓	✓
3. จุดประทับใจ	✓		✓		✓
4. เทียนนี้ให้อะไร			✓		✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. ด้านสัมพันธภาพกับลูก ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 3.02 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.50 ได้แก่ ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน และท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.10 ได้แก่ ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นที่ไม่ให้ท่านได้ยิน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.79 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.60 ได้แก่ ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 1.30 ได้แก่ ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นที่ไม่ให้ท่านได้ยิน

2. ด้านวิธีเลี้ยงดู ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านวิธีเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ย 2.87 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.30 ได้แก่ ท่านรับฟังเหตุผลของลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 1.80 ได้แก่ ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.88 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.60 ได้แก่ ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.10 ได้แก่ ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุ่นเคือง

3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.10 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.30 ได้แก่ ท่านมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.90 ได้แก่ ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.82 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.00 ได้แก่ ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.70 ได้แก่ ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น และท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์

4. ด้านการสื่อสารในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการสื่อสารในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.00 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.40 ได้แก่ ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.70 ได้แก่ ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.63 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.00 ได้แก่ ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 1.80 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว

5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.38 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.70 ได้แก่ ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.10 ได้แก่ ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา และท่านชอบอยู่บ้าน ภาพรวมค่าเฉลี่ย

สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.96 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.30 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.60 ได้แก่ ท่านชอบอยู่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหา สถานการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นต่อไป

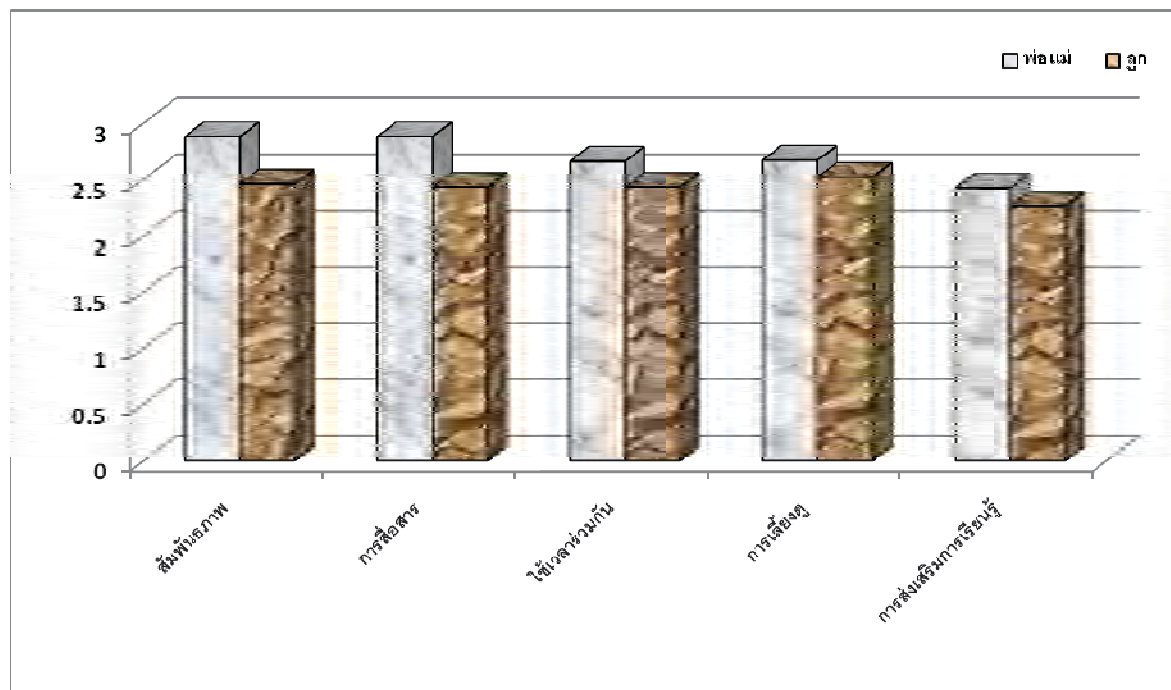
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : วัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

ชื่อโครงการ : การใช้ชุดกิจกรรม “สานสัมพันธ์ฉันและครอบครัว”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนภูมิที่ 30 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

ตารางที่ 58 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. สายสัมพันธ์ในครอบครัว	✓	✓	✓	✓	✓
2. ครอบครัวในฝัน	✓	✓	✓	✓	
3. วันวานยังหวานขึ้น	✓	✓	✓	✓	
4. เกมประคองใจ			✓		
5. สัญญาใจ			✓		

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวโรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓) จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เวลาร่วมกัน และด้านการสื่อสารในครอบครัว ค่าเฉลี่ยสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เวลาร่วมกัน และด้านการสื่อสารในครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

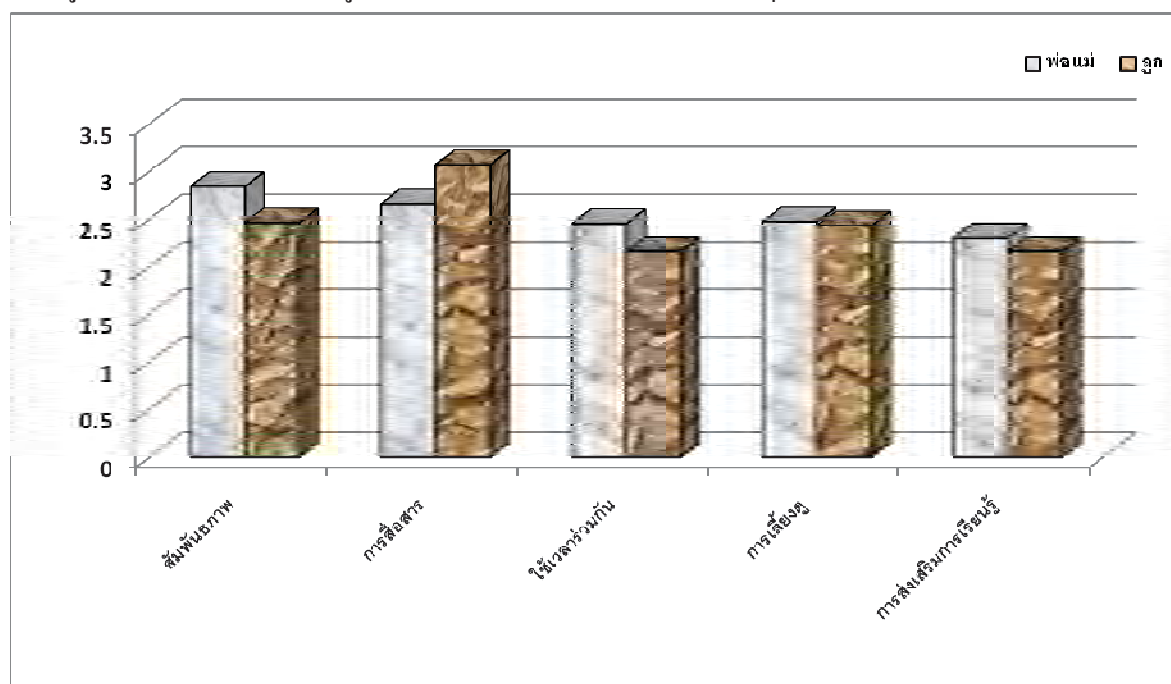
1. ควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี
2. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทั้งในด้านเงินทุน ข้อมูล ความรู้และแหล่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
3. นำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ชื่อโรงเรียน : วัดกระทุ่ม

ชื่อโครงการ : ครอบครัวสุขสันต์ เรียนรู้ร่วมกัน สร้างสรรค์ ชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 – 6

แผนภูมิที่ 31 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดกระทุ่ม

ตารางที่ 59 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดกระทุ่ม

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. เปิดใจ ทะลาย กำแพง	✓		✓		✓
2. โครงสร้างครอบครัว โครงสร้างชุมชน	✓		✓		✓
3. ละครครอบครัว	✓		✓		✓
4. บ้านหลังเรียน					✓
5. ครอบครัว + ชุมชนสัมพันธ์	✓		✓		✓
6. รู้จักกัน นัน เขา และเธอ				✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. ผลต่อชุมชน จะเห็นได้ว่า ชุดกิจกรรมมีการออกแบบกิจกรรมให้เด็กและครอบครัวได้มีส่วนร่วมเรียนรู้กับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมที่ ๕ “ครอบครัวและชุมชนสัมพันธ์” ที่มีวัตถุประสงค์ให้เด็กและครอบครัวได้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะกับชุมชน เพื่อให้ครอบครัวทำหน้าที่ในการปลูกฝังจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อส่วนรวม การมีจิตอาสา และสร้างโอกาสในการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อชุมชน เด็กและครอบครัวได้เรียนรู้ลักษณะของชุมชนและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน รักและหวงแหนชุมชนที่ตนเองดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพลเมืองที่ดี

2. ผลต่อเด็ก จะเห็นได้ว่า ชุดกิจกรรมมีการออกแบบกิจกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของตัวเด็ก ได้แก่ กิจกรรม “เปิดใจหลายกำแพง” เป็นกระบวนการเรียนรู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองและครอบครัว ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์เกิดความเข้าใจระหว่างเด็กและครอบครัว กิจกรรม “ละครครอบครัว” เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์และส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างเด็กและครอบครัว กล่าวคือ กระตุ้นให้ครอบครัวทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลாதงสังคมให้กับเด็ก เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดให้กับเด็ก และเป็นการช่วงชิงพื้นที่ในการหล่อหลอมทางสังคมแก่เด็กระหว่างครอบครัวกับสื่อ/เทคโนโลยีสารสนเทศที่นับวันจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในสังคมปัจจุบัน

3. ผลต่อโรงเรียน จะเห็นได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมกับเด็กและครอบครัวทำให้โรงเรียนได้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับเด็กและครอบครัว เกิดความเข้าใจทั้งตัวเด็กและครอบครัวมากขึ้น ตลอดจนสามารถนำผลจากการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

4. ผลต่อครอบครัว จะเห็นได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ทั้งในด้านการใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณภาพ เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเด็กและครอบครัว เกิดกระบวนการสื่อสารภายในครอบครัว และสนับสนุนให้ครอบครัวได้ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมและพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของชุมชน สังคม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องของเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 60 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 90 มีรายได้ทั้งครอบครัวไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้

2. ผู้วิจัยหลักไม่ได้เป็นครูที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและโรงเรียน อีกทั้งยังมีการะงานประจำของหน่วยงานที่สังกัด จึงทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของการทำงานในบางช่วงเวลาและทำให้มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำงานได้ทันกับเงื่อนไขเวลาของโครงการ

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

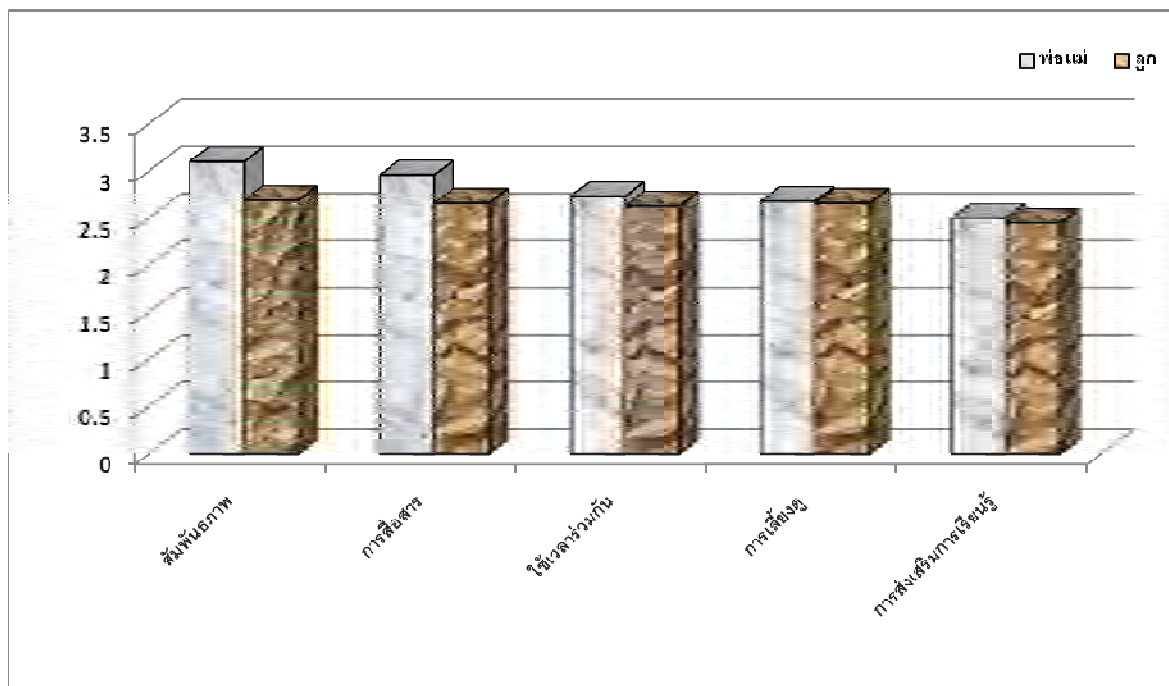
1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริมแก้ปัญหา สภาวะการณ์ด้านอื่นๆ ที่อาจจะเกิดเป็นปัญหาใหม่ และค้นหาวิจัยถึงสาเหตุของปัญหาสภาวะการณ์
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : บ้านหนองโสน

ชื่อโครงการ : บ้านหนองโสน ครอบครัวรัก

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 32 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านหนองโสน

ตารางที่ 60 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโสน

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. พี่ช ฝึกปลอดภัยพิช					✓
2. สิ่งประดิษฐ์จากเศษวัสดุ (สาย สัมพันธภาพครอบครัว จากสิ่งประดิษฐ์)	✓	✓	✓	✓	
3. ขนมไทยไร้สารพิษ (ครอบครัว อบอุ่น ด้วยขนมไทยไร้สารพิษ)	✓	✓	✓		
4. สมุนไพรล้างสารพิษ (ครอบครัว เข้มแข็ง ด้วยสมุนไพรล้างสารพิษ)	✓				✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และเริ่มเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ร่าเริงแจ่มใส และกล้าแสดงออก

ด้านพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีความเข้าใจลูกหลานมากขึ้น

ด้านโรงเรียน ได้รับรางวัลจากผลงานของนักเรียน จากการส่งผลงานเข้าประกวดในงานวิชาการของเขตคุณภาพ/สพป. ได้รับการสนับสนุน และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

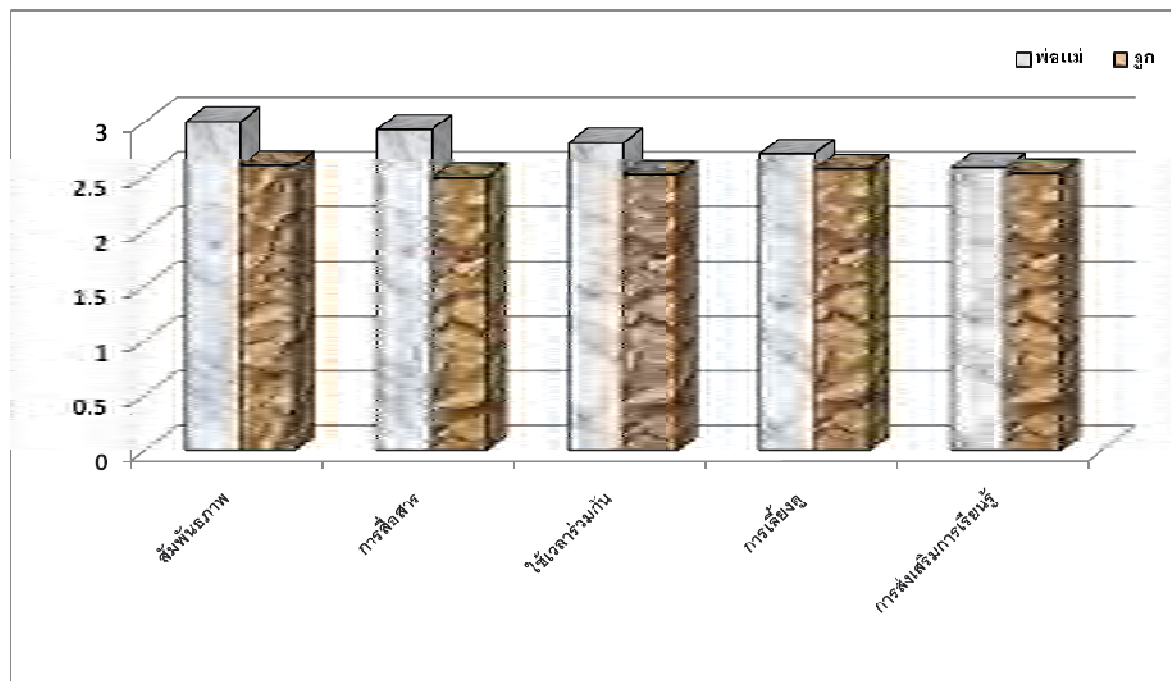
ในการเข้าร่วมกิจกรรม ครอบครัวศึกษานั้น นับว่าดีมากทำให้ครูได้รู้จักครอบครัวของนักเรียน และสามารถดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เดือดร้อนได้ทัน แต่การทำงานนี้ต้องทำเป็นทีมไม่ใช่ทำเพียงลำพังเพียงคนเดียว

ชื่อโรงเรียน : วัดหัวสวน

ชื่อโครงการ : หัวสวนสานหัวใจรักครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 33 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดหัวสวน

ตารางที่ 61 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดหัวสวน

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ครอบครัวอบอุ่นร่วมทำบุญที่วัด	✓	✓	✓		✓
2. ด้วยรักห่วงใยใส่ใจเยี่ยมบ้าน	✓	✓		✓	✓
3. เด็กดี V.STAR		✓	✓	✓	✓
4. อบอุ่นทวนทั่ว ครอบครัวของกัน	✓	✓		✓	✓
5. ร่วมสื่อสารการเรียนรู้สู่ครอบครัว	✓		✓	✓	✓
6. เก็บมะลิร้อยมาลัยไปให้แม่	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกับผู้ปกครองตลอดจนสมาชิกในครอบครัว มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สมาชิกในครอบครัวเกิดความรัก มีความอบอุ่น ผู้ปกครองและโรงเรียนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียน ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

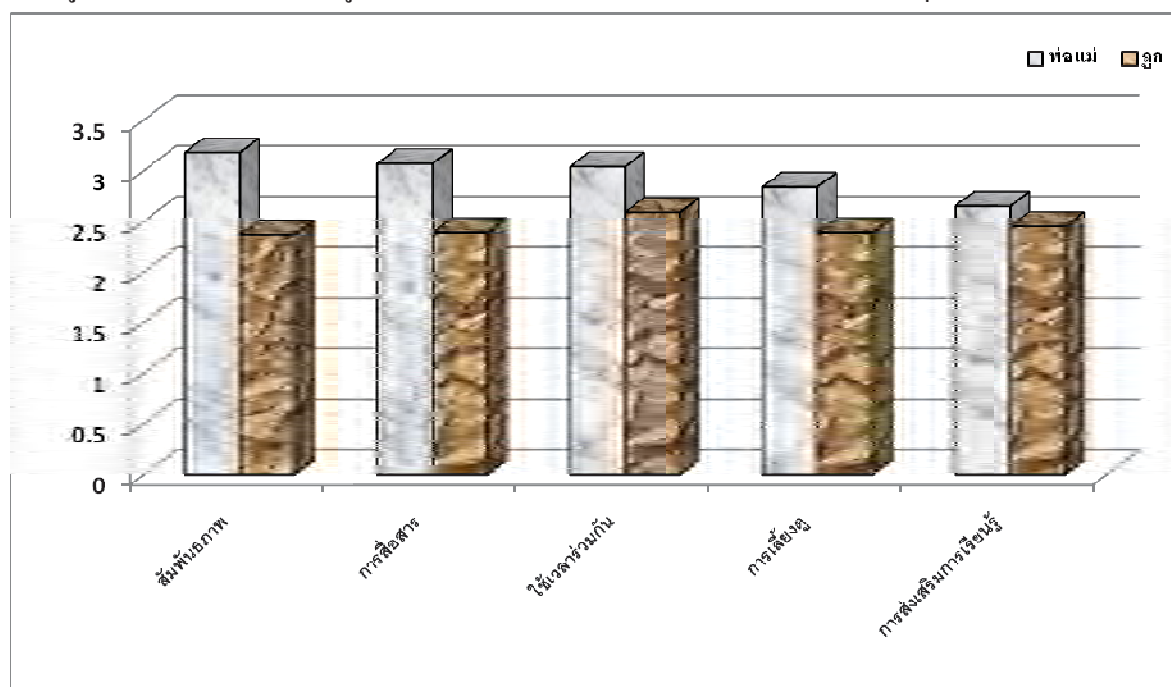
1. ควรรนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา “ หัวสวน – สวนหัวใจรักครอบครัว ” นี้ไปใช้กับนักเรียนชั้นอื่นๆ
2. สามารถนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา “ หัวสวน – สวนหัวใจรักครอบครัว ” นี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
3. สามารถปรับปรุงยุคตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนและความแตกต่างของผู้เรียน

ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนบางพระ “เนตรโรจน์อุปถัมภ์”

ชื่อโครงการ : บางพระสานสัมพันธ์สานสายใยรัก

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

แผนภูมิที่ 34 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบางพระ “เนตรโรจน์อุปถัมภ์”

ตารางที่ 62 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบางพระ “เนตรโรจน์อุปถัมภ์”

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ปฐมนิเทศและเรื่องเล่า “ครอบครัว ของฉัน”	✓				
2. คำพูดที่นักเรียนอยากฟังจากพ่อแม่ ครู และเพื่อน		✓			
3. ข้อดีและครอบครัวที่อบอุ่นของฉัน	✓				
4. บอกรักแทนใจเนื่องในวันแม่	✓				
5. คำสัญญาของเด็กดี	✓				
6. ครอบครัวทำบุญตักบาตร ฟังธรรม	✓				
7. ความประทับใจและปัจฉิมนิเทศ	✓				

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. นักเรียนมีความสุขและชอบในกิจกรรม
2. นักเรียนคิดว่ากิจกรรมโดยรวมให้ประโยชน์กับนักเรียนในการช่วยพัฒนานักเรียนในฐานะสมาชิกคนสำคัญที่จะส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็งยิ่งขึ้น
3. อาจารย์และนักเรียนที่จัดกิจกรรมมีความรักและความเมตตาให้กับนักเรียน
4. วันเวลาที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสมไม่มากและไม่น้อย
5. ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิด แสดงออกฝึกการตัดสินใจ บรรยายภาคเื่อต่อการเรียนรู้
6. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนมีความเข้มแข็งเข้าใจมีความรัก ความผูกพันกันมากขึ้น
7. สร้างความเปลี่ยนแปลงในตัวเอง นักเรียนดีขึ้น ช่วยส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

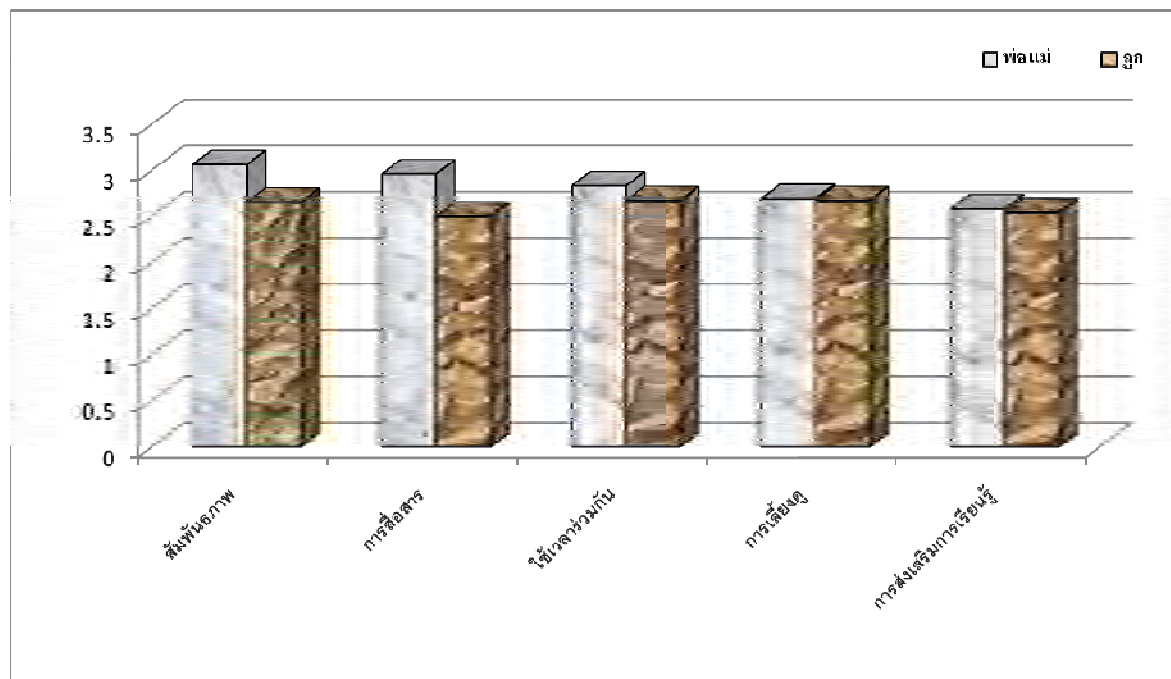
1. การจัดกิจกรรมครั้งนี้ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้ง 30 คน เป็นอย่างดี ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านความคิด ทักษะคิดที่มีต่อตนเองและครอบครัว นักเรียนมองมุมบวกมากขึ้น มีกำลังใจที่จะเป็นเด็กดี มีความเข้าใจกัน ในครอบครัวดีขึ้น ได้พูดสิ่งที่อยากจะบอกกับพ่อแม่ ครูและเพื่อนในห้อง ทำให้ความสัมพันธ์ที่มีอยู่เป็นเชิงบวก ทำใจยอมรับกับความจริงที่คนเรามีครอบครัวที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนเลือกที่จะเป็นเด็ก และจะพยายามทำตามที่ได้สัญญาไว้
2. แนวทางในการพัฒนานั้นกิจกรรมที่จัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะเสริมความสัมพันธ์ของนักเรียน และครอบครัวใน 5 ด้าน การกำหนดให้มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปโดยความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาต่อไป

ชื่อโรงเรียน : วัดคอนทอง

ชื่อโครงการ : การสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ด้วยระบบทวิภาคีสัมพันธ์

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

แผนภูมิที่ 35 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคอนทอง

ตารางที่ 63 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคอนทอง

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาด้วยกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. สานความเข้าใจ					✓
2. ปลุกสัมพันธ์					✓
3. เรียนรู้ตัวตน ค้นหาตัวเอง	✓			✓	
4. ลูกมองพ่อแม่	✓	✓			
5. พ่อแม่มองลูก					✓
6. พ่อครูแม่ครู	✓		✓		
7. เวลาแห่งคุณค่า	✓	✓			

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

เชิงปริมาณ

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ของครอบครัว ด้วยระบบทวิภาคีสัมพันธ์ โดยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.94

เชิงคุณภาพ

จากการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัว ด้วยระบบทวิภาคีสัมพันธ์ ผู้ปกครองได้สะท้อนความคิดและมุมมองจากการจัดกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

1. ทำให้ครอบครัวมีความรักความผูกพันกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีเวลาในการทำกิจกรรมดีๆ ร่วมกัน ทำให้เข้าใจลูกมากขึ้น และได้เรียนรู้ว่าการอยู่ร่วมกัน แบบไหนที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข
2. พ่อแม่/ผู้ปกครองได้เรียนรู้วิธีการสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง
3. กิจกรรมที่จัดเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว เป็นกิจกรรมที่ทำให้เขาประมาณสภาพภายในครอบครัวว่ามีความเข้มแข็งมากน้อยเพียงใด ซึ่งบางครั้ง เราอาจจะลืมใส่ใจกับครอบครัว กิจกรรมที่จัดจึงเป็นกระบอกที่สะท้อนภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเขาได้เป็นอย่างดี
4. เป็นกิจกรรมที่ดี ที่ทุกคนในครอบครัวได้มีส่วนร่วม ได้เปิดโอกาสให้ทุกคน ในครอบครัว ได้รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และนำสิ่งที่ยังบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
5. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองได้พบปะพูดคุยทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดูแลบุตรหลาน เพื่อให้การดูแลเป็นทิศทางเดียวกัน
6. เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้สมาชิกในครอบครัวสนใจดูแล เอาใจใส่กันมากขึ้น ส่งผลให้ปัญหาในครอบครัวลดน้อยลง
7. เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้พ่อแม่แบ่งเวลาให้กับลูกมากขึ้น และพยายามที่จะสอน และเติมเต็มบางสิ่งบางอย่างที่ขาดหายไปให้กับลูก
8. เป็นกิจกรรมที่ดี ที่ทำให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวด้านการเรียนของ บุตรหลาน ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ทั้งที่เกิดจากเด็ก และเกิด จากผู้ปกครอง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

การสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ด้วยระบบทวิภาคีสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ต้องประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งก่อนการจัดกิจกรรมจะต้องทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

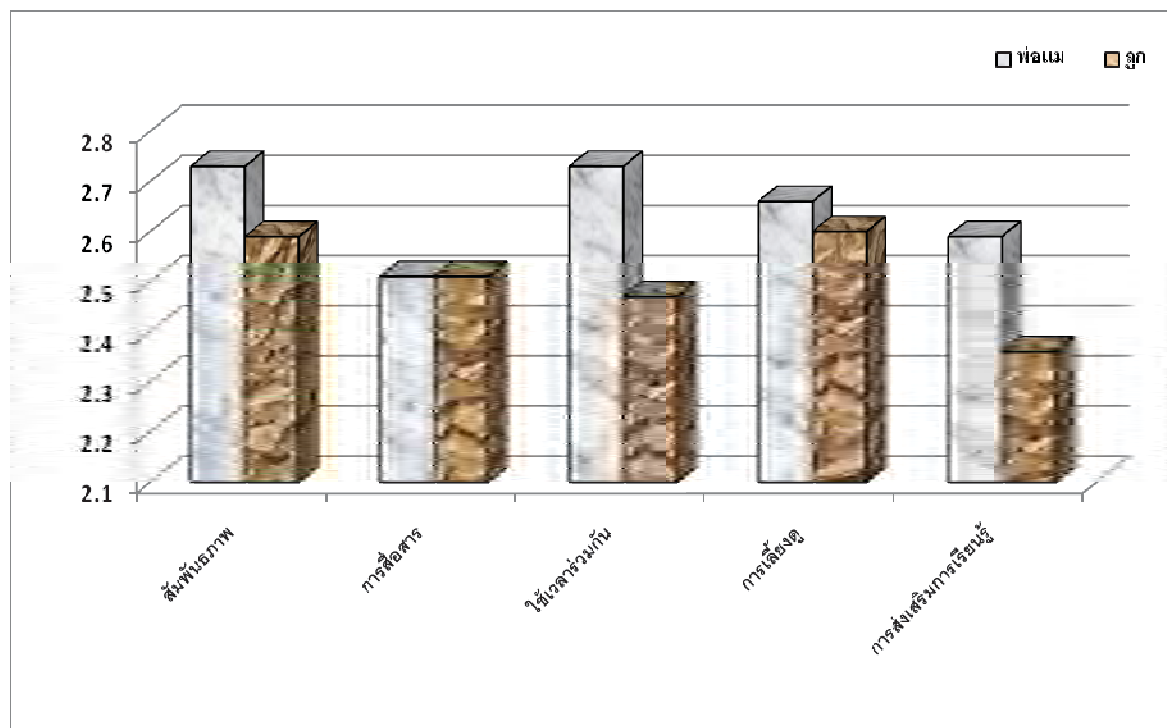
ขยายผลการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โดยให้องค์กรต่างๆในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น ผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น และควรดำเนินการ ขยายผลในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

ชื่อโรงเรียน : วัดบางสมัคร

ชื่อโครงการ : “ปลูกความรัก ปลูกสายสัมพันธ์บางสมัคร”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

แผนภูมิที่ 36 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร

ตารางที่ 64 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางสมัคร

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ภาพปะติดร่วมใจ		✓	✓		✓
2. ร่วมแรงปลูกต้นไม้		✓	✓		✓
3. ร่วมใจสเกตภาพ ชมความงดงาม		✓	✓		✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนวัดบางสมัคร จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิธีเลี้ยงดู ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารในครอบครัว และด้านสัมพันธภาพกับลูก

ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านสัมพันธภาพกับลูก ด้านการสื่อสาร ในครอบครัว และ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

1. ด้านสัมพันธภาพกับลูก ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านสัมพันธภาพกับลูก มีค่าเฉลี่ย 2.95 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.21 ได้แก่ ท่านกอดลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.23 ได้แก่ ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นที่ไม่ให้ท่านได้ยิน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.94 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.47 ได้แก่ ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.34 ได้แก่ ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน

2. ด้านวิถีเลี้ยงดู ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านวิถีเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ย 3.10 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.28 ได้แก่ ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในบ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.89 ได้แก่ ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.04 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.31 ได้แก่ ท่านรับฟังเหตุผลของลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.78 ได้แก่ ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป

3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.99 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.23 ได้แก่ ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.44 ได้แก่ ท่านมีโอกาสดพบครูประจำชั้น ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.78 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.02 ได้แก่ ท่านทราบผลการเรียนของลูกว่าวิชาไหนเก่ง วิชาไหนอ่อน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.45 ได้แก่ ท่านมีโอกาสดพบครูประจำชั้นของลูก

4. ด้านการสื่อสารในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการสื่อสารในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 2.96 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.32 ได้แก่ ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.46 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.91 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.11 ได้แก่ ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.78 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว

5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.01 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.45 ได้แก่ ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.56 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ภาพรวมค่าเฉลี่ย

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.00 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.34 ได้แก่ ท่านดูโทรทัศน์กับลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.67 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

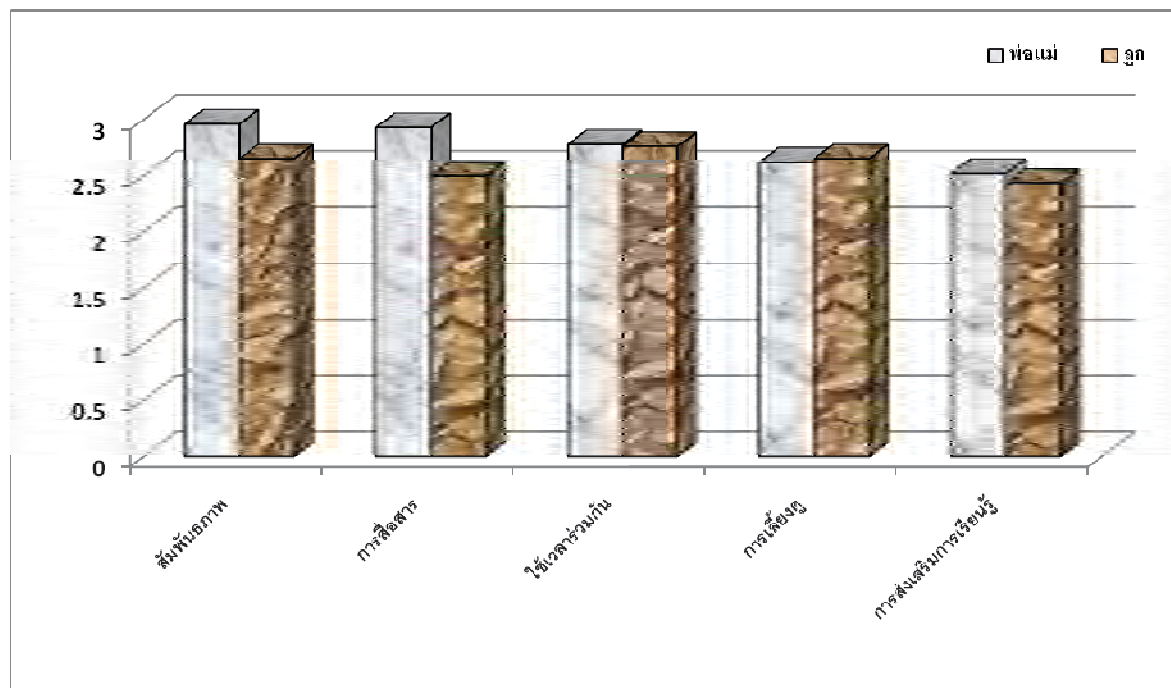
1. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวสามารถทำได้ทุกเมื่อ
2. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมได้

ชื่อโรงเรียน : บ้านไค้งดารา

ชื่อโครงการ : “บ้านไค้งดารา” ครอบครัวเข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจ

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 37 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านไค้งดารา

ตารางที่ 65 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านไค้งดารา

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ปฐมนิเทศ	✓	✓	✓	✓	
2. “ครอบครัว” รื้อรัก	✓	✓	✓		✓
3. ต้นไม้ ครอบครัว	✓		✓	✓	✓
4. ความสุขในบ้าน	✓	✓	✓		
5. ภาษา สื่อสาร สร้างสุข	✓	✓	✓		
6. ครอบครัว ร่วมแรง ร่วมเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	
7. แนวทางชีวิต อนาคตของฉัน	✓	✓	✓	✓	✓
8. ปัจฉินนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

การใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนบ้านเขาไค้งดารา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิถีเลี้ยงดู ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการสื่อสารในครอบครัว และด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสัมพันธ์ภาพ ด้านการสื่อสารในครอบครัว ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านวิถีเลี้ยงดู และกับลูก

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องของเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้

2. คณะทีมงานวิจัยเป็นครูมือใหม่ที่เข้ามาทำงานวิจัย บางครั้งบางเรื่องยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหา สภาวะการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นต่อไป

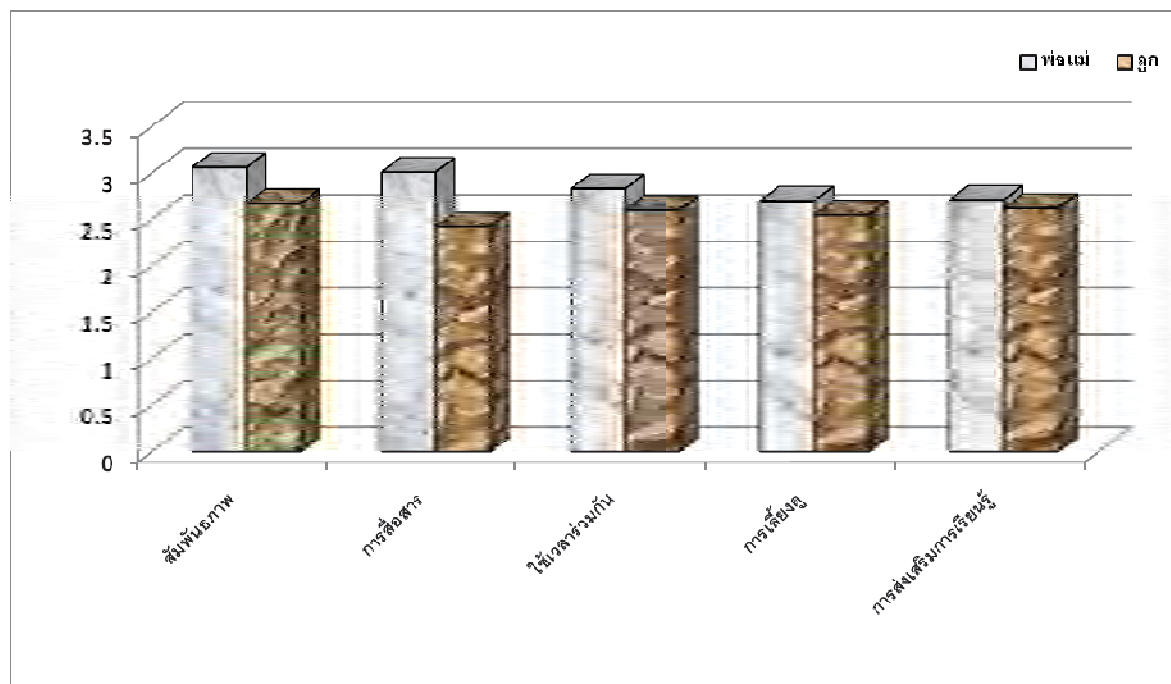
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : บ้านเขาตะแบก

ชื่อโครงการ : “เขาตะแบก” ครอบครัว เข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจ

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 38 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนบ้านเขาตะแบก

ตารางที่ 66 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนบ้านเขาตะแบก

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. สายสัมพันธ์ ครอบครัว	✓	✓	✓	✓	
2. เรื่องเล่า ครอบครัวของฉัน	✓	✓	✓		✓
3. บันทึก ครอบครัว	✓		✓	✓	✓
4. สื่อสาร สร้างสุข	✓	✓	✓		
5. เวลาของครอบครัว	✓	✓	✓		
6. ร่วมเรียนรู้ โรงเรียน-บ้าน	✓	✓	✓	✓	
7. อนาคต สู่ความหวังร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓
8. ปัจฉิมนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

สรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนบ้านเขาตะแบก อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวหลังใช้ชุดกิจกรรม พบว่า ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตมนุษย์ เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างหล่อหลอมพฤติกรรม ความคิดทัศนคติแห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น หน้าที่ครอบครัวจึงมิได้เป็นเพียงการกระทำ หากแต่ต้องเป็นการกระทำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรับผิดชอบ (Responsibility) ในทุก ๆ ด้าน ครอบครัวเป็นผู้สร้างกำหนดสถานภาพ บทบาทและสิทธิหน้าที่ของบุคคลอันพึงปฏิบัติต่อกัน เป็นสถาบันแห่งแรกในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ ความรัก ความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูก จะเป็นพลังเชื่อมร้อยอันแข็งแกร่งที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมให้เข้มแข็ง ซึ่งการสร้างครอบครัวให้เข้มแข็งนั้นต้องประกอบด้วยคุณค่าที่มีใช้ตัวเงินหรือวัตถุนิยม แต่เป็นการใช้จิตวิญญาณและคุณค่าของความสัมพันธ์ สัมพันธภาพ ความรักความผูกพันกันภายในครอบครัว

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้
2. คณะทีมงานวิจัยเป็นครูมือใหม่ที่เข้ามาทำงานวิจัย บางครั้งบางเรื่องยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

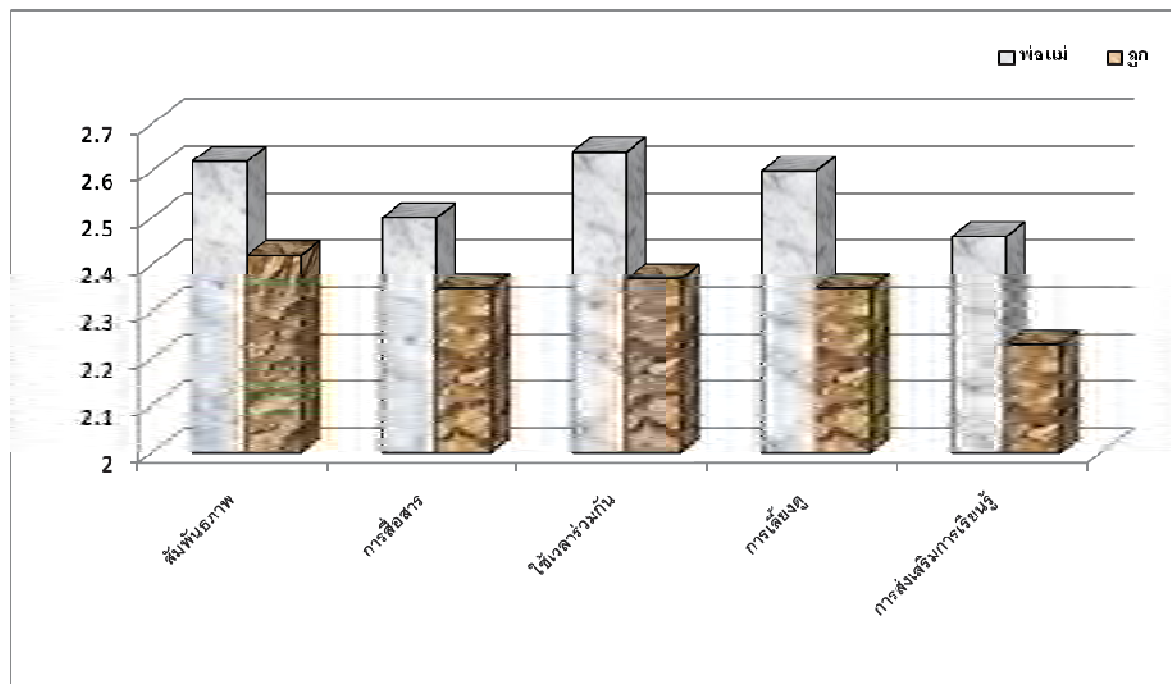
1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหา สภาพการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นต่อไป
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : ท่าข้ามพิทยาคม

ชื่อโครงการ : ท่าข้าม การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

แผนภูมิที่ 39 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม

ตารางที่ 67 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. สืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น			✓		✓
2. จากครัวโรงเรียนสู่ครัวบ้าน					
3. หนึ่งครอบครัวหนึ่งกิจกรรมทำร่วมกัน	✓		✓		
4. ช้อนรอบรรพชน			✓		✓
5. เสริมลูกพอเพียง สู่วิถีครอบครัวพอเพียง			✓		
6. ครอบครัวสัมพันธ์	✓			✓	

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการสื่อสารในครอบครัว ด้านวิถีเลี้ยงดู และด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก ค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ด้านการสื่อสารในครอบครัว ด้านวิถีเลี้ยงดู และด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. ด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย 3.00 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.13 ได้แก่ ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.75 ได้แก่ ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.17 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.38 ได้แก่ ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.66 ได้แก่ ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา

2. ด้านวิถีเลี้ยงดู ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย 3.04 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.56 ได้แก่ ท่านตั้งกติกาในบ้านไม่ให้อ่านดูโทรทัศน์เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.44 ได้แก่ ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.19 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.41 ได้แก่ ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.94 ได้แก่ ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการเลี้ยงดูลูก

3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย 3.20 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.78 ได้แก่ ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.31 ได้แก่ ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.31 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.75 ได้แก่ ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.31 ได้แก่ ท่านมีโอกาสนพบกับครูประจำชั้นของลูก

4. ด้านการสื่อสารในครอบครัว ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย 3.08 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.31 ได้แก่ ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.28 ได้แก่ ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.29 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.25 ได้แก่ ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.91 ได้แก่ ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง

5. ด้านการใช้เวลาร่วมกัน ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ย 3.12 พิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 2.97 ได้แก่ ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.31 ได้แก่ ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.12 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.44 ได้แก่ ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 2.75 ได้แก่ ท่านชอบอยู่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้

2. คณะทีมงานวิจัยเป็นครูที่ได้รับมอบหมายงานต่อช่วงจากทีมงานวิจัยชุดเดิมบางครั้งบางเรื่องยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหา สภาวะการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นต่อไป

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

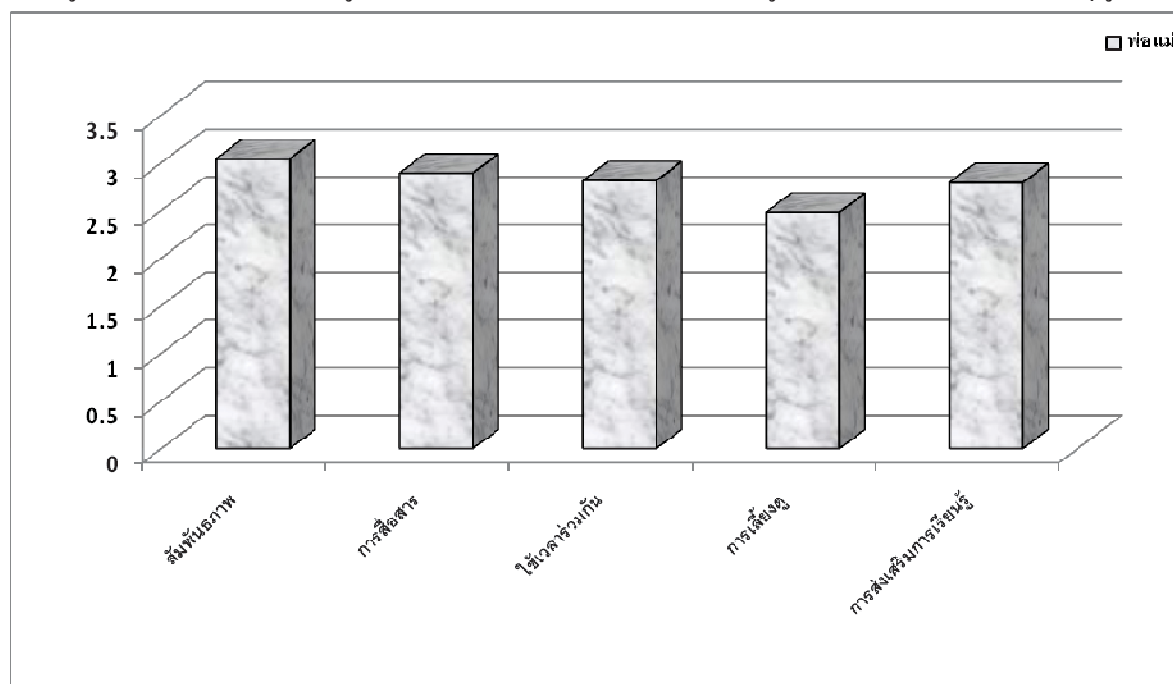
การสังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระดับปฐมวัย

ชื่อโรงเรียน : วัดประตุน้ำท่าไข่ (มงคลเพิ่มประชานุกูล)

ชื่อโครงการ : สานสัมพันธ์ครอบครัวहरषा

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ปฐมวัย อนุบาลปีที่ 1

แผนภูมิที่ 40 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่ (มงคลเพิ่มประชานุกูล)

ตารางที่ 68 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดประตุน้ำท่าไข่ (มงคลเพิ่มประชานุกูล)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ภาพสวยของหนู					
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้				✓	✓
3. คนเก่งเล่าเรื่อง	✓	✓	✓		
4. กรอรูปแปดสวย	✓	✓	✓		✓
5. แม่ค้าแม่ขาย	✓		✓		✓
6. ผักแสนอร่อย	✓			✓	✓
7. คู่กันอยู่ไหน		✓	✓		✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลต่อเด็ก

นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านวิธีการเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง ทำให้ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาดีขึ้น

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การช่วยให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่า ของตนเองจะยิ่งทำให้ผู้ปกครองรู้สึกภาคภูมิใจและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ปกครองใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ในการสร้างอิทธิพลต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นของเล่น เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนรู้ที่จะทำให้เด็กพัฒนาไปอย่างที่ดี

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้สถานศึกษาสามารถรู้ถึงความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง ทำให้สามารถจัด กิจกรรมต่าง ๆ ได้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้อง กับหลักปรัชญาการศึกษาของนักการศึกษาปทุมวชิที่เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เกิดความ เข้าใจกับแนวการดำเนินงานของโรงเรียนอันจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความสนใจที่จะให้ความร่วมมือและ สนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน และผู้ปกครองสามารถช่วยประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ปทุมวชิให้ผู้ปกครองคนอื่น ๆ และชุมชนได้รู้จักและเข้าใจสถานศึกษาปทุมวชิยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมคนเก่งเล่าเรื่อง

ผลต่อเด็ก

ทำให้เด็กได้ใช้ภาษา เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาของเด็ก การสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจ และส่งเสริมความสามารถในการฟัง ในการตั้งใจตอบคำถามได้ถูกต้อง เข้าใจลำดับเรื่องในสิ่งที่ฟังได้ และบอกได้ว่าในเรื่องที่ฟังมีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และได้อะไร

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเกิดความสนใจและเอาใจใส่ต่อเด็กเพิ่มมากขึ้น ในกรณีที่พบเด็กมี ความสามารถในการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เช่น นิทาน เหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้ปกครองส่งเสริมการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ เช่น จัดซื้อหนังสือนิทานให้ลูก ทำให้เด็กและผู้ปกครองมีเวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย เด็กได้รับการส่งเสริมในการสนทนาโต้ตอบหรือเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และทำให้โรงเรียนได้รับความนิยมจากผู้ปกครองและชุมชนมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมกรอบรูปแสนสวย

ผลต่อเด็ก

ทำให้เด็กเกิดความรักและความผูกพันกับบุคคลในครอบครัวที่เคยมีความสัมพันธ์ร่วมกัน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทักษะทางภาษาในการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรักและความผูกพันในครอบครัว ทำให้เกิดการส่งเสริมการเลี้ยงดูและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้ผู้ปกครองร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองในการทำงานของเด็ก ทำให้ได้รู้ความสามารถและพฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมหุ่นขี้ผึ้ง

ผลต่อเด็ก

เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางการอ่านของเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย ส่งเสริมการปลูกฝังการรักการอ่านให้แก่เด็ก ส่งเสริมให้รู้จักพยัญชนะไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็ก

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเลี้ยงดูในด้านการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ผลต่อโรงเรียน

เป็นการเชื่อมต่อสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความพร้อมในการเรียนระดับประถมศึกษาได้ดีขึ้น

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมผักแสนอร่อย

ผลต่อเด็ก

ทำให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เด็กรู้จักรับประทานอาหารครบหมู่ ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายในเรื่องการส่งเสริมให้เด็กได้รับประทานอาหารครบหมู่ที่บ้านได้ การให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็ก ทำให้สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกดีหรือรื่นในการที่จะให้ความร่วมมือหรือช่วยกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามากขึ้น

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้โรงเรียนประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ต้องจ้างบุคลากรเพิ่ม การจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองและทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีผลทำให้ผู้ปกครองและสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมภาพสวยของหนู

ผลต่อเด็ก

เด็กได้รับการพัฒนาการทางศิลปะ โดยการใช้วาดรูประบายสีภาพต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของทักษะกลไกระหว่างมือกับตาและเป็นการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเล่าเรื่องจากผลงาน ส่งผลทำให้ผู้ปกครองส่งเสริมการเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ และเกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ผู้ปกครองประหยัดค่าใช้จ่ายไม่ต้องส่งเด็กไปเรียนพิเศษด้านศิลปะ

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้โรงเรียนได้รับความนิยมจากผู้ปกครองและชุมชนจากผลงานของเด็กเพราะเด็กไม่ต้องไปเรียนพิเศษด้านศิลปะเพิ่มเติมจากที่อื่น

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมแม่ค้าแม่ขาย

ผลต่อเด็ก

ทำให้เด็กได้มีกิจกรรมอิสระ เกิดพัฒนาการเรียนรู้ได้ตามความสนใจ เด็กสามารถวางแผนการเล่นของตนเองตัดสินใจด้วยตนเอง แก้ปัญหาเอง การให้เด็กได้หยิบ จับ สัมผัสสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีของเด็ก ทำให้เด็กได้พัฒนาในเรื่องการซื้อขายสินค้าซึ่งตรงกับในชีวิตประจำวันของเด็ก

ผลต่อผู้ปกครอง

ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กว่า การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งจากเหตุการณ์ประจำวัน ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากของจริง จากชีวิตประจำวันของเด็ก

ผลต่อโรงเรียน

ทำให้โรงเรียนได้รับความนิยมนจากผู้ปกครองและชุมชนเพราะเด็กได้เรียนรู้การขายของโดยรู้จักใช้ธนบัตรจากเหตุการณ์ประจำวันและจากธนบัตรจำลองที่เด็กสร้างขึ้นมา

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

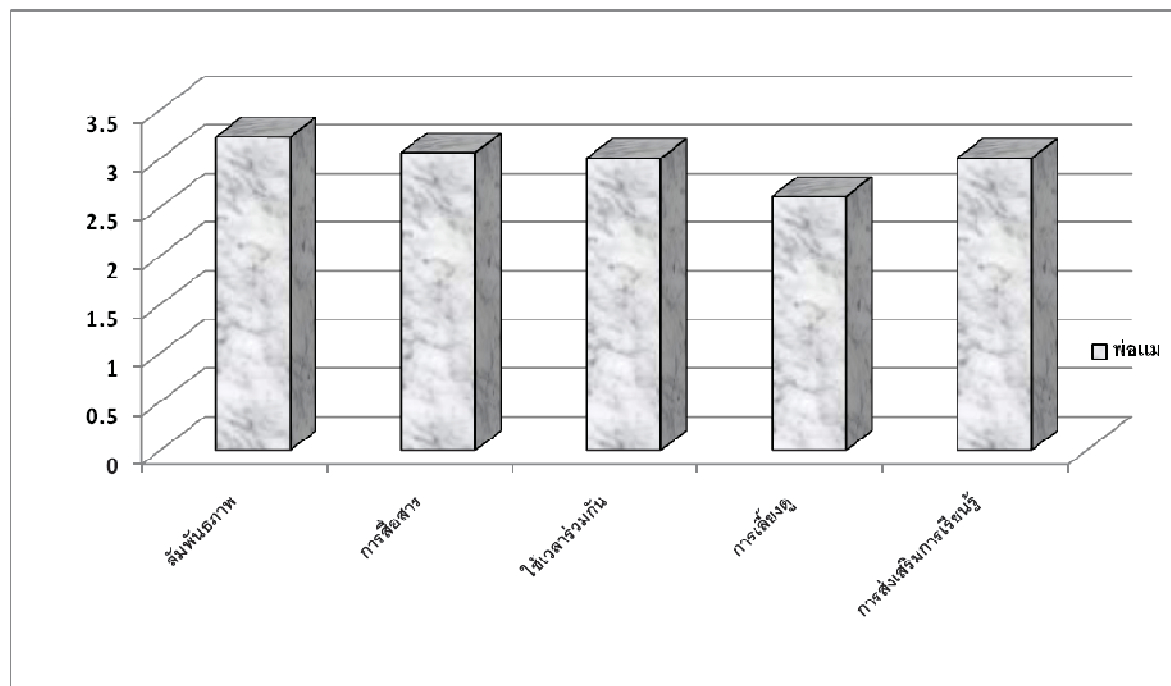
สนับสนุนการจัดทำโครงการนี้ต่อไป และควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเผยแพร่ต่อชุมชน และพัฒนาเด็กในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และมีทักษะชีวิตที่เหมาะสม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้กับเด็กอย่างต่อเนื่อง และขยายผลการวิจัยต่อผู้ปกครองทุกระดับชั้น เพื่อนำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ชื่อโรงเรียน : เทศบาล1 (บางวัว)

ชื่อโครงการ : อุ่นไอรัก

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ปฐมวัย อนุบาลปีที่ 1

แผนภูมิที่ 41 สถานการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)

ตารางที่ 69 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. การปฐมนิเทศ					
2. หนังสือเล่มแรก	✓			✓	
3. ภาพฉันทะเล่าเรื่อง	✓	✓	✓		
4. เล่าสู่กันฟัง	✓	✓	✓		✓
5. ชวนกันไปดู	✓	✓			✓
6. รูปทรงสร้างรัก	✓	✓			✓
7. เยี่ยมบ้าน				✓	
8. ปัจฉิมนิเทศ					

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

อภิปรายผล

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) สังกัดเทศบาลตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ดังนี้

ภาพรวมจากการศึกษาสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว พบว่า ค่าเฉลี่ยแต่ทั้ง 5 ด้าน เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ ดังนี้ ด้านสัมพันธ์ภาพกับลูก (ค่าเฉลี่ย 3.22) ด้านการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.06) ด้านใช้เวลาร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 3.00) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.00) และด้านวิธีการเลี้ยงดู (ค่าเฉลี่ย 2.61)

เมื่อนำผลการศึกษาสภาพการณ์มาวิเคราะห์ผู้วิจัยเห็นว่า ควรส่งเสริมด้านวิธีการเลี้ยงดู จึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ชุด “อุ่นไอรัก” ประกอบด้วย 8 กิจกรรมย่อย ดังนี้ ปฐมนิเทศ หนังสือเล่มแรก ภาพฉันทะเลาเรื่อง เล่าสู่กันฟัง ชวนกันไปดู รูปทรงสร้างรัก เยี่ยมบ้าน และปัจฉิมนิเทศ จากการจัดกิจกรรมผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี

จากการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่องการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ระดับอนุบาล โรงเรียนเทศบาล ๑ (บางวัว) สังกัดเทศบาลตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อนำมาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยมีผลดังนี้

กิจกรรมหนังสือเล่มแรก มีค่าเฉลี่ย 3.52 ซึ่งผู้ปกครองให้ความสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการเลือกซื้อ เลือกหา หนังสือที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพื่อพัฒนาการเลี้ยงดูลูกต่อไป

กิจกรรมเล่าสู่กันฟัง มีค่าเฉลี่ย 3.46 เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมหนังสือเล่มแรก ซึ่งผู้ปกครองมีความยินดีในการให้ความร่วมมือ จัดซื้อ จัดหาหนังสือนิทานที่เหมาะสมตามวัยของนักเรียน มาเล่าให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนนำหนังสือนิทานมาเล่าให้เพื่อนในห้องเรียนฟังต่อ ซึ่งทำให้ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ได้มีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน และได้ฝึกการใช้ภาษา ความมั่นใจในการพูด การกล้าแสดงออก

กิจกรรมชวนกันไปดู มีค่าเฉลี่ย 3.45 ผู้ปกครองมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ผู้ปกครองมีความสุข สนุกสนาน ขณะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียน และลงมือเลือกหาภาพที่ประทับใจร่วมกัน โดยนักเรียนถ่ายทอดความรู้สึกจากภาพให้ผู้ปกครองจดบันทึก

กิจกรรมรูปทรงสร้างรัก มีค่าเฉลี่ย 3.41 ผู้ปกครองมีความสนใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรม อย่างมีความสุข สนุกสนาน ขณะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียน โดยร่วมกันสร้างสรรค์รูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการ

กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.40 ผู้ปกครองมีความภูมิใจและได้ชื่นชมผลงานของตนเองที่ร่วมกันทำกับนักเรียน และสามารถนำกิจกรรมต่างๆ ไปปรับใช้ในครอบครัว เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันภายในครอบครัว

กิจกรรมเยี่ยมบ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.34 ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับพฤติกรรม การเลี้ยงดูนักเรียนขณะอยู่บ้าน พร้อมทั้งได้มีการแนะนำเพื่อร่วมกันปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน

กิจกรรมการประชุมนิเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.27 ผู้ปกครองมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย และการจัดชุดกิจกรรม “อุ่นไอรัก”

กิจกรรมภาพเล่าเรื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.26 ผู้ปกครองและนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน โดยการสร้างสรรค์ภาพวาดตามจินตนาการพร้อมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากภาพวาดโดยให้ผู้ปกครองจดบันทึกคำพูดของนักเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานบริษัท การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้
2. คณะทีมงานวิจัยเป็นครูที่ได้รับมอบหมายงานเพิ่งเริ่มเข้าร่วมโครงการเป็นครั้งแรกยังไม่มี ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

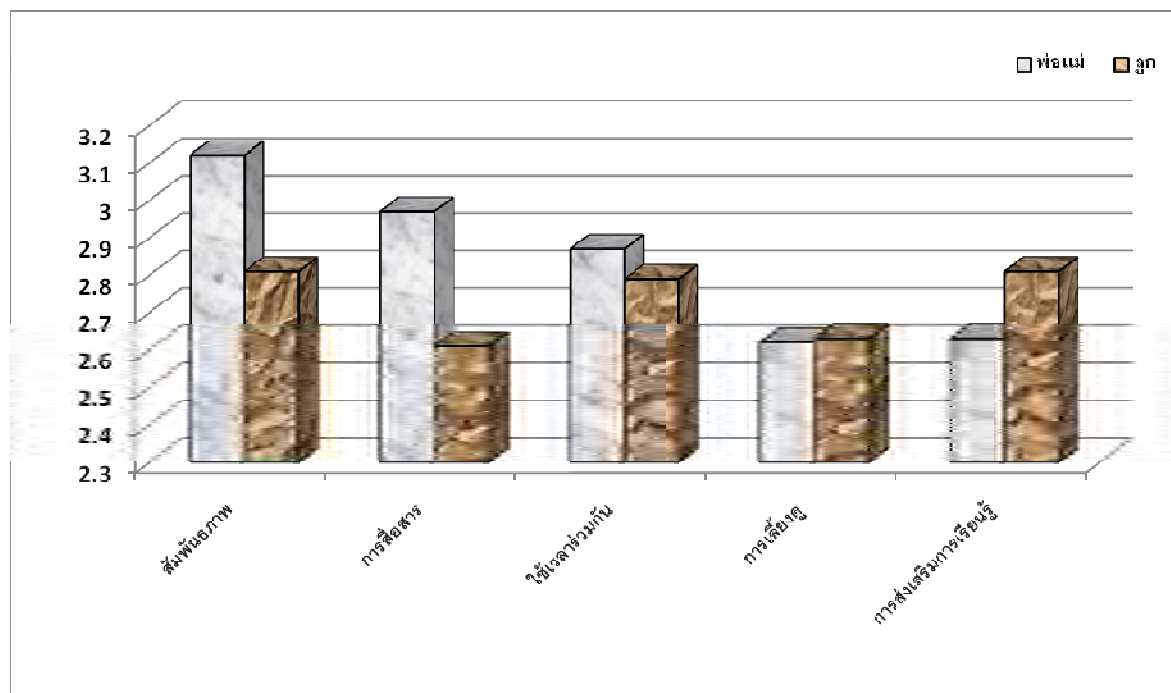
1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา จัดทำชุดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริม แก้ปัญหา สภาวะการณ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ครอบคลุมต่อไป
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ชื่อโรงเรียน : วัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

ชื่อโครงการ : “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ปฐมวัย อนุบาลปีที่ 1

แผนภูมิที่ 42 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

ตารางที่ 70 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. หนังสือเล่มแรก	✓	✓	✓		✓
2. ครูคนเก่งในครอบครัวที่หนูภาคภูมิใจ	✓		✓		✓
3. กิจกรรมนิทานสร้างสุขในครอบครัว นำสู่โรงเรียน	✓	✓			
4. ครอบครัววัยใสใส่ใจทำบุญ	✓		✓		✓
5. หนูมีงานบ้านโรงเรียนดูดี			✓	✓	✓
6. จัดการเรียนรู้ “ครอบครัวสุขสันต์”				✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

1. ผลการศึกษาสภาพสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์” พบว่า หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์” ระดับสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ที่ให้ข้อมูลโดยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง สูงกว่าก่อนทดลองใช้ชุดกิจกรรมทุกด้าน ด้านที่ผลการสำรวจข้อมูลสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสื่อสารในครอบครัว ด้านวิถีเลี้ยงดูและด้านสัมพันธภาพกับลูก

2. การจัดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์” บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกิจกรรม โดยกิจกรรมครูคนเก่งในครอบครัวที่หนูภาคภูมิใจ นิทานสร้างสุขในครอบครัวนำสู่โรงเรียน ครอบครัววัยใส ใส่ใจทำบุญ และหนุมิงานบ้านโรงเรียนคู่ดี มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินสูงสุด (100%)

3. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์” พบว่า ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เห็นว่ากิจกรรม “ครอบครัวศึกษา ครอบครัวสุขสันต์” เป็นกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัว อยากให้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมครอบครัววัยใส ใส่ใจทำบุญทำให้เด็กได้ไปร่วมทำบุญกับย่าที่วัด ทำให้เด็กใจเย็น และชอบสวมหมวกก่อนนอน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

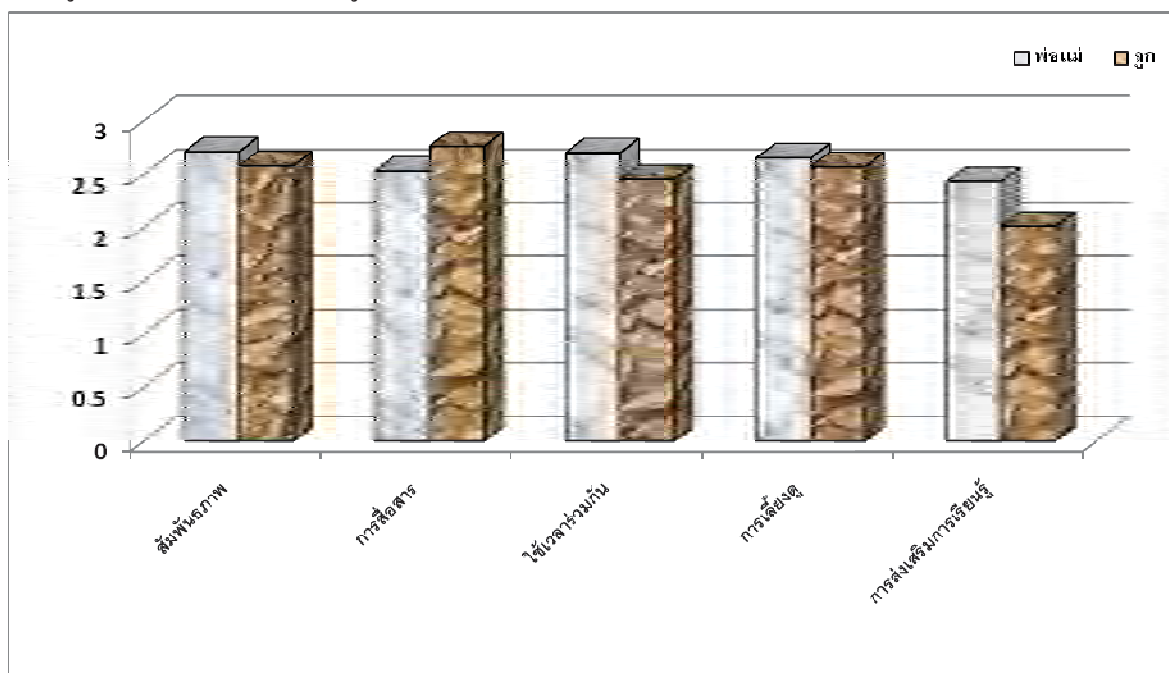
1. การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษานี้สามารถจัดให้แก่แก่นักเรียนทุกระดับชั้น
2. ผู้ที่สนใจสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและผลการสำรวจสภาพสภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัวของแต่ละโรงเรียน และแต่ละชุมชน

ชื่อโรงเรียน : วัดบางกระเจ็ด

ชื่อโครงการ : การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และใช้ความเข้มแข็งในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 1-2

แผนภูมิที่ 43 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด

ตารางที่ 71 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาว่างร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. ปลุกฝังคุณธรรมลูกน้อมก่อนนอนด้วยนิทานอีสป					
2. หนูน้อยทัศนศึกษานำความประทับใจเล่าสู่ผู้ปกครอง	✓	✓			✓
3. อาหารเข้าไร่กรูบกรอบมากประโยชน์เพิ่มปัญญา					
4. สานสัมพันธ์วันแม่	✓			✓	✓
5. ชวนลูกสาวดมन्दก่อนนอนกันเถาะ					
6. ชวนกันไปวัดปฏิบัติกิจกรรมสำคัญทางศาสนา	✓			✓	✓
7. เยี่ยมบ้านนักเรียน	✓			✓	✓

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

ผลที่เกิดกับเด็ก เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถทำกิจกรรมนอกสถานที่ร่วมกับเพื่อนได้ร่วมกับเพื่อนได้ และนำประสบการณ์ที่ได้รับมาเล่าสู่ผู้ปกครองได้ จนเกิดชิ้นงานได้มีความรับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดผู้ปกครองมากขึ้น

ผลที่เกิดกับพ่อแม่ พ่อแม่มีความเข้าใจและเอาใจใส่ลูกจนเกิดความรักความผูกพัน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกาทำกิจกรรมกับโรงเรียนเป็นอย่างดี

ผลที่เกิดกับโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ร่วมกิจกรรม ได้มีโอกาสพบปะครูประจำชั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันแก้ปัญหาและช่วยกันพัฒนาลูก-หลานระหว่างบ้านและโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

การใช้ชุดกิจกรรมที่ 1,3,5 ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากเกิดภาวะน้ำท่วมจนไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ นักเรียนและผู้ปกครองต้องอพยพไปอาศัยบ้านญาติ จึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

การดำเนินงานควรจะทำโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกๆฝ่ายโดยมีเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

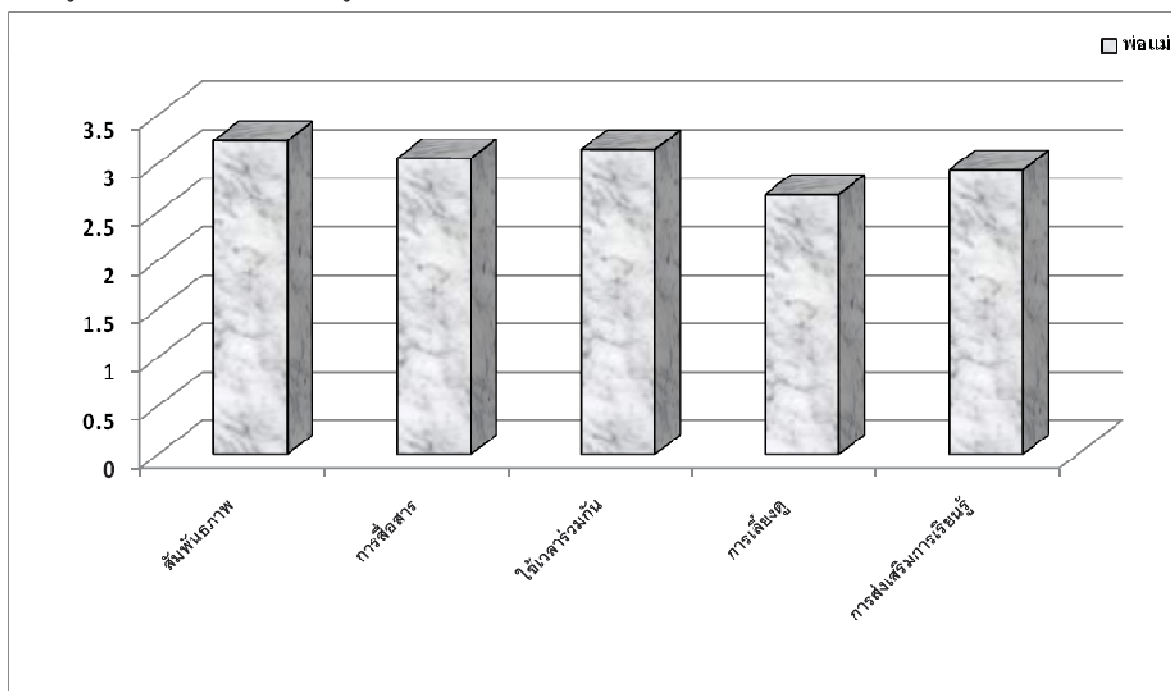
ชื่อโรงเรียน : วัดคอนทอง

ชื่อโครงการ : การสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวด้วยชุดกิจกรรมสื่อสัมพันธ์

รัก คู่ครอบครัวดี มีสุข

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น ปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2

แผนภูมิที่ 44 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียนวัดคอนทอง

ตารางที่ 72 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียนวัดคอนทอง

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
1. ครอบครัวใจบุญ ทำบุญตักบาตร	✓			✓	
2. ความดีของหนู พ่อแม่เฝ้าดูบันทึกไว้				✓	
3. แม่สื่อสัมพันธ์พี่น้องนิทานสร้างเสริมคุณธรรม			✓	✓	✓
4. ลูกน้อยทำดอกไม้สื่อความรักให้พ่อแม่	✓				
5. สร้างปัญญา สนทนาหลังเลิกเรียน พ่อ แม่ ลูก และคุณครู		✓			
6. ช่วยกันสร้างนิทานสร้างสรรค์ของแม่และลูก	✓				
7. ร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์งานประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้	✓				

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

เชิงปริมาณ

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ด้านการเลี้ยงดู หลังการใช้ชุดกิจกรรม สื่อสัมพันธ์รัก ผู้ครอบครัวยุติ มีสุข สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งของครอบครัว โดยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93

สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้หลังการใช้ชุดกิจกรรมสื่อสัมพันธ์รัก ผู้ครอบครัวยุติ มีสุข สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัว โดยก่อนการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.93

เชิงคุณภาพ

จากการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัวด้วยการใช้ชุดกิจกรรมสื่อสัมพันธ์รัก ผู้ครอบครัวยุติ มีสุข สรุปผลได้ดังนี้

ผลต่อเด็ก

1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดี มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก สามารถสร้างงานศิลปะ ด้านการวาดภาพ ด้านการใช้กรรไกร การประดิษฐ์ ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจที่ดี มีความสุข สามารถแสดงออก ทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก และพอใจในผลงานและสิ่งของที่ตนเองร่วมทำอย่างเหมาะสมตามวัย
3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่ดีขึ้น มีวินัยและความรับผิดชอบในตนเอง รู้จักการเก็บของเข้าที่ สามารถทำงานและช่วยเหลือดูแลงานภายในห้องเรียน และบ้านตนเองได้เหมาะสมตามวัย อีกทั้งสามารถปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือได้ เช่น การทำบุญตักบาตร สวดมนต์ไหว้พระ
4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาดีขึ้น สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย สนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

ผลต่อพ่อแม่/ผู้ปกครอง

1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับลูก สร้างความรัก ความอบอุ่นให้ครอบครัว มีความสุขมากยิ่งขึ้น
2. ผู้ปกครองของเด็กในห้องเรียนมีโอกาสดูพบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของลูกหลาน

ผลต่อโรงเรียน

1. ผู้ปกครองมีโอกาสพบกับครูประจำชั้นมากขึ้น และให้ความสนับสนุน และร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น
2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยาได้อนุมัติงบประมาณให้กับโรงเรียน เพื่อจัดทำโครงการล้อมรั้ว รอบรั้ว ครอบครัวและโรงเรียน เพื่อร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ในการนำชุดกิจกรรม ครูควรสำรวจสภาพการณ์ของเด็กในสถานศึกษา ก่อนเพื่อศึกษาความสอดคล้องกับชุดกิจกรรมที่จะนำไปใช้ โดยศึกษาวัตถุประสงค์ สื่ออุปกรณ์ ความพร้อมก่อนที่จะนำไปใช้ ทั้งนี้ครูต้องคอยให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุนผู้ปกครองในด้านการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก และการให้กำลังใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาต่อไป

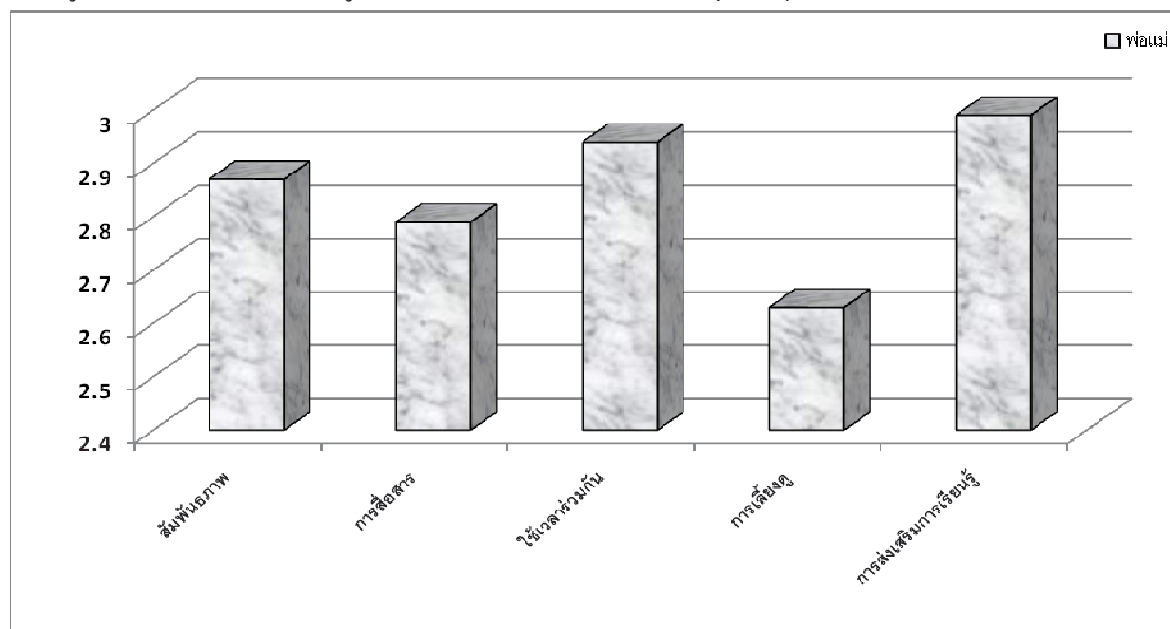
ขยายผลการใช้ชุดกิจกรรมไปยังห้องเรียนระดับอนุบาลในโรงเรียนอื่นๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรส่วนท้องถิ่น และผู้สนใจทั่วไป

ชื่อโรงเรียน : อนุบาลพุทธยาคม (วัดเขาบางทราย)

ชื่อโครงการ : การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยกิจกรรม “ครอบครัวสัมพันธ์”

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนระดับชั้น

แผนภูมิที่ 45 สภาวะการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว โรงเรียน อนุบาลพุทธยาคม

ตารางที่ 73 กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา โรงเรียน อนุบาลพุทธยาคม

กิจกรรม – ครอบครัวศึกษา	สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลาว่างกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริมการเรียนรู้
1. กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์	✓	✓	✓	✓	✓
2. กระเป๋าแสนรัก	✓	✓	✓	✓	✓
3. ครอบครัวของหนู		✓		✓	✓
4. ปั่นดินให้เป็นดาว	✓	✓	✓	✓	✓
5. ห้องเรียนของหนู	✓		✓		✓
6. ตัดปะสร้างรูป	✓	✓	✓	✓	

ผลการใช้ชุดกิจกรรม

กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้ปฏิบัติจริงในการดูแลเอาใจใส่ ใกล้ชิดลูก ซึ่งบางครั้งผู้ปกครองไม่เคยได้ปฏิบัติต่อลูกเลย ทำให้ผู้ปกครองได้สัมผัสจริงต่อความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดลูก และตระหนักถึงความสำคัญของการเอาใจใส่ดูแลลูก ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันในการป้องกันปัญหาครอบครัว สังคม ชุมชนต่อไป

สังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรม

การวิเคราะห์ภาพรวมของชุดกิจกรรมที่นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษาหรือครู นักวิจัย สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ในครอบครัวเพื่อดูว่า นักวิจัยให้ความสำคัญ กับการพัฒนาด้านใด ซึ่งการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับลูก การสื่อสารในครอบครัว การใช้เวลาร่วมกัน การเลี้ยงดู และการเสริมสร้างการเรียนรู้ ผู้วิเคราะห์แยกการวิเคราะห์เป็น 3 ระดับ ตามระดับชั้นของกลุ่มทดลอง ผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 74 สังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรม จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว และระดับชั้นของกลุ่มทดลอง

หน่วย : กิจกรรม

ระดับชั้นของกลุ่มทดลอง	สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กในครอบครัว				
	สัมพันธ์ภาพ	การสื่อสาร	ใช้เวลา ร่วมกัน	การเลี้ยงดู	การส่งเสริม การเรียนรู้
มัธยมศึกษา จำนวนรวม 133 กิจกรรม	31	44	36	31	40
ประถมศึกษา จำนวนรวม 89 กิจกรรม	61	39	54	30	46
การศึกษาปฐมวัย จำนวนรวม 41 กิจกรรม	24	13	14	12	20

หมายเหตุ : กิจกรรมบางกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งในครอบครัวได้

มากกว่า 1 ด้าน

จากตารางที่ 74 สังเคราะห์ผลการใช้ชุดกิจกรรม พบว่า ในระดับมัธยมศึกษา นักวิจัยเน้นการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการสื่อสารในครอบครัว มากที่สุดรองลงมา คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนในระดับประถมศึกษา เน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้เวลาร่วมกัน และการส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนในระดับการศึกษาปฐมวัย เน้นความสัมพันธ์ในครอบครัวมากที่สุด รองลงมา คือ การส่งเสริมการเรียนรู้

การศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็ก ๕ ด้าน พบความแตกต่างโดยมีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุดคือ ด้านการเลี้ยงดู ตามด้วย การใช้เวลาร่วมกัน การส่งเสริมสัมพันธภาพ การสื่อสาร และการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ

การเปรียบเทียบ ๕ ด้าน

ด้านสัมพันธภาพ

พบว่า พ่อแม่กอดลูกมากขึ้น
รู้จักเพื่อนสนิทของลูก
คุยโทรศัพท์ที่อื่น ไม่ให้พ่อแม่ได้ยินลดลง
มีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูก

ด้านวิธีการเลี้ยงดู

พบว่า ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้านเพิ่มขึ้น
มีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก
ดูแลอาหารการกินของลูกให้ถูกต้องหลักโภชนาการ
ให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

พบว่า ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก
พบกับครูประจำชั้นของลูก
สอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์

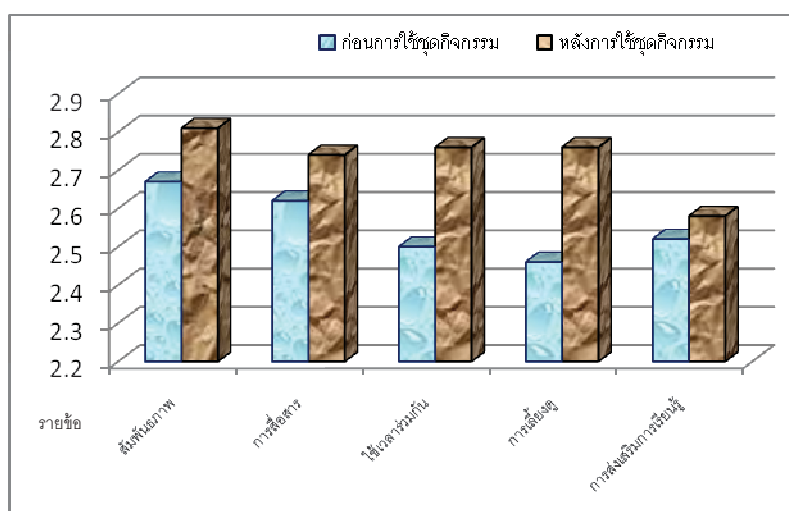
ด้านการสื่อสารในครอบครัว

พบว่า การขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัวลดลง
ให้อภัยและประนีประนอมกันมากขึ้น
คุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง

ด้านการใช้เวลาร่วมกันในครอบครัว

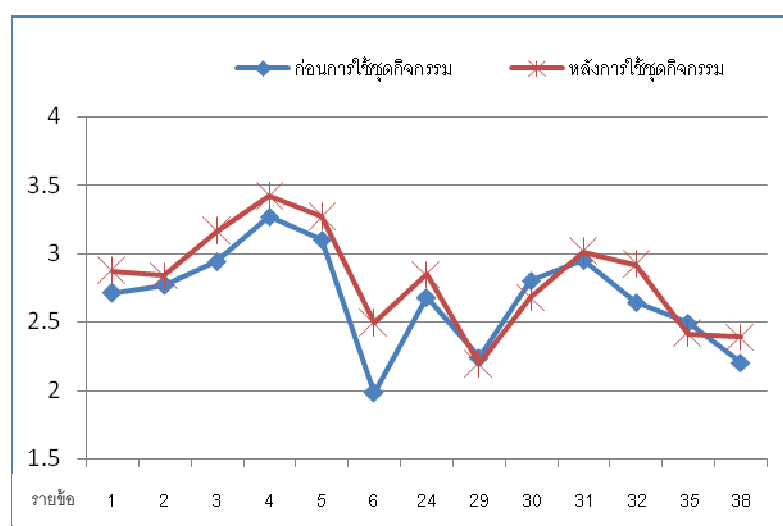
พบว่า มีการดูโทรทัศน์กับลูกมากขึ้น
ชอบอยู่บ้าน
มีเวลาคุยกับลูกมากขึ้น

แผนภูมิที่ 46 เปรียบเทียบสภาวะการณ์ 5 ด้าน “ด้านสัมพันธภาพ การสื่อสาร ใช้เวลาร่วมกัน การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้” ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

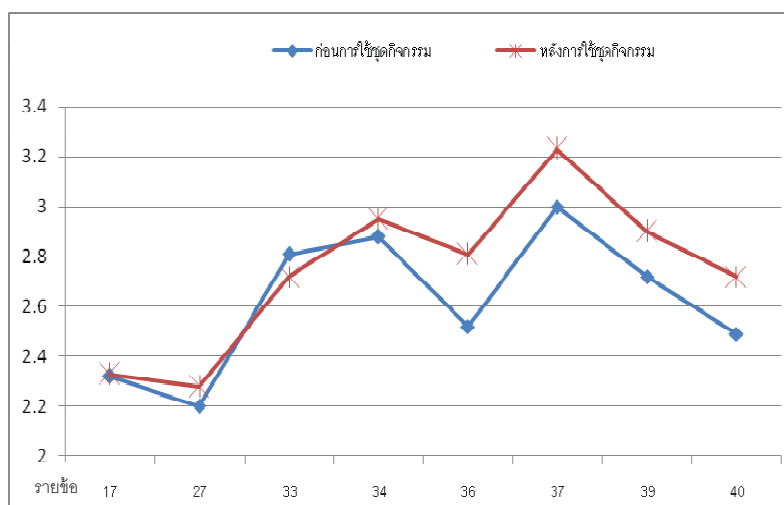
ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็ก ๕ ด้าน พบความแตกต่างโดยมีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุดคือ ด้านการเลี้ยงดู ตามด้วย การใช้เวลาร่วมกัน การส่งเสริมสัมพันธภาพ การสื่อสาร และการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านสัมพันธภาพกับลูก” ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

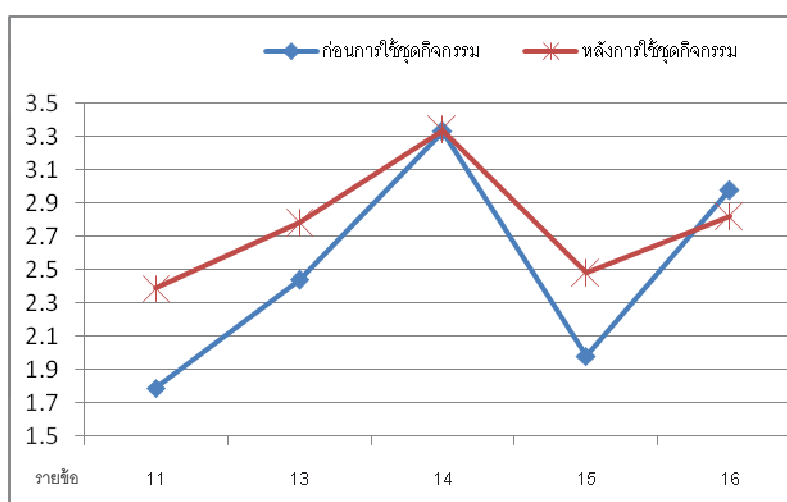
ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านด้านสัมพันธภาพ พบว่าพ่อแม่กอดลูกมากขึ้น รู้จักเพื่อนสนิทของลูก คอยโทรศัพท์ที่อื่นไม่ให้พ่อแม่ได้ยินลดลง มีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกตามลำดับ

แผนภูมิที่ 48 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านวิธีเลี้ยงดู” ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

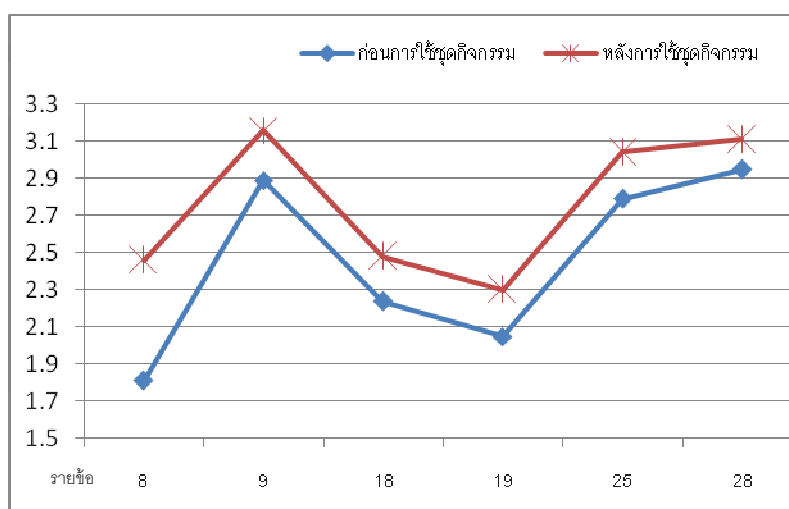
ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณด้านด้านวิธีการเลี้ยงดู พบว่า ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้านเพิ่มขึ้น มีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก ดูแลอาหารการกินของลูกให้ถูกหลักโภชนาการ ให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 49 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้” ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

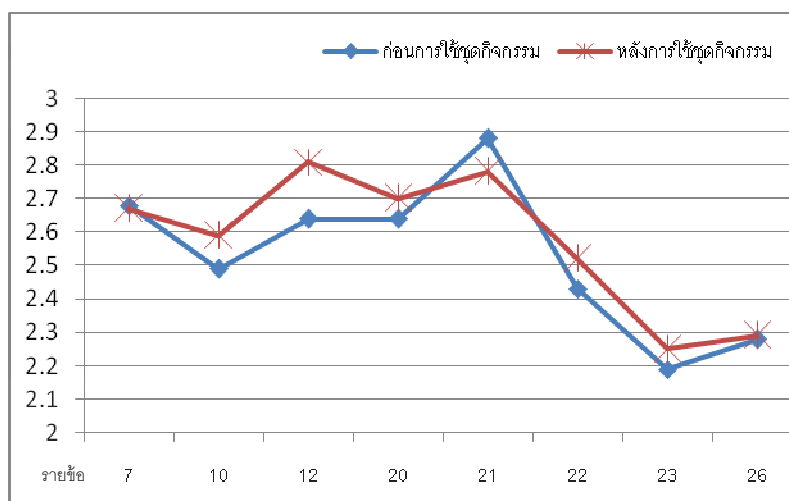
ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก พบกับครูประจำชั้นของลูก สอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์ ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการสื่อสารในครอบครัว” ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านด้านการสื่อสารในครอบครัว พบว่า การขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัวลดลง ให้อภัยและประนีประนอมกันมากขึ้น คุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่องตามลำดับ

แผนภูมิที่ 51 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายข้อ ด้าน “ด้านการใช้เวลาร่วมกัน” ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านด้านการสื่อสารในครอบครัว พบว่า การขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัวลดลง ให้อภัยและประนีประนอมกันมากขึ้น คุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่องตามลำดับ

การวัดและการประเมินชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา

นักวิจัยเครือข่ายได้พัฒนาเครื่องมือในการประเมินชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยปฏิบัติตามแนวการประเมิน 5 ด้านดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา เน้นการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สถานการณ์การดูแลเด็กและครอบครัว และโจทย์วิจัยของแต่ละโครงการ

2. การวัดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การวัดเชิงปริมาณ วัดโดยแบบสำรวจสถานการณ์ ๕ ด้าน (๔๐ ข้อ) ใช้วัดก่อน และหลัง การใช้ชุดกิจกรรม การสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ เช่น แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา “สุขบท สายสัมพันธ์” ภาคผนวกการวัดเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ สังเกต บันทึกพฤติกรรมของเด็ก ครู พ่อแม่ และชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรม

3. การเปรียบเทียบก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรม ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ดังตาราง เปรียบเทียบที่ แผนภูมิที่ 46

4. นักวิจัยที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้มีนักวิจัยรวม 152 คน จากโรงเรียนเครือข่าย 26 โรงเรียน ตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง (ฉะเชิงเทรา 14 อบต. และ ชลบุรี 4 อบต.) นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,634 คน

การพัฒนาชุดกิจกรรม ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา นักวิจัยเครือข่ายดำเนินการพัฒนา โครงการทั้ง 40 โครงการ ภายใต้บริบทของสถานการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะบริบทของพื้นที่ การร่วมมือกันของครู นักวิจัย เด็กนักเรียนพ่อแม่และชุมชนนักวิจัยร่วมกันพัฒนาออกแบบชุดกิจกรรม ทดลองใช้ ภายใต้กลไกของเครือข่าย การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างการพัฒนา และหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรม เพื่อสรุปองค์ความรู้ การจัดนิทรรศการ การขยายผล และการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาคูณักวิจัย โดยใช้งานวิจัยที่มีส่วนร่วมระหว่าง ครู เด็กนักเรียน พ่อแม่ และชุมชน มีขั้นตอนหลักๆ คือ ศึกษาสถานการณ์ (Survey) สร้างสรรค์ชุดกิจกรรม (Create Activity) เสริมพลังครอบครัว(Empower Family Strength) พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว เป็นพื้นที่ที่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจร่วมพลัง เสริมสร้างพลังครอบครัว ที่พร้อมจะขับเคลื่อน

การพัฒนากลไก การบริหารเครือข่าย ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา เป็นการพัฒนาที่เปิดให้นักวิจัยมีทางเลือกอย่างอิสระในการร่วมเครือข่ายโดยสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 3 ประเภทดังนี้ (1) เครือข่ายในภาพรวมทั้ง 26 โรงเรียน ซึ่งมีกิจกรรมหลักที่นักวิจัยจะได้เรียนรู้และทำความเข้าใจในภาพรวม (2) เครือข่ายแยกตามระดับการศึกษา โดยจัดเป็นระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมร่วมกับอนุบาลศึกษา (3)

เครือข่ายแบ่งตามพื้นที่ที่โรงเรียนมีความใกล้ชิดและสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเป็นเครือข่าย
สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา และเครือข่ายสังกัดจังหวัดชลบุรี เครือข่ายทั้ง 3 ระบบ นักวิจัยหลักของโครงการ
เป็นผู้ประสานเชื่อมโยงในการจัดการขับเคลื่อน

บทที่ 5

สรุป ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

โรงเรียนในโครงการเครือข่ายครอบครัวศึกษา ได้ร่วมกันทบทวนความรู้และประสบการณ์จากนักวิจัยระยะที่ 1 ทั้งส่วนของจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี นำมาวางแผนทางการศึกษาสภาการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ภายใต้บริบทของแต่ละโรงเรียนจำนวน 26 โรงเรียน 18 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีโครงการทดลองใน ครั้งนี้รวม 40 โครงการ ภายใต้บริบทของพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของโครงการในการศึกษาระยะนี้ มีโรงเรียนใน จังหวัดฉะเชิงเทราเข้าร่วมโครงการ 20 โรงเรียน จำแนกเป็น 6 อำเภอ 14 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี เข้าร่วมโครงการ 6 โรงเรียน จำแนกเป็น 3 อำเภอ และ 3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 2 จังหวัด มีโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล 12 โรงเรียน และรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล 14 โครงการ เมื่อจำแนกโรงเรียนตามสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ สามารถจำแนก เป็น 3 ลักษณะ คือ เขตเมือง จำนวน 11 โรงเรียน เขตเกษตรกรรมจำนวน 7 โรงเรียน และเขตอุตสาหกรรม จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งได้ผลการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา และกิจกรรม ครอบครัวศึกษาโดยสรุปดังนี้

การศึกษาสภาการณ์ด้านเด็กและครอบครัว

การศึกษาสภาการณ์ด้านการดูแลเด็ก ด้านสัมพันธภาพกับลูก วิธีการเลี้ยงดูการส่งเสริมการเรียนรู้ การ สื่อสาร และการใช้เวลาร่วมกันในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ พบว่า ด้านสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีพิจรรย์รายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม พบว่า สภาการณ์ เด่นที่จะเป็นต้นทุน และสภาการณ์ด้อยที่จะเป็นปัจจัยเสี่ยง ในแต่ละด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ ด้านวิธีการเลี้ยง ดู การใช้เวลาร่วมกันการสื่อสารและการส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับ โดยได้นำมาวิเคราะห์ในภาพรวมได้ สภาการณ์เด่น สภาการณ์ด้อยจากกลุ่มตัวอย่างของโครงการดังนี้

การวิเคราะห์สถานการณ์เด่นด้วย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์เด่นในแต่ละด้านพบว่า ด้านสัมพันธภาพกับลูก พ่อแม่ทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน และ พ่อแม่กับลูกมีความเข้าใจกัน ด้านวิธีการเลี้ยงดู พบว่า พ่อแม่มีการรับฟังเหตุผลของลูก คอยดูแลอาหารการกินของลูก และให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ คือพ่อแม่ให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของลูก พ่อแม่ทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน การสื่อสารในครอบครัว พบว่า ครอบครัวมีการให้อภัยและประนีประนอมกัน การใช้เวลาร่วมกัน พบว่า พ่อแม่มีเวลาพูดคุยกับลูก ทานข้าวเย็นกับครอบครัว และชอบอยู่บ้าน

สถานการณ์ด้านการดูแลเด็กทั้ง ๕ ด้าน ในภาพรวมพบสถานการณ์ด้วยที่อาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงในแต่ละด้านคือ ด้านสัมพันธภาพพบว่า พ่อแม่รู้จักเพื่อนสนิทของลูกน้อย และกอดลูกน้อย ด้านวิธีการเลี้ยงดูพบที่พ่อแม่ มักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่พ่อแม่เห็นว่าเหมาะสม จัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของตนเองน้อย และไม่ได้ตั้งกติกาในบ้านในการให้ลูกดูโทรทัศน์เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์) การส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าพ่อแม่มีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของลูกน้อย และไม่คอยได้ซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น การสื่อสารในครอบครัว พบ ปัจจัยเสี่ยงคือ พ่อแม่ไม่ค่อยตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด และไม่ได้ชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ ประจำวันต่างๆ การใช้เวลาร่วมกัน พบว่าพ่อแม่ไม่ค่อยพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ไม่ค่อยได้ไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์ และไม่ค่อยมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬาเป็นต้น

การศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็ก ๕ ด้าน พบความแตกต่างโดยมีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน พบว่าการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุดคือ ด้านการเลี้ยงดู ตามด้วย การใช้เวลาร่วมกัน การส่งเสริมสัมพันธภาพ การสื่อสาร และการส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาดูรายการที่เปลี่ยนแปลงมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมในรายชื่อของสภาวะการณ์แต่ละด้านดังนี้

ด้านสัมพันธภาพ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม ตามลำดับ ดังนี้ พ่อแม่กอดลูกมากขึ้น รู้จักเพื่อนสนิทของลูก คุยโทรศัพท์ที่อื่นไม่ให้พ่อแม่ได้ยินลดลง มีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูก

ด้านวิธีการเลี้ยงดู พบว่า ค่าเฉลี่ยมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม ตามลำดับดังนี้ ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้านเพิ่มขึ้น มีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก ดูแลอาหารการกินของลูกให้ถูกหลักโภชนาการ ให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ค่าเฉลี่ยมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม ตามลำดับดังนี้ ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก พบกับครูประจำชั้นของลูก สอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์

ด้านการสื่อสารในครอบครัว พบว่า ค่าเฉลี่ยมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม ตามลำดับดังนี้ การขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัวลดลง ให้อภัยและประนีประนอมกันมากขึ้น คุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง

ด้านการใช้เวลาร่วมกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรม ตามลำดับดังนี้ มีการดูโทรทัศน์กับลูกมากขึ้น ชอบอยู่บ้าน มีเวลาคุยกับลูกมากขึ้น

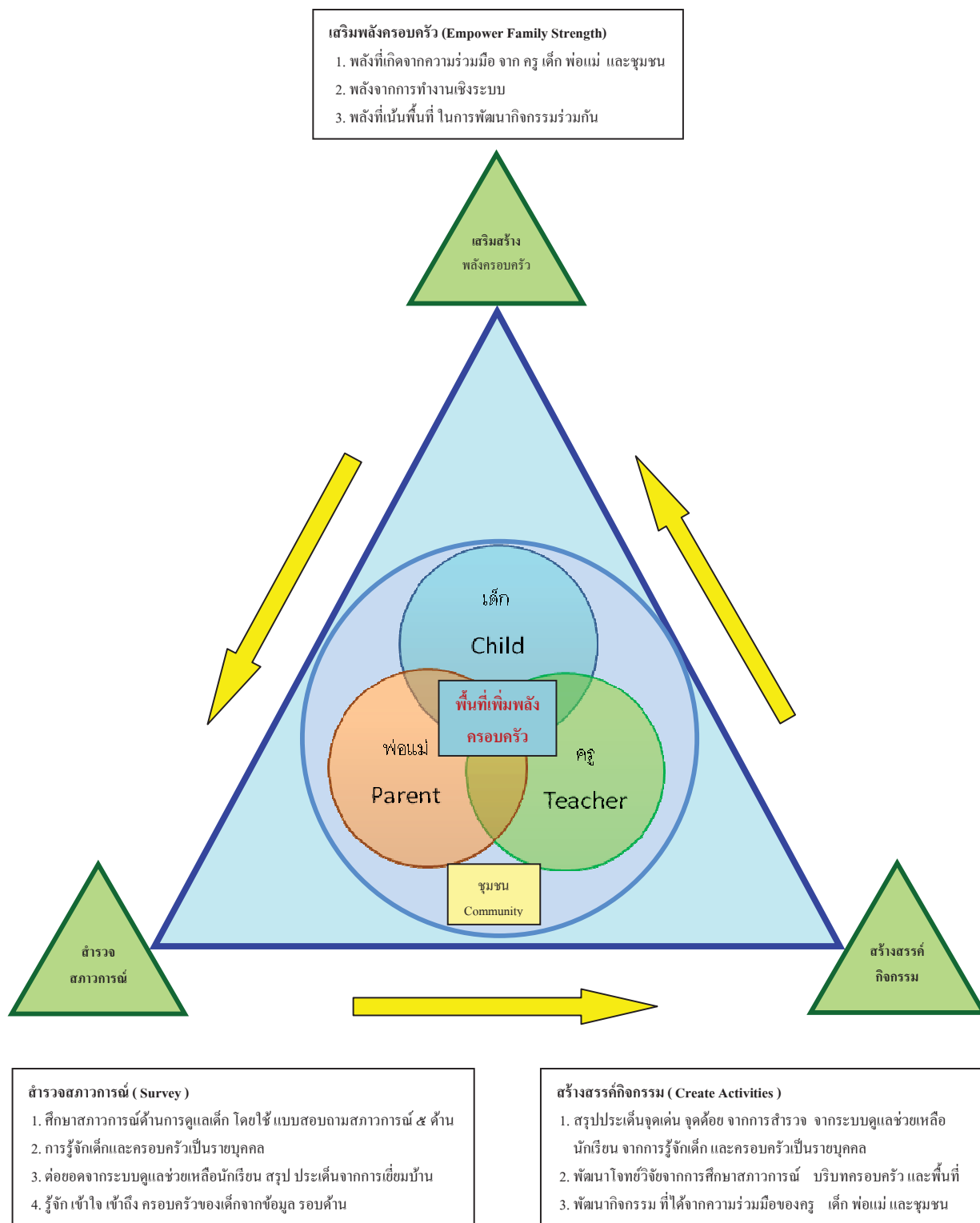
สรุปผลการเปลี่ยนแปลงหลังการทดลอง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น ในทุกด้าน แต่แนวโน้มที่เพิ่มขึ้น จะสามารถคงความยั่งยืนและรักษาระดับความสัมพันธ์ที่ดีให้คงอยู่เป็นสิ่งที่ต้องการความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ความอบอุ่น ความเข้มแข็งที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โรงเรียน บ้าน ชุมชน อันประกอบด้วย ตัวเด็ก พ่อแม่ ครู และชุมชน ที่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง

การพัฒนาครูนักวิจัยเครือข่าย

ครูนักวิจัยเครือข่ายได้ศึกษาสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กทั้ง ๕ ด้าน ผนวกกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องเช่น จากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาสังเกต การสัมภาษณ์ ที่นักวิจัยเครือข่ายได้ประมวลและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย เครือข่าย ครู เด็ก พ่อแม่ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อตั้งเป็นโจทย์วิจัยของแต่ละโรงเรียนที่จะเป็นแนวทางในการออกแบบชุดกิจกรรม โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนนักเรียน เพื่อให้ครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาได้รับการเสริมพลังครอบครัว ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา

โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนโดยสามารถสรุปองค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา SCE ดังแสดงโดยกรอบแนวคิดต่อไปนี้

สรุปองค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา (SCE)”

องค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา (SCE)” ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ด้าน คือ

1. การสำรวจสถานการณ์ (Survey) เป็นการเรียนรู้สถานการณ์จริงของครอบครัวและเด็ก เพื่อร่วมกันค้นหาข้อมูลสถานการณ์การดูแลเด็ก 5 ด้าน การเรียนรู้เด็กและครอบครัว ในหลากหลายรูปแบบที่ขึ้นกับบริบทโรงเรียนและพื้นที่ เช่น การต่อยอดจากระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การเยี่ยมบ้าน การทำกรณีศึกษา การดำเนินกิจกรรมของสมาคมครูผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นต้น
2. การสร้างสรรค์กิจกรรม (Create Activities) จากกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ในเบื้องต้น นักวิจัยสามารถเรียนรู้สภาพที่เป็นปัญหาจากเด็กนักเรียน และพ่อแม่ ที่เป็นนักวิจัยร่วมกันที่จะสรุปประเด็นจุดเด่น จุดด้อย ของครอบครัว นำมาพัฒนาเป็นโจทย์ นำมาเป็นแนวทางที่สร้างชุดกิจกรรม เพื่อตอบโจทย์ หรือแก้ไขปัญห โดยเด็กนักเรียน และพ่อแม่ที่เป็นเจ้าของปัญหาโดยตรง เพื่อให้เกิดชุดกิจกรรม ที่ได้จากความร่วมมือของครู เด็ก พ่อแม่ และชุมชน
3. เสริมพลังครอบครัว (Empower Family Strength) จากกิจกรรม 2 ขั้นตอนที่ผ่านมาหลังการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา ที่ผ่านการสร้างความรู้ โดยผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน ครู นักเรียน พ่อแม่ ชุมชนที่มีส่วนร่วม จะทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเริ่มจากครูเป็นผู้นำเรื่อง ทำให้ครูเกิดความรู้ ประสบการณ์ที่ใหม่ทันต่อเหตุการณ์ในแต่ละปี ที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนทัพของ “พลังครอบครัว” การร่วมมือกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องจริงของแต่ละครอบครัว เปิดโอกาส เปิดใจให้พ่อแม่ ลูกมีโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนความรู้สึที่ดีต่อกันโดยใช้ชุดกิจกรรม ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา เป็นวงจรที่จะเสริมพลังครอบครัว ที่จะสร้างฐานที่มั่นคงและขยายวงสู่สาธารณะเพิ่มขึ้น

กลไกการทำงาน

เครือข่ายครอบครัวศึกษา

การทำงานของเครือข่ายเป็นการทำงานแบบอิสระภายใต้กรอบแนวคิดกว้างๆ ที่วางแนวทางร่วมกันในสภาพที่เป็นบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียนและชุมชนนั้นๆ

ส่งเสริมให้นักวิจัยสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ จากครู นักวิจัย เด็กนักวิจัย พ่อแม่นักวิจัย และชุมชนร่วมเป็นนักวิจัย

กลไกการทำงาน มีการจัดระบบการให้ความรู้ การปฏิบัติการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นระยะๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนการทำงานวิจัยสามารถดำเนินไปตามแผนที่ได้วางไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

โรงเรียน

โรงเรียนมีโครงการที่ดี มีประสิทธิภาพในการสานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น มีความเอื้ออาทร ร่วมกันแก้ปัญหาบนฐานของเหตุผล ส่งผลให้ครอบครัวอบอุ่น

โรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งครอบครัว

โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อวัฒนธรรมที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรท้องถิ่น ศาสนา สถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาโครงการ / กิจกรรม สร้างสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน วัด ชุมชน เพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมและนำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

นักเรียน

นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต ด้วยการทำกิจกรรมครอบครัวศึกษา สร้างพลังให้เด็กมีความมั่นใจ เข้าใจครอบครัว พ่อแม่ และตัวเองมากขึ้น สามารถใช้ชีวิตอย่างรู้เท่าทันด้วยความใกล้ชิด กับครอบครัว ครู และชุมชนที่นักเรียนอยู่อาศัยได้มากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกลูกต่อบุคคลในครอบครัว ความภาคภูมิใจในตนเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง รับผิดชอบต่อตนเองในการร่วมกันแก้ปัญหาในครอบครัว

พ่อแม่

ครอบครัวของนักเรียนได้รับการเสริมพลังครอบครัว ด้วยการร่วมทำกิจกรรม ชุดครอบครัวศึกษา โดยครูนวัตกรรมพัฒนาขึ้น โดยการประสานความร่วมมือจาก โรงเรียน บ้านและชุมชน มีความเข้าใจในตัวลูกมากขึ้น รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับลูก ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับลูกมากขึ้นในโอกาสต่อไป เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองกับเด็กปรับตัวเข้าหากัน ผู้ปกครองจะได้แลกเปลี่ยนวิธีการดูแลลูกกัน ชอบมากที่สุด ที่ได้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ มีสาระมาก และได้รู้จักใจของลูกมากขึ้น ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจกันมากขึ้น

ครู

ครู ได้พัฒนาตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเด็กและครอบครัว การออกแบบหลักสูตรและ กิจกรรมโดยครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกันสร้างชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา จัดกิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัว ศึกษา โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม สามารถจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น ใช้กิจกรรมครอบครัวศึกษานบูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ชุมชน

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้ความสนใจในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น การร่วมเป็นนักวิจัยและร่วมกิจกรรมทำให้ชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว และเรียนรู้ใน บทบาทที่ชุมชน จำเป็นต้องมีส่วนร่วม ให้การส่งเสริม สนับสนุน ด้านเด็กและครอบครัวให้มากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค

1. คณะผู้วิจัยมีภาระงานมากทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้วางไว้ตาม ปฏิทินการปฏิบัติงาน
2. การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนค่อนข้างลำบาก เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ต้องไปทำงานนอกบ้านและกลับถึงบ้านมืดค่ำ
2. โรงเรียนที่ เข้าร่วมโครงการใหม่ในระยะที่ 2 อาจจะยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเพียงพอในการพัฒนา นวัตกรรม ซึ่งต้องเรียนรู้จากนักวิจัยเครือข่ายระยะที่ 1 และทีมนักวิจัยหลัก ช่วยเป็นพี่เลี้ยง หนุนเสริมและเรียนรู้ จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะๆ จะช่วยให้นักวิจัยได้เรียนรู้และได้เห็นแบบอย่างที่ดีได้มากขึ้น
3. พ่อแม่ ผู้ปกครองยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และมีความขัดเงินในการร่วมกิจกรรม และ บางส่วนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม
4. ข้อจำกัดเรื่องของเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ ขาดรายได้
5. นักเรียนบางคนไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเขียนแสดงความคิดเห็น จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ทำให้ การเก็บหลักฐานและผลงานได้ไม่ครบ

แนวทางแก้ไข

1. ปัญหาเรื่องเวลา และภาระงานที่นักวิจัยเครือข่ายพบ ได้เสนอแนวทางการปรับให้มีการยืดหยุ่น และดำเนินการตามสภาพความพร้อมและเวลาที่นักวิจัยแต่ละโรงเรียนจะสามารถดำเนินการได้ในบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน โดยระยะเวลาการทดลองสามารถจัดการได้ตามความเหมาะสม โดยมีบางโรงเรียนจำเป็นต้องขยายเวลาการทดลองออกไปในภาคเรียนที่ 2 เนื่องจากภาวะอุทกภัยน้ำท่วมเป็นต้น
2. การทำงานในรูปแบบของเครือข่าย ก่อให้เกิดความร่วมมือ และประสานงานกันตามธรรมชาติ มีนักวิจัยจับคู่ หรือกลุ่มที่จะปรึกษาปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามความพึงพอใจ เนื่องจากการทำงานของเครือข่ายเป็นระบบเปิด ที่นักวิจัยในเครือข่ายจะรู้จักกัน ทำงานร่วมกัน ทำให้นักวิจัยสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามธรรมชาติได้ จึงพบได้ว่านักวิจัยเครือข่ายจะมีคู่คิดที่สามารถให้คำปรึกษาระหว่างกันและกันได้
3. นักวิจัยหลักของโครงการได้วางแผนการนิเทศติดตามโครงการ ทำความรู้จักกับนักวิจัย และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอย่างทั่วถึง เพื่อให้ได้เรียนรู้บริบทของโรงเรียนและเด็กนักวิจัยของโครงการ
4. การบริการให้คำปรึกษานักวิจัยที่มีข้อสงสัย สามารถติดต่อซักถามกับนักวิจัยหลัก ของโครงการทั้งทางโทรศัพท์ และทางอินเทอร์เน็ตได้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ Child Watch ภาคตะวันออก ที่ให้การสนับสนุนเป็นผู้รับคำปรึกษาและตอบปัญหาเบื้องต้นให้กับนักวิจัยทำให้เกิดความสะดวกแก่นักวิจัย
5. ชุดกิจกรรมควรทำในทุกระดับชั้น และเป็นงานส่วนหนึ่งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและควรมีการบูรณาการชุดกิจกรรมร่วมกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

1. “ครอบครัวรักแรก - ฐานราก” ของชีวิตเด็กและเยาวชน โอกาสของการพัฒนาเด็กโดย ครอบครัว เป็นเรื่องพื้นฐานที่จำเป็นยิ่งสำหรับทุกสังคม โอกาสของการพัฒนาครอบครัว โรงเรียนและกิจกรรม ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา เป็นช่องทางที่จำเป็นและควรได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยนักวิจัยและต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของโรงเรียน และจากกระทรวงศึกษาธิการ
2. ข้อมูลสถานการณ์ และข้อค้นพบที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนต้องใช้อย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ ในการกระตุ้นให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดการมีส่วนร่วมและเสนอแนวความคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา

3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทั้งในด้านเงินทุน ข้อมูล ความรู้และแหล่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวของคนในชุมชน

5. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่ง ควรส่งเสริมการประสานความร่วมมือกันทุกฝ่ายในอันที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเน้นความสำคัญของครอบครัวในการสร้างเสริมทักษะ ชีวิต – ครอบครัวศึกษา การขยายผลให้เกิดความยั่งยืน และเสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็งเป็นฐานรากที่สำคัญให้กับชีวิตของเด็กและเยาวชนต่อไป

บรรณานุกรม

- นิตยา คชภักดี . (2545). โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัด “ครอบครัวอยู่ดีมีสุข” รายงานการศึกษาขั้นสุดท้าย. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บึงอร เทพเทียน และคณะ. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับครอบครัวเข้มแข็ง. ปรินญาวิทยาศาสตร์ สุขภิณฑ์. สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2546). แนวทางเสริมสร้างครอบครัวอบอุ่น...ชุมชนเข้มแข็ง. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.womenfamily.go.th/thai/download/family-data/patugtapisad.pdf>.
- มนัส วาณิชชานนท์. (2550). ความอบอุ่นของครอบครัวไทย ความสุขที่ยั่งยืน. วารสารเศรษฐกิจ และสังคม, (ม.ค.-มี.ค.), 26-33.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.(2545).โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัด “ครอบครัวอยู่ดีมีสุข”.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- _____.รายงานวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ่เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ภาคตะวันออก ปี 2551-2552. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. 2553.
- ภิญโญ ทองดี. ความสำคัญของครอบครัว. <http://www.human.cmu.ac.th/~hc/ebook/006103/lesson1/htm> (28 สิงหาคม 2553).
- อมรวิทย์ นาคทรรพ. เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2549.
- อัญชลี ดันศิริ และคณะ. รายงานการวิจัยโครงการเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวระยะที่ 1. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. 2553.
- Berman, J. J., Murphy-Berman, V., & Melton, G. B. (2008). **Strong Communities:** What did participants actually do? Family and Community Health, 31, 126– 135
- Ginsburg, A., & Rhett, N. (2003). Building a better body of evidence: New opportunities to strengthen evaluation utilization. **The American Journal of Evaluation**, 24(4), 489–498.
- Kratochwill, T. R., McDonald, L., & Levin, J. R. (2003). **Families and Schools Together (FAST):** An experimental analysis of a parent-mediated early intervention program for elementary school children. Madison, WI: Wisconsin

- McDonell, J. R. (2007). Neighborhood characteristics, parenting, and children's safety. **Social Indicators Research**, 83, 177-199.
- McDonell JR, Melton GB. (2008). Toward a science of community intervention. **Fam Community Health**. Apr-Jun; 31(2):113-25.
- McDonell, J. R. (2010). Neighborhoods and families. In J. Gal & M. Ajzenstadt (Eds.), **Children, gender, and families in Mediterranean welfare states** (pp. 55-73). Dordrecht, Netherlands: Springer-Verlag.
- Melton GB. (2010). Keeping the doors to the community open. **Am J Orthopsychiatry**. Oct; 80(4):451-61.
- Melton, G. B. (2011). Young children's rights. In R. Tremblay, M. Boivin, & R. DeV. Peters (Eds.), **Encyclopedia on early childhood development** [on-line]. Montreal, Quebec: University of Montreal, Centre of Excellence for Early Childhood Development; Available at <http://www.child-encyclopedia.com/pages/PDF/MeltonANGxp1.pdf>.
- Wilson Robinson, K., & Davis, E. (2008). **Family and neighborhood environments in which young children live**. Chesterfield, SC: Chesterfield County First Steps.

ภาคผนวก 1

รายนามนักวิจัยเครือข่ายโครงการครอบครัวศึกษา

1. รายชื่อนักวิจัยเครือข่ายโครงการครอบครัวศึกษา

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
1	โรงเรียนดัดดรุณี	นางมณฑา สมานบุญ นางฉัทธาภา กิรัตน์ นางไพเราะ แซ่มประสิทธิ์ นางกาญจนา เจริญนพ	โรงเรียนดัดดรุณี ที่อยู่ เลขที่ 144 ถ.มรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
2	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทร โหวหาร	นายบำเหน็จ เพื่อนงาม นางอรทิพา เกตุมะยूर นางพนอ วงศ์ธีระพงษ์ นางชวัลรัตน์ ศรีสมุทรแก้ว นางสุพัตรา ศิริวรรณ นางสาวศิริ ใจเชื้อ นางสาวกฤษณา คนไฉ	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทร โหวหาร (น้อย อาจารย์ยางกูร) ที่อยู่ เลขที่ 904 ถนนฉะเชิงเทรา-บางปะ กง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
3	โรงเรียนวัดโสธรวร ารามวรวิหาร	นางสาวประถมพร โคตา นางสาวพรนิภา วิทยาสิงห์ นายวีระชัย คณานนท์ชัย นายภัทรวัต อัครปรีชากุล นางอิสรา วิรัชกุล นางอารียา ชัยรัตน์	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ที่อยู่ เลขที่ 134 ถนนเทพคุณากร ตำบล พุทธโสธร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
4	โรงเรียนประตุน้ำท่า ไฉ่	นางสมพร พุ่มระย้า นางงามน้อย พินโปน นางสาวสุมาลี แพนนิล นางธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์	โรงเรียนประตุน้ำท่าไฉ่ ที่อยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าไฉ่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24000

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
5	โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	นายพนมไพร คำจอร์ นางพัชรินทร์ จิมพาลี นางสาวศศิธร โรจนวิภาต ว่าที่รต.หญิงภูริชญา ยิ้มแย้ม นางสาวมนัสวี ภู่มณี นางสาวดวงตา ศิริภัย นางสาวเสาวนีย์ ศรีชมภู นางรพีพรรณ กองชาสุขวัฒน์ นางสมบัติ แจ่มศรี	โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ที่อยู่ 129 หมู่ที่ 3 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180
6	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไผ่บุลย์ปัญญา)	นางสุนันทา โกธา นางชวาลา โพธิ์ นางสาวเมตตา เกิดไผ่บุลย์ นางสาววสนา โอสธประสาธ นางสาวรัตนา ชุณหพันธ์ นางแววตา ประณีตพลกรัง นางสาวสุชีรา ตะเกาทอง นายอาทร พรหมมี นางสรวงสิน จำรัส	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไผ่บุลย์ปัญญา) ที่อยู่ เลขที่ 44/3 หมู่ 1 ตำบลบางเล่า อำเภอกลองเชื่อน จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24000
7	โรงเรียนวัดคลอง เชื่อน	นางสำราญ ไทนิยม นางประไพ ถาวรบุรณทรัพย์ นางเรณู พรหมมี นายอภิรัฐ ศรีสะเกศ	โรงเรียนวัดคลองเชื่อน ที่อยู่ บ้านคลองเชื่อน ตำบลวัดคลองเชื่อน อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
8	โรงเรียนวัดหนอง แหน	นายสมศักดิ์ เสวตสุพร นางอุไรรัตน์ ดาศรี นางสาวอริสรา สมิต์ปรีชา	โรงเรียนวัดหนองแหน ที่อยู่ 24/2 หมู่ที่ 12 ตำบล หนองแหน อำเภพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
9	โรงเรียนหนองแห้ววิทยา	นางรุจิรา วรรณศิริ นางนิรมล ภูนามูล นางอรรณญา ไพบูลย์	โรงเรียนหนองแห้ววิทยา ที่อยู่ 76/2 หมู่ 2 ตำบลหนองแห้ว อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
10	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3)	นางคณินนิตย์ ศรีชมภู นางโสภา นันตติกุล นางกาญจนา สังขะวิไล นางเจียมรัตน์ มหาศิริ นางจิตรา รักดี นางรัชณี สุขอุดม นางศิริพร บินชัย	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3) ที่อยู่ 76/2 หมู่ 2 ตำบลหนองแห้ว อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
11	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	นายสมบัติ รัตนกร นางกุลธิดา ศรีโกเมนทร์ นางสาวพิมพ์ดี จันทระโกศล นางละมัย สว่างสุข นายอิทธิเดช สิทธิจันทร์ นางสาววิดาภรณ์ เสมานิตย์ นางวัลยารักษ์ เชื้อนาคะ	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ที่ อยู่ 86 หมู่ 13 ถนนบางนา-ตราด ตำบล บางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24130
11 (ต่อ)	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” (ต่อ)	นางยุพา ภูมิกลาง นางบุญทิวี คำเนตร นางสาววาสนา เรืองเอี่ยม นายไพรวลัย สว่างสุข นางระวีวรรณ จิ๋ว นางกุหลาบ บุญกราน นางสาวนาฏอนงค์ เกตุงาม	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ที่ อยู่ 86 หมู่ 13 ถนนบางนา-ตราด ตำบล บางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24130 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
12	โรงเรียนพุทธรังสี พิบูล	นางพัชรี ดันติวัฒนทรัพย์ นางสาวเบญญาภา สุขผึ้ง นางสาวรายรินทร์ เพียรพิทักษ์ นายประจวบ คงสาคร	โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล ที่อยู่ เลขที่ 3/1 หมู่ที่ 2 ถนนบางปะกง – ฉะเชิงเทรา ตำบลลาด ขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24140
13	โรงเรียนวัดหัว สำโรง	นางสาวมยุรี จูภา นายสุนทร คชสิงห์ นางสาวกนิษฐา สนลอย นางสาวจิตรี สืบทิม นางสุชาดา จันท์เขียว นางสุวิภา โอจริยภูมิ	โรงเรียนวัดหัวสำโรง ที่อยู่ 28 หมู่ 2 ตำบลหัวสำโรง อำเภอ แปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา 24190
14	โรงเรียนวัดกระทุ่ม	นายสุชาติ ตันทิกุล นางสาวนงลักษณ์ ศุภศรี นางสาววาณี อ่อนรัมย์ นางทวีพร ตันทิกุล	โรงเรียนวัดกระทุ่ม ที่อยู่ หมู่ที่ 1 บ้านปากคลองท่าถั่ว ตำบล สนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24140
15	โรงเรียนบ้านหนอง โสน	นายผดุงศักดิ์ ตานี นางสมศรี กลบุตร	โรงเรียนบ้านหนองโสน ที่อยู่ 78/2 หมู่ที่ 2 บ้านหนองโสน ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24110
16	โรงเรียนวัดหัวสวน	นายวิสุทธ์ สุริยงค์ นางพัชรินทร์ อาลีอุสมาน นางสาวปณิดา ปราณี	โรงเรียนวัดหัวสวน ที่อยู่ หมู่ที่ 4 บ้านหัวสวนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
17	โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์	นายวรมินทร์ พลเสนา นางสาวณัฐยา วัฒนกุล นางยุพา น้อยประเสริฐ นางสาวธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์	โรงเรียนวัดบางพระเนตรโรจน์อุปถัมภ์ ที่อยู่ 2 หมู่ 5 บางพระ-วัดผานิตาราม ตำบลบางพระ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ฉะเชิงเทรา 24000
18	โรงเรียนวัดบางกระ เจ็ด	นางจิตชนก สงสวัสดิ์ นางเสาวลักษณ์ จันทวัฒน์ นางรัชดา วงคำ	โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด ที่อยู่ เลขที่ 141/1 หมู่ 9 ตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
19	โรงเรียนวัดคอน ทอง	นายบุญเลิศ ก่อนสอาด นางภาวนา เรียมริมมะดัน นางกรรณิการ์ เอี่ยมวิจิตร นางปารณีย์ ศิริวรรณ นางจิตตวดี เตียตรงจิตรมัน นางพรนิชา อินเจริญ นางนฤมล วงษ์เรณู นางพิศมัย มิ่งฉาย	โรงเรียนวัดคอนทอง ที่อยู่ หมู่ที่ 12 ตำบลบางดินเปิด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
20	โรงเรียนวัดบาง สมัคร	นางสาวจรรววรรณ จันทรทอง นางสาวนงเยาว์ ดีอิม นางสุกัญญา สุวรรณดี นางสมใจ ดีอิม นางสาวรัตนา ลักษณะหุต	โรงเรียนวัดบางสมัคร ที่อยู่ เลขที่ 2 หมู่ ที่ 6 ตำบลวัดบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180
21	โรงเรียนอนุบาล พุทธรักษา	นายคำแหง สุวรรณโชติ นางบุปผา กุลเกิด นางลัดดาวัลย์ สุขชะ นางวันเพ็ญ แนวจำปา	โรงเรียนอนุบาลพุทธรักษา (วัดเขาบาง ทราย) ที่อยู่ เลขที่ 200 หมู่ 6 ถนน สุขุมวิท ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
		นางพิตตินันท์ จัยสิทธิ์ นางเต็มดวง รุ่งเรือง นางสาวเจดศรี ถาวรวัฒนะ นางสาวจิตพิสุทธิ์ ฟุ้งเหล็ง นางนพพร งบทอง	จังหวัดชลบุรี 20000
22	โรงเรียนชลบุรี “สุข บท”	นางกมลพรรณชน์ ทิพย์ไกรสรโชติ นางสุกัญญา พรพิบูลย์ นางศศิธร กันหา นางจงรัก ศิลปกุล นางมานิดา มีชำนาญ นางวัชรรา จรูญผล นางกาญจนา ทองเย็น นางจรัสศรี ทองนพคุณ นายธีระพงษ์ คำรงค์ไชย นางสาวปรียาภรณ์ เกลาเกลี้ยง นางสุพัตรา ช่างพิทักษ์ นางชนินทร์พร แยมละออ นางสุนันทา ฟองสมุทร	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่อยู่ เลขที่ 245/1 หมู่ 6 สุขุมวิท ตำบล บางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด ชลบุรี 20000
23	โรงเรียนสุรศักดิ์ วิทยาคม	นางสมใจ สุขไมตรี นางลักขณา วิจารณ์ปรีชา นางปรียาภรณ์ คำพะริก นางอรพรรณ รักกลิ่น นางสาววราภรณ์ พรหมรัตน์ นางนภา วิเศษศรี นางสาวโสภารัตน์ บัวงาม นางธัญกร แสงอรุณ นางชุตินา ปณะราช	โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ที่อยู่ เลขที่ 312 หมู่ 5 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี 20110

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
24	โรงเรียนบ้านไค้ง ดารา	นายสมคิด จิตจำนงค์ นายประทีป ปรีชา นางภัศรา กิพภักดิ์ นางสาววรรณิการ์ สิริ	โรงเรียนบ้านไค้งดารา ที่อยู่ หมู่ 6 ตำบล บ้านไค้งดารา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110
25	โรงเรียนบ้านเขา ตะแบก	นายชำนาญ หิรัญวงศ์ นางบุญนภัส บุญไทร นายสิทธิโชค ศรีดี นางสาววิศรา สามหมอ	โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ที่อยู่ หมู่ที่ 4 บ้านเขาตะแบก ตำบลหนองข้าม อำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี 20110
26	โรงเรียนท่าข้าม พิทยาคม	นางจิรา อุตอามาตย์ นางสาวเนาวลักษณ์ มุ่งดำเนินกิจ นางวิศรา บุญมี นางบุศรินทร์ จันทมาลา	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม ที่อยู่ หมู่ 1 ตำบลท่าข้าม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 20140

ภาคผนวก 2

แบบสำรวจสภาพการณ์ดูแลเด็กในครอบครัว

2. แบบสำรวจสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัว

(ฉบับนักเรียน)

แบบสอบถามสภาวะการดูแลเด็กในครอบครัว (ระดับประถม และ มัธยม)

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริงสำหรับครอบครัวของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง อายุ.....ปี ศึกษาอยู่ชั้น.....
จำนวนพี่น้อง.....คน จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน
2. สถานภาพครอบครัว
☐ อยู่ด้วยกัน ☐ หย่า ☐ แยกกันอยู่ ☐ พ่อ/แม่เสียชีวิต
3. รายได้โดยรวมของครอบครัว
☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ☐ 10,001 – 30,000 บาท/เดือน
☐ 30,001 – 50,000 บาท/เดือน ☐ มากกว่า 50,001 บาท/เดือน
4. อาชีพของพ่อ
☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. อาชีพของแม่
☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ
☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
7. ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่
☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว

	คำถาม	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก
		1	2	3	4
1	พ่อแม่รู้ว่าแต่ละวันนักเรียนทำอะไรบ้าง				
2	พ่อแม่มั่นใจว่านักเรียนจะดูแลตัวเองได้				
3	พ่อแม่รู้ว่านักเรียนอยู่ที่ไหนหลังเลิกเรียน				
4	นักเรียนพอใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่				
5	นักเรียนกับพ่อแม่มีความเข้าใจกัน				
6	พ่อแม่กอดนักเรียนเสมอ ๆ				
7	นักเรียนรับประทานอาหารเย็นร่วมกับพ่อแม่ทุกวัน				
8	นักเรียนกับพ่อแม่เคยมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกัน				
9	ครอบครัวของนักเรียนให้อภัยและประนีประนอมกัน				
10	พ่อแม่ให้นักเรียนมักชอบอยู่บ้าน				
11	พ่อแม่ซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น				
12	นักเรียนดูโทรทัศน์กับพ่อแม่				
13	พ่อแม่สอนนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์				
14	พ่อแม่ทราบผลการเรียนของนักเรียนดีกว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน				
15	พ่อแม่มีโอกาสพบกับครูประจำชั้นของนักเรียน				
16	พ่อแม่ให้กำลังใจในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของนักเรียน				
17	พ่อแม่ตั้งกติกาในบ้านไม่ให้นักเรียนดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป				
18	พ่อแม่ชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ				
19	พ่อแม่มักตั้งคำถามให้นักเรียนได้ฝึกคิด				
20	นักเรียนมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว				
21	พ่อแม่มีเวลาพูดคุยกับนักเรียน				
22	นักเรียนกับพ่อแม่มีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา				

23	พ่อแม่กับนักเรียนไปไหนมาไหนด้วยกันในวันหยุดสุดสัปดาห์				
24	พ่อแม่มักอยู่เป็นเพื่อนนักเรียนเสมอเวลานักเรียนมีปัญหา				
25	นักเรียนคิดว่านักเรียนสามารถคุยกับพ่อแม่ได้ทุกเรื่อง				
26	พ่อแม่พานักเรียนไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด				
27	พ่อแม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่จู้จี้				
28	นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ยอมให้นักเรียนคุยกับท่านได้ทุกเรื่อง				
29	นักเรียนมีความลับที่ไม่บอกพ่อแม่				
30	พ่อแม่ให้อิสระกับนักเรียน				
31	พ่อแม่เป็นห่วงและติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด				
32	พ่อแม่รู้จักเพื่อนสนิทของนักเรียน				
33	พ่อแม่มักออกคำสั่งหรือบังคับให้นักเรียนทำอย่างที่คุณแม่เห็นว่าเหมาะสม				
34	พ่อแม่รับฟังเหตุผลของนักเรียน				
35	พ่อแม่เป็นคนรักและตามใจนักเรียน				
36	ในครอบครัวของนักเรียนมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก				
37	พ่อแม่ให้นักเรียนมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน				
38	นักเรียนชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นโดยไม่ให้พ่อแม่ได้ยิน				
39	พ่อแม่ดูแลเรื่องอาหารการกินของนักเรียนให้ถูกหลักโภชนาการ				
40	พ่อแม่จัดให้นักเรียนมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของตัวเอง				

(ฉบับพ่อแม่)

แบบสอบถามสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว (ระดับประถม และ มัธยม)

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริงสำหรับครอบครัวของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

1. ท่านเป็น

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ ผู้ปกครอง (เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง)

จำนวนบุตร..... คน จำนวนสมาชิกในครอบครัว..... คน

2. สถานภาพสมรส

☐ อยู่ด้วยกัน ☐ หย่า ☐ แยกกันอยู่ ☐ พ่อ/แม่เสียชีวิต

3. รายได้โดยรวมของครอบครัว

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ☐ 10,001 – 30,000 บาท/เดือน
☐ 30,001 – 50,000 บาท/เดือน ☐ มากกว่า 50,001 บาท/เดือน

4. อาชีพของพ่อ

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพของแม่

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

7. ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว

	คำถาม	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก
1.	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก				
2.	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้				
3.	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน				
4.	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน				
5.	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน				
6.	ท่านกอดลูก				
7.	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว				
8.	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว				
9.	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน				
10.	ท่านชอบอยู่บ้าน				
11.	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น				
12.	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก				
13.	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์				
14.	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน				
15.	ท่านมีโอกาสดูกับครูประจำชั้นของลูก				
16.	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา				
17.	ท่านตั้งตักในในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์นานเกินไป				
18.	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ				
19.	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด				
20.	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว				
21.	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก				
22.	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา				
23.	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์				
24.	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา				
25.	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				

26.	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด				
27.	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้ โดยไม่ขุนเคือง				
28.	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				
29.	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน				
30.	ท่านให้อิสระกับลูก				
31.	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด				
32.	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก				
33.	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่า เหมาะสม				
34.	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก				
35.	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก				
36.	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก				
37.	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน				
38.	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นโดยไม่ให้ท่านได้ยิน				
39.	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ				
40.	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง				

(ฉบับพ่อแม่)

แบบสอบถามสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว (ระดับอนุบาล)

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริงสำหรับครอบครัวของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

1. ท่านเป็น

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ ผู้ปกครอง (เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง)

จำนวนบุตร..... คน จำนวนสมาชิกในครอบครัว..... คน

2. สถานภาพสมรส

☐ อยู่ด้วยกัน ☐ หย่า ☐ แยกกันอยู่ ☐ พ่อ/แม่เสียชีวิต

3. รายได้โดยรวมของครอบครัว

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ☐ 10,001 – 30,000 บาท/เดือน
☐ 30,001 – 50,000 บาท/เดือน ☐ มากกว่า 50,001 บาท/เดือน

4. อาชีพของพ่อ

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพของแม่

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

7. ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว

	คำถาม	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก
1.	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก				
2.	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้				
3.	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน				
4.	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน				
5.	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน				
6.	ท่านกอดลูก				
7.	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว				
8.	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว				
9.	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน				
10.	ท่านชอบอยู่บ้าน				
11.	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก(ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น หนังสือ นิทาน สมุดภาพระบายสี แบบฝึกทักษะ เป็นต้น				
12.	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก				
13.	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์				
14.	ท่านทราบพัฒนาการตามวัยของลูก				
15.	ท่านมีโอกาสดูกับครูประจำชั้นของลูก				
16.	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของลูก				
17.	ท่านตั้งกติกานในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่น คอมพิวเตอร์นานเกินไป				
18.	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ				
19.	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด				
20.	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว				
21.	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก				
22.	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไป เยี่ยมญาติ เล่นกีฬา				
23.	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์				
24.	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา				
25.	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				

26.	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด				
27.	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุนเคือง				
28.	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				
29.	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน				
30.	ท่านให้อิสระกับลูก				
31.	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด				
32.	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก				
33.	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม				
34.	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก				
35.	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก				
36.	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก				
37.	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน				
38.	ลูกของท่านมักไปเล่นกับเพื่อนโดยไม่บอกให้รู้				
39.	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ				
40.	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง				

(ฉบับพ่อแม่)

แบบสอบถามสภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว (ระดับประถม และ มัธยม)

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริงสำหรับครอบครัวของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

1. ท่านเป็น

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ ผู้ปกครอง (เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง)

จำนวนบุตร..... คน จำนวนสมาชิกในครอบครัว..... คน

2. สถานภาพสมรส

☐ อยู่ด้วยกัน ☐ หย่า ☐ แยกกันอยู่ ☐ พ่อ/แม่เสียชีวิต

3. รายได้โดยรวมของครอบครัว

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ☐ 10,001 – 30,000 บาท/เดือน
☐ 30,001 – 50,000 บาท/เดือน ☐ มากกว่า 50,001 บาท/เดือน

4. อาชีพของพ่อ

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. อาชีพของแม่

☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร
☐ อาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อ

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

7. ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่

☐ มัธยมต้นหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมปลาย
☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์การดูแลเด็กในครอบครัว

	คำถาม	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ค่อนข้าง มาก	มาก
1.	ท่านทราบกิจวัตรประจำวันของลูก				
2.	ท่านมีความมั่นใจในตัวลูกของท่านว่าเขาดูแลตัวเองได้				
3.	ท่านทราบว่าหลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน				
4.	ท่านมีความมั่นใจในวิธีการเลี้ยงดูลูกของท่าน				
5.	ท่านกับลูกมีความเข้าใจกัน				
6.	ท่านกอดลูก				
7.	ท่านทานข้าวเย็นกับครอบครัว				
8.	ท่านมีเรื่องขัดแย้งถกเถียงกันในครอบครัว				
9.	ครอบครัวท่านให้อภัยและประนีประนอมกัน				
10.	ท่านชอบอยู่บ้าน				
11.	ท่านซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิยายสาร การ์ตูน เรื่องสั้น				
12.	ท่านดูโทรทัศน์กับลูก				
13.	ท่านสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในโทรทัศน์				
14.	ท่านทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน				
15.	ท่านมีโอกาสดูกับครูประจำชั้นของลูก				
16.	ท่านให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของเขา				
17.	ท่านตั้งตักในในบ้านไม่ให้ลูกดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่น คอมพิวเตอร์นานเกินไป				
18.	ท่านชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ประจำวันต่างๆ				
19.	ท่านตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด				
20.	ท่านมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว				
21.	ท่านมีเวลาพูดคุยกับลูก				
22.	ท่านมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา				
23.	ท่านไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์				
24.	ท่านมักอยู่เป็นเพื่อนลูกเสมอเวลาลูกมีปัญหา				
25.	ท่านคิดว่าท่านคุยกับลูกได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				

26.	ท่านพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด				
27.	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแย้งความเห็นของท่านได้โดยไม่ขุนเคือง				
28.	ท่านคิดว่าลูกคุยกับท่านได้อย่างสบายใจทุกเรื่อง				
29.	ท่านคิดว่าลูกมีความลับที่ไม่บอกท่าน				
30.	ท่านให้อิสระกับลูก				
31.	ท่านเป็นห่วงและติดตามดูแลลูกอย่างใกล้ชิด				
32.	ท่านรู้จักเพื่อนสนิทของลูก				
33.	ท่านมักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม				
34.	ท่านรับฟังเหตุผลของลูก				
35.	ท่านเป็นคนรักและตามใจลูก				
36.	ในครอบครัวของท่านมีกฎระเบียบในการอบรมเลี้ยงดูลูก				
37.	ท่านให้ลูกของท่านมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน				
38.	ลูกของท่านชอบไปคุยโทรศัพท์ที่อื่นโดยไม่ให้ท่านได้ยิน				
39.	ท่านคอยดูแลอาหารการกินของลูกให้ลูกหลักโภชนาการ				
40.	ท่านจัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเอง				

ภาคผนวก 3

กำหนดการประชุม

3. กำหนดการประชุม

กำหนดการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2

เรื่อง การดำเนินโครงการ ระยะที่ 2

ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันศุกร์ที่ 19 พฤศจิกายน 2553 เวลา 13.00 – 16.00 น.

12.30 – 13.00 น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร
13.00 – 13.10 น.	กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติมาวดี เจริญรัชต์
หัวหน้านักวิจัย Child Watch ภาคตะวันออก ที่ปรึกษาโครงการ
13.10 – 13.30 น.	ความต่อเนื่องโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2
ชมวีดิทัศน์ โครงการครอบครัวศึกษา ระยะ ที่ 1
13.30 – 14.00 น.	ประสบการณ์ของนักวิจัยเครือข่าย
ผอ.มณฑา สมานบุญ โรงเรียนคัคครุณี ผู้แทนนักวิจัยเครือข่ายโรงเรียน
ผอ.สุนันทา โกธา โรงเรียนวัดสามร่วม ผู้แทนนักวิจัยเครือข่ายโรงเรียน
ดำเนินรายการโดย
ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
14.00 – 15.00 น.	การดำเนินโครงการฯ ระยะที่ 2 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ดันศิริ
แผนปฏิบัติงานระยะที่ 2
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา เกลิม และ อาจารย์วิรัช พงษ์โหมด
15.00 – 16.00 น.	ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะนักวิจัยโครงการและเครือข่าย ครอบครัวศึกษา
ดำเนินรายการโดย
อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์

กำหนดการประชุม
โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง การดำเนินโครงการ ระยะที่ 2
ห้องสุขบทสดุติ โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” วันอังคารที่ 23 พฤศจิกายน 2553 เวลา 13.00 – 16.00 น.

12.30 – 13.00 น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร
13.00 – 13.10 น.	กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตมาวดี เจริญรัชต์ หัวหน้านักวิจัย Child Watch ภาคตะวันออก ที่ปรึกษาโครงการ
13.10 – 13.30 น.	ความต่อเนื่องโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 ชมวีดิทัศน์ โครงการครอบครัวศึกษา ระยะ ที่ 1
13.30 – 14.00 น.	ประสบการณ์ของนักวิจัยเครือข่าย อาจารย์ สุกัญญา พรพิบูลย์ โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” อาจารย์ คะนิงนิตย์ ศรีชมพู โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3) อาจารย์ สมรรถาพร คูหาทอง โรงเรียนอนุบาลพุทธชาคม ดำเนินรายการ โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
14.00 – 15.00 น.	การดำเนินโครงการฯ ระยะที่ 2 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ แผนปฏิบัติงานระยะที่ 2 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา เกลิม และ อาจารย์วิชัย พงษ์โหมค
15.00 – 16.00 น.	ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะนักวิจัยโครงการและเครือข่ายครอบครัวศึกษา ดำเนินรายการ โดย อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์

กำหนดการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2

เรื่อง มองจุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์และศักยภาพชุมชน ผู้การออกแบบนวัตกรรม

ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันศุกร์ที่ 21 มกราคม 2554 เวลา 08.00 – 16.00 น.

8.30 – 9.00 น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร
9.00 – 9.20 น.	กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติมาดิ เจริญรักษ์ หัวหน้านักวิจัย Child Watch ภาคตะวันออก ที่ปรึกษาโครงการฯ
9.20 – 10.00 น.	นำเสนอ จุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กและครอบครัว โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ ดร.รังรอง งามศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จันทร์สถิตพร
10.00 – 10.20 น.	อาหารว่าง
10.20 – 11.00 น.	นำเสนอ ศักยภาพชุมชนจากการศึกษาข้อมูลชุมชน ด้านเด็กและครอบครัว โดย อาจารย์วิชัย พงษ์โหมค ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
11.00 – 12.00 น.	มองจุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์และศักยภาพชุมชน ผู้การออกแบบนวัตกรรม โดย ดร.อมรวิชัย นาคทรพ ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	จากโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ ๑ สู่ โครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ ๒ (ประสพการณ์ ความสำเร็จ ปัญหา และข้อเสนอแนะ จาก เครือข่ายนักวิจัย โครงการฯ ระยะที่ 1) โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา เฉลิ
14.00 – 15.00 น.	บทบาทนักวิจัยเครือข่าย นวัตกรรมทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ
15.00 – 15.20 น.	อาหารว่าง
15.20 – 16.00 น.	ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คณะนักวิจัยและเครือข่ายครอบครัวศึกษา โดย อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์ ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์

กำหนดการประชุมปฏิบัติการ สรุปความก้าวหน้า (ระยะ 6 เดือนแรก)
โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง การพัฒนาโจทย์วิจัย และ การออกแบบนวัตกรรม
ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันอังคารที่ 8 มีนาคม 2554 เวลา 08.30 – 16.30 น.

8.30 – 9.00 น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร
9.00 – 10.20 น.	สรุปผลการดำเนินงาน ระยะ 6 เดือน การศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ การศึกษาชุมชน ด้านการพัฒนาเด็กและครอบครัว โดย อาจารย์วิชัย พงษ์โหมค
10.00 – 10.20 น.	อาหารว่าง
10.20 – 11.00 น.	สรุปข้อมูลสภาวะการณ์โรงเรียน และชุมชน รายโรงเรียน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เฉลิม ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
11.00 – 12.00 น.	การพัฒนาโจทย์วิจัย และ การออกแบบนวัตกรรม โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ อาจารย์วิชัย พงษ์โหมค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เฉลิม
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	ปฏิบัติการการพัฒนาโจทย์วิจัย และ การออกแบบนวัตกรรม โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์ อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์
15.00 – 15.20 น.	อาหารว่าง
15.20 – 16.00 น.	ปฏิบัติการการพัฒนาโจทย์วิจัย และ การออกแบบนวัตกรรม (ต่อ) โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์ อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์
16.00 – 16.30 น.	สรุปผล และนำเสนอโจทย์วิจัย เค้าโครงการออกแบบนวัตกรรมรายโรงเรียน โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์ อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์

หมายเหตุ: นักวิจัย กรุณาเตรียมข้อมูล บริบทโรงเรียนและชุมชน และความก้าวหน้าในการดำเนินการ
 การประสานกับชุมชน และเชิญผู้แทนชุมชนเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ ชุมชนละ 1 ท่าน

กำหนดการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน
ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันพุธที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

- ๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น. ลงทะเบียน รับเอกสาร
- ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. แผนการดำเนินงานระยะ ๖ เดือน เดือน มีนาคม-สิงหาคม ๒๕๕๔
- ๐๙.๐๐-๑๐.๓๐ น. การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน
โดย ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ รักษาการผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ และคณะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ดันศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เฉลิม
ดร.รังรอง งามศิริ
- ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เฉลิม
ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
อาจารย์วิชัย พงษ์โหมด
- ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ปฏิบัติการพัฒนาชุดกิจกรรม : แบ่งกลุ่มโรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ดันศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เฉลิม
อาจารย์วิชัย พงษ์โหมด
ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
ดร.รังรอง งามศิริ
อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์
- ๑๕.๐๐-๑๖.๓๐ น. สรุปผลการดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมภายในโรงเรียน
โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์

หมายเหตุ : เครือข่ายนักวิจัยแต่ละ โรงเรียน กรุณาเตรียมข้อมูล โจทย์วิจัย แผนการพัฒนาชุดกิจกรรม และแผนการทดลองใช้ชุดกิจกรรม

กำหนดการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2

เรื่อง ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานโครงการครอบครัวศึกษา

ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๐๐ -๑๖.๐๐ น.

๑๒.๐๐- ๑๓.๐๐น. ลงทะเบียนรับเอกสาร

๑๓.๐๐- ๑๕.๐๐น. ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงาน

นักวิจัยรายโรงเรียน รายงาน

(บทบาทของ พ่อแม่ ครูนักวิจัย นักเรียน ชุมชน นักวิจัย)

- แผนการทดลอง (กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน ระยะเวลา)

- ความเหมาะสมของชุดกิจกรรม

- การประเมินผลโครงการ

- ความร่วมมือ บ้าน โรงเรียน ชุมชน

๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น. การเตรียมแผนการระยะที่ ๓ และแผนการจัดนิทรรศการ

ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

กำหนดการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2

เรื่อง ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานโครงการครอบครัวศึกษา

ณ ห้องประชุมโรงเรียน “สุขบทสตุดี” วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๐๐ -๑๖.๐๐ น.

๑๒.๓๐- ๑๓.๐๐น.	ลงทะเบียนรับเอกสาร
๑๓.๐๐- ๑๔.๐๐น.	ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงาน นักวิจัยรายโรงเรียน รายงาน (บทบาทของ พ่อแม่ ครูนักวิจัย นักเรียน ชุมชน นักวิจัย) - แผนการทดลอง (กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน ระยะเวลา) - ความเหมาะสมของชุดกิจกรรม - การประเมินผลโครงการ - ความร่วมมือ บ้าน โรงเรียน ชุมชน
๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.	การเตรียมแผนการระยะที่ ๓ และแผนการจัดนิทรรศการ ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

กำหนดการถอดบทเรียน

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา ระยะที่ ๒

ณ ห้องทองเจ้าพัฒน์ อาคารเรียนรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

วันพุธที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.

๘.๐๐ – ๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน รับเอกสาร
๘.๓๐ – ๘.๔๕ น.	กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ต้นศิริ หัวหน้านักวิจัย โครงการครอบครัวศึกษาฯ
๘.๕๐ – ๑๐.๐๐ น.	นำเสนอ บทเรียน และประสบการณ์ที่ผ่านมา กรณีศึกษา ๒ โรงเรียน โดย นักวิจัยเครือข่าย
๑๐.๐๐ – ๑๐.๒๐ น.	อาหารว่าง
๑๐.๒๐ – ๑๒.๐๐ น.	แบ่งกลุ่ม ถอดบทเรียน แยก ๒ กลุ่ม (๑.ระดับอนุบาลและประถมศึกษา ๒.ระดับมัธยมศึกษา) โดย นักวิจัยเครือข่าย อ.วิชัย พงษ์โหมด อ.ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	นำเสนอประเด็นเด่น จากการถอดบทเรียน โดย ผู้แทนนักวิจัยเครือข่าย
๑๔.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน สถาบันรามจิตติ ทีมนักวิจัย ทีมที่ปรึกษา และ
๑๕.๐๐ – ๑๕.๒๐ น.	อาหารว่าง
๑๕.๒๐ – ๑๖.๐๐ น.	การจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ผลงาน ในวันอาทิตย์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา เฉลิม ดร.ชัยญักษ์ร์ ศิริชนราโรจน์

กำหนด การจัดนิทรรศการ เผยแพร่โครงการครอบครัวศึกษา
โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ระยะที่ 2
วันอาทิตย์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

- ๘.๓๐-๙.๐๐ น. ลงทะเบียน รับเอกสาร
- ๙.๐๐-๙.๑๐ น. นำเสนอ วิดีทัศน์ ครอบครัวศึกษา
 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ตันศิริ นักวิจัย โครงการครอบครัวศึกษาฯ
- ๙.๑๐-๙.๒๕ น. กล่าวต้อนรับ โดย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
- ๙.๒๕-๙.๕๕ น. พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ
 โดย นายเรณูศักดิ์ มหาวินิจยมณตรี ผู้อำนวยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ๙.๕๕-๑๐.๒๕ น. พ่อแม่กับการสร้าง “พลังครอบครัว”
 โดย นางช่อฟ้า มหาวินิจยมณตรี นายกเหล่ากาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ๑๐.๒๕-๑๐.๔๕ น. รับประทานอาหารว่าง และชมนิทรรศการ
- ๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น. ถอดบทเรียนความสำเร็จ “เรื่องดีๆ ของครอบครัวในท้องถิ่น”
 โดย ดร.อมรวิชัย นาคทรพรพ ที่ปรึกษาสถาบันรามจิตติ
 ดร.เลขา ปิยะอจรรย์ยะ ที่ปรึกษาสภาการศึกษา
 ครูนักวิจัย
- ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน ชมนิทรรศการ และชมวีดิทัศน์ ผลงานของ
 โรงเรียนเครือข่าย
- ๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น. เวทีเสวนา “การจัดการความรัก เพื่อเพิ่มพลังครอบครัว”
 โดย ครู นักเรียน พ่อแม่ ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น. พักรับประทานอาหารว่าง
- ๑๔.๔๕ – ๑๕.๑๕ น. บัณฑิตมณฑล ว่าด้วย “พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว”
 โดย ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์
- ๑๕.๑๕ – ๑๕.๓๐ น. พิธีแจกวุฒิบัตร และ มอบเกียรติบัตร

ภาคผนวก 4

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมถอดบทเรียน

4. รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมถอดบทเรียน

กิจกรรมถอดบทเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดจากการทำงานวิจัย โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2 ณ ห้องทองเจ้าพัฒน์ อาคารเรียนรวมและอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ วันพุธที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30 – 16.00 น. ได้แบ่งครูนักวิจัยเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสมาชิกกลุ่ม 20 คน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

นางสาวกาญจนา ทองเย็น	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”
อาจารย์วัชร จรูญผล	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”
นางศศิธร กันหา	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”
นางคณินดิษฐ์ ศรีชมภู	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)
นางโสภา นันตติกุล	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน ๓)
นางสาวรัตนา ลักษณะหุต	โรงเรียนวัดบางสมัคร
นางกุลธิดา ศรีโกเมนทร์	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”
นางสาวพิมพ์ดี จันทร์โกศล	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”
นายพนมไพร คำจอร์	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวศศิธร โรจนวิภาต	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวอุริษญา ยิ้มแย้ม	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางรพีพรรณ คงชาสุขวัฒน์	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวเสาวณีย์ ศรีชมพู	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวมนัสวี ภูมณี	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสมบัติ แจ่มศรี	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวดวงตา ดีรักษ์	โรงเรียนเทศบาล๑(บางวัว)
นางสาวประถมพร โคตา	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร
นางอิสรา วิรัชกุล	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร
นางสาวเนาวลักษณ์ มุ่งดำเนินกิจ	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม
นางวรสิรา บุญมี	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม
นางพัชรี ตันติวัฒนทรัพย์	โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล

กลุ่มโรงเรียนประถมและการศึกษาและการศึกษาปฐมวัย มีสมาชิก 18 คน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

นายชำนาญ หิรัญวงศ์	โรงเรียนบ้านเขาตะแบก
นายสมคิด จิตจำนงค์	โรงเรียนบ้านโค้งคารา
นางสาวจาวรรณ จันทร์ทอง	โรงเรียนวัดบางสมัคร
นางสุกัญญา สุวรรณดี	โรงเรียนวัดบางสมัคร
รองฯ อรทิพา เกตุมะยูร	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
นางพนอ วงศ์ธีระพงษ์	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
นางชวัลรัตน์ ศรีสมุทรแก้ว	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
อาจารย์สุพัตรา ศิริวรรณ	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร
นางงามน้อย พินโปน	โรงเรียนประตุน้ำท่าไข่
ผอ.สุนันทา โกธา	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)
นางชวลา โพธิ์	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)
นางสาวเมตตา เกิดไพบูลย์	โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา)
นางสำราญ ไทยนิยม	โรงเรียนวัดคลองเขื่อน
นางสาวอริสรา สมบัติปริชา	โรงเรียนวัดหนองแห่น
นางสาวมยุรี ภูภา	โรงเรียนวัดหัวสำโรง
นางชิดชนก สงสวัสดิ์	โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด
นางกรรณิการ์ เอี่ยมวิจิตร	โรงเรียนวัดดอนทอง
นางจิตตวดี เดียตรงจิตรมัน	โรงเรียนวัดดอนทอง

ภาคผนวก 5

ภาพกิจกรรมการประชุม

5. ภาพกิจกรรมการประชุม

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2 เรื่อง การดำเนินโครงการ ระยะที่ 2 ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันศุกร์ที่ 19 พฤศจิกายน 2553 เวลา 13.00 – 16.00 น.

ภาพ กิจกรรมการประชุมโครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” เรื่อง ความต่อเนื่องโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ของนักวิจัยเครือข่าย โดย ผอ.มณฑา สมานบุญ โรงเรียนดัดดรุณี และ ผอ.สุนันทา โกธา โรงเรียนวัดสามร่วม (ไพบูลย์ปัญญา) ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ตันศิริ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะนักวิจัยโครงการและเครือข่ายครอบครัวศึกษา โดยอาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง การดำเนินโครงการ ระยะที่ 2 ห้องสุขบทสอดี โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” วันอังคารที่ 23 พฤศจิกายน
2553 เวลา 13.00 – 16.00 น.

ภาพ กิจกรรมการประชุมโครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง ความต่อเนื่องโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ของนักวิจัยเครือข่าย โดย อาจารย์ สุกัญญา พรพิบูลย์ โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” อาจารย์ คะเนิงนิตย์ ศรีชมพู่ โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3) อาจารย์ สมรรถพร คูหาทอง โรงเรียนอนุบาลพุทธยาคม ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลีตันศิริ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะนักวิจัยโครงการและเครือข่าย ครอบครัวศึกษา โดยอาจารย์ ธิติรัตน์ อธิปัญญาพงษ์

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2
เรื่อง มองจุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์และศักยภาพชุมชน ผู้การออกแบบนวัตกรรม ระยะที่ 2 ณ ห้องศาลา
แก้ว คณะครุศาสตร์ วันศุกร์ที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30 – 16.00 น.

ภาพ กิจกรรมการประชุมโครงการวิจัยและพัฒนา โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรม
เรียนรู้ทักษะชีวิต -ครอบครัวศึกษา เรื่อง มองจุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์และศักยภาพชุมชน ผู้การออกแบบ
นวัตกรรม นำเสนอ จุดเด่น จุดด้อย สภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กและครอบครัว โดย ผศ.ดร.อัญชลี ดันศิริ
ดร.รังรอง งามศิริ และ ผศ. ดร.สันสนีย์ จันทร์สถิตพร นำเสนอ ศักยภาพชุมชนจากการศึกษาข้อมูลชุมชน
ด้านเด็กและครอบครัว โดย อาจารย์วิชัย พงษ์ไหมค ดร.ธัญญภัทร์ ศิริธรรนาโรจน์ มองจุดเด่น จุดด้อย
สภาพการณ์และศักยภาพชุมชน ผู้การออกแบบนวัตกรรม โดย ดร.อมรวิษณุ นาคทรรพ และ ดร.จุพา
กรณ์ มาเสถียรวงศ์ จากโครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ ๑ ผู้ โครงการครอบครัวศึกษา ระยะที่ ๒
(ประสบการณ์ ความสำเร็จ ปัญหา และข้อเสนอแนะ จากเครือข่ายนักวิจัย โครงการฯ ระยะที่ 1) โดย
ผศ.วัลลภา เฉลิมบทบาทนักวิจัยเครือข่าย นวัตกรรมทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา โดย ผศ.ดร.อัญชลี ดันศิริ
ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คณะนักวิจัยและเครือข่ายครอบครัวศึกษาโดย อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์
ดร.ธัญญภัทร์ ศิริธรรนาโรจน์

การประชุมปฏิบัติการ กำหนดการประชุมปฏิบัติการ สรุปความก้าวหน้า (ระยะ 6 เดือนแรก)
โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2 เรื่อง การ
พัฒนาโจทย์วิจัย และ การออกแบบนวัตกรรม ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันอังคารที่ 8
มีนาคม 2554 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการ สรุปผลการดำเนินงาน ระยะ 6 เดือน การศึกษาสภาวะการณ์ด้าน
เด็กและครอบครัว โดย ผศ.ดร.อัญชลี ตันศิริ การศึกษาชุมชน ด้านการพัฒนาเด็กและครอบครัว
โดย อาจารย์วิรัช พงษ์โหมค สรุปข้อมูลสภาวะการณ์โรงเรียน และชุมชน รายโรงเรียน ผศ. วัลลภา เถลิม
ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์ การพัฒนาโจทย์วิจัย การออกแบบนวัตกรรม โดย ผศ.ดร. อัญชลี ตันศิริ
จารย์วิรัช พงษ์โหมค และ ผศ. วัลลภา เถลิม ปฏิบัติการการพัฒนาโจทย์วิจัย การออกแบบนวัตกรรม
โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์ อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์ สรุปผล และนำเสนอโจทย์วิจัย
เข้าโครงการออกแบบนวัตกรรมรายโรงเรียน โดย ดร.ธัญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์
อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญาพงษ์

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านหนองโสน ณ โรงเรียนบ้านหนองโสน ในวันที่ 2 เดือนพฤศจิกายน
พ.ศ. 2553

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านหนองโสน ณ โรงเรียนบ้านหนองโสน ในวันที่ 2 เดือน
พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับอาจารย์ นักวิจัย นางสาวสมศรี กลบุตร บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและ
สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหนองแห่น ณ โรงเรียนวัดหนองแห่น ในวันที่ 2 เดือนพฤศจิกายน
พ.ศ. 2553

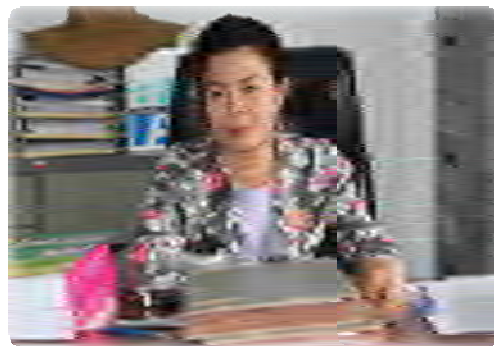
ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหนองแห่น ณ โรงเรียนวัดหนองแห่น ในวันที่ 2 เดือน
พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นายสมศักดิ์ เสวตสุพร ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์ นักวิจัย
นางสาวอริสรา สมितธิ์ปรีชา บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหัวสวน ณ โรงเรียนวัดหัวสวน ในวันที่ 2 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553

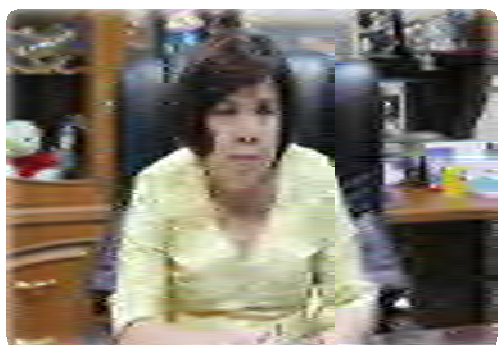
ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหัวสวน ณ โรงเรียนวัดหัวสวน ในวันที่ 2 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นายวิสุทธ์ สุธิพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพสภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนหนอง آهنวิทยา ณ โรงเรียนหนอง آهنวิทยา ในวันที่ 2 เดือน
พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนหนอง آهنวิทยา ณ โรงเรียนหนอง آهنวิทยา ใน วันที่ 2
เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นางรุจิรา วรรณศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของ
นักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนสุขบท ชลบุรี ณ โรงเรียนสุขบท ชลบุรี ในวันที่ 11 เดือนพฤศจิกายน
พ.ศ. 2553

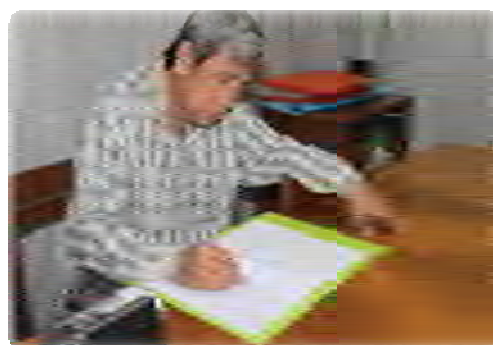
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนสุขบท ชลบุรี ณ โรงเรียนสุขบท ชลบุรี ในวันที่ 11 เดือน
พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นางกมนพรรณ ทิพย์ไกรสรโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ อาจารย์
นักวิจัย นางสุกัญญา พรพิบูลย์ บรรยาภาส สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ณ โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ใน วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ณ โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ใน วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นายสำเริง หมอนวัน ผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ นักวิจัย นางสมใจ สุขไมตรี บรรยาภาศ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ณ โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

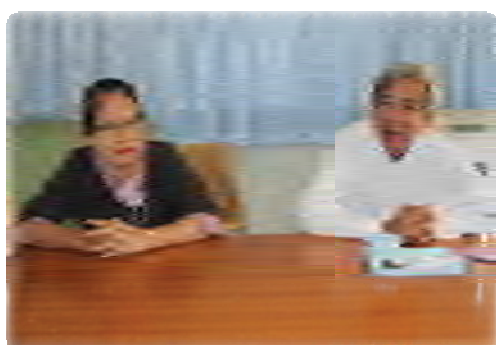
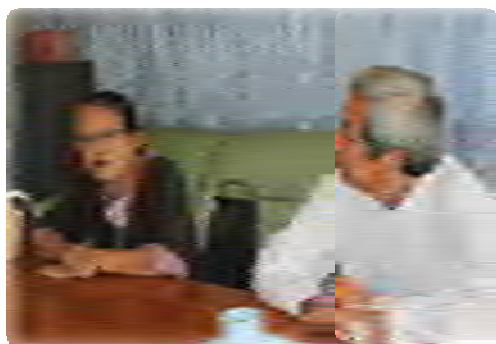
ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ณ โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นายสมบัติ รัตนกร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ นักวิจัย นางสาวพิมพ์ดี จันทรโกศล บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดกระทุ่ม ณ ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

ภาพ กิจกรรม การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดกระทุ่ม ณ ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พบกับ นายสุชาติ ตันทิกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนท่าข้ามพิทยฯ ณ โรงเรียนท่าข้ามพิทยฯ ในวันที่ 2 เดือนธันวาคม
พ.ศ. 2553

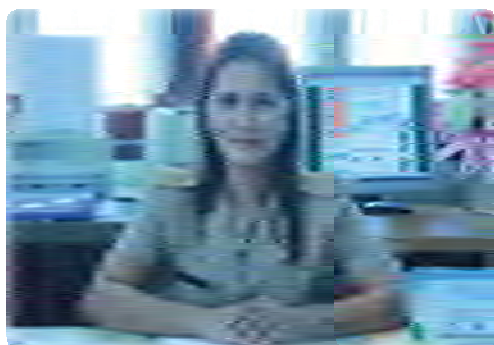
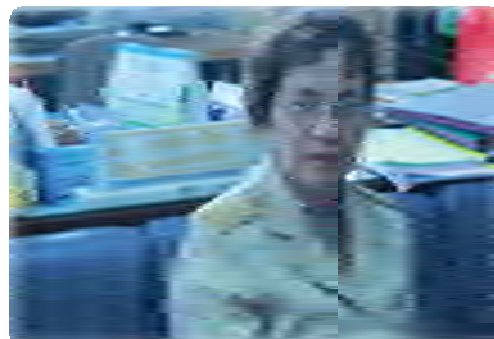
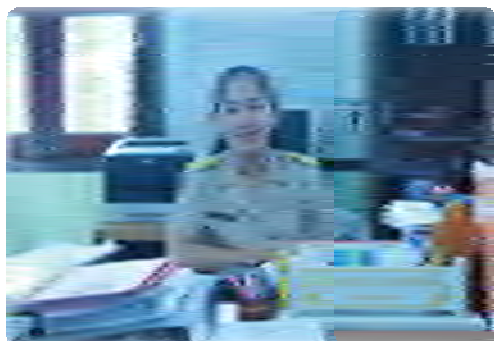
ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนท่าข้ามพิทยฯ ณ โรงเรียนท่าข้ามพิทยฯ ในวันที่ 2 เดือน
ธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ อาจารย์ นักวิจัย นางจิรา อุดอามาตย์ บรรยาภาศ สภาพของนักเรียนและ
สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล (บางวัว) ในวันที่ 15 เดือน
ธันวาคม พ.ศ. 2553

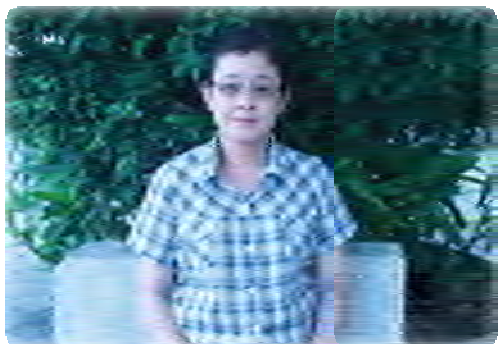
ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล (บางวัว) ในวันที่ 15
เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ นายพนมไพร คำขจร ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ นักวิจัย
ว่าที่ รต. ภูริชญา ยิ้มแย้ม บรรยากาศ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน ๓) ณ ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553

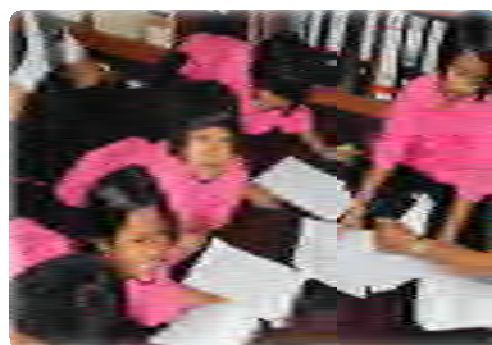
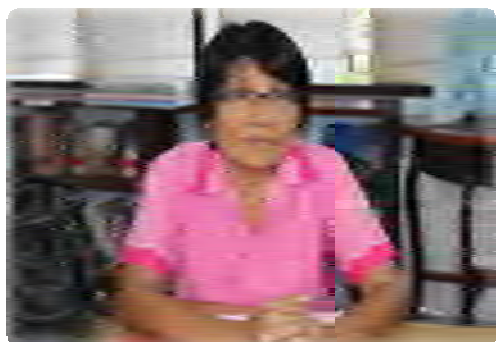
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน ๓) ณ ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553
พบกับ อาจารย์ นักวิจัย นางคณินนิตย์ ศรีชมภู บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายใน
โรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบางสมัคร ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบางสมัคร ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ นางสาวจรรวรรณ จันทร์ทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ นักวิจัย นางสาวศุภัญญา สุวรรณดี บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์ ณ ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2553

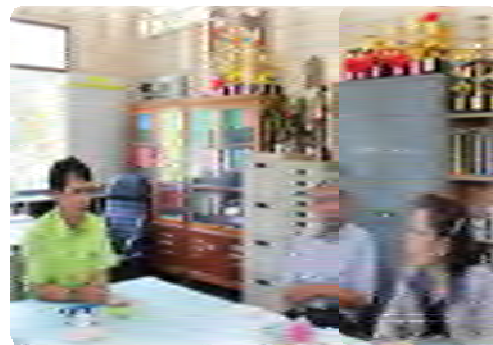
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์ ณ ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ อาจารย์ นักวิจัย นางยุพา น้อยประเสริฐ บรรยาภาส สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ณ โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ในวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553

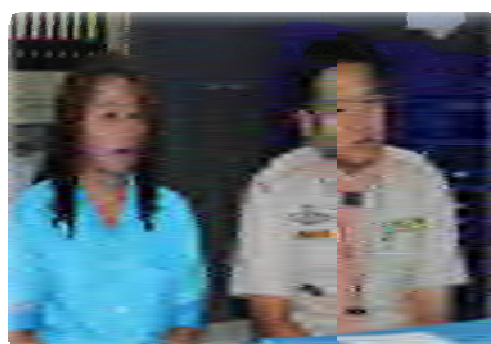
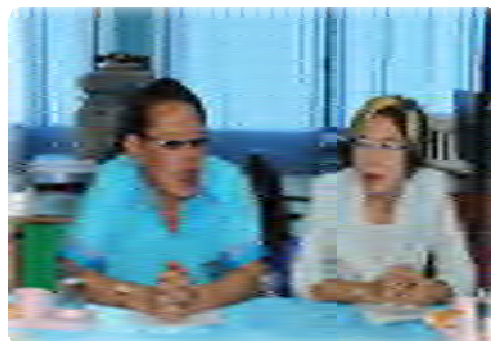
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ณ โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ในวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ นางบุญนภัส บุญไพร ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านไค้งดารา ณ โรงเรียนบ้านไค้งดารา ในวันที่ 29 เดือนธันวาคม พ.ศ.
2553

ภาพ กิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านไค้งดารา ณ โรงเรียนบ้านไค้งดารา ในวันที่ 29
เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 พบกับ นายประทีป ปรีชา ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ นักวิจัย นายสมคิด จิต
จำนง บรรยากาศ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาลบางวัว ณ เทศบาลตำบลบางวัว ในวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2554

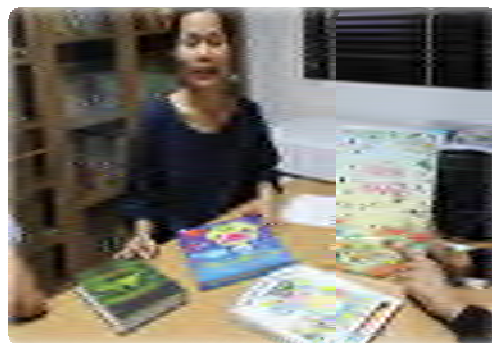
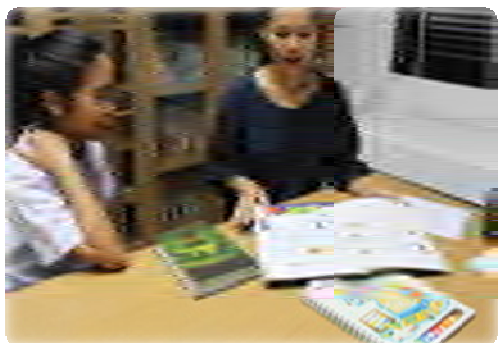
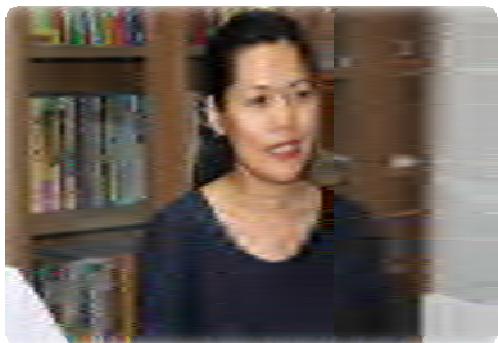
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาลบางวัว ณ เทศบาลตำบลบางวัว ในวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2554 พบกับ นายพนมไพร คำขจร ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารเทศบาลตำบลบางวัว นายกเทศบาลตำบล นายอาทิตย์ สรายสุวรรณ รองนายกเทศมนตรี

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์ ณ ที่ทำการกำนันโชคชัย ช่วยณรงค์ ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์ ณ ที่ทำการกำนันโชคชัย ช่วยณรงค์ ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 พบกับ กำนันโชคชัย ช่วยณรงค์ กำนันตำบลบางพระ และ นายวรมินทร์ พลเสนา ผู้อำนวยการโรงเรียน

ครอบครัวนักอ่าน

ภาพกิจกรรมครอบครัวนักอ่าน

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2 : เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันพุธที่ 11 พฤษภาคม 2554 เวลา 08.00 – 16.30 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2: เรื่อง แผนการดำเนินงานระยะ 6 เดือน มีนาคม-สิงหาคม 2554 การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน สรุปผลการดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมภายในโรงเรียน และ การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม โดย ดร.จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ รักษาการผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ และคณะ ดร.รังรอง งามศิริ การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เณลิ้ม อาจารย์วิรัช พงษ์ไหมค

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2 เรื่อง การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม ฯ ระยะที่ 2 ณ ห้องศาลาแก้ว
คณะ ครุศาสตร์ วันพุธที่ 13 กรกฎาคม 2554 เวลา 08.00 – 16.30 น.

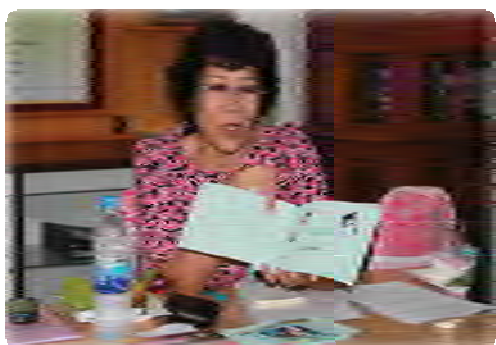
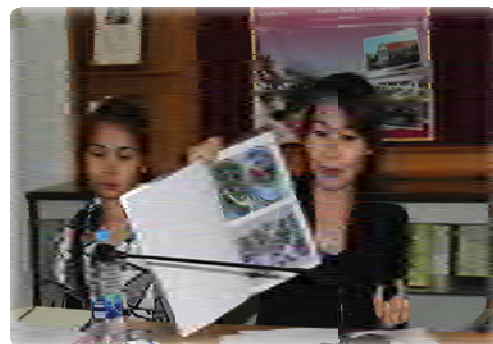
ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2: เรื่อง การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม ฯ ระยะที่ 2
แลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม การประเมินการจัดกิจกรรมจากสถานการณ์จริง
นำเสนอ แนวทางการสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม จากทีมนักวิจัยเครือข่าย

การประชุมโครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา เรื่อง การประชุม ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานโครงการครอบครัวศึกษา ณ ห้องศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันที่ 24 สิงหาคม 2554 เวลา 13.00 – 16.00 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา“เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2 : เรื่อง ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานนักวิจัยรายโรงเรียน รายงาน (บทบาทของ พ่อแม่ ครูนักวิจัย นักเรียน ชุมชน นักวิจัย) แผนการทดลอง (กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน ระยะเวลา) ความเหมาะสมของชุดกิจกรรม การประเมินผลโครงการ ความร่วมมือ บ้าน โรงเรียน ชุมชน การเตรียมแผนการระยะที่ 3 และแผนการจัดนิทรรศการ ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2554

ภาพ การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2: เรื่อง การประชุม ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานโครงการครอบครัวศึกษา ณ ห้องประชุมโรงเรียน “สุขบทสตุดี” วันที่ 25 สิงหาคม 2554 เวลา 13.00-16.00 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2: เรื่อง ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานนักวิจัยรายโรงเรียน รายงาน (บทบาทของ พ่อแม่ ครู นักวิจัย นักเรียน ชุมชน นักวิจัย) แผนการทดลอง (กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้น จำนวนนักเรียน ระยะเวลา) ความเหมาะสมของชุดกิจกรรม การประเมินผลโครงการ ความร่วมมือ บ้าน โรงเรียน ชุมชน การเตรียมแผนการระยะที่ 3 และแผนการจัดนิทรรศการ ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2554

การนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ในวันที่ 2 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ในวันที่ 2 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ในวันที่ 28 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554

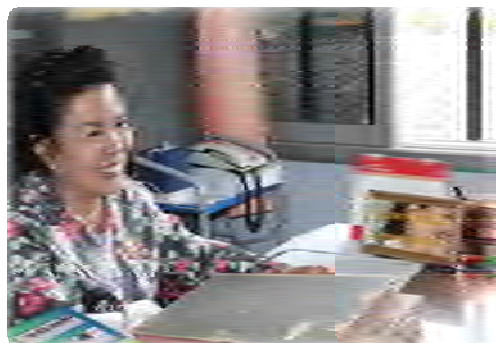
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านเขาตะแบก ในวันที่ 28 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 พบ
กับ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ นักวิจัย นายชำนาญ หิรัญวงศ์ บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อม
ภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านโค้งดารา ในวันที่ 28 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมนิเทศติดตาม โรงเรียนบ้านโค้งดารา ในวันที่ 28 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 พบกับ นายประทีป ปรีชา ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนหนองแห้ววิทยา ในวันที่ 30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนหนองแห้ววิทยา ในวันที่ 30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 พบกับ นางรุจิรดา วรรณศิริ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหัวสำโรง ในวันที่ 30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดหัวสำโรง ในวันที่ 30 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของเด็กและชุมชนโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดคลองเขื่อน ในวันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดคลองเขื่อน ในวันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 พบกับ อาจารย์ นักวิจัย นางประไพ ถาวรบุรณทรัพย์ บรรยายภาพ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด ในวันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด ในวันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 พบกับ นางสาวลักษณ์ จันทวัฒน์ อาจารย์ นักวิจัย นางจิตชนก สงสวัสดิ์ บรรยาภาศ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา) ใน วันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554

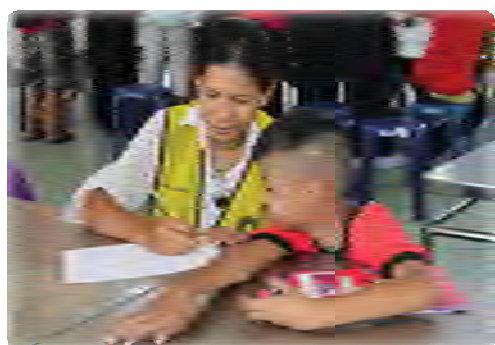
ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา) ใน วันที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 พบกับ นางสาวนันตา โกธา ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ นักวิจัย นางสาวลา โพธิ บรรยาภาศ สภาพ ของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดบางสมัคร ในวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดบางสมัคร ในวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2554 พบกับ
บรรยากาศ สภาพของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดล่างบางประกง (บวรวิทย์ายน 3) ในวันที่ 4 เดือนกันยายน พ.ศ.
2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนวัดล่างบางประกง (บวรวิทย์ายน 3) ในวันที่ 4 เดือน
กันยายน พ.ศ. 2554 พบกับ นายวรพล สังข์วิไล ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยายภาพ สภาพของนักเรียน
ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

การนิเทศติดตาม โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ในวันที่ 20 เดือนกันยายน พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ในวันที่ 20 เดือนกันยายน พ.ศ. 2554 พบกับ นางกมลพรรณ ทิพย์ไกรสรโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรยากาศ สภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

ภาพ การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2: เพื่อถอดบทเรียน โครงการวิจัย “เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา” ระยะที่ ๒ ณ ห้องทองเจ้าฟ้าพัฒน์ อาคารเรียนรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ วันพุธที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา 8.30 – 16.00 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2: เพื่อถอดบทเรียน โครงการวิจัย “เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2 นำเสนอ บทเรียน และประสบการณ์ที่ผ่านมา กรณีศึกษา 2 โรงเรียน โดยนักวิจัยเครือข่าย แบ่งกลุ่ม ถอดบทเรียน 2 กลุ่ม (1.ระดับอนุบาลและประถมศึกษา 2.ระดับมัธยมศึกษา) นำเสนอประเด็นเด่น จากการถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับสถาบันรามจิตติ และทีมนักวิจัย ทีมที่ปรึกษาและ การจ้จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ผลงาน

ภาพการจัดนิทรรศการ เผยแพร่กิจกรรม ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา โครงการวิจัยเครือข่ายวัดกร
การเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งในครอบครัว
ระยะที่ 2 วันอาทิตย์ที่ 18 ธันวาคม 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

นำเสนอ ทัศนคติ ครอบครัวศึกษา พ่อแม่กับการสร้าง “พลังครอบครัว” นายกเหล่ากาชาดจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ถอดบทเรียนความสำเร็จ “เรื่องดีๆ ของครอบครัวในท้องถิ่น” ประเมินบทเรียน และให้
ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เวทีเสวนา “การจัดการความรัก เพื่อเพิ่มพลังครอบครัว” โดย ครู นักเรียน
พ่อแม่ ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปังฉิมกตา ว่าด้วย “พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว” พิธี มอบเกียรติบัตร
แก่นักวิจัยเครือข่าย และโรงเรียนที่สนับสนุนการวิจัย

ภาพการจัดนิทรรศการ เผยแพร่กิจกรรม ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา โครงการวิจัยเครือข่ายวัดกร
การเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งในครอบครัว
ระยะที่ 2 วันอาทิตย์ที่ 18 ธันวาคม 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (ต่อ)

นำเสนอ วิดีทัศน์ ครอบครัวศึกษา พ่อแม่กับการสร้าง “พลังครอบครัว” นายกเหล่ากาชาดจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ถอดบทเรียนความสำเร็จ “เรื่องดีๆ ของครอบครัวในท้องถิ่น” ประเมินบทเรียน และให้
ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เวทีเสวนา “การจัดการความรัก เพื่อเพิ่มพลังครอบครัว” โดย ครู นักเรียน
พ่อแม่ ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจฉิมกถา ว่าด้วย “พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว”พิธี มอบเกียรติบัตร
แก่นักวิจัยเครือข่าย และโรงเรียนที่สนับสนุนการวิจัย (ต่อ)